Nr. 1 bestselerio JUDO EVANGELIJA autorius

JEFFREY ARCHER

Vienintelė knyga, kuri prilygsta *Da Vinčio kodui.*

– Liz Smith, *New York Post*

KLAIDINGAS ĮSPŪDIS

Jeffrey Archer

KLAIDINGAS ĮSPŪDIS

Romanas

Iš anglų kalbos vertė
JURGITA JĖRINAITĖ

UDK 820-3
Ar53

Versta iš: Jeffrey Archer
False Impression
Macmillan, 2006

ISBN 978-609-403-010-9

Skiriu Tarai

Padėka

Norėčiau padėkoti už neįkainojamą pagalbą ir patarimus šiems žmonėms: Rosie de Courey, Mari Roberts, Simon Bainbridge, Victoria Leacock, Kelley Ragland, Mark Poltimore (*Sotheby's* aukciono namų XIX–XX amžiaus paveikslų padalinio direktoriui), Louis van Tilborgh (Van Gogo paveikslų muziejaus direktoriui), Gregory DeBoer, Rachel Rauchwerger (*Art Logistics* vadovei), Nacionaliniam meno kolekcijų fondui, Courtauld meno institutui, John Power, Jun Nagai ir Terry Lenzner.

Jeffrey Archer

rugsėjo 10 d.

1

Viktorija Ventvort viena sėdėjo prie stalo, už kurio su šešiolika karininkų Vaterlo mūšio išvakarėse pietavo Velingtonas.

Generolas seras Haris Ventvortas tą vakarą sėdėjo Geležiniam hercogui* iš dešinės ir, kai sutriuškintam Napoleonui teko sprukti iš mūšio lauko į tremtį, vadovavo kairiajam hercogo kariuomenės sparnui. Dėkingas monarchas suteikė generolui Ventvorto grafo titulą, kuriuo giminė puikuojasi nuo 1815 m.

Tokios mintys sukosi Viktorijos galvoje, kai antrą kartą perskaitė dr. Petresku ataskaitą. Kai atsivertė paskutinį lapą, su palengvėjimu atsiduso. Visų jos problemų sprendimas rastas, tiesiogine ta žodžio prasme, paskutinę akimirką.

Be garso atsivėrė valgomojo durys, ir Endrius, nuo antrojo pakilęs iki vyresniojo, trims Ventvortų kartoms tarnavęs liokajus, mikliai nunešė ponios deserto lėkštelę.

– Dėkui, – tarė Viktorija ir palaukusi, kol tarnas pasieks duris, pridūrė: – Ar viskas parengta išgabenti paveikslą?

Ji negalėjo prisiversti paminėti dailininko pavardės.

– Taip, ponia, – atsigręždamas tarė Endrius. – Paveikslas bus išsiųstas dar prieš jums nusileidžiant pusryčių.

– Ar viskas paruošta dr. Petresku vizitui?

– Taip, ponia, – pakartojo Endrius. – Dr. Petresku laukiame trečiadienio vidurdienį. Jau pranešiau virėjui, kad kartu valgysite priešpiečius oranžerijoje.

* Artūras Veleslis, pirmasis Velingtono hercogas.

– Dėkui, Endriau, – tarė Viktorija.

Vyresnysis liokajus nežymiai nusilenkęs tyliai uždarė masyvias ąžuolo duris.

Kol atvyks dr. Petresku, viena iš brangiausių šeimos relikvijų bus pakeliui į Ameriką, ir nors šedevras daugiau niekuomet nebekabos Ventvort Hole, niekas kitas, be artimiausių giminių, neturi to žinoti.

Sulanksčiusi servetėlę Viktorija pakilo nuo stalo. Ji pasiėmė dr. Petresku ataskaitą ir išėjo iš valgomojo į koridorių. Jos žingsniai aidėjo marmurinėmis grindimis. Prie laiptų ji stabtelėjo pasigėrėti Geinsboro visu ūgiu nutapytos ledi Katerinos Ventvort portretu. Prosenelė vilkėjo nuostabia ilga šilko ir taftos suknia, buvo pasipuošusi deimantų vėriniu ir prie jo derančiais auskarais. Viktorija palietė savo ausį ir šyptelėjo pagalvojusi, kad tuomet toks ekstravagantiškas blizgutis turėjo atrodyti ne visai padorus.

Lipdama marmuro laiptais į miegamąjį antrame aukšte Viktorija stengėsi žiūrėti tiesiai, nesusitikti su Romnio, Lorenco, Reinoldso, Lely ir Knelerio rankos įamžintų savo protėvių akimis, nes jautėsi juos nuvylusi. Viktorija pripažino, kad prieš miegą privalo parašyti seseriai ir pranešti apie savo apsisprendimą.

Arabela – tokia išmintinga ir nuovoki. Jeigu mylima jos dvynė sesuo būtų gimusi keliomis minutėmis anksčiau, tuomet dvarą būtų paveldėjusi ji ir, be abejo, būtų išsprendusi problemą kur kas elegantiškiau. Dar blogiau, kad išgirdusi naujieną Arabela nei skųsis, nei prieštaraus, tik, kaip visos giminės moterys, papūs viršutinę lūpą.

Viktorija užvėrė miegamojo duris ir perėjusi kambarį padėjo dr. Petresku pranešimą ant rašomojo stalo. Paleido kuodą. Plaukai laisvai krito ant pečių. Kelias minutes šukavosi plaukus, po to persirengė šilkiniais naktiniais, kuriuos tarnaitė buvo padėjusi ant lovos galo. Įsispyrė į šlepetes. Negalėdama ilgiau atidėlioti, sėdo už rašomojo stalo ir paėmė rašiklį.

VENTVORT HOLAS

2001 m. rugsėjo 10 d.

Mieloji Arabela,

Kaip įmanydama ilgiau atidėliojau šį laišką, nes mažiausiai iš visų nusipelnei išgirsti šią nemalonią naujieną.

Nuo tada, kai mirė brangus tėtukas ir aš paveldėjau dvarą, praėjo nemažai laiko, kol suvokiau, kiek skolų jis palikęs. Bijau, kad mano nepatyrimas versle ir nepakeliami paveldėjimo mokesčiai tik dar labiau pagilino problemą.

Maniau, kad man reikėtų dar pasiskolinti, tačiau tai tik pablogino padėtį. Vienu metu netgi išsigandau, jog per savo naivumą turėsiu parduoti mūsų šeimos dvarą. Bet man malonu tau pranešti, kad išeitį radau.

Trečiadienį susitiksiu su...

Viktorijai pasirodė, kad išgirdo prasiveriant duris. Ji nusistebėjo – kuriam tarnui šovė į galvą užeiti nepasibeldus. Kai ji pasuko galvą pasižiūrėti, kas ten, moteris jau stovėjo prie jos šono.

Viktorija išvertė akis į niekad nematytą nepažįstamąją. Jauna, liekna, dar žemesnė už ją. Šypsojosi maloniai, atrodė trapi. Šeimininkė taip pat nusišypsojo ir tik tuomet pastebėjo virtuvinį peilį moters rankoje.

– Kas... – pradėjo Viktorija, kai staigiai švystelėjusi ranka stvėrė ją už plaukų ir prispaudė prie kėdės atlošo. Viktorija pajuto plono ir aštraus kaip skustuvas peilio lyžtelėjimą per kaklą. Vienu greitu judesiu peilis perskrodė gerklę tarytum į mėsininko rankas pakliuvusiai avelei.

Praėjus kelioms sekundėms po Viktorijos mirties moteris nupjovė jai kairę ausį.

rugsėjo 11 d.

2

Ana Petresku nuspaudė žadintuvo mygtuką. Jame švietė 5:56. Dar keturios minutės, ir būtų pažadinęs ją rytinėmis žiniomis. Bet ne šiandien. Jos galva dirbo kiaurą naktį, tik protarpiais leisdama užsnūsti. Kol galutinai pabudo, Ana jau buvo apsisprendusi, kaip elgsis, jeigu valdytojas nepanorės vadovautis jos rekomendacijomis. Ji išjungė automatinį žadintuvą, kad išvengtų žinių, kurios gali išblaškyti, šoko iš lovos ir pasuko tiesiai į vonios kambarį. Po šalto vandens čiurkšle stovėjo ilgiau nei paprastai, tikėdamasi galutinai atsibusti. Paskutinis jos mylimasis – dievai žino, kaip seniai tai buvo – labai stebėdavosi, kad ji visuomet prausiasi *prieš* rytinį bėgimą.

Nusišluosčiusi Ana apsivilko baltus marškinėlius ir mėlynus aptemptus šortus. Nors saulė dar nespėjo patekėti, nebuvo reikalo atitraukti nediduko miegamojo užuolaidų, kad suprastum, jog laukia dar viena giedra, saulėta diena. Mergina užsitraukė sportinio kostiumo viršų, ant kurio vis dar buvo matyti neryški „P" – ten, kur ji anksčiau buvo prisiūta. Ana nenorėjo reklamuotis, kad kadaise priklausė Pensilvanijos universiteto lengvosios atletikos komandai. Šiaip ar taip, tai buvo prieš devynerius metus. Galiausiai Ana apsiavė *Nike* sportbačius ir tvirtai užrišo batraiščius. Niekas kitas taip nenervindavo, kaip būtinybė bėgant sustoti ir užsirišti raištelius. Išėjo daugiau nieko nepasiėmusi, tik ant kaklo užsikabinusi durų raktą ant plonos sidabro grandinėlės.

Ana užrakino savo keturių kambarių buto duris, perėjo koridorių, nuspaudė lifto mygtuką. Laukdama, kol lifto dėžutė neno-

romis pakils į dešimtą aukštą, pradėjo tempimo pratimus, kuriuos baigs pasiekusi pirmą aukštą.

Išėjusi į vestibiulį Ana nusišypsojo mėgstamam durininkui, kuris paslaugiai atvėrė duris, kad jai nereikėtų laukti.

– Labas rytas, Semai, – pasisveikino iš Torntono namo į Rytų 54-ąją gatvę, Centrinio parko pusėn, bėganti Ana.

Kiekvieną darbo dieną mergina įveikdavo Pietinę kilpą. Savaitgaliais, kai nebijodavo kelias minutes pavėluoti, ji rinkdavosi ilgesnį, dešimties kilometrų ratą. O šiandien svarbu būti punktualiai.

Braisas Fenstonas tą rytą taip pat atsikėlė prieš šešias, nes anksti turėjo susitikimą. Duše išklausė rytinių žinių: Vakarų krante susisprogdino savižudis. Šis įvykis atrodė toks įprastas kaip orų prognozė arba valiutos kursai, tad neprivertė jo pasigarsinti radijo imtuvo.

– Laukia dar viena giedra, saulėta diena, pūs nestiprus pietryčių vėjas, temperatūra nuo 18 iki 25 laipsnių šilumos, – pranešė linksma orų mergaitė, kai Fenstonas žengė iš dušo. Ją pakeitęs rimtesnis balsas informavo, kad Nikkei indeksas pakilo keturiolika punktų, Honkongo Hang Seng nusileido vienu. Jungtinės Karalystės įmonių akcijų kainų indeksas FTSE dar neapsisprendė, kurion pusėn pasukti. Jis nutarė, kad *Fenstono finansų* akcijos vargu ar dramatiškai pajudės, nes apie šitą gudrų ėjimą žino tik dar du žmonės. Fenstonas septintą pusryčiaus su vienu iš jų, o kitą atleis iš pareigų aštuntą.

6:40 Fenstonas jau buvo nusiprausęs ir apsirengęs. Jis dirstelėjo į atspindį veidrodyje. Norėtų būti pora colių aukštesnis ir tiek pat plonesnis. Bet tą gali pataisyti geras siuvėjas ir kubietiškų batų pora su specialiais vidpadžiais. Jis taip pat norėjo atsiauginti plau-

kus, bet ne dabar: pernelyg daug atvykėlių iš jo gimtinės, dar gali pažinti.

Nors Braiso tėvas dirbo tramvajaus konduktoriumi, bet kas, pažvelgęs į nepriekaištingai apsirengusį vyrą, žengiantį iš namo su rausvo smiltakmenio fasadu Rytų 79-ojoje į limuziną su vairuotoju, būtų palaikęs rytinės miesto dalies grietinėlės palikuoniu. Tik įsižiūrėję atidžiau pastebėtų smulkų deimantuką kairėje ausyje – šis akcentas, giliu jo įsitikinimu, skyrė jį iš konservatyvių kolegų. Ir niekas iš banko personalo nebūtų drįsęs to užginčyti.

Fenstonas įsitaisė limuzino gale. „Į kontorą," – burbtelėjo prieš paliesdamas mygtuką parankėje. Dūminis pilkas ekranas išvadavo jį nuo nereikalingo pašnekesio su vairuotoju. Nuo priekyje esančios sėdynės Fenstonas paėmė naują *New York Times*. Pervertė puslapius dairydamasis įdomesnės antraštės. Meras Džulijanis, atrodo, neišlaikė lygio. Įtaisė meilužę savo rezidencijoje, palikęs pirmajai poniai teisę skųstis bet kam, kas tik teikiasi išklausyti. Šį rytą tai buvo *New York Times*. Fenstonas tikrino finansų puslapius, kai vairuotojas įsuko į FDR kelią, o kai limuzinas sustojo priešais Šiaurinį bokštą, pasiekė nekrologų skiltį. Niekas neišspausdins jį dominančio nekrologo iki rytdienos, bet, tiesą sakant, niekas Amerikoje ir nežinojo, kad ji negyva.

– Pusę devynių Vol Stryte turiu susitikimą, – pranešė Fenstonas vairuotojui, kai šis atidarė jam dureles. – Paimsi mane ketvirtis po aštuntos.

Vairuotojas linktelėjo, kai Fenstonas patraukė vestibiulio link. Čia buvo devyniasdešimt devyni liftai, bet tik vienas kėlė tiesiai į restoraną 107 aukšte.

Kai po minutės Fenstonas išlipo iš lifto – kartą jis apskaičiavo, kad per gyvenimą liftuose praleis savaitę – durininkas, pastebėjęs nuolatinį klientą, linktelėjo galva ir palydėjo jį prie stalelio kampe, iš kurio vėrėsi vaizdas į Laisvės statulą. Vieną vienintelį kartą, kai

atėjęs rado mėgstamiausią savo stalą užimtą, Fenstonas apsisuko ir grįžo atgal į liftą. Nuo tada kampinis stalelis ryte visuomet stovėdavo tuščias – o jeigu?

Fenstonas nė kiek nenustebo radęs jau laukiantį Karlą Lipmaną. Per dešimt metų, kiek dirba *Fenstono finansuose*, Lipmanas nė karto nepavėlavo. Fenstonas ėmė spėlioti, prieš kiek laiko pasirodė pavaldinys, kad būtų tikras, jog valdytojas jo neaplenks. Fenstonas pažvelgė į vyrą, kuris ne kartą įrodė, jog nėra tokio kanalizacijos griovio, kurio jis nesutiktų perplaukti dėl savo šeimininko. Tiesa, Fenstonas juk buvo vienintelis, kuris pasiūlė Lipmanui darbą tuomet, kai šis išėjo iš kalėjimo. Už sukčiavimą kalėję advokatai, kuriems uždrausta verstis šia praktika, nesitiki tapti geidžiami partneriai.

Fenstonas pradėjo kalbėti dar neužėmęs savo vietos:

– Taigi van Gogą turime. Šį rytą lieka aptarti vieną klausimą. Kaip atsikratysime Anos Petresku, kad jai nekiltų įtarimų?

Lipmanas atsivertė priešais jį gulintį segtuvą ir nusišypsojo.

3

Tą rytą niekas nevyko pagal planą.

Endrius pranešė virėjai paimsiantis padėklą su ponios pusryčiais, kai tik išsiųs paveikslą. Virėją patiesė migrenos priepuolis, todėl pusryčiais rūpintis pavesta jos padėjėjai, ne itin patikimai merginai. Apsaugos furgonas vėlavo keturiasdešimčia minučių, o įžūlus jaunas vairuotojas nesutiko išvažiuoti be kavos su sausainiais. Virėja niekuomet nebūtų pasidavusi tokiam akiplėšai, bet padėjėja užkibo. Po pusvalandžio Endrius užtiko juos plepančius prie virtuvės stalo.

Vyresnysis liokajus džiaugėsi tik tuo, kad ponia nepabudo, kol jis galutinai atsikratė furgono vairuotojo. Permetė akimis padėklą, perlankstė servetėlę ir išėjo iš virtuvės su pusryčiais.

Laikydamas padėklą ant delno, tyliai pasibeldė į miegamojo duris prieš jas praverdamas. Kai išvydo kraujo klane ant žemės tysančią ponią, aiktelėjo, paleido iš rankos padėklą ir pribėgo prie kūno.

Nors buvo akivaizdu, kad ponia Viktorija jau keliolika valandų negyva, Endrius neskubėjo pranešti policijai, kol apie tragediją neinformuota kita Ventvorto dvaro paveldėtoja. Jis skubiai išėjo iš miegamojo, užrakino duris ir pirmą kartą gyvenime pasileido laiptais tekinas.

Arabela Ventvort kaip tik aptarnavo vieną klientą, kai paskambino Endrius.

Padėjusi ragelį ji atsiprašė pirkėjo ir paaiškino, kad tuojau pat privalanti išvykti. ATIDARYTA ženklą pakeitė kortele UŽDARYTA, užrakino nedidelio antikvariato duris, praėjus vos kelioms akimirkoms nuo liokajaus įsakmiai ištarto *skubiai*. Keturiasdešimt devynerius metus girdėjo jį tiktai ką nors siūlantį.

Po penkiolikos minučių Arabela sustabdė savo *Mini* ant žvyruoto tako priešais Ventvort Holą. Endrius laukė jos ant viršutinio laiptelio.

– Labai apgailestauju, ponia, – tepasakė vesdamas ją į namą, po to aukštyn marmuro laiptais. Kai Endrius įsikibo į turėklą, kad nesusverdėtų, Arabela suprato, jog sesuo negyva.

Arabela ne kartą mąstė, kaip reaguotų kritinėje situacijoje. Ir apsidžiaugė, kad nors pamačius Viktorijos kūną smarkiai supykino, ji nenualpo. Beveik. Dirstelėjusi antrą kartą turėjo įsitverti į lovos stulpą, kad neatsijungtų.

Krauju nutaškyta viskas: kilimas, sienos, rašomasis stalas ir netgi lubos. Herakliškomis pastangomis Arabela paleido lovos stulpą ir nusvirduliavo prie telefono, kuris buvo ant stalelio greta lovos. Susmukusi ant lovos surinko 999. Kai operatorius atsiliepė: „Skubi pagalba, kurios tarnybos norite?“, ji paprašė sujungti su policija.

Arabela padėjo ragelį. Nutarė eiti prie miegamojo durų nesigręžiodama į seserį. Nepavyko. Dirstelėjusi pastebėjo laišką, adresuotą „Mielajai Arabelai“. Ji čiupo lapą, nenorėdama dalytis paskutinėmis sesers mintimis su vietos konstebliais, susikišo į kišenę ir svirduliuodama paliko kambarį.

4

Ana risnojo į vakarus Rytų 54-ąja gatve pro Šiuolaikinio meno muziejų, po to kirto 6-ąjį aveniu ir pasuko į dešinę, į 7-tąjį. Ji nežvilgtelėjo į pažįstamą *LOVE* skulptūrą, riogsančią Rytų 55-osios gatvės kampe, į Karnegi Holą. Daugiausia energijos ir dėmesio skyrė tam, kad nesusidurtų su pirmaisiais į darbą skubančiais priemiesčių vairuotojais, kurie nuolat užkirsdavo jai kelią. Bėgimą iki Centrinio parko Ana laikė tik apšilimu ir chronometro ant kairio riešo neįjungė, kol įbėgo į parką pro Amatininkų vartus. Vos tik pasiekė įprastinį ritmą, ji ėmė galvoti apie aštuntą ryto paskirtą susitikimą su valdytoju.

Ana nustebo ir kažkodėl pajuto palengvėjimą, kai Braisas Fenstonas pasiūlė jai darbą *Fenstono finansuose* praėjus vos kelioms dienoms po to, kai ji paliko antros geriausios darbuotojos vietą Sotbio impresionistų skyriuje.

Tiesioginis jos viršininkas aiškiai leido suprasti, jog bet kokią mintį apie karjerą kuriam laikui galinti pamiršti, kai prisipažino esanti atsakinga už tai, jog didžiulės kolekcijos pardavimą perleido pagrindiniam jų varžovui – *Kriščio* aukcionui. Ana ne vieną mėnesį auklėjo, liaupsino ir įtikinėjo vieną klientą pasirinkti Sotbį, kad parduotų savo šeimos turtą, ir buvo naiviai patikli, pasidalijusi paslaptimi su savo mylimuoju. Šiaip ar taip, jos tuometinis draugas buvo teisininkas.

Kai kliento pavardė buvo atskleista *New York Times* meno skiltyje, Ana prarado ir meilužį, ir darbą. Padėties anaiptol nepataisė ir tai, kad po kelių dienų kažkuris laikraštis pranešė, jog dr. Ana

Petresku paliko *Sotbį* „kilus nesutarimams“, kitaip tariant, buvo atleista, ir piktdžiugiškai pridūrė, jog *Kristyje* darbo galinti neieškoti.

Braisas Fenstonas reguliariai lankėsi visose svarbiausiose impresionistų varžytynėse ir negalėjo nepastebėti Anos, stovinčios varžytojo pakylos šone, užsirašinėjančios ir dirbančios stebėtojos darbą. Ji griežtai atmetė užuominas, kad stulbinantis jos grožis ir atletiška figūra buvo pagrindinė priežastis, kodėl aukciono vadovybė nuolat statydavo ją tokioje pastebimoje vietoje, užuot pasiuntusi į varžytuvių salės šoną, kur stovėjo kiti stebėtojai.

Ana patikrino laikrodį, kai lėkė pro Žaidimų draugo arką: 2 minutės 18 sekundžių. Ji stengėsi įveikti kilpą per dvylika minučių. Aišku, tai nebuvo pats geriausias rezultatas, bet ji vis tiek nemėgo būti aplenkta, o jei pralenkdavo moteris, išvis pasiusdavo. Praėjusių metų Niujorko maratoną Ana įveikė devyniasdešimt septinta, todėl per rytinį bėgimą Centriniame parke ją retai aplenkdavo kitas dvikojis.

Merginos mintys vėl nuklydo prie Braiso Fenstono. Jau kurį laiką meno pasaulis – aukcionai, svarbiausios galerijos ir privatūs prekeiviai – žinojo, kad Fenstonas sukaupęs vieną iš didžiausių impresionistų kolekcijų. Kartu su Stivu Vinu, Leonardu Loderiu, Ana Dias ir Takašiu Nakamura jis nuolat likdavo tarp paskutinių, besivaržančių dėl naujo kolekcijos eksponato. Tokiems kolekcininkams nekaltas hobis gali virsti priklausomybe, tokia pat rimta kaip narkotikai. Fenstonui, kuris jau turėjo kiekvieno impresionisto ir postimpresionisto darbų, išskyrus van Gogą, vien mintis apie šio olandų meistro kūrinio įsigijimą prilygo gryno heroino injekcijai, o nusipirkęs jis vėl geidė naujos dozės, lyg tirtantis narkomanas dairėsi narkotikų prekeivio. Jo tiekėju tapo Ana Petresku.

Perskaitęs *New York Times*, kad Ana palieka aukciono namus, jis iškart pasiūlė jai vietą savo taryboje ir algą, kuri liudijo, kaip

rimtai jis nusiteikęs papildyti savo kolekciją. Anos dvejones išsklaidė žinia, kad Fenstonas taip pat kilęs iš Rumunijos. Jis nuolat primindavo Anai, jog ir pats, kaip ji, ištrūko iš engiančio Čaušesku režimo ir prieglobstį surado Amerikoje.

Jau pirmosiomis dienomis Fenstonas patikrino Anos kompetenciją. Dauguma klausimų, kuriuos jis pateikė per pirmą susitikimą už priešpiečių stalo, buvo susiję su Anos žiniomis apie stambias kolekcijas, kurios tebėra likusios antros ar trečios kartos šeimų rankose. Per šešerius metus Sotbyje beveik nebuvo nė vieno reikšmingo impresionistinio kūrinio, pakliuvusio po varžytuvininko plaktuku, kuris nepraėjo pro Anos rankas ar bent jau nebuvo jos pastebėtas ir įtrauktas į duomenų bazę.

Viena iš pirmųjų aukcione gautų pamokų buvo ta, kad „seni pinigai“ dažniausiai parduoda, „nauji“ – perka. Kaip tik taip ji ir susipažino su ledi Viktorija Ventvort, vyresniąja septintojo Ventvorto grafo dukterimi (seni, labai seni pinigai) nuvorišo Braiso Fenstono naudai.

Ana stebėjosi valdytojo manija domėtis kitų asmenų kolekcijomis, kol sužinojo, jog kompanija suteikia dideles paskolas užstatu imdama meno kūrinius. Retas bankas „meną“, nesvarbu, kokia forma, vertino kaip įkeistą turtą. Tiko bet koks nekilnojamasis turtas, akcijos, obligacijos, sklypai, netgi juvelyriniai dirbiniai, bet tik ne meno kūriniai. Bankininkai paprastai neišmano meno rinkos ir nenoriai ima tokį turtą iš savo skolininkų, nes kūrinius saugoti ir drausti, o kai kada – ir parduoti, yra ne tik sudėtinga laiko atžvilgiu, bet ir nepraktiška. *Fenstono finansai* buvo reta išimtis. Ana netruko suprasti, kad Fenstonas iš tikrųjų nemėgsta, o ir neišmano meno. Jam labai tiko Oskaro Vaildo apibūdinimas: žmogus, kuris žino visa ko kainą, bet nežino nieko vertės. Bet, kol Anai paaiškėjo tikrasis Fenstono motyvas, prireikė laiko.

Vienas iš pirmųjų Anos darbų buvo nuvykti į Angliją ir įvertinti ledi Viktorijos Ventvort, galimos klientės, pateikusios paraišką stambiai paskolai iš *Fenstono finansų* gauti, turtą. Paaiškėjo, kad Ventvort kolekcija tipiškai angliška: buvo surinkta antrojo grafo, ekscentriško, apie pinigus išmanančio aristokrato, turinčio neblogą skonį ir akį. Vėlesnės kartos jį įvertins kaip talentingą mėgėją. Iš kraštiečių jis įsigijo Romnį, Vestą, Konsteblį, Stubsą ir Morlandą, taip pat nuostabų Ternerio šedevrą *Saulėlydis virš Plimuto*.

Trečiasis grafas nesidomėjo menais, todėl kolekcija dulkėjo, kol jo sūnus, ketvirtasis grafas, paveldėjo dvarą ir subtilų senelio skonį.

Džeimis Ventvortas beveik metus negyveno gimtojoje šalyje. Išsirengęs į vadinamąją Didžiąją kelionę, jis aplankė Paryžių, Amsterdamą, Romą, Florenciją, Veneciją, Sankt Peterburgą ir grįžo į Ventvort Holą su Rafaeliu, Tintoretu, Ticianu, Rubensu, Holbeinu ir van Deiku, neminint žmonos italės. Tačiau visus protėvius pralenkė Čarlzas, penktasis grafas. Čarlzas taip pat buvo kolekcininkas, tik ne paveikslų, o meilužių. Po vieno karšto savaitgalio Paryžiuje (didžiumą jo praleido Longchampo hipodrome, likusį – miegamajame „Crillon“ viešbutyje) naujausia simpatija įtikino iš jos gydytojo nupirkti nežinomo dailininko paveikslą. Čarlis Ventvortas grįžo į Angliją palikęs savo meilužę, bet nešinas paveikslu, kurį nugrūdo į svečių kambarį, nors dauguma aistruolių dabar *Autoportretą su aprišta ausimi* laiko vienu iš geriausių van Gogo darbų.

Ana jau buvo įspėjusi Fenstoną, kad būtų atsargus pirkdamas van Gogo darbus, nes autorystė dažnai yra labiau abejotina už Vol Stryto bankininkus. Fenstonui tas palyginimas įspūdžio nepadarė. Ji paaiškino, kad privačiose kolekcijose kabo keletas kopijų, pora

netgi rimtuose muziejuose, tarp kurių ir nacionalinis Oslo muziejus. Tačiau išstudijavusi van Gogo *Autoportretą* lydinčius dokumentus – tarp jų buvo daktaro Gačė laiškas, kuriame minimas Čarlzas Ventvortas, aštuonių šimtų frankų pardavimo čekis ir autentiškumo sertifikatas, pasirašytas Luiso fon Tilborgo, van Gogo muziejaus Amsterdame direktoriaus, – ji galėjo drąsiai garantuoti valdytojui, jog tas nuostabus portretas išties tapytas meistro rankos.

Van Gogo gerbėjams *Autoportretas su aprišta ausimi* yra kūrybos viršūnė. Nors meistras per savo gyvenimą nutapė trisdešimt penkis autoportretus, nusipjovęs kairę ausį nutapė tik du. Tai, kad vienas iš jų kabo Kortoldo meno institute Londone, dar labiau gundė bet kurį rimtą kolekcininką. Ana vis neramiau svarstė, kaip toli gali nueiti Fenstonas, kad įsigytų šį paskutinį egzempliorių.

Dr. Petresku praleido dešimt malonių dienų vertindama ir kataloguodama šeimos kolekciją Ventvort Hole. Grįžusi į Niujorką ji patarė valdybai, kurią daugiausia sudarė banko seniai ir labdarą mielai priimantys politikai, jog prireikus parduoti paveikslus, užstato daugiau nei pakanka padengti trisdešimties milijonų dolerių banko paskolą.

Nors Ana nesidomėjo, kam Viktorijai Ventvort prireikė tokios didelės pinigų sumos, būdama Ventvort Hole ne kartą girdėjo šeimininkę liūdnai kalbančią apie pernelyg ankstyvą „mielo tėtuko" mirtį, patikimo nekilnojamojo turto agento išėjimą į pensiją ir neteisingą 40 procentų nekilnojamojo turto paveldėjimo mokestį. „O, jeigu Arabela būtų gimusi keliomis minutėmis anksčiau..." – buvo viena iš mėgstamiausių ponios Ventvort mantrų.

Grįžusi į Niujorką Ana galėjo prisiminti kiekvieną Viktorijos kolekcijos paveikslą ar skulptūrą nežvilgtelėjusi į savo užrašus. Vienas talentas, kuris išskyrė ją iš bendraamžių universitete ir kolegų Sotbyje, buvo fotografinė atmintis. Kartą pamačiusi paveikslą Ana

niekada neužmiršdavo vaizdo, jo kilmės ir buvimo vietos. Kiekvieną sekmadienį ji surengdavo sau išbandymą naujoje galerijoje, Metropoliteno salėje ar tiesiog pasiėmusi sisteminį katalogą. Grįžusi į butą surašydavo kiekvieno matyto paveikslo pavadinimą, o po to pasitikrindavo kokiame nors kitame kataloge. Baigusi universitetą Ana į savo atminties banką įtraukė Luvrą, Prado muziejų ir Uficių galeriją, taip pat Nacionalinę Vašingtono galeriją, *Filipso* kolekciją ir *Getty* meno muziejų. Jos smegenų duomenų bazėje buvo saugomos ir trisdešimt septynios privačios kolekcijos, nesuskaičiuojamas kiekis katalogų, už kuriuos Fenstonas buvo pasiryžęs gerai sumokėti.

Anos pareigos apsiribojo tik potencialių klientų kolekcijų įvertinimu ir ataskaitų tarybai rašymu. Ji niekuomet nebūdavo įtraukiama į sutarties pasirašymą – tai buvo patikėta išimtinai banko advokatui Karlui Lipmanui. Tačiau kartą Viktorija prasitarė, kad bankas ima iš jos 16 procentų palūkanų. Ana tuoj susigriebė, jog skolos ir finansinės patirties stoka buvo ta mana, kuria mito *Fenstono finansai*. Tas bankas, atrodė, mėgavosi savo klientų nesugebėjimu sumokėti skolas.

Prabėgusi karuselę Ana sulėtino žingsnį. Pažiūrėjo į laikrodį – daugiau nei dvylika sekundžių. Susiraukė. Gerai bent jau, kad niekas jos neaplenkė. Mintimis vėl grįžo prie Ventvorto kolekcijos ir rekomendacijų, kurias pateiks valdytojui šį rytą. Ana nutarė, kad jeigu Fenstonas negalės priimti jos pasiūlymo, teks atsistatydinti, nors banke neišdirbo nė metų ir puikiai žinojo, jog įsidarbinti didžiuosiuose aukcionuose nėra vilties.

Per paskutinius metus ji išmoko susitaikyti su Fenstono tuštybe, netgi pakęsti pykčio protrūkius, jei negaudavo, ko nori, bet toleruoti, kad būtų apgaudinėjami klientai, ypač tokie naivūs kaip Viktorija Ventvort, negalėjo. Jos gyvenimo aprašymo nepapuoš eilutė, kad *Fenstono finansuose* išdirbo tokį trumpą laiką, bet sukčiavimo faktas atrodytų dar prasčiau.

5

– Kada sužinosime, kad ji negyva? – paklausė Lipmanas, siurbčiodamas kavą.

– Patvirtinimo laukiu šį rytą, – atsakė Fenstonas.

– Gerai, nes man reikia susisiekti su jos advokatu ir priminti jam... – advokatas patylėjo, – kad neaiškios mirties atveju... – nutilo dar kartą, – visi sprendimai pereina Niujorko teisingumo žinion.

– Keista, kad niekas iš jų nepasidomėjo šiuo kontrakto punktu, – pastebėjo Fenstonas, tepdamas sviestu antrą bandelę.

– O kodėl turėtų? – nustebo Lipmanas. – Juk, šiaip ar taip, jie net neįtaria, kad turės mirti.

– Ar policijai kas nors gali sukelti įtarimą?

– Ne, – atsakė Lipmanas. – Su Viktorija Ventvort nebuvote susitikęs, nepasirašėte kontrakto, netgi paveikslo nesate matęs.

– Niekas nematė, išskyrus Ventvortų šeimą ir Petresku, – priminė jam valdytojas. – Aš tik noriu žinoti, kiek užtruks, kol galėsiu saugiai...

– Sunku pasakyti, bet gali užtrukti metus, kol policija pripažins, jog toje rezonansinėje byloje neturi net įtariamojo.

– Poros metų užteks, – pareiškė Fenstonas. – Per tą laiką paskolos procentai užaugs tiek, kad galėsiu pasiimti van Gogą ir parduoti likusią kolekcijos dalį neprarasdamas savo investicijų.

– Tuomet gerai, kad perskaičiau Petresku ataskaitą, – priminė Lipmanas, – jeigu Viktorija būtų vykdžiusi Petresku rekomendacijas, mums nieko nebūtų pavykę.

– Sutinku, – atsakė Fenstonas, – o dabar mums reikia nusikratyti Petresku.

Lipmano lūpose pasirodė siauras šypsnys.

– Tai visai paprasta, sužaisime jos silpnybėmis, – nutarė jis.

– Tai yra? – nesuprato Fenstonas.

– Jos sąžiningumu.

Arabela viena sėdėjo priimamajame, nepajėgdama suvokti, kas vyksta aplinkui. Ant stalelio šalia atvėso *Earl Grey* arbata, bet ji to net nepastebėjo. Kambaryje didžiausią triukšmą kėlė laikrodžio ant židinio atbrailos tiksėjimas. Arabelai laikas sustojo.

Kieme laukė kelios policijos mašinos ir greitoji. Žmonės policijos uniformomis, baltais chalatais, tamsiais kostiumais ir netgi su veido kaukėmis dirbo savo darbą: atvykdavo ir išvykdavo jos nekliudydami.

Staiga į duris kažkas tyliai pabeldė. Arabela tarpduryje išvydo seną bičiulį. Vyresnysis policijos inspektorius nusitraukė sidabro juostele apsiūtą kepurę su snapeliu žengdamas į kambarį. Arabela pakilo nuo sofos mirtinai išblyškusi, paraudusiomis nuo verksmo akimis. Aukštas vyras pasilenkė pabučiuoti jos į abu skruostus, palaukė, kol ji vėl atsisės, ir tik tuomet įsitaisė ant odinės kėdės priešais ją. Stivenas Rentonas pareiškė jai užuojautą. Nuoširdžiai, nes pažinojo Viktoriją daug metų.

Padėkojusi jam Arabela išsitiesė ir tyliai paklausė:

– Kas galėjo šitaip siaubingai pasielgti su tokia nekaltybe kaip Viktorija?

– Vargu ar į šį klausimą yra paprastas ir logiškas atsakymas, – atsiliepė vyresnysis inspektorius. – O kad kūnas rastas po kelių valandų, taip pat ne į naudą. Žudikas turėjo daugiau nei pakankamai laiko pasprukti.

Patylėjęs pridūrė:

– Ar įstengsite atsakyti į kelis mano klausimus, brangioji?

Arabela linktelėjo.

– Padarysiu viską, kad tik padėčiau išaiškinti *užpuoliką*, – ji pakartojo tą žodį įtūžusi.

– Paprastai apklausdamas dėl nužudymo pradedu nuo klausimo, ar jūsų sesuo turėjo priešų, bet pažinodamas ją taip, kaip pažinojau, galiu paliudyti, jog tai neįmanoma. Tačiau turiu pasiteirauti, ar žinojote ką nors apie problemas, su kuriomis Viktorija susidūrė, kadangi... – jis paieškojo žodžio, – kadangi kaime jau kuris laikas sklando kalbos, kad po jūsų tėvelio mirties seseriai liko nemažos skolos.

– Teisybę pasakius, aš nežinau, – pripažino Arabela. – Kai ištekėjau už Anguso, parvažiuodavome iš Škotijos tik porai savaičių vasarą ir kas antras Kalėdas. Tik po vyro mirties grįžau į Sarį... – vyriausiasis inspektorius linktelėjo, bet nepertraukinėjo, – ...ir nugirdau kai kokius gandus. Vietinės paskalų nešiotojos netgi laidė užuominas, esą kai kurie mano krautuvėlės baldai iš dvaro, kad Viktorija turėtų už ką išlaikyti tarnus.

– Ar tuose ganduose buvo tiesos? – paklausė Stivenas.

– Nė lašo, – atsakė Arabela. – Kai Angusui mirus pardaviau ūkį Pertšyre, man liko pakankamai, kad galėčiau grįžti į Ventvortą, atsidaryti krautuvėlę ir viso gyvenimo hobį paversti pelningu verslu. Bet sesers kelis kartus klausiau, ar gandai apie tėvelio finansinę padėtį yra tiesa. Viktorija išsigynė, kad nėra jokių problemų, teigė, jog viskas kontroliuojama. Ji dievino tėvelį, jos supratimu, nieko bloga jis negalėjo padaryti.

– Gal įsivaizduojate, kas mums padėtų išsiaiškinti, kodėl...

Arabela pakilo nuo sofos ir nieko nepaaiškinusi nuėjo prie rašomojo stalo kitame kambario gale. Paėmė krauju aptaškytą sesers laišką, kurį rado ant Arabelos rašomojo stalo, ir grįžusi padavė inspektoriui.

Stivenas dukart perskaitė nebaigtą laišką prieš paklausdamas:

– Gal įsivaizduojate, ką Viktorija turėjo galvoje sakydama „išeitį radau"?

– Ne, – pripažino Arabela, – bet visai įmanoma, jog galėsiu atsakyti į šį klausimą pasišnekėjusi su Arnoldu Simpsonu.

– Nebūčiau toks įsitikinęs, – pastebėjo Stivenas.

Arabela linktelėjo, bet jo pastabos nekomentavo. Žinojo, kad vyriausiasis inspektorius instinktyviai nepasitiki visais žemesnio rango advokatais, kurie nesugeba slėpti savo įsitikinimo, jog yra aukščiau už bet kokį policijos pareigūną.

Stivenas Rentonas atsistojo ir nuėjęs prisėdo šalia Arabelos. Paėmė už rankos.

– Skambinkite man kada tik panorėsite, – švelniai tarė jis, – ir pasistenkite nuo manęs nieko neslėpti, Arabela, nes man reikia žinoti viską, visut viską, jeigu norime rasti jūsų sesers žudiką.

Arabela neatsakė.

– Prakeikimas, – sumurmėjo Ana, kai atletiškas juodaplaukis nerūpestingai prarisnojo pro ją nebe pirmą kartą per kelias paskutines savaites. Jis nesigręžiojo – rimti bėgikai niekada nesigręžioja. Ana suprato, kad būtų beviltiška jį vytis, nes po kelių šimtų metrų nejaustų kojų. Kartą ji dirstelėjo į pralekiantį paslaptingą vyriškį, bet jis nubėgo, ir jai beliko spoksoti į smaragdo žalumo sportinius marškinėlius, tolstančius į Žemuogių laukus. Mergina pasistengė išvyti jį iš galvos ir sutelkti dėmesį į artėjantį susitikimą su Fenstonu.

Ana jau buvo valdytojui išsiuntusi ataskaitos, rekomenduojančios kuo greičiau parduoti *Autoportretą*, kopiją. Ji pažinojo kolekcininką iš Tokijo, kuris buvo pamišęs dėl van Gogo ir turėjo pa-

kankamai jenų tą įrodyti. O šis konkretus paveikslas, kaip pabrėžė ji savo ataskaitoje, kliudytų ir dar vieną silpnybę, kuria galima sužaisti: van Gogas visuomet žavėjosi japonų menu ir ant sienos už autoportreto perpiešė „Geišų peizaže" graviūrą, kuriai Takašis Nakamura juolab negalės atsispirti.

Nakamura buvo stambiausios Japonijos plieno kompanijos direktorius, paskutiniu metu vis daugiau laiko skiriantis savo kolekcijai, kurią, kaip fondo dalį, galiausiai ketino palikti tautai. Tai, kad Nakamura buvo labai uždara asmenybė ir japonams būdingu paslaptingumu buvo apgaubęs savo kolekcijos detales, Anai atrodė tik privalumas. Toks pardavimas leis Viktorijai Ventvort išsaugoti gerą vardą – o japonams tai visiškai suprantama. Kartą Ana rado Nakamurai Dega paveikslą „Šokių pamoka su madam Minet", kurį pardavėjas norėjo parduoti asmeniškai (didieji aukcionai suteikia tokią paslaugą norintiems išvengti smalsių žurnalistų, besisukiojančių po aukcionų sales). Ji buvo įsitikinusi, kad Nakamura pasiūlys mažiausiai šešiasdešimt milijonų dolerių už retą olandų šedevrą. Tad jeigu Fenstonas priimtų jos pasiūlymą – o kodėl turėtų nepriimti? – visi džiaugtųsi sandėriu.

Prabėgusi pro taverną, ji dar kartą patikrino laikrodį. Reikia paspartinti žingsnį, jeigu tikisi pasiekti Amatininkų vartus per dvylika minučių. Lėkdama nuo kalvos ji mąstė, kad neturėtų leisti, jog emocijos lemtų jos sprendimus, bet Viktorijai tikrai reikėjo visokeriopai padėti. Lėkdama pro vartus Ana nuspaudė „stop" mygtuką: dvylika minučių ir keturios sekundės. *Prakeikimas.*

Ana lėtai nurisnojo savo namų pusėn nejausdama, kad ją atidžiai stebi vyras smaragdo žalumo marškinėliais.

6

Džekas Deleinis vis dar nebuvo įsitikinęs, kad Ana Petresku yra nusikaltėlė.

FTB agentas stebėjo merginą, kol ji pranyko žmonių sraute pakeliui į Tornton Hauzą. Kai ji dingo iš akių, Džekas nulapeno per Avių pievą ežero link. Galvojo apie moterį, kurią seka paskutines šešias savaites. Domisi ja todėl, kad biuras renka informaciją ir apie jos bosą, neabejotiną nusikaltėlį, bet Anai apie tai nebūtina žinoti.

Beveik prieš metus Ričardas V. Meisis, Džeko viršininkas, specialusis agentas, išsikvietė jį į savo kabinetą ir paskyrė į aštuonių agentų komandą naujai užduočiai vykdyti. Džekas turėjo tirti tris žiaurias žmogžudystes skirtinguose žemynuose, kurioms buvo būdinga viena: visos aukos nužudytos tuo metu, kai buvo skolingos stambias sumas *Fenstono finansams*. Džekas greitai padarė išvadą, kad žmogžudystės suplanuotos ir jas įvykdė profesionalus žudikas.

Džekas kirto Šekspyro sodą ir pasuko į savo nediduką butą Vest Saide. Jis jau buvo beveik surinkęs naujausios Fenstono darbuotojos bylą, nors negalėjo suprasti, ar ji yra bendrininkė, ar tik naivi nekalta specialistė.

Džekas pradėjo nuo jos kilmės ir atkasė, kad Anos dėdė, Džordžas Petresku, emigravo iš Rumunijos 1968 m. į Danvilį Ilinojaus valstijoje. Praėjus kelioms savaitėms, kai Čaušesku pasiskelbė prezidentu, Džordžas parašė broliui laišką, kviesdamas jį į Ameriką. Kai Čaušesku paskelbė Rumuniją socialistine respublika ir savo

žmoną padarė pavaduotoja, Džordžas dar sykį paragino brolį atvykti kartu su jaunąja dukterėčia Ana.

Nors tėvai atsisakė palikti gimtinę, bet 1987 m. leido septyniolikmetei dukrai išsmukti iš Bucharešto ir laivu atplaukti į Ameriką pas dėdę pažadėję jai, kad galės grįžti, kai Čaušesku režimas bus nuverstas. Ana taip ir negrįžo. Ji nuolat rašė tėvams namo, maldaudama atvykti į JAV, bet retai gaudavo atsakymą. Po dvejų metų sužinojo, kad tėvą, siekiantį nuversti diktatorių, nušovė per susirėmimą ant sienos. Mama pakartojo niekuomet nepaliksianti gimtų namų, kaip priežastį dabar nurodydama: „O kas prižiūrės tavo tėvo kapą?"

Tiek vienam Džeko komandos nariui pavyko išpešti iš Anos straipsnio mokyklos žurnalui. Viena iš jos klasės draugių taip pat buvo rašiusi apie švelnią mėlynakę mergaitę ilgomis šviesiomis kasomis iš kažkokio Bucharešto, kuri anglų kalbos mokėjo tiek mažai, kad nesugebėdavo net duoti ištikimybės priesaikos per rytmetinį susirinkimą. Baigiantis antriems metams Ana tapo mokyklos žurnalo, kuriame Džekas rado tiek informacijos, redaktore.

Baigusi vidurinę Ana laimėjo Viljamso universiteto Masačusetse stipendiją studijuoti meno istoriją. Vietos laikraštis paminėjo, kad mergina taip pat laimėjo mylios bėgimo lenktynes prieš Kornelio universitetą, trasą įveikusi per 4 minutes ir 48 sekundes. Džekas atsekė, kad Ana toliau gilino savo žinias Pensilvanijos universitete, gavo filosofijos daktaro laipsnį, pasirinkusi darbą fovizmo tema. Džekui teko susirasti tą žodį Vebsterio žodyne. Judėjimas jungė dailininkų grupelę, kuriai vadovavo Matisas, Derenas ir Vlaminkas, kurie siekė išsiveržti už impresionizmo rėmų ir tapyti ryškiomis, neharmoningomis spalvomis. Jis sužinojo, kad jaunasis Pikasas, palikęs Ispaniją, prisijungė prie grupelės Paryžiuje ir šokiravo publiką paveikslais, kuriuos *Paris Match* apibūdino kaip „neturinčius išliekamosios vertės". „Sveikas protas grįš", – tikino jis

savo skaitytojus. Džekas panoro daugiau paskaityti apie Viujarą, Luke ir Kamueną – jam niekad negirdėtus dailininkus. Tačiau tam reikia laisvos valandėlės ne tarnybos metu, nebent būtų įrodymų, kurie padės prikirpti Fenstoną.

Po Pensilvanijos dr. Petresku pradėjo dirbti Sotbyje kaip stažuotoja. Čia Džeko informacija buvo skystoka, kadangi jis negalėjo duoti savo agentams sutikimo leistis į artimesnį kontaktą su buvusiais Anos bendradarbiais. Tačiau jis sužinojo apie fotografinę jos atmintį, didelę erudiciją ir tai, jog Aną mėgo visi, nuo durininkų iki direktoriaus. Niekas nenorėjo paaiškinti, kodėl Ana išėjo užsitraukusi nemalonę, tačiau jis sužinojo, kad mergina negalėtų grįžti į aukciono namus nepasikeitus valdybai. Juolab Džekas negalėjo suvokti, kodėl atleista iš darbo Petresku nusprendė įsidarbinti *Fenstono finansuose*. Čia jam teko remtis vien spėlionėmis, nes negalėjo rizikuoti kreipdamasis į kurį nors banko darbuotoją, nors jau buvo aišku, kad Tina Forster, valdytojo padėjėja, tapo artima jos drauge.

Per trumpą laiką, kol dirbo *Fenstono finansuose*, Ana lankėsi pas keletą naujų klientų, kurie neseniai buvo pasiėmę dideles paskolas ir visi turėjo reikšmingas meno kolekcijas. Džekas nuogąstavo, jog tik laiko klausimas, kada kurį nors ištiks toks pat likimas kaip ankstesnes tris aukas.

Džekas pasiekė Vakarų 86-ąją gatvę. Reikėjo atsakyti į tris klausimus. Pirma – kiek laiko Fenstonas pažinojo Petresku prieš priimdamas ją į banką? Antra – ar jie arba jų šeimos buvo pažįstami Rumunijoje? Ir trečia – ar ji yra samdoma žudikė?

Fenstonas brūkštelėjo savo parašą ant pusryčių sąskaitos, pakilo nuo stalo ir nelaukęs, kol Lipmanas baigs gerti kavą, išdrožė iš restorano. Žengė į atvirą liftą, bet luktelėjo, kol advokatas spus-

tels mygtuką į aštuoniasdešimt trečią aukštą. Prie jų prisijungė ir *Pasaulio languose* pusryčiavusių japonų grupelė tamsiai mėlynais kostiumais bei vienspalviais šilko kaklaraiščiais. Fenstonas niekuomet nekalbėdavo apie reikalus lifte gerai žinodamas, kad keletas jo konkurentų turi kontoras viršutiniuose ir apatiniuose aukštuose.

Kai lifto durys atsivėrė aštuoniasdešimt trečiame aukšte, Lipmanas išlipo įkandin valdytojo, bet pasuko kitur, tiesiai į Petresku kabinetą. Nepasibeldęs atidarė duris ir užtiko jos sekretorę Rebeką renkančią Anai reikalingas bylas. Lipmanas burbtelėjo keletą nurodymų, nesuteikęs galimybės paklausti. Rebeka nieko nelaukusi padėjo bylas ant Anos stalo ir nuėjo ieškoti didelės kartoninės dėžės.

Lipmanas grįžo koridoriumi į valdytojo kabinetą. Jie ėmė derinti taktiką, kai baigs reikalus su Petresku. Nors su tokia užduotimi susiduria ketvirtą kartą per paskutinius aštuonerius metus, Lipmanas įspėjo valdytoją, jog šįkart bus kitaip.

– Kaip suprasti? – griežtai paklausė Fenstonas.

– Nemanau, kad Petresku pasiduos be kovos, – paaiškino jis. – Juk kitą darbą rasti jai nebus lengva.

– Ji tikrai neras, jeigu aš pasistengsiu, – trindamas rankas tarė Fenstonas.

– Galbūt šiomis aplinkybėmis būtų protinga, jei aš...

Beldimas į duris nutraukė pokalbį. Fenstonas pakėlęs galvą išvydo tarpduryje stovintį vyriausiąjį apsaugininką Barį Stedmaną.

– Atleiskite, kad trukdau, valdytojau, bet čia *FedEx* kurjeris, turi jums paketą, kurio dokumentus galite pasirašyti tik jūs asmeniškai.

Fenstonas davė ženklą įleisti kurjerį ir be žodžių suraitė parašą stačiakampyje prie savo pavardės. Lipmanas nenuleido nuo siuntinio akių, bet abu tylėjo, kol kurjeris pasišalino ir Baris uždarė duris.

– Ar čia tai, ką aš manau? – tyliai pasiteiravo Lipmanas.

– Mes tuojau sužinosime, – plėšdamas siuntinį ir kratydamas ant stalo turinį atsakė valdytojas.

Jie abu įsmeigė akis į kairę Viktorijos Ventvort ausį.

– Pasirūpink, kad Kranc gautų kitą pusę milijono, – tarė Fenstonas. Lipmanas linktelėjo. – Ji dar ir dovanėlę man atsiuntė, – pridūrė Fenstonas, apžiūrinėdamas senovinį deimantų auskarą.

Ana baigė ruoštis kelios minutės po septynių. Lagaminą pastatė koridoriuje, kad po darbo užsukusi namo pasiimtų ir keliautų tiesiai į oro uostą. Jos skrydis į Londoną numatytas 5:40 popiet, Hitrou oro uoste lėktuvas leisis kitai dienai auštant. Ana mieliau rinkdavosi skrydžius naktį, nes galėdavo išsimiegoti ir pasiruošti prieš Ventvort Hole planuotus priešpiečius su Viktorija. Ji vylėsi, kad ponia perskaitė jos ataskaitą ir sutiks, jog privačiai parduotas van Gogas išspręs visas jos problemas.

Tą rytą Ana paliko savo butą antrą kartą po septynių dvidešimt. Ji šūktelėjo taksi – prabanga, bet pateisinama prieš susitikimą su darbdaviu. Atsisėdusi automobilio gale pasižiūrėjo į nediduką veidrodėlį. Neseniai ji įsigijo Anando Jono kostiumėlį. Puikiai prie jo tinkanti balto šilko palaidinė ne vieną privers atsigręžti. Tačiau ne vienas nustebs pastebėjęs juodus sportinius batelius.

Taksi įsuko į FDR kelią ir padidino greitį. Ana patikrino mobilųjį telefoną. Rado tris žinutes, į kurias atsakys po susitikimo: rašė jos sekretorė Rebeka, norinti skubiai pasikalbėti (šiek tiek keista žinant, kad po kelių minučių jos susitiks); gautas *British Airways* skrydžio patvirtinimas. Be to, pietų pakvietė Robertas Bruksas, naujasis *Bonhamsų* aukciono direktorius.

Taksi čiūžtelėjo prie Šiaurinio bokšto durų praėjus dvidešimčiai minučių. Susimokėjusi vairuotojui Ana iššoko iš mašinos ir įsiliejo

į darbuotojų minią, plaukiančią pro turniketus. Ji pasirinko greitąjį liftą ir nepraėjus minutei pastatė koją ant tamsiai žalio administracijos aukšto kilimo. Kartą lifte Ana nugirdo, jog visi aukštai yra akro dydžio, o pastate, kuris niekuomet neužsidaro, dirba apie penkiasdešimt tūkstančių žmonių – dvigubai daugiau nei jos antrųjų namų, Danvilio Ilinojaus valstijoje, gyventojų.

Ana nudrožė tiesiai į savo kabinetą ir labai nustebo neradusi jos laukiančios Rebekos, kuri gerai žinojo, koks svarbus jai aštuntos valandos susitikimas. Bet ji nusiramino pamačiusi, kad visi reikalingi dokumentai tvarkingai sudėti ant stalo. Ji pasitikrino, ar aplankai sudėti ta tvarka, kaip buvo prašiusi. Dar buvo likusios kelios minutės, todėl ji atsivertė Ventvort bylą ir ėmė skaityti savo ataskaitą. „Ventvorto dvaras vertingas keliais aspektais. Mano skyrių domina tik..."

Tina Forster atsikėlė tik po septynių. Ji sutarė apsilankyti pas odontologą aštuntą trisdešimt, o Fenstonas aiškiai davė suprasti, kad jos šį rytą neprireiks. Paprastai tai reikšdavo, kad jis susitaręs susitikti kur nors mieste arba ką nors atleis iš darbo. Pastaruoju atveju jam labai nepatikdavo, kad sekretorė sukiojasi po kontorą gailėdama ką tik darbą praradusio žmogaus. Tina žinojo, kad Lipmanui atleidimas negresia, nes valdytojas be jo neišsiverstų, taip pat būtų apsidžiaugusi, jeigu banką paliktų Baris Stedmanas. Bet apie tai galima tik pasvajoti, nes apsauginінkas nepraleisdavo galimybės išliaupsinti valdytoją, ištroškusį pagyrų kaip į krantą išmesta jūros pintis naujos bangos.

Tina mirko vonioje – tokią prabangą galėjo sau leisti tik savaitgaliais – ir spėliojo, kada ateis jos eilė. Tina dirbo asmenine Fenstono sekretore daugiau kaip metus ir stengėsi būti nepakeičiama,

nors niekino viršininką ir jo veiklą. Ji tiesiog negalėjo palikti banko, kol...

Miegamajame suskambo telefonas, bet ji nesistengė pakelti. Tikriausiai Fenstonas neranda kokio nors laikmens, telefono numerio ar net savo darbotvarkės. Paprastai atsakydavo: „Ant stalo priešais jus". Tina ėmė svarstyti, ar tik ne Anos, vienintelės tikros draugės, kurią susirado persikėlusi iš Vakarų pakrantės, eilė. Vargu, nusprendė, nes Ana aštuntą valandą pateiks savo ataskaitą bosui ir galbūt netgi šiuo metu dvidešimtą kartą aiškina subtilesnius niuansus.

Šypsodamasi Tina išlipo iš vonios ir susisuko į didelį rankšluostį. Nušlepsėjo koridoriumi į miegamąjį. Jei kas svečiuodavosi šiame ankštame bute, turėdavo dalytis jos lova arba miegoti ant sofos. Pasirinkimo nebuvo, nes butas – tik vieno miegamojo. Tačiau tokių svečių buvo mažai, nors pasiūlymų netrūko. Po to, ką ji išgyveno dėl Fenstono, Tina niekuo nebepasitikėjo. Paskutiniu metu ji galėjo atsiverti Anai, bet vienos paslapties patikėti negalėjo niekam.

Tina atitraukė užuolaidas. Nors ir rugsėjis, giedras, vaiskus rytas įtikino ją, kad verta vilktis vasarinę suknutę. Gal net bus lengviau atsipalaiduoti žvelgiant į odontologo grąžtą.

Apsirengusi ir pasistaipiusi prieš veidrodį Tina nuėjo į virtuvę ruošti kavos. Jai buvo prisakyta pusryčiams nieko nevalgyti, netgi skrebučio, todėl įsijungė televizorių paklausyti ryto žinių. Nieko įdomaus. Savižudis sprogdintojas Vakarų krante, 320 svarų moteris teisiasi su *McDonald's* dėl sugriauto seksualinio gyvenimo. Tina jau ketino išjungti „Labas rytas, Amerika", kai ekrane pasirodė San Fransisko „49" pagrindiniai puolėjai.

Tina prisiminė tėvą.

7

Džekas Deleinis pasirodė savo kabinete Federalinės aikštės 26 kelios minutės po septynių. Slogu buvo matyti galybe aplankų nukrautą darbo stalą. Visuose juose medžiaga, susijusi su Braiso Fenstono byla, tačiau per metus jis nė kiek nepriartėjo prie to, kad galėtų patvirtinti savo bosui, jog įrodymų pakanka prašyti teisėjo išrašyti arešto orderį.

Džekas atsivertė asmeninę Fenstono bylą tuščiai tikėdamasis, jog ras už ko užsikabinti, aptiks kokią nors klaidą, kuri pagaliau leis tiesiogiai susieti bankininką su trimis žiauriomis žmogžudystėmis Marselyje, Los Andžele ir Rio de Žaneire.

1984 m. trisdešimt dvejų metų Niku Munteanu prisistatė į Amerikos ambasadą Bukarešte teigdamas, kad gali nurodyti du Vašingtone dirbančius šnipus mainais į Amerikos pasą. Tuzinus tokių pareiškimų ambasada gaudavo kiekvieną savaitę, dažniausiai jie neturėdavo pagrindo, bet Munteanu atveju informacija pasitvirtino. Po mėnesio du gerai įsitaisę pareigūnai atsidūrė lėktuve, skrendančiame į Maskvą, o Niku gavo amerikietišką pasą.

Niku Munteanu nusileido Niujorke 1985 m. vasario 17 d. Džekui nepavyko atkasti daug žinių apie Munteanu veiklą vėlesniais metais, bet staiga jis vėl pasirodė turėdamas pakankamai lėšų įsigyti nedidelį, silpną Manheteno banką – *Fenstono finansus*. Niku Munteanu pakeitė pavardę, tapo Braisu Fenstonu – tai joks nusikaltimas – bet niekas nesugebėjo nustatyti jo finansuotojų, nepaisant fakto, kad į banką ėmė plaukti stambios pinigų sumos iš neregistruotų Rytų Europos kompanijų. 1989 m., tais pačiais me-

tais, kai po sukilimo Buchareštą staiga paliko Čaušesku su žmona, grynųjų pinigų įplaukos staiga išseko. Po kelių dienų diktatoriai buvo sugauti, teisiami ir nubausti mirties bausme.

Džekas pažvelgė pro savo langą į Manheteną ir prisiminė FTB taisyklę: niekada netikėk sutapimais, bet niekada jų neatmesk.

Po Čaušesku mirties bankui atėjo pora liesų metų, kol Fenstonas susipažino su Karlu Lipmanu, licencijos netekusiu advokatu, už sukčiavimą atsėdėjusiu bausmę kalėjime. Neilgai trukus bankas vėl ėmė gauti pelno.

Džekas peržiūrėjo keletą Braiso Fenstono, kuris nuolat šmėžavo paskalų skiltyse su madingiausiomis moterimis už parankės, nuotraukų. Jis buvo pristatinėjamas kaip puikus bankininkas, žymus finansininkas, netgi dosnus rėmėjas, ir kone kiekvieną kartą prie jo pavardės mirgėdavo prierašas, kad jam priklauso puiki meno kolekcija. Džekas nubraukė nuotraukas į šalį. Jis dar negalėjo perprasti žmogaus, kuris nešiojo vieną auskarą, juolab negalėjo suprasti, kodėl su plaukų kupeta atvykęs į Ameriką jis skutasi plikai. Gal nuo ko nors slapstosi?

Džekas užvertė Munteanu/Fenstono bylą ir sutelkė dėmesį į Pjerą de Rošelį, pirmąją auką.

Rošeliui reikėjo septyniasdešimties milijonų frankų susimokėti už savo dalį vynuogyne. Atrodo, kad visa jo patirtis vynininkystėje baigėsi reguliariu butelių tuštinimu. Netgi paviršinė ekspertizė būtų atskleidusi, kad jo verslo planas bankininkų akimis neatrodo „protingas". Tačiau Fenstono žvilgsnį, kai perskaitė prašymą, kliudė faktas, jog jaunuolis neseniai buvo paveldėjęs *šato* Dordone, kurio sienos buvo nukabinėtos puikiais impresionistų paveikslais, be kitų – ir Dega, dviem Pisaro ir Monė iš Ažentėjaus.

Keturi nederlingi metai neatnešė jokio pelno iš vynuogyno, o *šato* turtai ėmė tirpti, palikdami tik plikas sienas su kontūrais, kur kadaise kabėjo paveikslai. Kai Fenstonas išplukdė į Niujorką pa-

skutinį paveikslą, kad papildytų savo kolekciją, pradinė Pjero skola su palūkanomis daugiau nei padvigubėjo. Kai pagaliau teko išsikelti iš parduodamos užmiesčio vilos, Pjeras apsigyveno mažame bute Marselyje ir kiekvieną vakarą mirtinai nusigerdavo. Viskas taip būtų likę, jei ne viena ką tik teisės studijas baigusi mergina, kuri prablaivėjusiam Pjerui kartą paaiškino, jog jeigu Fenstonas būtų pardavęs jo Dega, Monė ir du Pisaro paveikslus, pinigų užtektų ne tik sumokėti skolas, bet ir išpirkti *šato* bei susigrąžinti likusią kolekcijos dalį. Šitas pasiūlymas kirtosi su Fenstono planais.

Po savaitės apsvaigęs Pjeras de Rošelis rastas sukniubęs viename Marselio skersgatvyje perrėžta gerkle.

Po ketverių metų Marselio policija nutraukė tyrimą ir uždėjo ant bylos „NON RESOLU" antspaudą.

Kai galutinai buvo sutvarkyti paveldėjimo klausimai, Fenstonas pardavė visus paveikslus, išskyrus Dega, Monė ir Pisaro darbus, o atidavęs palūkanas, mokesčius bankui ir advokatams, jaunesnysis Pjero brolis, Simonas de Rošelis, paveldėjo tik butą Marselyje.

Džekas atsistojo nuo kėdės, pasirąžė, nusižiovavo ir ėmėsi Kriso Adamso jaunesniojo. Nors pastarojo bylą žinojo beveik mintinai.

Krisas Adamsas vyresnysis valdė labai sėkmingą meno galeriją Melrouzo aveniu Los Andžele. Jo specializacija – amerikietiška mokykla, kurią taip garbino Holivudo elitas. Po netikėtos žūties autoavarijoje jo sūnus Krisas jaunesnysis paveldėjo Rotko, Poloko, Džaspero Džonso, Rošenbergo paveikslų ir keletą Varholo šilkografijų, įskaitant *Juodąją Merlin*.

Senas mokyklos laikų bičiulis patarė Krisui padvigubinti turtą investuojant į *dot.com* revoliuciją. Krisas jaunesnysis prisipažino, kad grynųjų neturi, tik galeriją, paveikslus ir *Kristiną*, tėvo jachtą, kurios pusė priklauso jo seseriai. Čia įsikišo *Fenstono finansai* ir įteikė jam dvylikos milijonų paskolą įprastinėmis savo sąlygomis.

Kaip paprastai per revoliucijas, mūšio lauke liko keletas lavonų, tarp jų ir Kriso jaunesniojo.

Fenstono finansai leido skolai augti netrukdydami savo klientui. Taip buvo tol, kol Krisas jaunesnysis perskaitė *Los Angeles Times*, kad *Raudonoji Merlin* parduota už keturis milijonus dolerių. Jis tuojau susisiekė su *Kriščio* aukcionu Los Andžele, kur jį patikino, kad gali ne mažiau tikėtis už savo Rotko, Poloko ir Džaspero Džonso paveikslus. Po trijų mėnesių Lipmanas įsiveržė į direktoriaus kabinetą su paskutiniu *Kriščio* varžytynių katalogu. Jis geltonais lipniais lapeliais buvo pažymėjęs septynias pozicijas, kurios turėjo būti parduotos per varžytynes. Fenstonas kai kam paskambino ir nusipirko bilietus į Romą.

Po trijų dienų Krisas buvo rastas gėjų baro tualete perpjauta gerkle.

Fenstonas tuo metu kaip tik atostogavo Italijoje. Džekas turėjo jo viešbučio sąskaitos, lėktuvo bilietų, netgi kelių parduotuvių ir restoranų, kuriuose jis atsiskaitė kreditine kortele, kopijas.

Paveikslai nedelsiant buvo atšaukti iš *Kriščio* aukciono, kol Los Andželo policija vykdė tyrimą. Praėjus aštuoniolikai mėnesių, neaptikus naujų įkalčių ir neradus galų, byla prisijungė prie kitų Los Andželo policijos departamento rūsyje saugomų beviltiškų bylų. Kriso sesuo paveldėjo tik *Kristinos*, mėgstamos tėvo jachtos, modelį.

Džekas nušveitė Kriso jaunesniojo bylą į šoną ir įbedė akis į Marijos Vaskonselos, brazilės našlės, paveldėjusios namus su statulų – ne tokių, kokiomis puošiami kiemeliai – pristatyta pievele, pavardę. Muras, Džiakometis, Remingtonas, Boteras ir Kalderis buvo senjoros Vaskonselos vyro palikimas. Savo nelaimei ji įsimylėjo žigolo, o kai jis pasiūlė...

Ant Džeko stalo suskambėjo telefonas.

– Antrąja linija skambina mūsų Londono ambasada, – informavo sekretorė.

– Ačiū, Sele, – tarė Džekas supratęs, kad skambinti gali tik jo bičiulis Tomas Krasantis, įstojęs į FTB tą pačią dieną kaip ir jis.

– Sveikas, Tomai, kaip sekasi? – paklausė neišgirdęs balso.

– Kuo puikiausios formos, – atsiliepė Tomas. – Bėgioju kiekvieną dieną, nors ir nesu toks sportininkas kaip tu.

– O kaip mano krikštasūnis?

– Mokosi žaisti kriketą.

– Išdavikas. Turi gerų naujienų?

– Ne, – atsakė Tomas, – dėl to ir skambinu. Tau teks užvesti naują bylą.

Džekas pajuto, kaip šiurpas nubėga per nugarą.

– Kas šį kartą? – tyliai paklausė.

– Ponios vardas – beje, ji tikrai buvo ledi, – Viktorija Ventvort.

– Kaip ji mirė?

– Lygiai taip pat, kaip anie trys: perpjauta gerklė. Beveik neabejoju, kad virtuviniu peiliu.

– Kodėl manai, kad Fenstonas prikišęs nagus?

– Bankui ji buvo skolinga per trisdešimt milijonų.

– Ką jis vaikosi šįkart?

– Van Gogo *Autoportretą*.

– Vertė?

– Šešiasdešimt, gal net septyniasdešimt milijonų dolerių.

– Skrendu artimiausiu lėktuvu į Londoną.

8

7:56 Ana užvertė Ventvort aplanką ir pasilenkė atidaryti apatinį stalčių. Nusispyrė sportinius batus ir persiavė juodais aukštakulniais. Pakilo nuo kėdės, susirinko aplankus ir dirstelėjo į veidrodį: kiekvienas plaukelis savo vietoje.

Išėjusi iš savo kabineto Ana pasuko koridoriumi prie masyvios kampinės sofos. Ana išgirdo kelis bendradarbių „labas rytas", atsakė jiems šypsena. Tyliai pasibeldė į valdytojo kabineto duris. Neabejojo, kad Fenstonas jau sėdi už stalo. Jeigu būtų pavėlavusi bent minutę, Braisas pabrėžtinai spoksotų į savo laikrodį. Ana palaukė kvietimo įeiti ir nustebo, kai durys iškart atsivėrė, ir ji susidūrė akis į akį su Karlu Lipmanu. Šis vilkėjo beveik identišką kostiumą kaip valdytojas, nors ir ne visai tos firmos.

– Labas rytas, Karlai, – linksmai ištarė ji, bet atsakymo nesulaukė.

Valdytojas pakėlė galvą nuo stalo ir parodė jai vietą priešais save. Jis taip pat nepasisveikino, bet tai jam įprasta. Lipmanas įsitaisė valdytojui iš dešinės, šiek tiek atsitraukęs, kaip kardinolas nuo popiežiaus. Aiškiai apibrėžtas statusas. Ana spėjo, kad tuoj su juodos kavos puodeliu turėtų pasirodyti Tina, bet sekretorės durys neprasivėrė.

Ana dirstelėjo į Monė iš Ažentilio, kabantį už Fenstono stalo. Nors dailininkas nutapė ne vieną taikų upės krantą, šis buvo vienas iš geriausiai pavykusių. Kartą Ana paklausė Fenstono, kur jis įsigijęs šį paveikslą, bet valdytojas vengė tiesiai atsakyti, o jai nepavyko rasti pardavimo fakto jokiuose dokumentuose.

Ji dirstelėjo į Lipmaną, kurio liesas ir plėšrus veidas jai priminė Kasijų. Nesvarbu, koks dienos metas, amžinai atrodė, kad jam reikėtų nusiskusti. Ji sutelkė dėmesį į valdytoją, tikrai ne Brutą, ir neramiai pasimuistė kėdėje nenorėdama atrodyti sutrikdyta tylos, kuri staiga nutrūko Fenstonui linktelėjus.

– Dr. Petresku, valdytoją pasiekė nemaloni informacija, – pradėjo Lipmanas. – Pasirodo, kad nusiuntėte klientui vieną konfidencialų banko dokumentą, nesuteikusi valdytojui galimybės įvertinti jo pasekmių.

Sekundę Ana sėdėjo netikėtai užklupta, bet greitai atgavo savitvardą ir nusprendė atsakyti maloniai.

– Pone Lipmanai, jeigu turite galvoje mano ataskaitą dėl paskolos Ventvorto dvarui, jūs esate teisus. Aš tikrai nusiunčiau jos kopiją ledi Viktorijai Ventvort.

– Bet valdytojas negavo pakankamai laiko perskaityti tą ataskaitą ir priimti sprendimą prieš jums persiunčiant ataskaitą klientei, – dirstelėjęs į užrašus atkirto advokatas.

– Yra ne visai taip, pone Lipmanai. Tiek jūs, tiek valdytojas gavote mano ataskaitos kopijas rugsėjo pirmąją su rekomendacija, kad ledi Ventvort būtų informuota apie savo padėtį prieš naują ketvirčio mokėjimą.

– Ataskaitos aš negavau, – šiurkščiai atšovė Fenstonas.

– Iš tiesų, – tebežiūrėdama į Lipmaną tęsė Ana, – valdytojas patvirtino tai, kai jo sekretoriatas grąžino prie jos prisegtą formą.

– Nesu jos matęs, – pakartojo Fenstonas.

– Pasirašytą jo ranka, – baigė Ana, atsivertusi aplanką ištraukė minimą dokumentą ir padėjo ant stalo priešais valdytoją. Šis į jį net nežvilgtelėjo.

– Mažiausia, ką privalėjote padaryti, prieš leisdama ataskaitai apie tokį subtilų objektą palikti mano kabinetą, tai palaukti mano nuomonės, – atsakė Fenstonas.

Ana neįstengė suprasti, kodėl jie provokuoja ginčą. Ir netgi nebando žaisti gero ir blogo policininko.

– Aš laukiau savaitę, valdytojau, – atsakė ji, – per kurią jūs nepateikėte jokių komentarų dėl mano rekomendacijų, nors žinojote, jog šį vakarą išskrendu į Londoną susitikti su ledi Viktorija. Tačiau, – tęsė ji, neleidusi valdytojui atsakyti, – po dviejų dienų aš nusiunčiau jums priminimą.

Ji vėl atvertė aplanką ir padėjo antrą dokumentą ant valdytojo stalo. Šis ir vėl jį ignoravo.

– Bet jūsų ataskaitos aš neskaičiau, – pakartojo Fenstonas, akivaizdžiai nenorintis nukrypti nuo savo scenarijaus.

Nusiramink, mergaite, nusiramink, girdėjo Ana į ausį kuždantį tėvą.

Ji giliai įkvėpė ir tarė:

– Mano ataskaitoje nėra nieko daugiau tik siūlymas valdybai, kurios narė esu, parduoti van Gogo paveikslą privačiai ar per kuriuos nors pripažintus aukciono namus: gauta suma daugiau nei padengtų banko paskolą bei palūkanas.

– Bet aš galbūt neketinau parduoti van Gogo, – atšovė Fenstonas, akivaizdžiai nukrypęs nuo scenarijaus.

– Jums neliktų kitos išeities, valdytojau, jeigu to pageidautų klientė.

– Galbūt aš būčiau radęs geresnį Ventvorto problemos sprendimą.

– Tokiu atveju, valdytojau, – ramiai tarė Ana, – aš tik stebiuosi, kodėl nepasitarėte su departamento vadovu, kad, bent jau kaip kolegos, galėtume aptarti nuomonių skirtumus prieš man šį vakarą išskrendant į Londoną.

– Tai akiplėšiškas pasiūlymas, – pakeltu tonu atsiliepė Fenstonas, – aš niekam neatsiskaitinėju.

– Laikytis įstatymų man neatrodo akiplėšiška, valdytojau, – taikiai pastebėjo Ana. – Teisiškai bankas įpareigotas pranešti apie al-

ternatyvius pasiūlymus savo klientui. Kaip, esu įsitikinusi, suprantate, laikantis naujų bankininkystės nuostatų, pasiūlytų mokesčių inspekcijos ir priimtų Kongreso...

– O aš įsitikinęs, kad suvokiate, jog pirma turite atsiskaityti man, – pareiškė Fenstonas.

– Ne, jeigu manau, kad banko pareigūnas laužo įstatymą, – atsakė Ana, – nes neketinu prie to prisidėti.

– Ar kurstote mane jus atleisti? – suriko Fenstonas.

– Ne, bet jaučiu, jog bandote priversti mane atsistatydinti, – tyliai atsakė Ana.

– Bet kuriuo atveju aišku, – tarė Fenstonas, pasisukdamas su kėde į langą, – kad šiame banke nebeturite ką veikti, nes nesate komandos žaidėja... Mane įspėjo dėl to, kai atsikratė jūsų Sotbyje.

Nesistok, liepė sau Ana. Papūtusi lūpas ji įsmeigė akis į Fenstono profilį. Jau ketino atsakyti, bet žvilgsnis užkliuvo už kažko. Ji pastebėjo naują auskarą. *Tuštybė jį pražudys*, pagalvojo Petresku, kai valdytojas atsisuko ir piktai pažvelgė į ją. Ji liko rami.

– Valdytojau, įtardama, kad šis pokalbis įrašinėjamas, aš noriu paaiškinti vieną dalyką. Atrodo, kad mažai išmanote apie bankų įstatymus ir nieko neišmanote apie tarnybos įstatymą, nes versdamas bendradarbę atimti iš nekaltos moters palikimą darote kriminalinį nusikaltimą, kaip jums mielai paaiškins ponas Lipmanas, turintis patirties abiejose įstatymo pusėse.

– Nešdinkis, kol neišmečiau! – subliovė Fenstonas grėsmingai pašokdamas nuo kėdės. Ana iš lėto atsistojo, nusisuko nuo valdytojo ir priėjo prie durų.

– Ir pirma, ką padarysi, tai ištuštinsi savo stalą, nes noriu, kad po dešimties minučių paliktum savo kabinetą. Jeigu po to rasiu kontoroje, liepsiu apsaugai išgrūsti tave iš pastato.

Ana neišgirdo paskutinio valdytojo pažado, nes jau buvo tyliai uždariusi duris.

Pirmas žmogus, kurį Ana sutiko koridoriuje, buvo Baris, akivaizdžiai informuotas iš anksto. Šis epizodas atrodė surepetuotas gerokai prieš jai įžengiant į pastatą.

Ana nuėjo koridoriumi kaip įmanydama oriau, nors Baris neatsiliko nė per žingsnį ir net kartais paliesdavo alkūnę. Praėjo pro liftą, kuris buvo laikomas iškviestas. Kažin kam? Juk negalėjo būti jai?! Ana grįžo į savo kabinetą nepraėjus nė penkiolikai minučių. Šįkart rado jos laukiančią Rebeką. Ji stovėjo už stalo su didele kartonine dėže. Ana priėjo prie kėdės ir jau ketino įsijungti kompiuterį, kai balsas už nugaros įspėjo: „Nieko nelieskite. Asmeniniai jūsų daiktai jau supakuoti, einam". Atsigręžusi Ana pamatė tarpduryje stovintį Barį.

– Man labai gaila, – išlemeno Rebeka. – Bandžiau jums prisiskambinti ir perspėti, bet...

– Nekalbėkite su ja, – viauktelėjo apsaugininkas, – duokite dėžę ir lauk.

Baris uždėjo ranką ant lazdos bumbulo. Ana ėmė spėlioti, ar jis bent nutuokia, kaip juokingai atrodo. Atsigręžusi ji nusišypsojo sekretorei.

– Čia ne tu kalta, – pasakė imdama iš merginos dėžę.

Padėjusi dėžę ant stalo, Ana atsisėdo ir atitraukė apatinį stalčių.

– Nedrįskite imti nieko, kas priklauso kompanijai, – įspėjo Baris.

– Esu įsitikinusi, kad ponui Fenstonui neprireiks mano sportbačių, – atšovė Ana, audamasi aukštakulnius ir dėdama juos į dėžę. Ana apsiavė sportinukus, užsirišo raištelius, paėmė dėžę ir pasuko koridoriaus link. Visi darbuotojai žinojo, kad pakelti balsai valdytojo kabinete ir Bario palyda iš banko patalpų reiškė viena: tau netrukus įteiks rausvą lapelį. Šįkart praeiviai skubiai spruko į savo kabinetus vengdami kalbinti dr. Petresku.

Apsaugos viršininkas palydėjo savo globotinę iki kabineto tolimajame koridoriaus gale, į kurį Ana nebuvo įkėlusi kojos. Anai užėjus Baris vėl įsitaisė tarpduryje. Tapo aišku, kad ir čia visi buvo perspėti iš anksto, nes ją pasitikęs darbuotojas netgi nepasisveikino bijodamas, kad apie tai nepaskųstų valdytojui. Jis apsuko lapelį su skaičiais 9116 stambiu šriftu. Anos mėnesio alga. Ji pasirašė ant punktyrinės linijos netarusi nė žodžio.

– Pinigai bus pervesti jums į sąskaitą šiandien popiet, – tarė buhalteris nepakeldamas akių.

Atsisukusi Ana rado sarginį savo šunį besisukiojantį už durų ir iš paskutiniųjų besistengiantį atrodyti grėsmingai. Kai išėjo iš buhalterijos, Baris palydėjo ją ilgu koridoriumi prie lifto, nuspaudė rodyklę žemyn, nes Ana rankose laikė kartoninę dėžę.

Jie abu laukė, kol atsidarys lifto durys, kai *American Airlines* lėktuvas iš Bostono trenkėsi į devyniasdešimt ketvirtą Šiaurinio bokšto aukštą.

9

Ruta Periš pakėlė akis į skrydžių rodyklę ant sienos virš stalo. Lengviau atsiduso pamačiusi, kad *United* 107 reisas į JFK pagaliau pakilo 13:40. Keturiasdešimt minučių atsilikęs nuo tvarkaraščio.

Ruta su gyvenimo draugu Semu įkūrė *Art Locations* kompaniją beveik prieš dešimtmetį, o kai jis paliko ją dėl jaunesnės moters, Rutai liko kompanija – geriausioji partnerystės dalis. Ji gyveno savo darbu, nepaisydama ilgų darbo valandų, reiklių klientų, niekada laiku neatvykstančių lėktuvų, traukinių ir krovininių automobilių. Pervežдama puikius ir ne tokius puikius meno kūrinius iš vieno pasaulio kampelio į kitą, ji galėjo derinti įgimtą pomėgį organizuoti su meile gražiems daiktams, net jeigu jais grožėdavosi vos kelias sekundes.

Ruta keliavo po pasaulį rinkdama užsakymus vyriausybių, kurios rengė nacionalines parodas, galerijų savininkų, prekybos agentų ir kelių privačių kolekcininkų, kurie dažniausiai nenorėdavo nieko daugiau, tik perkelti mėgstamą paveikslą iš vienų namų į kitus. Ilgainiui dauguma jos klientų tapo draugais. Tik ne Braisas Fenstonas. Ruta seniai suprato, jog to žmogėno žodyne neegzistuoja „prašau“ ir „ačiū“. Ir ji tikrai nėra įtraukta į jo kalėdinių sveikinimų gavėjų sąrašą. Paskutinis Fenstono pageidavimas buvo paimti iš Ventvort Holo van Gogo paveikslą ir nedelsiant pristatyti į jo kabinetą Niujorke.

Gauti eksporto licenciją šedevrui nebuvo sunku, nes reta institucija ar muziejus galėtų surinkti šešiasdešimt milijonų dolerių,

kad sukliudytų paveikslui palikti šalį. Ypač po to, kai nacionalinėms Škotijos galerijoms neseniai nepavyko surinkti reikalingų septynių su puse milijonų, kad Mikelandželo *Gedinčios moters eskizas* nepaliktų krantų ir netaptų privačios kolekcijos Jungtinėse Valstijose dalis.

Kai ponas Endrius, Ventvort Holo vyresnysis liokajus, praėjusią dieną paskambino pasakyti, kad ryte paveikslas bus paruoštas išvežti, Ruta nukreipė vieną padidinto saugumo furgoną į dvarą aštuntai valandai. Ruta ėmė nervingai žingsniuoti degutbetonio danga gerokai anksčiau ir tik po dešimtos valandos prie jos kontoros pasirodė furgonas.

Kai paveikslas buvo iškeltas, Ruta pati ėmėsi rūpintis, kad jis būtų saugiai supakuotas ir persiųstas į Niujorką, nors paprastai šį darbą pavesdavo kuriam nors iš savo vadybininkų. Ji stovėjo prie vyriausiojo pakuotojo, kai šis vyniojo paveikslą į be rūgšties pagamintą permatomą plėvelę ir dėjo į puta išklotą dėžę, kurią gamino per naktį, kad spėtų laiku. Dėžė buvo suveržta specialiais varžtais, kad niekas negalėtų įsilaužti į ją neturėdamas specialių įrankių. Prie šonų buvo pritvirtinti specialūs indikatoriai, kurie įspės, jeigu kelionės metu dėžę bus bandyta atidaryti. Vyresnysis pakuotojas trafaretu užpurškė FRAGILE ženklus ant abiejų pusių ir numerį 47 visuose keturiuose kampuose. Muitinės tarnautojas kilstelėjo antakį, kai patikrino siuntinio dokumentus, bet, kadangi eksporto licencija buvo išrašyta, antakis nusileido į įprastą vietą.

Ruta privažiavo prie laukiančio 747 ir stebėjo, kaip raudona dėžė dingsta bagažo skyriuje. Negrįžo į kabinetą, kol nebuvo uždarytos sunkios lėktuvo durys. Pasižiūrėjusi į laikrodį ji nusišypsojo. Lėktuvas pakilo 13:40.

Ruta ėmė galvoti apie paveikslą, kuris tą vakarą atvyksta papildyti Rembranto moterų parodą Karališkoje akademijoje iš Rijks-

museumo Amsterdame. Tačiau prieš tai ji paskambins į *Fenstono finansus* informuoti, kad van Gogas pakeliui į Niujorką.

Ji surinko Anos numerį Niujorke ir ėmė laukti, kol ji pakels ragelį.

10

Pasigirdo kurtinantis sprogimas ir pastatas ėmė svyruoti.

Ana buvo nusviesta per koridorių ir išgriuvo ant kilimo tarsi patiesta sunkiasvorio boksininko. Lifto durims prasivėrus ji matė, kaip ieškodamas deguonies ugnies kamuolys šovė šachta. Karščio pliūpsnis tvokstelėjo jai į veidą tarsi iš atviros orkaitės. Ana liko gulėti ant grindų apsvaigusi.

Pirma galvon šovusi mintis – į pastatą trenkė žaibas. Bet iš kur? Danguje nė debesėlio. Stojo nejauki tyla ir Ana išsigando, kad bus apkurtusi, bet staiga pasigirdo išgąstingi riksmai „O, Dieve!", kai didžiulės stiklo šukės, išsikraipęs metalas ir kontoros baldai ėmė kristi pro langus priešais ją.

Tikriausiai dar viena bomba, pagalvojo Ana. Visi, kas dirbo šiame pastate 1993 m., pasakojo, kas nutiko jiems tą žvarbią vasario popietę. Kai kurie pasakojimai buvo autentiški, kiti – gryna išmonė, bet faktai buvo paprasti: sprogstamosios medžiagos prikrautas sunkvežimis įvažiavo į požeminį garažą po pastatu. Kai jis sprogo, šeši žmonės buvo užmušti, per tūkstantį – sužeistų. Neliko penkių požeminių aukštų ir tarnyboms prireikė keliolikos valandų, kol evakavo pastatą. Nuo to laiko visi, kas dirbo Pasauliniame prekybos centre, privalėjo reguliariai dalyvauti apmokymuose dėl gaisro pavojaus. Ana bandė atkurti, kaip derėtų elgtis tokiu atveju.

Ji prisiminė aiškias raudonai išspausdintas instrukcijas ant kiekvieno aukšto laiptinės durų: „Avarijos atveju negrįžkite prie savo darbo stalo, nesinaudokite liftais, lipkite artimiausiais laiptais." Bet iš pradžių Ana turėjo įsitikinti, kad sugebės atsistoti, nes ant jos

užgriuvo lubų dalis ir pastatas tebesvyravo. Ji atsargiai pakilo nuo žemės. Keletas sumušimų ir pjūvių, bet, regis, niekas nelūžę. Ji pasitampė kaip visuomet prieš pradėdama ilgą bėgimą.

Palikusi dėžę su daiktais Ana pasuko prie „C“ laiptinės pastato centre. Kai kurie jos bendradarbiai taip pat atsigavo nuo šoko, keli grįžo į darbo vietą pasiimti asmeninių daiktų.

Skubėdama koridoriumi Ana sulaukė virtinės klausimų, į kuriuos negalėjo atsakyti.

– Ką mums daryti? – paklausė sekretorė.

– Leistis žemyn ar lipti į viršų? – parūpo valytojai.

– Ar laukti, kol ateis pagalba? – pasidomėjo užstatus tvarkantis pareigūnas.

Į tuos klausimus turėjo atsakyti apsaugos viršininkas, bet jo niekur nesimatė.

Pasiekusi laiptus Ana prisijungė prie grupelės sukrėstų žmonių. Vieni tylėjo, kiti verkė nežinodami, ko griebtis toliau. Atrodė, kad niekas neįtarė, kas sukėlė sprogimą ir kodėl pastatas tebesvyruoja. Nors kelios lemputės laiptinėje užgeso kaip žvakės, kiekviena laiptų pakopa buvo aiškiai apšviesta švytinčia juostele.

Kai kurie žmonės mėgino susisiekti su išoriniu pasauliu mobiliaisiais telefonais, tačiau retam kuriam pavyko. Viena mergina pliurpė su savo vaikinu. Pasakojo jam, kad viršininkas išleido namo pailsėti, davė visą laisvadienį. Kitas perpasakojo aplinkiniams, ką sužinojo iš žmonos: „Į Šiaurinį bokštą pataikė lėktuvas“.

– Bet kur, kur?! – iškart sušuko keli balsai. Žmogus pasiteiravo žmonos.

– Virš mūsų, maždaug devyniasdešimtame aukšte, – perdavė jis žmonos atsakymą.

– Tai ką mums daryti? – paklausė vyriausiasis buhalteris, nepajudėjęs nuo pirmo laiptelio. Vyras perklausė savo žmonos ir palaukė jos atsakymo.

– Meras pataria visiems kuo skubiau palikti pastatą.

Išgirdę šią žinią visi pajudėjo į aštuoniasdešimt antrą aukštą. Ana pažvelgė atgal pro langą ir nustebo pamačiusi, kiek daug žmonių liko savo darbo vietose, tarsi ką tik nusileido salės uždanga ir jie nutarė palaukti, kol pranyks spūstys.

Ana paklausė mero patarimo. Ji ėmė skaičiuoti laiptus – po aštuoniolika kiekviename marše, o tai reiškia, jog teks įveikti pusantro tūkstančio, kol pasieks vestibiulį. Laiptinė vis pilnėjo, nes kiekviename aukšte žmonės bėgo iš savo kabinetų ir liejosi į besileidžiantį srautą. Darėsi panašu į metro piko valandą. Ana stebėjosi, kokia rami lipanti minia.

Ant laiptų netrukus atsiskyrė dvi juostos: lėtesnė iš vidaus, o naujausi modeliai galėjo aplenkti iš dešinės. Bet, kaip ir kiekvienoje magistralėje, ne visi laikėsi susitarimo, todėl nuolatos visiems tekdavo sustoti, kol vėl eismas pamažu išjudėdavo. Kai pasiekdavo laiptų aikštelę, kas nors užkišdavo kelią, o kiti judėjo toliau.

Ana aplenkė senyvą vyrą juoda fetrine skrybėle. Prisiminė mačiusi jį kelis kartus, vis su ta pačia skrybėle. Ji šyptelėjo atsisukusi, vyras kilstelėjo skrybėlę.

Ji vis stūmėsi ir stūmėsi, kartais pasiekdavo žemesnį aukštą per minutę, o kartais būdavo sulaikoma tų, kurie išsikvėpė nusileidę vos porą aukštų. Išorinė juosta vis labiau pilnėjo kliudydama jai paskubėti.

Pasiekusi šešiasdešimt aštuntą aukštą Ana išgirdo pirmą aiškų nurodymą.

– Pasislinkite į dešinę ir nesustokite, – įsakė balsas iš apatinių aukštų. Nors instrukcijos skambėjo vis garsiau su kiekviena pakopa, jai teko nusileisti dar kelis aukštus, kol pastebėjo iš lėto kopiantį gaisrininką. Jis vilkėjo apsmukusį ugniai atsparų kostiumą ir gausiai prakaitavo po 28 numeriu paženklintu juodu šalmu.

Anai beliko spėlioti, koks jis bus užlipęs dar trisdešimt aukštų. Vyras lipo apsikrovęs įranga: nešė ant peties susuktas virves, vilko du deguonies balionus ant nugaros kaip koks alpinistas, siekiantis įveikti Everestą. Už jo kopė antras ugniagesys, nešinas ilgiausia žarna, šešiais strypais ir dideliu geriamojo vandens buteliu. Jis taip prakaitavo, kad protarpiais nusitraukdavo šalmą ir sudrėkindavo vandeniu galvą.

Tie, kurie skubėjo iš savo kabinetų ir kartu su Ana leidosi žemyn, ėjo daugiausia tylėdami, kol priekyje jos einantis senukas suklupo ir užvirto ant moters. Moteris persipjovė koją į aštrų laiptų kampą ir ėmė šaukti ant senolio.

– Nusiraminkite, – tarė balsas už jos. – Man teko keliauti šitaip po devyniasdešimt trečiųjų sprogdinimo ir galiu užtikrinti, ponia, jog dar nieko nematėte.

Kai pasiekė naują laiptų maršą, Ana pažvelgė į darbuotojus už stiklo sienų, kurie liko prie savo stalų net matydami žemyn bėgančius žmones. Ji netgi nugirdo pokalbių nuotrupas pro atviras duris. Vienas iš jų, brokeris, bandė atlikti sandėrį prieš biržoms atsidarant devintą valandą ryto. Kitas spoksojo į ją tarsi pranešėjas iš televizoriaus ekrano, komentuojantis futbolo varžybas. Jis komentavo evakuaciją draugui iš Pietinio bokšto.

Ji sutikdavo vis daugiau gaisrininkų, lipančių į viršų, ir autostrada virto dviejų juostų keliu. Klausydama jų komandos: „Pasitraukite į dešinę, nesustokite“, Ana slinko apačion tokiu tempu, kokį diktavo lėčiausias eismo dalyvis. Nors pastatas liovėsi siūbavęs, įtampa ir baimė nepaliko aplinkinių veidų. Žmonės nežinojo, kas nutiko virš jų, ir nesumojo, kas laukia jų apačioje. Ana jautėsi kalta aplenkusi dviejų vyrų ant kėdės nešamą dūstančią senutę sutinusiomis kojomis.

Ana vis leidosi, aukštas po aukšto, kol pati ėmė jausti nuovargį.

Ji mąstė apie Rebeką ir Tiną, meldėsi, kad jos abi būtų saugios. Netgi spėliojo, ar Fenstonas su Lipmanu tebesėdi už valdytojo stalo įsitikinę, kad joks pavojus jų pasiekti negali.

Ana ėmė tikėti, kad jai niekas negresia ir galiausiai ištrūks iš šito košmaro. Ji netgi šyptelėjo iš niujorkietiškų pokštų, kurie skambėjo aplinkui, bet tada išgirdo kažką suklykiant už nugaros:

– Antras lėktuvas atsimušė į Pietinį bokštą!

11

Džeką pribloškė jo paties reakcija išgirdus bombos sprogimą kitapus kelio. Selė įpuolė pasakyti, kad į Pasaulinio prekybos centro Šiaurinį bokštą trenkėsi lėktuvas.

– Tikėkimės, kad pataikė tiesiai į Fenstono kabinetą, – tarė jis.

Vėlesni jo pareiškimai, kuriuos išsakė susitikęs su Diku Meisiu, savo viršininku, ir kitais vyresniaisiais agentais valdymo centre, buvo profesionalesni. Kol kiti agentai užgulę telefonus aiškinosi, kas vyksta mažiau kaip už mylios, Džekas pasakė vyriausiajam agentui neabejojąs, jog tai buvo gerai parengtas teroristų planas. Kai 9:03 į Pietinį bokštą trenkėsi antrasis lėktuvas, Meisis tarė:

– Taip, tik kokios teroristų organizacijos?

Trečia Džeko reakcija atėjo pavėluotai ir užklupo jį netikėtai. Jis vylėsi, kad Anai Petresku pavyko išsigelbėti, bet kai po penkiasdešimt šešių minučių susmuko Pietinis bokštas, jis suprato, jog netrukus tas pat nutiks ir Šiauriniam.

Jis grįžo prie stalo ir įsijungė kompiuterį. Iš Masačusetso plūdo informacija, kad du oro antpuoliai pradėti iš Bostono ir dar du užgrobti lėktuvai yra ore. Tuose lėktuvuose sėdinčių keleivių skambučiai patvirtino, kad lėktuvai yra valdomi teroristų. Vienas reisas nukreiptas į Vašingtoną.

Kai pirmas lėktuvas atsimušė į bokštą, prezidentas Džordžas V. Bušas lankėsi vienoje Floridos mokykloje. Jis skubiai nugabentas į Barksdeilo oro pajėgų bazę Luizijanoje. Viceprezidentas Dikas Čeinis liko Vašingtone. Jis davė aiškius nurodymus numušti kitus du lėktuvus. Įsakymai nebuvo įvykdyti. Čeinis norėjo žinoti, ko-

kia teroristinė organizacija yra už tai atsakinga, kadangi po pietų prezidentas rengėsi kreiptis į tautą ir reikalavo atsakymų. Džekas liko prie savo stalo, atsakinėjo į įvykių vietoje esančių savo agentų skambučius ir perdavinėjo informaciją Meisiui. Vienas iš agentų, Džo Koriganas, pranešė, kad Fenstonas su Lipmanu pastebėti einantys į Vol Strytą prieš pat pirmajam lėktuvui atsitrenkiant į Šiaurinį bokštą. Džekas pažvelgė į bylas, išmėtytas ant stalo, ir mintimis atsisveikino su „Byla baigta“.

– O Petresku? – pasiteiravo jis.

– Neįsivaizduoju, – atsakė Džo. – Galiu tik pasakyti, kad ji įėjo į pastatą po septynių keturiasdešimt ir vėliau pastebėta nebuvo.

Džekas žvilgtelėjo į televizorių. Trečiasis lėktuvas trenkėsi į Pentagoną. *Baltieji rūmai – kitas taikinys*, pagalvojo jis.

– Antras lėktuvas trenkėsi į Pietinį bokštą, – pakartojo ponia virš Anos. Ana nė už ką nepatikės, jog toks nelaimingas atsitikimas galėjo nutikti antrą kartą tą pačią dieną.

– Čia ne nelaimingas atsitikimas, – tarsi perskaitęs jos mintis paantrino balsas iš viršaus. – Paskutinis lėktuvas Niujorke į pastatą trenkėsi keturiasdešimt penktaisiais. Įlėkė į *Empire State Buildingo* septyniasdešimt devintą aukštą. Bet tai nutiko per rūką, kai lėktuvai neturėjo tokių patikimų navigacijos prietaisų kaip dabar. Ir, nepamirškite, oro erdvė virš miesto paskelbta neskraidymo zona, vadinasi, tai suplanuotas skrydis. Spėju, kad riesta ne tik mums.

Po kelių minučių žmonės aplinkui tauškė apie sąmokslo teorijas, teroristų atakas ir keistus nelaimingus atsitikimus, apie kuriuos ničnieko neišmanė. Jeigu jie galėtų pajudėti greičiau, bėgimas taptų paniškas. Ana greitai suprato, jog kai kas garsiai kalbėdamas slepia baisiausius savo nuogąstavimus.

– Laikykitės dešinės, nesustokite, – kartojo visi sutikti pareigūnai. Dalis besileidžiančių pavargo ir leido Anai aplenkti. Ji džiaugėsi, kad tiek valandų pralakstė Centriniame parke, ir dėkojo už adrenaliną, kuris laikė ją ant kojų.

Nuo keturiasdešimto aukšto Ana ėmė užuosti dūmus, žemiau lipantys garsiai kosėjo. Kai pasiekė naują laiptų aikštelę, dūmai tapo tirštesni ir greitai pripildė plaučius. Užsidengusi akis ji ėmė nevaldomai kosėti. Ana prisiminė, jog 90 procentų žmonių per gaisrą miršta prikvėpavę dūmų. Jos baimė tik sustiprėjo, kai priekyje einantys sulėtino žingsnį ir visai sustojo. Visi ėmė masiškai kosėti. Negi jie pakliuvo į spąstus, nėra praėjimo nei pirmyn, nei atgal?

– Lipkite, – aiškiai sukomandavo ugniagesys, kylantis į viršų. – Pora aukštų bus sunku, bet paskui vėl gerai, – patikino tuos, kurie dvejojo. Ana pažvelgė į veidą žmogaus, kuris taip valdingai davė nurodymą. Ir pakluso įsitikinusi, jog blogiausia liko už nugaros. Užsidengusi akis, kosėdama ji nusileido dar tris aukštus. Gaisrininkas nemelavo – dūmai čia ėmė sklaidytis. Ana nusprendė klausyti tik laiptais kylančių profesionalų patarimų, ignoruoti nuomones mėgėjų, kurie skuba žemyn.

Išnirus iš dūmų visus apėmė palengvėjimas ir virtinė paspartino žingsnį. Bet pavieniai asmenys kliudė greitai leistis viena laiptų puse. Ana stengėsi likti rami atsidūrusi už neregio nugaros, kurį žemyn vedė šuo. „Neišsigąsk dūmų, Rože," – paragino vyras savo vedlę. Šuo pavizgino uodegą.

Žemyn, vis žemyn, tempu, kurį lėmė priekyje einantis. Kai Ana pasiekė apleistą kavinę trisdešimt devintame aukšte, apsikrovusių nešuliais gaisrininkų gretas papildė transporto skyriaus pareigūnai ir skubios pagalbos policininkai – populiariausias Niujorko policijos padalinys, nes rūpinasi tik saugumu ir gelbsti nelaimės atveju, o ne išrašinėja baudas už ne vietoj pastatytus automobilius ar su-

iminėja. Ana nesmagiai jautėsi prasilenkdama su tais, kurie kopė į viršų, kai ji skubėjo į priešingą pusę.

Kai Ana pasiekė dvidešimt ketvirtąjį aukštą, keli susitaršę nepažįstamieji, sustoję pailsėti, juokavo, o kai kurie žemiau dirbę tarnautojai vis dar sėdėjo savo kontorose nenorėdami patikėti, kad juos kaip nors gali paveikti devyniasdešimt ketvirtojo aukšto problema. Ana dairėsi ieškodama pažįstamų veidų, gal Rebekos ar Tinos, gal net Bario, bet jautėsi tarsi užsienyje.

– Mes čia turime trečią, gal net ketvirtą lygį, – per raciją kalbėjo bataliono vadas, – todėl dabar valau kiekvieną aukštą.

Ana stebėjo, kaip vadas nuodugniai tuština vieną kontorą po kitos. Tai užtruko, nes kiekvienas aukštas buvo futbolo aikštės dydžio.

Dvidešimt pirmame aukšte vienas asmuo ryžtingai liko prie stalo: jis ką tik sudarė milijardo vertės sandorį ir laukė pervedimo patvirtinimo.

– Lauk! – suriko bataliono vadas, bet madingai apsirengęs vyras nepaisė įsakymo ir toliau barškino klaviatūra.

– Pasakiau – lauk, – pakartojo vyresnysis gaisrininkas, o du jaunesni jo kolegos pakėlė vyrą nuo kėdės ir nuvedė į laiptinę. Nusivylęs brokeris nenoriai prisijungė prie bėgančių.

Pasiekusi dvidešimtą aukštą Ana susidūrė su nauja problema. Jai teko bristi per vandenį, kuris švirkštė iš purkštukų lubose ir sutrūkusių vamzdžių. Ji atsargiai žengė per stiklo šukes ir degančias nuolaužas, kurios kliudė judėti. Jautėsi kaip futbolo aistruolė, norinti ištrūkti iš stadiono su viena karusele prie įėjimo. Kai pagaliau pasiekė apatinius dešimt aukštų, leistis tapo kur kas lengviau. Apatiniai aukštai jau buvo išvalyti, vis mažiau pareigūnų besutikdavo lipančių laiptais.

Dešimtame aukšte Ana dirstelėjo pro praviras ištuštėjusio kabineto duris. Kompiuterių ekranai mirgėjo, kėdės stovėjo atstumtos,

tarsi darbuotojai būtų nuėję į tualetą ir tuojau turėtų grįžti. Visur stovėjo ataušusios kavos puodeliai ir nebaigtos kokakolos skardinės, ant grindų mėtėsi popieriai, o šeimos nuotraukos sidabriniuose rėmeliuose liko stovėti savo vietose. Kažkas, lipantis iš paskos, atsitrenkė į Aną, ir ji skubiai pasileido žemyn.

Kai pasiekė septintą aukštą, judėti kliudė ne pastato darbuotojai, o vanduo ir plūduriuojančios nuolaužos. Atsargiai brido tarp šiukšlių, kai pasigirdo balsas. Iš pradžių tyliai, bet vis garsėjo. Po jais griaudėjo ir paskubėti ragino garsintuvas. „Nesustokite, nesigręžiokite, nekalbėkite mobiliaisiais – tai stabdo lipančius įkandin jūsų."

Teko įveikti dar tris aukštus, kol atsidūrė vestibiulyje ir nubrido per vandenį pro greitąjį liftą, kuris vos prieš porą valandų pakėlė ją į kontorą. Staiga iš viršaus pasipylė vanduo, nors Ana ir taip jau buvo permirkusi iki paskutinio siūlelio.

Įsakymai, aidintys megafonu, vis garsėjo, jų tonas griežtėjo. „Paskubėkite, traukitės iš pastato, bėkite kuo toliau". *Lengva pasakyti*, norėjo atšauti Ana. Pasiekusi karuseles, kurias praėjo tą rytą, pamatė, kad jos išlaužytos ir sugadintos. Matyt, neatlaikė bangomis į pastatą plūstančių ugniagesių su sunkia technika.

Ana sutriko nežinodama, ko griebtis toliau. Ar palaukti savo bendradarbių? Ji pastovėjo, bet tik akimirką, nes nauja komanda nuskambėjo tarsi jai asmeniškai: „Nesustokite, ponia, nesinaudokite savo mobiliuoju, nesigręžiokite."

– Tai kur mums eiti? – kažkas suriko.

– Žemyn eskalatoriumi, pro parduotuvę, o tada skubėkite nuo pastato kuo toliau.

Ana prisijungė prie minios pavargusių laukinių ant sausakimšo eskalatoriaus, leidosi nunešama iki aikštelės, perlipo ant kito judančio takelio į atvirą promenadą, kur dažnai susitikdavo su Tina ir Rebeka priešpiečiauti gryname ore, klausantis koncerto. Nei gryno oro, nei raminančio smuiko – tik įsakymai: „Nesigręžiokite,

nesigręžiokite!“ Ana nepakluso įsakymui. Ir ne tik sulėtino žingsnį, bet ir parpuolė ant kelių žiaukčiodama. Negalėdama patikėti žiūrėjo, kaip vienas po kito viršutiniuose aukštuose įstrigę žmonės šoka pro langus pasirinkę verčiau staigiai mirti nei sudegti kančiose.

– Stokitės, ponia, ir bėkite.

Ana susitvardžiusi puolė į priekį, ji staiga suprato, kodėl nė vienas evakuacijoje dalyvaujantis pareigūnas stengėsi neužmegzti akių kontakto su bėgančiais iš pastato ir neatsakinėjo į klausimus. Tikriausiai todėl, kad nekliudytų bėgti tiems, kurie nori ištrūkti iš pastato.

Prabėgusi *Borders* knygyną Ana dirstelėjo į vitriną, kurioje buvo reklamuojama geriausiai perkama knyga – „Valhalos sukilimas“.

– Nesustokite, ponia, – pakartojo balsas dar garsiau.

– Kur bėgti? – apimta nevilties paklausė ji.

– Bet kur, tik nesustokite.

– Į kurią pusę?

– Nesvarbu, kad tik toliau nuo bokšto.

Išspjovusi vėmalų likučius mergina pasileido tolyn.

Aikštės pradžioje buvo prisigrūdę gaisrinių ir greitosios pagalbos mašinų, medikai rūpinosi sužeistaisiais arba tiesiog nepajėgiančiais žengti toliau nė žingsnio. Ana negaišo laiko. Kai pagaliau pasiekė kelią, pakėlusi akis pamatė ženklą su rodykle. Šiaip taip įžiūrėjo užrašą: *Rotušė*. Ana pradėjo risnoti, paskui pasileido tekina ir ėmė lenkti anksčiau pastatą palikusius apatinių aukštų darbuotojus. Ir tada už nugaros išgirdo keistą triukšmą. Griausmas vis stiprėjo su kiekviena sekunde. Nenoromis ji atsigręžė.

Lyg užkerėta sustojo ir žiūrėjo, kaip prieš jos akis it bambukinis subyra Pietinis bokštas. Akimirksniu tai, kas liko iš pastato, driokstelėjo ant žemės, išaugo dulkių ir nuolaužų grybas, tvoskiantis liepsna ir dūmais. Netrukus jis ėmė plisti sausakimšomis gatvėmis rydamas viską, kas pasitaikė kelyje.

Ana bėgo taip, kaip dar nebuvo gyvenime bėgusi, nors žinojo, kad tai beviltiška. Po kelių sekundžių negailestinga pilka gyvatė užgrius ją ir uždusins. Ana neabejojo, kad mirs. Vylėsi tik, kad mirtis bus greita.

Fenstonas spoksojo į Pasaulinės prekybos centrą iš saugaus kabineto Vol Stryte.

Apstulbęs stebėjo, kaip antrasis lėktuvas atsitrenkia į Pietinį bokštą.

Nors dauguma niujorkiečių rūpinosi, kaip galėtų šią tragišką valandą padėti savo draugams, giminaičiams ir bendradarbiams, svarstė, ką tai reiškia Amerikai, Fenstono galvoje buvo vienintelė mintis.

Likus kelioms akimirkoms iki lėktuvo įsirėžimo į Šiaurinį bokštą, jis su Lipmanu atvyko į Vol Strytą susitikti su galimu nauju klientu. Fenstonas atidėjo susitikimą ir valandą koridoriuje viešu telefonu stengėsi susisiekti su kuo nors, bet kuo iš savo kontoros. Bet į jo skambučius niekas neatsakė. Kiti irgi norėjo pasinaudoti telefonu, bet Fenstonas neužleido. Lipmanas tuo metu skambino savo mobiliuoju.

Išgirdęs antrą pragarišką sprogimą, Fenstonas paliko kabėti ragelį ant laido ir puolė prie lango. Lipmanas skubiai pribėgo prie jo. Jie stovėjo tylėdami ir stebėjo, kaip griūva Pietinis bokštas.

– Neilgai trukus prie jo prisijungs ir Šiaurinis, – pastebėjo Fenstonas.

– Tuomet galime manyti, kad Petresku neištrūks gyva, – dalykiškai pastebėjo Lipmanas.

– Petresku man nė velnio nerūpi, – atšovė Fenstonas. – Jeigu grius Šiaurinis bokštas, prarasiu savo Monė, o jis neapdraustas!

12

Ana ėmė bėgti kiek kojos nešė, su kiekvienu žingsniu vis labiau įsitikindama, kad gatvė tyla. Vienas po kito geso riksmai ir ji neabejojo, kad taps sekanti auka. Atrodė, kad už jos daugiau nieko nėra, ir pirmą kartą gyvenime Ana panoro, kad kas nors ją aplenktų, bet kas, kad tik nesijaustų paskutinis žmogus pasaulyje. Dabar ji suprato, ką reiškia būti persekiojamam dešimt kartų greitesnės už bet kokį žmogų lavinos. Tik ši griūtis bus juoda.

Ana traukė giliai į plaučius orą spausdama iš savęs greitį, kokiu nebuvo bėgusi. Pakėlė balto šilko palaidinukę, dabar pajuodusią ir suglamžytą, užsidengė veidą, o po kelių sekundžių atsidūrė negailestingame, viską apgaubiančiame pilkame debesyje.

Nevaldomo oro gūsis nubloškė ją į priekį, išvertė iš kojų, bet ji desperatiškai kapstėsi toliau. Nespėjusi nuropoti kelių pėdų ėmė dusti. Dar metras, dar, kol galva atsirėmė į kažką kietą. Apčiuopusi sieną ranka bandė slinkti palei ją. *Tik tolstu ar artėju į debesį?* Gerklė, akys, nosis, ausys prisipildė pelenų, purvo, dulkių, plaukai prilipo prie odos. Atrodė, kad sudegs gyva. Ana prisiminė žmones, šokančius iš bokšto žemyn, nes taip tikėjosi mirti nesikankindami. Dabar ji suprato, kaip jie jautėsi, bet jai nebuvo nuo ko nušokti ir beliko tik spėlioti, kada uždus. Žengė žingsnį, atsiklaupė ant žemės ir ėmė melstis.

Tėve mūsų... Ją apėmė ramybė, norėjosi užsimerkti ir giliai užmigti, bet staiga iš niekur išvydo policijos švyturėlius. *Kuris esi danguje...* Ji paskutinį kartą pamėgino stotis ir slinkti mėlynos švie-

selės link. *Teesie šventas Tavo vardas...* bet automobilis praplaukė pro šalį neišgirdęs jos pagalbos šauksmo. *Teateinie Tavo karalystė...* Ana vėl nugriuvo ir prasidrėskė kelį į šaligatvio kraštą. *Teesie Tavo valia...* Bet nieko nepajuto. *Kaip danguje, taip ir žemėje...* Įsikibusi į šaligatvio kraštą paslinko dar kelis centimetrus. Jau ketino nebekvėpuoti, kai pajuto palietusi kažką šilta. Ar čia yra kas nors gyva?

– Padėkite, – suvapėjo nesitikėdama sulaukti atsakymo.

– Duokite man ranką, – iškart atsiliepė kažkas. Ištiesta ranka buvo tvirta. – Pasistenkite atsistoti.

Nepažįstamojo padedama Ana šiaip ne taip pakilo.

– Ar matote tą šviesos trikampį? – paklausė vyras, bet ji neįstengė įžiūrėti, kurion pusėn jis rodo. Ana apsuko visą ratą, išvertusi akis į juodą tamsą. Staiga šūktelėjo iš džiaugsmo pastebėjusi saulės spindulius, prasiskverbiančius pro storą dulkių sluoksnį. Įsikibo nepažįstamajam į ranką ir ėmė slinkti į šviesą, kuri su kiekvienu žingsniu vis ryškėjo, kol galiausiai išėjo iš pragaro į Niujorką.

Ana atsigręžė į gyvybę jai išgelbėjusią pilkais pelenais aplipusią figūrą. Vyro uniforma buvo tokia dulkėta ir apskretusi purvu, kad jeigu ne pažįstama kepurė su snapeliu, ji nebūtų pažinusi policininko. Tas nusišypsojo, ir jo veide, tarsi nuteptame storu grimo sluoksniu, atsirado įtrūkimai. „Eikite šviesos link“, – pasakė jis ir išnyko debesyje nespėjus jai nė padėkoti. *Amen.*

Fenstonas nutraukė bandymus susisiekti su savo kontoros darbuotojais tik tuomet, kai priešais jo akis subyrėjo Šiaurinis bokštas. Padėjęs ragelį puolė nepažįstamu koridoriumi ieškoti Lipmano. Ir surado jį raitantį „Parduota“ ant „Nuomojama“ lentelės, kabėjusios ant tuščios kontoros durų.

– Rytoj dėl šitos vietos pešis tūkstantis, – paaiškino, – taigi bent jau vieną problemą išsprendėme.

– Kontorą pakeisti gali, tik ne mano Monė, – atšovė Fenstonas. Ir patylėjęs pridūrė: – Jeigu negausiu van Gogo...

Lipmanas patikrino laikrodį.

– Lėktuvas dabar turėtų būti pusiaukelėje, virš Atlanto.

– Tikėkimės, nes nebeturime jokių dokumentų, kad įrodytume, jog mums priklauso bent vienas paveikslas, – spoksodamas į pilką debesį, pūpsantį toje vietoje, kur ką tik išdidžiai stovėjo Bokštai Dvyniai, pasakė Fenstonas.

Ana prisijungė prie atsilikusiųjų grupelės, išnirusios iš dulkių debesies. Jos kolegos atrodė prabėgę maratoną, bet niekaip negalintys pasiekti finišo linijos. Išlindus iš tokios tamsos net atmerkti dulkėmis apskretusius vokus reikėjo nežmoniškų pastangų, kad pajėgtų žiūrėti į saulę. Bet ji vis slinko, centimetras po centimetro, metras po metro, iškosėdama dulkes, galvodama, kiek juodos bjaurasties liks jos kūne. Po kelių žingsnių susmuko ant kelių įsitikinusi, kad juodasis debesis jos nepraris. Ji kosėjo ir spjaudė. Kai pakėlė galvą, išvydo būrelį sunerimusių žioplių, spoksančių į ją tartum nukritusią iš kitos planetos.

– Jūs iš tų bokštų? – paklausė vienas. Ana neturėjo jėgų atsakyti ir nutarė kuo greičiau pasislėpti nuo vėpsančių akių. Įveikusi dar kelis žingsnius ji atsitrenkė į japonų turistą, kuris pasilenkė ją nufotografuoti. Ana piktai mostelėjo ranka. Japonas tuojau pat žemai nusilenkė ir atsiprašė.

Pasiekusi artimiausią sankryžą Ana susmuko ant šaligatvio ir įbedė žvilgsnį į ženklą. Ji Franklino ir Bažnyčios gatvių kampe. Vos per kelis kvartalus nuo Tinos buto, pirmiausia toptelėjo jai. Bet

jeigu Tina liko jai už nugaros, ar ji išgyveno? Be įspėjimo prie jos čiūžtelėjo autobusas. Nors buvo pilnas kaip San Fransisko tramvajus piko valandą, žmonės pasislinko, kad ją priimtų. Autobusas stabčiojo prie kiekvienos sankryžos vienus paleisdamas, kitus paimdamas. Apie bilietų pirkimą nebuvo net kalbos. Atrodė, kad visi niujorkiečiai susivienijo norėdami atlikti kokį nors vaidmenį vykstančioje dramoje.

– Viešpatie, – sudejavo Ana, atsisėdusi autobuse ir susiėmusi rankomis galvą. Tik dabar ji pagalvojo apie gaisrininkus, su kuriais prasilenkė ant laiptų, ir apie Tiną su Rebeka, kurių tikriausiai nebėra gyvų. Žinių pranešimas virsta tikra tragedija tik tuomet, kai kliudo tavo pažįstamą.

Kai autobusas sustojo kaimelyje prie Vašingtono aikštės parko, Ana bemaž išvirto iš jo. Ji suklupo ant šaligatvio ir iškosėjo dar kelias saujas dulkių, ką vengė daryti autobuse. Ant kelkraščio šalia jos prisėdo moteris ir pasiūlė vandens butelį. Ana skalavo burną tol, kol išspjovė nebe juodas seiles. Tada moteris parodė į nediduką viešbutį, kuriame rinkosi likę gyvi. Pasilenkusi paėmė Aną už rankos ir švelniai nuvedė į moterų tualetą pirmame aukšte. Tualetas buvo pilnas ir vyrų, ir moterų, nepaisant lyties. Pažvelgusi į save veidrodyje Ana suprato, kodėl į ją taip smalsiai spoksojo praeiviai. Atrodė, lyg ant jos kas būtų išpylęs keletą maišų pelenų. Ji laikė rankas po tekančia srove, kol juodos liko tik panagės. Vėliau sluoksnis po sluoksnio beveik be rezultato plovė prie veido prilipusį purvą. Atsisuko norėdama padėkoti nepažįstamajai, bet ta, kaip policininkas, jau nuskubėjo padėti kitam.

Ana iššlubčiojo į kelią perdžiūvusia burna, nubrozdintais keliais, skaudančiomis, pūslėtomis kojomis. Lėtai kulniavo į Veiverli Pleisą bandydama prisiminti, koks Tinos buto numeris. Praėjo negyvenamą *Veiverli Deiner* ir stabtelėjo priešais 273 numerį.

Įsikibusi į pažįstamą kaldinto metalo turėklą tarsi į gelbėjimo virvę, užslinko laipteliais iki paradinių durų. Pervedė pirštu gyventojų pavardžių sąrašą palei mygtukus: Amato, Kravicas, Gambino, O'Riurkė, Forster... Forster, Forster, linksmai pakartojo ji prieš spusteldama skambutį. *Tik kaip Tina atsilieps, jeigu yra negyva?* – pagalvojo. Ji spaudė mygtuką, tarsi norėtų prikelti draugę iš mirusiųjų, bet neprikėlė. Galiausiai pasidavusi pasisuko eiti. Ašaros ritosi per murzinus jos skruostus, kai staiga suirzęs balsas iš niekur paklausė:

– Kas čia?

Ana susmuko ant pirmo laiptelio.

– Ačiū Dievui, tu gyva, tu gyva! – sušuko ji.

– Negali būti, kad čia tu, – neužtikrintu balsu atsakė Tina.

– Atidaryk duris, – paprašė Ana, – pati pamatysi.

Užrakto trakštelėjimas buvo maloniausias tą dieną Anos girdėtas garsas.

13

– Tu gyva! – pakartojo Tina, atlapojusi duris ir apsikabinusi draugę. Ana panėšėjo į valkatą, ką tik išsiropštusią iš Viktorijos laikų kamino, bet Tinos tai nesulaikė.

– Aš prisiminiau, kaip tu visuomet mokėdavai mane prajuokinti, ir svarsčiau, ar dar kada nors besijuoksiu, kai išgirdau tavo skambutį.

– O aš buvau įsitikinusi, kad jeigu ir sugebėjai kaip nors išsikapstyti iš pastato, turėjai žūti jam sugriuvus.

– Jeigu turėčiau šampano butelį, atkimščiau, kad galėtume atšvęsti, – tarė Tina, paleisdama draugę.

– Man pakaks kavos, dviejų kavos puodelių ir vonios.

– Kavos turiu, – tarė Tina, už rankos vesdamasi Aną į mažutę virtuvėlę koridoriaus gale. Ant kilimo liko pilki Anos sportbačių pėdsakai.

Ana atsisėdo už nediduko apvalaus medinio staliuko ir susidėjusi rankas ant kelių žiūrėjo, kaip televizorius be garso kartoja bokštų vaizdus. Ana stengėsi nejudėti bijodama, kad viskas, prie ko prisilies, aplips pelenais ir dulkėmis. Tina to nė nepastebėjo.

– Žinau, kad atrodys keista, – pasakė Ana, – bet aš net neįsivaizduoju, kas čia darosi.

Tina įjungė televizoriaus garsą.

– Penkiolika minučių, – pildama kavos į puodelį tarė Tina, – ir viską suprasi.

Ana peržiūrėjo vis kartojamą epizodą, kaip lėktuvas įsirėžia į Pietinį bokštą, kaip iš viršutinių aukštų užtikrintai mirčiai į rankas šoka žmonės, kaip subyra Pietinis, paskui ir Šiaurinis bokštas.

– Dar vienas lėktuvas atakavo Pentagoną? – paklausė ji. – Kiek jų iš viso?

– Buvo dar ir ketvirtas, – paaiškino šeimininkė, statydama du puodelius ant stalo, – tik niekas gerai nežino, kur jis nukreiptas.

– Tikriausiai į Baltuosius rūmus, – spėjo Ana stebėdama prezidentą Bušą, šnekantį iš Barksdeilo oro pajėgų bazės Luizijanoje: „Galite neabejoti, kad Jungtinės Valstijos suras ir nubaus tuos, kurie yra atsakingi už šiuos gėdingus veiksmus."

Televizoriaus ekrane vėl pasirodė lėktuvo, kuris atsitrenkia į Pietinį bokštą, vaizdai.

– O Dieve, – sudejavo Ana, – aš net nepagalvojau apie tuos nekaltus lėktuvo keleivius. Kieno čia darbas? – paklausė ji.

– Valstybės departamentas spėlioja atsargiai, – atsakė Tina, – nes visi įprasti įtariamieji – Rusija, Šiaurės Korėja, Iranas ir Irakas – paskubėjo sušukti „ne aš" ir pažadėjo daryti viską, kad teroristai būtų surasti.

– O ką mano reporteriai? Jiems nėra reikalo elgtis atsargiai.

– CNN rodo pirštu į Afganistaną, konkrečiai į teroristų grupuotę *Alkaidą* – rodos taip reikia tarti, bet nesu visai tikra, nes apie tokią nieko negirdėjau, – Tina atsisėdo priešais draugę.

– Man rodos, tai religinių fanatikų grupelė, kuri, manau, nori užvaldyti Saudo Arabiją, kad galėtų kontroliuoti jos naftą. – Ana vėl pakėlė akis į televizorių ir ėmė klausytis komentatoriaus, kuris bandė įsivaizduoti, kaip turėjo jaustis darbuotojai, kai į Šiaurinį bokštą atsimušė pirmas lėktuvas. *Iš kur tu gali žinoti?* – norėjo jo paklausti Ana. Šimtas minučių susitraukė į kelias sekundes ir vėl kartojosi tarsi pažįstama reklama. Kai sugriuvo Pietinis bokštas ir į

dangų pakilo dulkių kamuolys, Ana garsiai užsikosėjo, kratydama aplinkui pelenus.

– Kaip tu? – susirūpino pašokdama Tina.

– Viskas gerai, – atsakė Ana, nurydama kavos. – Ar tu nieko prieš, jeigu išjungsiu? Kažin ar ištversiu tą nuolatinį priminimą, ką ten ištvėriau.

– Žinoma, ne, – atsakė Tina ir paėmusi pultelį nuspaudė mygtuką. Vaizdas ekrane užgeso.

– Negaliu liautis galvojusi apie draugus, kurie dirbo tame pastate, – tęsė Ana, kai draugė pylė antrą kavos puodelį. – Svarstau, ar Rebeka...

– Apie ją jokios žinios, – atsakė Tina. – Baris vienintelis, kuris atsišaukė.

– Taip, įsivaizduoju, kad Baris pirmas nusileido laiptais, trypdamas tuos, kurie pasipainiojo kelyje. O kam skambino Baris? – parūpo Anai.

– Fenstonui. Mobiliuoju.

– Fenstonui? – perklausė Ana. – Kaip jam pavyko išbėgti, juk palikau jį kabinete kelios minutės prieš tai, kai į pastatą atsitrenkė lėktuvas?

– Jis iki to laiko pasiekė Vol Strytą – turėjo susitikimą su nauju klientu, galinčiu užstatyti tik Gogeną. Tad į tokį susitikimą jis tikrai nevėluotų.

– O Lipmanas? – gurkštelėjusi kavos pasiteiravo Ana.

– Per žingsnį nuo boso, kaip visuomet, – atsakė Tina.

– Tai štai kodėl buvo laikomos atviros lifto durys.

– Lifto durys? – nesupratusi pakartojo Tina.

– Nesvarbu, – tarstelėjo Ana. – O tu kodėl nebuvai darbe šįryt?

– Buvau susitarusi su odontologu, – paaiškino mergina. – Jau prieš kelias savaites, – kiek palaukusi ji pažvelgė į Aną. – Vos tik

išgirdau per žinias, nepalioviau tau skambinusi į mobilųjį, bet nekėlei. Kur buvai?

– Buvau vedama iš kontoros, – paaiškino Ana.

– Ugniagesių?

– Ne, – atsakė Ana, – to beždžionės Bario.

– Kodėl? – nustebo Tina.

– Nes Fenstonas buvo ką tik mane atleidęs.

– Atleidęs tave? – negalėjo patikėti Tina. – Kodėl, po šimts, tave, o ne ką kitą?

– Nes savo ataskaitoje banko valdybai pasiūliau, kad Viktorija Ventvort parduotų van Gogą ir taip ne tik padengtų skolą bankui, bet ir išsaugotų dvarą.

– Van Gogas buvo vienintelė priežastis, kodėl Fenstonas apskritai sudarė tą sandėrį, – atsakė Tina. – Maniau, kad supratai. Jis vaikosi paveikslą jau ne pirmus metus. Mažų mažiausiai norėtų jį parduoti ir paleisti Viktoriją nuo kabliuko. Tačiau vargu ar dėl to būtų tave atleidęs. Kokiu pretekstu...

– Kopiją nusiunčiau ir klientei, manydama, jog tai tiesiog etiškos banko veiklos pavyzdys.

– Nemanau, kad Fenstonas suka sau galvą dėl etiškos bankininkystės. Bet tai vis tiek nepaaiškina, kodėl taip skubiai tavęs nusikratė.

– Nes ketinau skristi į Londoną ir pranešti Viktorijai Ventvort, jog susisiekiau su galimu pirkėju. Gerai žinomu japonų kolekcininku Takašiu Nakamura, kuris labai apsidžiaugs greitu sandėriu, jeigu prašoma kaina bus protinga.

– Pasirinkai prasčiausią kandidatūrą, – atsakė Tina. – Kad ir kiek prašytų, Fenstonas mažiausiai norėtų bendrauti su Nakamura. Jie abu vaikosi van Gogą ilgus metus ir paprastai yra paskutiniai du varžovai dėl pagrindinių impresionistų.

– Kodėl jis man to nepasakė? – nustebo Ana.

– Nes jam patogiau laikyti nežinioje, – paaiškino Tina.

– Bet juk mes toje pačioje komandoje.

– Kokia tu naivi, Ana. Negi dar nesupratai, kad Fenstono komandoje yra vienas vienintelis žmogus?

– Bet jis negali priversti Viktorijos atiduoti van Gogo, nebent...

– Nebūčiau dėl to tikra, – pastebėjo Tina.

– Kodėl ne?

– Fenstonas vakar susiskambino su Ruta Periš ir įsakė nedelsiant paimti paveikslą. Pati girdėjau, kaip pakartojo: „Nedelsiant“.

– Nesuteikęs Viktorijai galimybės pasinaudoti mano patarimu.

– Dabar aišku, kodėl jis turėjo atleisti tave, kol nesėdai į lėktuvą ir nesujaukei jo planų. Nepamiršk, – pridūrė Tina, – jog nesi pirmoji, einanti šiuo išmintu takeliu.

– Ką turi galvoje? – nustebo Ana.

– Vos tik kas nors išsiaiškina, kokie tikrieji Fenstono planai, jam skubiai parodomos durys.

– Tai kodėl jis neatleidžia tavęs?

– Nes neduodu patarimų, kurie jam nepatinka, – paaiškino Tina. – Todėl nesu laikoma pavojinga. – Kiek patylėjusi pridūrė: – Kol kas.

Ana įniršusi trinktelėjo per stalą, pakeldama dulkių debesėlį.

– Kokia aš kvailė! – sušuko. – Turėjau pasirūpinti, kad jis atkeliautų laiku, o dabar nieko nebegaliu pakeisti.

– Nebūčiau tuo visai tikra, – pastebėjo Tina. – Mes gerai nežinome, ar Ruta Periš paėmė paveikslą iš Ventvort Holo. Jeigu ne, turi laiko paskambinti Viktorijai ir patarti jai pasilikti paveikslą tol, kol susisieksi su ponu Nakamura: tada ji galėtų atiduoti savo skolą Fenstonui, ir šis nieko nepadarys, – baigė Tina, suskambus

„California Here I Come“ mobiliajame telefone. Ji patikrino, kas skambina. Švietė užrašas BOSAS. Ji pridėjo pirštą prie lūpų.

– Fenstonas, – įspėjo. – Tikriausiai nori sužinoti, ar nebandei su manimi susisiekti, – pridūrė atlenkdama telefoną.

– Ar supranti, kas liko griuvėsiuose? – paklausė Fenstonas, nespėjus Tinai atsiliepti.

– Ana?

– Ne, – atšovė valdytojas. – Petresku negyva.

– Negyva? – pakartojo Tina, žiūrėdama per stalą į savo draugę. – Bet...

– Taip. Baris pranešė, kad paskutinį kartą matė ją gulinčią ant grindų, todėl ji negalėjo iš ten ištrūkti.

– Manau, paaiškės...

– Petresku man nerūpi, – nukirto Fenstonas. – Jau žinau, kuo ją pakeisiu, bet niekas nepakeis mano Monė.

Tina apstulbusi nutilo ir jau ketino atsakyti, kad jis labai klysta, kai staiga susigriebė, jog gali pasinaudoti valdytojo kvailumu.

– Ar tai reiškia, kad praradome ir van Gogą?

– Ne, – atsiliepė Fenstonas. – Ruta Periš jau patvirtino, kad paveikslas pakeliui iš Londono. Jis atskrenda į Kenedžio oro uostą šį vakarą ir Lipmanas jį paims.

Tina tarsi vandeniu perlieta sudribo kėdėje.

– Rytoj laukiu tavęs šeštą ryto.

– Šeštą ryto?

– Taip, – patvirtino Fenstonas. – Gali nesiskųsti. Šiaip ar taip, šiandien turi visos dienos išeiginę.

– Kur man pasirodyti? – paklausė Tina nesiginčydama.

– Paėmiau patalpas trisdešimt antrajame Trampo pastato aukšte Vol Stryto 40, taigi bent jau mums tai bus įprasta darbo diena. – Ryšys nutrūko.

– Jis mano, kad tu žuvusi, – tarė Tina, – bet plaukus raunasi dėl Monė, – baigė ji uždarydama telefoną.

– Jis netrukus sužinos, kad taip nėra, – tarstelėjo Ana.

– Jeigu pati norėsi, – paprieštaravo draugė. – Ar kas nors matė tave, kai išėjai iš bokšto?

– Tik šitaip atrodančią, – atsakė Ana.

– Tegu taip ir lieka, kol bandysime taisyti padėtį. Fenstonas sako, kad paveikslas pakeliui į Niujorką, Lipmanas paims jį, kai lėktuvas nusileis.

– Tai ką mums daryti?

– Galiu pabandyti kaip nors užlaikyti Lipmaną, o tu paimsi paveikslą.

– Bet ką man su juo daryti? – paklausė Ana. – Tada Fenstonas tikrai ims manęs ieškoti.

– Gali sėsti į pirmą Londono lėktuvą ir grąžinti paveikslą į Ventvort Holą.

– Negaliu daryti to be Viktorijos sutikimo, – pasakė Ana.

– Viešpatie, Ana, kada gi tu suaugsi? Liaukis mąsčiusi kaip klasės pirmūnė ir galvok, kaip tavo vietoje pasielgtų Fenstonas.

– Jis sužinotų, kada nusileidžia lėktuvas, – pradėjo Ana. – Todėl pirma reikia...

– Pirmas dalykas, tau reikia nusiprausti, o aš išsiaiškinsiu, kada leidžiasi lėktuvas ir kuo užsiėmęs Lipmanas. – Tina pakilo. – Dėl vieno dalyko aišku: niekas neleis tau nieko paimti iš oro uosto, kol šitaip atrodai.

Ana baigė kavą ir išsekė paskui draugę į koridorių. Tina atidarė vonios duris ir įdėmiai pažvelgė į bičiulę.

– Pasimatysim... po valandos, – nusprendė.

Ana nusijuokė pirmą kartą tą dieną.

Ana iš lėto nusitraukė drabužius ir sumetė į krūvą ant grindų. Pažvelgė į veidrodį, į nepažįstamosios atspindį. Nusisegusi nuo kaklo sidabrinę grandinėlę pasidėjo ant jachtos modelio prie vonios. Galiausiai nusisegė laikrodį. Jis sustojo aštuntą valandą keturiasdešimt šešios minutės. Keliomis sekundėmis vėliau, ir ji būtų buvusi lifte.

Įlipusi į dušą mergina ėmė narstyti drąsų Tinos planą. Atsukusi abu kranus leido kelias minutes vandeniui tekėti per kūną, tik tada ėmė praustis. Vanduo iš juodo virto pilku, tačiau kad ir kiek begremžė, vis tiek tekėjo pilkas. Ana šveitė kūną tol, kol oda įraudo ir ėmė perštėti, o tada paėmė šampūno buteliuką. Iš dušo išlipo tik tris kartus ištrinkusi plaukus, bet praeis ne viena diena, kol kiti pažins natūralią blondinę. Ana nesivargino šluostytis. Pasilenkė, užkimšo vonią ir paleido vandenį. Kol mirko vonioje, mintyse perkratė visus tos dienos įvykius.

Mąstė, kiek daug draugų ir bendradarbių neteko, suprato, kaip jai pasisekė, kad liko gyva. Bet dar ne vakaras, jeigu yra galimybė išgelbėti Viktoriją iš lėtos mirties.

Anos mintis pertraukė Tinos beldimas. Įėjusi prisėdo ant vonios kraštelio.

– Kur kas geriau, – įvertino apžiūrinėdama nušveistą Anos kūną.

– Mąsčiau apie tavo planą, – pradėjo Ana, – ir jeigu man pavyktų...

– Planai keičiasi, – nutraukė ją Tina, – Susisiekimo departamentas pranešė, kad visi lėktuvai virš JAV teritorijos nutupdyti laukiant tolesnių nurodymų, o atvykstantiems kitų šalių lėktuvams uždrausta leistis, todėl paveikslas keliauja atgal į Hitrou.

– Tada reikia nedelsiant paskambinti Viktorijai, – atsakė Ana. – Tegu liepia Rutai Periš grąžinti paveikslą į Ventvort Holą.

– Sutinku, – atsakė Tina, – bet aš ką tik supratau, jog Fenstonas prarado ne tik savo Monė.

– Kas gali jam būti svarbiau už Monė? – nustebo Ana.

– Jo sutartis su Viktorija ir kiti dokumentai, įrodantys, kad van Gogas priklauso jam kartu su visu dvaru, jeigu ledi nesugebėtų išmokėti paskolos.

– Negi tu nesaugai kopijų? – paklausė Ana.

Tina atsakė ne iš karto.

– Saugau. Seife Fenstono kontoroje.

– Nepamiršk, kad Viktorija taip pat turi visus dokumentus.

Tina vėl patylėjo.

– Nebent norėtų juos sunaikinti.

– Viktorija niekada su tuo nesutiks, – pareiškė Ana.

– Tai kodėl nepaskambini jai ir nepaklausi? Jeigu galėtų tai padaryti, turėtum pakankamai laiko parduoti *Autoportretą* ir atsiskaityti su Fenstonu, kol jis nesiėmė veiksmų.

– Yra viena problema.

– Kokia? – parūpo Tinai.

– Neturiu jos numerio. Viktorijos aplankas liko ant mano stalo, praradau viską – mobilųjį, navigaciją, net ir savo piniginę.

– Esu tikra, kad tarptautinė informacijos tarnyba išspręs tavo problemą, – pasiūlė draugė. – Nusišluostyk, apsivilk chalatą. Vėliau pagalvosime apie drabužius.

– Ačiū, – tarė Ana, spusteldama jai ranką.

– Galbūt nesijausi tokia dėkinga, kai sužinosi, kas priešpiečių. Nepamiršk, kad nesitikėjau svečių, tad tau teks pasitenkinti vakarykščiu kinų maistu.

– Nuostabu, – atsakė Ana, lipdama iš vonios ir standžiai apsimuturiuodama rankšluosčiu.

– Susitiksim po poros minučių, – pasiūlė Tina. – Per tą laiką mikrobangė baigs „gaminti“ patiekalą.

Ji apsisuko eiti.

– Tina, ar galiu kai ko paklausti?

– Bet ko.

– Kodėl tu lieki pas Fenstoną, nors akivaizdžiai bjauriesi juo kaip aš?

Tina patylėjo.

– Bet ko, išskyrus tai, – pagaliau atsakė. Ir tyliai uždarė paskui save duris.

14

Ruta Periš pakėlė telefono ragelį.

– Labas, Ruta, – pasisveikino pažįstamas balsas, ketinantis pranešti jai neįprastą žinią. – Čia Kenas Leinas iš *United.* Noriu tau pranešti, kad reisui 107, skrendančiam į Niujorką, įsakyta grįžti, ir laukiame jo Hitrou maždaug po valandos.

– Kodėl gi? – nustebo Ruta.

– Kol kas informacija miglota, – pripažino Kenas, – bet iš Kenedžio oro uosto gavome žinių, kad teroristai pasikėsino į Bokštus Dvynius. Visiems JAV oro uostams įsakyta nutupdyti savo lėktuvus. Be atskiro nurodymo į šalį neįleidžiami jokie užsienio lėktuvai.

– Kada tai atsitiko?

– Mūsų laiku apie pusę dviejų, tu tikriausiai priešpiečiavai. Daugiau sužinosi paklausiusi žinių. Visos tarnybos transliuoja.

Ruta paėmė nuotolinio valdymo pultelį nuo stalo ir nukreipė į televizorių.

– Paliksi van Gogą saugykloje? – paklausė Kenas. – Ar grąžinti jį į Ventvort Holą?

– Į Ventvortą jis tikrai nebegrįš, – atsakė Ruta. – Užrakinsiu nakčiai paveikslą vienoje iš mūsų bemuičių zonų, kai bus nuimti apribojimai, įdėsiu į pirmą lėktuvą, kuris skris į Kenedžio oro uostą.

Patylėjusi Ruta pridūrė:

– Ar gali patikslinti nusileidimo laiką likus pusvalandžiui iki lėktuvo tūpimo? Pasirūpinsiu, kad mūsų furgonas jau lauktų.

– Gerai, – patvirtino Kenas.

Ruta padėjo ragelį ir pakėlė akis į televizorių. Surinko pulteliu 501. Pirmas vaizdas, kurį išvydo, buvo į Pietinį bokštą įsirėžiantis lėktuvas.

Dabar ji suprato, kodėl Ana neatsiliepė į jos skambutį.

Šluostydamasi Ana svarstė, kokia priežastis gali versti draugę likti pas Fenstoną. Papurtė galvą. Šiaip ar taip, Tina pakankamai protinga, kad susirastų kur kas geresnį darbą.

Ji apsivilko bičiulės chalatą, įsispyrė į šlepetes, vėl pasikabino grandinėlę su raktu ant kaklo ir užsisegė sustojusį laikrodį. Pažvelgė į atspindį veidrodyje. Išorė pasikeitė, bet ją vis vien imdavo pykinti prisiminus, ką išgyveno prieš kelias valandas. Įdomu, kiek dienų, mėnesių ar net metų ją persekios tas košmaras.

Išėjusi iš vonios ji atsargiai nuėjo koridoriumi, stengdamasi apeiti pelenuotus pėdsakus. Virtuvėje Tina baigė dengti stalą ir ištiesė jai mobilųjį telefoną.

– Metas įspėti Viktoriją, ką sugalvojai.

– O ką? – paklausė Ana.

– Iš pradžių pasiteirauk, ar ji žino, kur dabar paveikslas.

– Lažinčiausi, kad Hitrou oro uosto nemuitinėje zonoje, bet tą išsiaiškinti galima vienu būdu.

Ana surinko 00.

– Tarptautinis operatorius.

– Noriu sužinoti vieną Anglijos telefono numerį, – atsakė Ana.

– Verslo ar privatų?

– Privatų.

– Pavardė?

– Ventvort, Viktorija.

– Adresas?

– Ventvort Holas, Ventvortas, Saris.

Po ilgokos pauzės Ana buvo informuota:

– Labai apgailestauju, ponia, bet numeris yra raudonajame puslapyje.

– Ką tai reiškia? – paklausė Ana.

– Numerio skelbti negaliu.

– Bet tai skubus atvejis, – spyrėsi Ana.

– Apgailestauju, ponia, bet vis tiek negaliu duoti jums numerio.

– Aš esu artima ponios Viktorijos draugė.

– Man vis vien, net jei būtumėte pati Anglijos karalienė, kartoju: negaliu sakyti jums šio telefono numerio.

Ryšys nutrūko. Ana susiraukė.

– Koks planas B?

– Nelieka nieko kita, kaip tik pačiai skristi į Angliją ir kaip nors susitikti su Viktorija, kad įspėčiau apie Fenstono užmačias.

– Puiku. Tuomet reikia nutarti, kurią sieną kirsi.

– Kiek vilčių, kad kirsiu sieną, jei negaliu grįžti į savo butą pasiimti daiktų visam pasauliui nepranešusi, jog esu sveika ir gyva?

– O kas man sukliudys nueiti už tave? – paklausė Tina. – Pasakyk, ko tau reikės, surinksiu į lagaminą ir...

– Nieko nereikia rinkti, – nutraukė ją Ana, – viskas surinkta, supakuota ir laukia koridoriuje. Pamiršai, kad ketinau šiandien po pietų skristi į Londoną?

– Tuomet man reikia tik tavo buto rakto.

Ana nusisegė grandinėlę ir įteikė Tinai raktą.

– O kaip praeisiu pro durininką? – pasiteiravo ši. – Juk jis tikrai pasidomės, pas ką einu.

– Čia tai ne bėda, – atsakė Ana. – Jis vardu Semas. Pasakyk, kad lankaisi pas Deividą Salivaną, jis tik nusišypsos ir iškvies liftą.

– Kas tas Salivanas? – parūpo Tinai.

– Jo butas ketvirtame aukšte, jis retai kada linksminasi su ta pačia mergina antrą kartą. Kiekvieną savaitę Semui duoda po du dolerius, kad jos neįtartų, jog nėra vienintelės moterys Deivido gyvenime.

– Bet grynųjų problemos taip neišspręsime, – pastebėjo Tina. – Nepamiršk, kad praradai piniginę su kreditine kortele, o aš teturiu apie septyniasdešimt dolerių.

– Vakar nuo savo sąskaitos nusiėmiau tris tūkstančius, – atsakė Ana. – Kai perkeli vertingą paveikslą, negali leisti, kad kas nors užlaikytų, todėl būni pasiruošusi pasirūpinti visokiais bagažo prižiūrėtojais. Dar penkis šimtus esu pasidėjusi spintelėje prie lovos.

– Ir tau dar reikės mano laikrodžio, – pridūrė Tina.

Nusisegusi laikrodį Ana susikeitė su Tina.

Tina įdėmiau įsižiūrėjo į draugės laikroduką.

– Jis niekada neleis tau pamiršti, kada į pastatą įlėkė lėktuvas, – tarstelėjo ji, kai supypsėjo mikrobangė.

– Gali būti, kad tai išvis nevalgoma, – įspėjo ji, krėsdama Anai į lėkštę vakarykštę vištieną su ryžiais. Kol kimšo, abi aptarė galimus pabėgimo iš miesto kelius, apsvarstė, kurią sieną saugiausia kirsti.

Kol baigė gramdyti paskutinius trupinėlius ir užsigėrė kava, išnarstė visus galimus maršrutus iš Manheteno, bet Ana vis vien nebuvo apsisprendusi, trauks į pietus ar į šiaurę. Sukrovusi lėkštes į kriauklę Tina pasakė:

– Tai tu nutark, į kurią pusę būtų greičiausia, o aš keliausiu į centrą ir pasistengsiu apsisukti tavo bute nesukėlusi Semo įtarimo.

Ana apkabino draugę.

– Būk atsargi, ten pragaras, – įspėjo ji.

Tina atsistojo ant savo namo laiptų ir kelias sekundes pastovėjo. Kažkas buvo ne taip. Ir staiga ji suprato. Per vieną dieną Niujorkas pasikeitė.

Gatvėse nešurmuliavo žodeliu persimesti laiko neturintys žmonės, energingiausias srautas žemėje. Tinai miestas labiau priminė sekmadienį. Netgi ne sekmadienį. Žmonės stovėjo ir spoksojo į Pasaulinio prekybos centro pusę. Vienintelį foną sudarė nuolatinis sirenų kauksmas, niujorkiečiams primenantis – lyg reikėtų – kad tai, ką jie matė per televizorius namuose, klubuose, baruose, netgi parduotuvių vitrinose, vyksta vos už kelių kvartalų.

Tina nuėjo palei gatvę dairydamasi taksi, bet pažįstamus geltonus automobilius pakeitė raudoni, balti ir mėlyni gaisrininkų automobiliai, greitukės ir policijos mašinos, lekiančios viena kryptimi. Miestelėnų būreliai, stoviniuojantys gatvių kampe, plojo skubančioms pro šalį tarnyboms tarsi jauniems samdiniams, traukiantiems ginti gimtinę nuo užsienio priešo. *Nebereikia kirsti sienos, kad galėtum tai padaryti*, pagalvojo Tina.

Ji keliavo toliau kvartalas po kvartalo supratusi, kad didžioji transporto masė patraukė į priemiesčius, palikusi vietinius kulniuoti pėsčiomis. Tik dabar po miestą blaškėsi nauja, nematyta žmonių grupė. Per paskutinį šimtmetį Niujorkas sugėrė viso pasaulio tautybių žmones, prie jų prisidėjo dar viena. Naujoji imigrantų grupė atrodė taip, lyg būtų išlindusi iš pragaro, ir išsiskyrė iš kitų pelenų pilkumo odos spalva. Jie šlitinėjo po Manheteną tarytum maratono bėgikai, plumpsintys namo praėjus kelioms valandoms po to, kai rimtesni bėgikai pasiekė finišą. Bet tie, kurie pakeldavo galvą, galėjo išvysti dar geresnį priminimą: Niujorko kontūre nebedominavo išdidūs dangoraižiai, nes juos užstojo tarsi nelauktas svečias virš miesto pakibusi pilka migla. Kartais debesis

praplyšdavo ir Tina pastebėjo, kad iš žemės styro suraityto metalo strypai – viskas, kas liko iš aukščiausių pasaulio pastatų. Odontologas išgelbėjo jai gyvybę.

Tina traukė pro ištuštėjusias parduotuves, restoranus mieste, kuris niekada nemiegojo. Niujorkas atsigaus, bet niekuomet nebebus toks pat. Teroristai gyvena tolimuose kraštuose: Vidurio Rytuose, Palestinoje, Izraelyje, netgi Ispanijoje, Vokietijoje ir Šiaurės Airijoje. Ji vėl pažvelgė į debesį. Dabar jie užsuko į Manheteną ir paliko savo vizitinę kortelę.

Tina neturėdama didelių vilčių mostelėjo pravažiuojančiam taksi. Automobilis sustojo.

15

Ana nušlepsėjo į virtuvę ir šoko plauti indų. Stengėsi kuo nors užsiimti, kad prieš akis neslinktų į viršų lipančių ugniagesių veidai, veidai, kurie, bijojo ji, liks įspausti jos atmintin visą gyvenimą. Ji atrado išvirkščiąją savo išskirtinio talento pusę.

Nutarė verčiau galvoti apie Viktoriją Ventvort ir kaip galėtų sukliudyti Fenstonui sugriauti dar vieną gyvenimą. Ar Viktorija patikės, jog Ana nežinojo, kad Fenstonas nuo pat pradžių ketino pavogti van Gogą ir iščiulpti ją iki paskutinio lašo? Kodėl turėtų? Juk Ana buvo valdybos narė ir pati buvo nesunkiai apkvailinta.

Ana išėjo iš virtuvės ieškoti žemėlapio. Rado porą ant knygų lentynos virš Tinos rašomojo stalo – Manheteno gatvių žinyną ir Šiaurės Amerikos, Kolumbijos vietovardžių sąrašą, įkištą tarp paskutinio bestselerio apie Džoną Adamsą, antrąjį JAV prezidentą. Ji stabtelėjo pasigrožėti Rotko reprodukcija ant sienos priešais knygų lentyną. Ne jos periodas, bet tai vienas iš mėgstamiausių draugės dailininkų, nes antras plakatas kabėjo jos kabinete. *Jau nebe*, pagalvojo Ana, grįždama mintimis į dabartį. Grįžusi į virtuvę išskleidė ant stalo Niujorko žemėlapį.

Nutarusi, kuriuo keliu važiuos iš Manheteno, sulankstė žemėlapį ir paėmė storesnį žinyną. Ji vylėsi, kad jis padės apsispręsti, kurią sieną kirsti.

Rodyklėje ji susirado Meksiką ir Kanadą, ėmė skrupulingai žymėtis detales tarsi ruošdama ataskaitą valdybai. Ji paprastai pasiūlydavo dvi alternatyvas, bet ataskaitą baigdavo tvirtai rekomenduodama kurią nors vieną iš jų. Kai mergina užvertė storą mėlyną knygą, ji gerai žinojo, kur traukti, kad pasiektų Angliją laiku.

Pakeliui į Tornton Hauzą Tina svarstė, kaip paklius į Anos butą ir nesukėlusi durininko įtarimo išeis iš jo su lagaminu. Taksi sustojo priešais namą. Tina kyštelėjo ranką į švarko kišenę. Tik tada suprato išėjusi be švarko. Nuraudo. Išėjo iš namų be pinigų. Tina spoksojo pro plastikinę pertvarą į vairuotojo pažymėjimą: Abdulas Afridis, į susirūpinusius jo akių karoliukus galinio vaizdo veidrodėlyje. Taksistas atsisuko, bet nenusišypsojo. Tą dieną niekas nesišypsojo.

– Išėjau be pinigų, – burbtelėjo Tina ir laukė keiksmų pliūpsnio.

– Nieko tokio, – sumurmėjo vairuotojas ir iššokęs iš vietos atidarė jai dureles. Niujorke viskas pasikeitė.

Padėkojusi Abdului Tina nervingai nutipeno prie pagrindinių durų paruošusi įžanginę kalbą. Scenarijus pasikeitė, kai ji pamatė Semą, susiėmusį rankomis už galvos ir garsiai raudantį.

– Kas atsitiko? – paklausė Tina. – Pažinojote ką nors iš Pasaulinio prekybos centro?

Semas pakėlė galvą. Ant stalo priešais jį stovėjo Anos, bėgančios maratoną, nuotrauka.

– Ji negrįžo namo, – suvapėjo jis. – Visi kiti, kurie ten dirbo, jau seniausiai grįžo.

Tina apkabino senuką. Dar viena auka. Ji labai norėjo nuraminti durininką, kad Ana sveika ir gyva. Bet ne šiandien.

Ana po aštuonių padarė pertrauką ir ėmė maigyti televizoriaus kanalų mygtukus. Per visus viena istorija. Ji suprato, kad negali ramiai stebėti nesibaigiančių reportažų, neprisimindama savo ne-

reikšmingo vaidmens šioje dviejų dalių dramoje. Jau ketino išjungti televizorių, kai buvo paskelbta, kad į tautą kreipsis prezidentas Bušas. „Labas vakaras. Šiandien, mieli kraštiečiai..." Ana įdėmiai klausėsi ir linktelėjo, kai prezidentas pasakė: „Žmonės žuvo lėktuvuose arba savo kabinetuose: sekretorės, verslininkai ir verslininkės..." Ana vėl prisiminė Rebeką. „Nė vienas iš mūsų niekada nepamirš šios dienos..." – baigė prezidentas, ir Ana jam pritarė. Ji išjungė televizorių, kai Pietinis bokštas vėl subyrėjo priešais jos akis tarsi filmo apie katastrofą kulminacija.

Atsilošusi mergina įsmeigė akis į žemėlapį ant stalo. Dar kartą – gal jau trečią – patikrino, kaip išvažiuos iš Niujorko. Ji smulkiai užsirašinėjo, ką turi nuveikti iki išvykimo rytoj ryte, kai atsilapojo durys ir įsvirduliavo Tina. Su nešiojamuoju kompiuteriu ant peties, vilkdama išsipūtusį lagaminą. Ana išbėgo į koridorių jos pasitikti. Draugė atrodė išsekusi.

– Atleisk, kad tiek užtrukau, mieloji, – trenkusi lagaminą koridoriuje tarė Tina ir išsiurbtu kilimu nuėjo į virtuvę. – Į mano pusę nevažiuoja jokie autobusai, – pridūrė. – Ypač, jei pamiršai pasiimti pinigų, – baigė krisdama ant kėdės.

– Apgailestauju, bet teko paimti iš tavo penkių šimtų, nes būčiau grįžusi po vidurnakčio.

Ana nusijuokė.

– Mano eilė virti kavos, – pasiūlė ji.

– Mane sulaikė tik vieną kartą, – pasakojo toliau Tina. – Toks draugiškas policininkas, kuris patikrino mano lagaminą ir priėmė pasiaiškinimą, jog grįžtu iš oro uosto, kur negalėjau įsėsti į lėktuvą. Man netgi pavyko rasti tavo bilietą.

– Turėjai problemų dėl buto? – pasiteiravo Ana, trečią kartą virdama kavą.

– Tiktai teko raminti Semą, kuris, iš visko sprendžiant, tave dievina. Atrodė tarsi būtų verkęs kelias valandas. Man net neprireikė

paminėti Deivido Salivano, nes Semas nieko kito nedarė, tik kalbėjo apie tave. Kai įlipau į liftą, jis nė nesusigriebė, kur keliauju.

Tina apsižvalgė virtuvėje. Čia nebuvo taip švaru nuo įsikraustymo.

– Tai ar turi planą? – paklausė žiūrėdama į žemėlapį ant virtuvės stalo.

– Taip, – atsakė Ana. – Manau, kad geriausia būtų persikelti keltu į Niu Džersį ir išsinuomoti automobilį, kadangi paskutinėmis žiniomis visi tiltai ir tuneliai uždaryti. Nors iki Kanados sienos per šešis šimtus kilometrų, kodėl negalėčiau pasiekti Toronto oro uosto iki rytojaus vakaro? Tokiu atveju kitą rytą jau būčiau Londone.

– Ar žinai, kada išplaukia pirmasis keltas? – pasidomėjo Tina.

– Teoriškai jie plaukia nuolat, – atsakė Ana, – bet praktiškai po penktos ryto kas penkiolika minučių. Bet vienas Dievas žino, ar jie išvis plauks rytoj, juo labiau, ar laikysis tvarkaraščio.

– Bet kuriuo atveju patariu anksčiau eiti į lovą ir pasistengti numigti. Užstatysiu žadintuvą pusei penkių, – patarė Tina.

– Ketvirtai. Jeigu keltas penktą bus pasiruošęs išplaukti, noriu eilėje stovėti pirma. Bijau, kad ištrūkti iš Niujorko gali būti sunkiausia kelionės dalis.

– Tada geriau įsitaisyk miegamajame, o aš numigsiu ant sofos, – šypsodamasi atsakė Tina.

– Na, ne, – atšovė Ana, pildama draugei dar kavos. – Tu jau ir taip padarei daugiau, nei galėjai.

– Ne visai, – nesutiko Tina.

– Jeigu Fenstonas kada sužinos, kad prie to esi prisidėjusi, – tyliai ištarė Ana, – tą pačią minutę tave išspirs.

– Tai bus mažiausia iš mano problemų, – atsiliepė Tina, bet daugiau nieko neaiškino.

Džekas nevalingai nusižiovavo. Buvo ilga diena ir, atrodo, laukia dar ilgesnė naktis.

Niekas iš jo komandos nesiruošė namo, bet pažiūrėjęs ir pasiklausęs matei, kokie jie išsekę. Suskambo telefonas ant Džeko stalo.

– Tik pamaniau, jog norėsite žinoti, bose, – pranešė Džo, – kad Tina Forster, Fenstono sekretorė, prieš porą valandų užsuko į Tornton Hauzą. Po keturiasdešimties minučių išėjo nešina lagaminu ir nešiojamuoju kompiuteriu, kuriuos nusinešė namo.

Džekas kaipmat išsitiesė.

– Vadinasi, Petresku gyva, – tarė.

– Ir akivaizdu, jog nenori, kad apie tai kas nors žinotų, – pridūrė Džo.

– Kodėl?

– Tikriausiai nori, kad mes laikytume dingusia be žinios, galbūt net žuvusia, – spėjo agentas.

– Tikrai ne mes, – paprieštaravo Džekas.

– Tai kas?

– Spėju, kad Fenstonas.

– Kodėl?

– Neįsivaizduoju, – atsakė Džekas, – bet pasistengsiu tai sužinoti.

– Kaip siūlote tą padaryti, bose?

– Paliksiu operatyvininkų komandą prie Tinos Forster namų, tegu palaukia, kol Petresku paliks pastatą.

– Bet mes netgi nesame tikri, kad ji ten, – nustebo Džo.

– Ji ten, – pasakė Džekas ir padėjo ragelį.

rugsėjo 12 d.

16

Tą naktį Ana nusnūdo tik kelias minutes – galvojo apie savo ateitį. Ji nusprendė, jog galėtų grįžti į Danvilį ir atidaryti vietinių dailininkų galeriją, kol galimi darbdaviai tikės Fenstono įvykių versija. Mergina jautė, jog vienintelė viltis išlikti – įrodyti, kokie buvo tikrieji Fenstono ketinimai, bet turėjo pripažinti, jog to nesugebės padaryti be Viktorijos pagalbos. O tai reiškia, jog teks sunaikinti visus pateisinamuosius dokumentus, netgi savo ataskaitą.

Ana stebėjosi savo žvalumu, kai po keturių į jos duris pasibeldė Tina.

Dušas, ištrinkti plaukai – ir ji vėl pasijuto žmogumi.

Po kavos su riestainiais Ana aptarė savo planą su drauge. Jos susitarė laikytis kelių pagrindinių taisyklių, kol Ana bus išvykusi. Neturėdama nei kreditinės kortelės, nei mobiliojo telefono, Ana nusprendė skambinti bičiulei tik į namų numerį ir tik iš viešos telefono būdelės. Niekada nesirinkti tos pačios antrą kartą. Ana prisistatys „Vincentu" ir tik juo. Skambutis niekados netruks ilgiau kaip vieną minutę.

Ana išėjo iš buto be aštuonių minučių penkios apsivilkusi džinsus, marškinėlius, lininį švarkelį, užsidėjusi beisbolo kepuraitę. Tą vėsų, tamsų rytą žengdama į gatvę mergina nežinojo, kas jos laukia. Mieste sutiko vos vieną kitą praeivį. Visi ėjo nunarinę galvas – miestas gedėjo. Niekas antrą kartą nedirstelėjo į ryžtingai žengiančią Aną su nešiojamojo kompiuterio rankine ir lagaminu. Kad ir kurion pusėn žiūrėtų, virš miesto kabojo pilka migla. Troš-

kus debesis išretėjo ir kaip liga išsiplėtė į kitas kūno dalis. Kažkodėl Ana tikėjosi ryte dulkių debesies neberasti, bet kaip nekviestas vakarėlio svečias jis neskubėjo pasišalinti.

Ana praėjo eilutę žmonių, pasišovusių duoti kraujo. Jie tikėjosi, kad padės surastiems ir iš griuvėsių ištrauktiems žmonėms. Ana išgyveno katastrofą, tačiau nenorėjo būti surasta.

Fenstonas prieš šešias ryto jau sėdėjo savo naujame kabinete Vol Stryte. Šiaip ar taip, Londone jau vienuolika. Pirma jis paskambino Rutai Periš.

– Kur mano van Gogas? – griežtai paklausė jis netgi neprisistatęs.

– Labas rytas, pone Fenstonai, – pasisveikino Ruta, bet nesulaukė malonaus atsakymo. – Manau, jau girdėjote, kad jūsų paveikslą skraidinęs lėktuvas po vakarykštės tragedijos grįžo atgal.

– Tai kur mano paveikslas? – pakartojo Braisas.

– Saugiai užrakintas seife bemuitėje oro uosto zonoje. Žinoma, mums reikės gauti naują muitinės pažymėjimą ir atnaujinti eksporto licenciją. Bet nėra reikalo tai daryti, kol...

– Padarykite tai šiandien, – įsakė Fenstonas.

– Šį rytą ketinau perkelti keturis Vermero paveikslus iš...

– Velniop Vermerą. Svarbiausia supakuoti mano paveikslą ir paruošti jį išsiųsti.

– Bet dokumentų tvarkymas gali užtrukti kelias dienas, – paprieštaravo Ruta. – Esu įsitikinusi, jog suprantate, kad dėl neįvykdytų užsakymų...

– Velniop kitus užsakymus! – atšovė Fenstonas. – Vos tik departamentas atšauks skrydžių apribojimus, atsiųsiu Karlą Lipmaną paimti paveikslo.

– Bet mano darbuotojai jau dabar dirba kiaurą parą, kad atliktų papildomus darbus, kilusius dėl...

– Daugiau nekartosiu, – pareiškė Fenstonas. – Jeigu paveikslas bus paruoštas pakrauti, kai mano lėktuvas nusileis Hitrou, aš patrigubinsiu, kartoju, patrigubinsiu atlyginimą.

Fenstonas padėjo ragelį įsitikinęs, kad Ruta sugebės įsidėmėti tik žodį „patrigubinsiu". Jis klydo. Ruta nustebo, kad jis neužsiminė apie Bokštų Dvynių ataką, nepaminėjo Anos. Ar ji liko gyva? Jeigu taip, kodėl ne ji atvyksta paimti paveikslo?

Tina klausėsi kiekvieno valdytojo pokalbio žodžio su Ruta Periš per dubliuotą telefoną savo kabinete jam nežinant. Kaip ji norėjo susisiekti su Ana ir perduoti jai naujausią informaciją! Jos taip ir nesusitarė, kada susisieks. Galbūt Ana paskambins šį vakarą.

Tina išjungė telefono perjungiklį, bet paliko įjungtą ekranėlį stalo kampe. Jis leido jai stebėti viską ir, dar svarbiau, visus, kas norėdavo susisiekti su valdytoju. Fenstonas nežinojo ir apie tai, bet juk niekada ir neklausė. Kam jam eiti į sekretorės kabinetą, jeigu gali išsikviesti ją mygtuku, o jeigu kabinete pasirodydavo Lipmanas – kaip visuomet, nepasibeldęs – ji žaibiškai išjungdavo ekranėlį.

Kai Lipmanas trumpam išnuomojo trisdešimt antrąjį aukštą, jis visai nepasidomėjo sekretorės kabinetu. Jam rūpėjo įtaisyti valdytoją didžiausioje, kokia buvo, patalpoje, o pats užėmė kabinetą kitame koridoriaus gale. Tina niekam neužsiminė apie papildomas išlaidas informacinėms technologijoms, nors gerai žinojo, kad kas nors tai išsiaiškins. Bet galbūt iki to laiko ji surinks pakankamai informacijos, kad Fenstonas kentėtų labiau, nei privertė ją kentėti.

Baigęs pokalbį su Ruta Periš, valdytojas spustelėjo mygtuką stalo šone. Tina stvėrė bloknotą, pieštuką ir nuskubėjo į Braiso kabinetą.

– Pirmiausia man reikia išsiaiškinti, – pradėjo Fenstonas sekretorei nespėjus užverti durų, – kiek darbuotojų dar turiu. Pasirū-

pink, kad visi sužinotų, kur mes persikėlėme, ir nedelsdami pasirodytų darbe.

– Kaip supratau, apsaugos vadas buvo vienas pirmųjų, prisistatęs šį rytą, – atsakė Tina.

– Taip, tikrai, – sutiko Fenstonas. – Jis patvirtino, kad davė įsakymą visiems darbuotojams palikti pastatą po kelių minučių, kai į Šiaurinį bokštą įsirėžė lėktuvas.

– Ir pats parodė pavyzdį, kiek girdėjau, – nusišaipė Tina.

– Kas tau pasakė? – viauktelėjo Fenstonas, pakeldamas akis.

Tina iškart ėmė gailėtis prasižiojusi ir sukdamasi eiti pridūrė:

– Pateiksiu sąrašą prieš vidurdienį.

Visą rytą ji ieškojo keturiasdešimt trijų kolegų, kurie kartu su ja dirbo Šiauriniame bokšte. Iki dvyliktos jai pavyko susisiekti su trisdešimt keturiais. Paruošė laikiną dingusiųjų, galbūt – mirusių, sąrašą ir paliko ant Fenstono stalo prieš priešpiečius.

Anos Petresku pavardė buvo šeštoji.

Kol Tina spausdino sąrašą valdytojui, Ana pagaliau pasiekė 11-tą prieplauką. Važiavo taksi, autobusu, ėjo pėsčiomis, vėl stabdė taksi ir atsidūrė prie ilgiausios eilės, kantriai laukiančios kelto į Niu Džersį. Ji atsistojo į galą, užsidėjo akinius nuo saulės ir nulenkė kepurės snapelį taip, kad jis beveik uždengė jos veidą. Stovėjo sukryžiavusi ant krūtinės rankas, pasistačiusi švarko apykaklę, palenkusi galvą, kad ją užkalbinti būtų išdrįsęs tik visiškai nesupratingas žmogus.

Policija tikrino visus, paliekančius Manheteną. Ji pakėlė galvą, kai juodaplaukis tamsaus gymio jaunuolis buvo paprašytas pasitraukti į vieną šoną. Vargšelis sutriko, apsuptas trijų pareigūnų. Vienas klausinėjo, kitas jį apieškojo.

Prireikė beveik valandos, kol Ana atsidūrė eilės priekyje. Ji nusiėmė beisbolo kepuraitę, kad policininkai matytų ilgus šviesius plaukus ir baltą odą.

– Ko vykstate į Niu Džersį? – pasiteiravo asmens kortelę tikrinantis pareigūnas.

– Mano draugė dirbo Šiauriniame bokšte. Ji dingusi. – Kiek patylėjusi Ana pridūrė: – Pamaniau, pabūsiu kelias dienas pas jos tėvus.

– Užjaučiu, ponia, – tarė policininkas. – Tikiuosi, kad ją suras.

– Ačiū, – sumurmėjo Ana ir trapu skubiai nusinešė daiktus į keltą. Jai buvo taip gėda meluoti, kad nedrįso pažvelgti policininkui į akis. Pasirėmusi ant turėklo žvelgė į pilką debesį virš Pasaulinio prekybos centro ir dar kelių kvartalų. Svarstė, kiek dienų, savaičių ar net mėnesių prireiks, kol išnyks ta stora dūmų antklodė. Kaip miesto valdžia pasielgs su šia nusiaubta vieta ir kaip pagerbs žuvusius? Pakėlusi akis ji ilgai žiūrėjo į skaistų dangų virš galvos. Kažko trūko. Nors iki Kenedžio ir La Gardos oro uostų buvo vos kelios mylios, danguje nesimatė jokio lėktuvo, tarsi visi be įspėjimo būtų emigravę į kitą pasaulio kraštą.

Senas variklis suparpė ir ėmė lėtai nešti keltą nuo Hadsono krantinės į netolimą Niu Džersį.

Bokšto laikrodis sumušė vieną kartą. Pusė dienos praėjo.

– Lėktuvai iš Kenedžio oro uosto neskris dar porą dienų, – informavo Tina.

– Ar tas pat galioja ir privatiems lėktuvams? – paklausė Fenstonas.

– Išimčių nedaroma niekam, – patikino sekretorė.

– Saudo Arabijos karališkajai šeimynai leista išskristi rytoj, – įsikišo Lipmanas, stovintis prie valdytojo krėslo, – bet, regis, tai vienintelė išimtis.

– Kaip tik šiuo metu siekiu jus įrašyti į tai, ką spauda vadina „prioritetiniu sąrašu“, – tęsė Tina, nutarusi neminėti, kad uosto valdžiai Fenstono noras pasiimti savo van Gogą iš Hitrou oro uosto neatrodo pirmo būtinumo reikalas.

– Ar turime draugų Kenedyje? – pasidomėjo Fenstonas.

– Kelis, – atsakė Lipmanas, – bet visi staiga apteko turtingais giminaičiais.

– Dar turite pasiūlymų? – paklausė Fenstonas, žiūrėdamas į juos abu.

– Galite pervažiuoti per sieną į Meksiką arba Kanadą ir skristi komerciniu reisu iš ten, – pasiūlė Tina gerai žinodama, kad valdytojo tokia perspektyva nesužavės.

Fenstonas papurtė galvą ir atsigręžęs į Lipmaną tarė:

– Pasistenk padaryti kurį nors draugą giminaičiu – juk visiems ko nors reikia. – Ir pridūrė: – Visada atsiranda, kam reikia.

17

– Paimsiu bet ką, – pasakė Ana.

– Šiuo metu neturiu jums ko pasiūlyti, – atsakė pavargęs vaikinas už *Happy Hire* kompanijos stalelio, segintis ženklelį su Henko vardu. – Ir iki rytojaus ryto nebus grąžinta jokia mašina, – pridūrė jis, nesistengdamas vykdyti kompanijos šūkio, užrašyto ant stalo: „Visi išeina iš *Laimingos nuomos* su šypsena veide“. Ana neslėpė savo nusivylimo.

– Furgonas, aišku, jums netiks? – spėjo Henkas. – Jis ne visai paskutinio modelio, bet jeigu būtinai reikia...

– Paimsiu, – atsakė Ana puikiai žinodama, jog už jos visa eilė tik ir laukia, kad ji atsisakytų. Henkas padėjo ant prekystalio trigubą blanką ir ėmė pildyti smulkias grafas. Ana pastūmė jam vairuotojo pažymėjimą, prie kurio buvo padėjusi ir savo pasą, kad tarnautojas greičiau užpildytų dokumentus.

– Kiek laiko norėsite naudotis transporto priemone? – pasiteiravo Henkas.

– Dieną, galbūt dvi – paliksiu ją Toronto oro uoste.

Užpildęs visas grafas tarnautojas apsuko blanką Anai pasirašyti.

– Jums kainuos šešiasdešimt dolerių, dar du šimtus imu užstato.

Ana suraukė kaktą ir padavė jam pinigus.

– Man taip pat reikia jūsų kreditinės kortelės.

Ana ištiesė per stalą antrą šimtinę. Ji pirmą kartą bando ką nors papirkti.

Henkas įsikišo kupiūrą.

– Baltas furgonas trisdešimt aštuntoje platformoje, – pasakė duodamas raktą.

Kai Ana pasiekė nurodytą vietą, iškart suprato, kodėl dvivietis furgonas buvo likęs paskutinis. Atrakinusi galines duris sukrovė vidun lagaminą ir kompiuterį. Apėjusi iš priekio įsispraudė ant plastiku aptrauktos vairuotojo sėdynės. Patikrino prietaisų skydelį. Pravažiuota šimtas šešiasdešimt tūkstančių kilometrų, maksimalus greitis – šimtas keturiasdešimt. Vargu. Furgonas akivaizdžiai baigia savo dieneles ir dar šeši su puse šimto kilometrų gali jį pribaigti. Ana abejojo, ar mašina apskritai yra verta trijų šimtų šešiasdešimties dolerių.

Užvedusi variklį atsargiai išriedėjo iš stovėjimo aikštelės. Pastebėjo vyrą galinio vaizdo veidrodėlyje, kuris skubiai pasitraukė iš kelio. Nenuvažiavusi nė poros kilometrų mergina suprato, kad ši transporto priemonė kurta ne greičiui ar komfortui. Dirstelėjusi į kelių žemėlapį, kurį pasidėjo ant keleivio sėdynės, ėmė dairytis ženklų į Džersio greitkelį ir Delavaro kanjoną. Nieko burnoje neturėjusi nuo pusryčių, Ana nusprendė pavažiuoti kelis kilometrus ir tik tada pagalvoti, ko užkąsti.

– Neklydote, bose, – pasakė Džo, – ji važiuoja ne į Danvilį.

– Tai kur ji susiruošė?

– Į Toronto oro uostą.

– Automobiliu ar traukiniu? – paklausė jis.

– Furgonu, – atsakė agentas.

Džekas bandė primesti, kiek laiko truks kelionė, ir nusprendė, kad Petresku ketina pasiekti Torontą kitos dienos pavakarę.

– Jau pritaisiau sekimo daviklį ant jos galinio buferio, – pridūrė Džo, – todėl galėsime sekti ją dieną naktį.

– Ir pasirūpinkite, kad oro uoste jos lauktų agentas.

– Jis jau informuotas, – patvirtino Džo. – Ir gavęs nurodymą sužinoti, kur ji ketina skristi.

– Ji skris į Londoną, – spėjo Džekas.

Prieš trečią valandą Tina išbraukė dar keturias pavardes iš dingusiųjų sąrašo. Trys iš bendradarbių dalyvavo pirmalaikiuose mero rinkimuose, o ketvirta nespėjo į traukinį.

Fenstonas perskaitė sąrašą, o Lipmanas įbedė pirštą į vienintelę jį dominančią pavardę. Fenstonas linktelėjo, kai akys pasiekė „P" raidę. Nusišypsojo.

– Nereikėjo patiems tuo pasirūpinti, – pakomentavo advokatas.

– Kokios naujienos iš Kenedžio? – pasidomėjo Fenstonas.

– Rytoj išvyksta keli lėktuvai, – atsakė Lipmanas. – Diplomatai, skubūs ligoniai ir keli seni politikai, patikrinti valstybės departamento. Bet man pavyko rasti mums vietas penktadienio ryto reise. – Jis patylėjo, po to pridūrė: – Kai kam reikėjo naujos mašinos.

– Kokio modelio? – susidomėjo Fenstonas.

– *Ford Mustango*, – atsakė Lipmanas.

– Būčiau sutikęs ir dėl *Cadillaco*.

Ana pasiekė Skrantono priemiesčius prieš pusę keturių, bet nusprendė dar porą valandų paspausti. Diena buvo giedra, gaivi, trijų

juostų greitkelis sausakimšas ją lenkiančių automobilių. Ana nusiramino tik tuomet, kai dangoraižius abipus kelio pakeitė aukšti medžiai. Daugumoje greitkelių greitis buvo ribojamas iki devyniasdešimties kilometrų per valandą, kas jos transporto priemonei tiko. Bet jai vis vien teko tvirtai laikyti vairą, kad furgonas neišlėktų į kitą juostą. Ana dirstelėjo į laikroduką ant prietaisų skydelio. Ji pasistengs pasiekti Bafalą prieš septynias, o tada padarys pertrauką.

Patikrino galinio vaizdo veidrodėlį staiga supratusi, kaip turi jaustis sprunkantis nusikaltėlis. Negali naudotis nei savo kreditine kortele, nei telefonu, artėjanti sirena priverčia dvigubai tankiau plakti širdį. Gyveni bijodamas nepažįstamų, dairydamasis per petį kas kelias minutes. Ana troško būti Niujorke su draugais, dirbti mėgstamą darbą. Kartą tėvas pasakė...

– O, Dieve, – išsprūdo Anai. Ar mama galvoja, kad ji žuvusi? O dėdė Džordžas ir kiti giminės iš Danvilio? Gal surizikuoti jiems paskambinti? Po šimts, jai nelabai sekasi mąstyti kaip nusikaltėlei.

Lipmanas įžengė į Tinos kabinetą be įspėjimo. Ji greitai išjungė ekranėlį stalo kampe.

– Ar Ana Petresku buvo tavo draugė? – paklausė advokatas nieko nepaaiškinęs.

– Taip, ji yra mano draugė, – atsakė Tina, pakeldama akis nuo stalo.

– Yra? – perklausė Lipmanas.

– Buvo, – greitai pasitaisė Tina.

– Iš jos jokių žinių?

– Jeigu turėčiau, juk nebūčiau palikusi jos dingusiųjų sąraše, tiesa?

– Nebūtum?

– Ne, nebūčiau, – atsakė Tina, žiūrėdama tiesiai į Lipmaną. – Galbūt jūs man pranešite, jeigu ji susisieks su jumis?

Suraukęs kaktą advokatas išėjo iš kabineto.

Ana išsuko iš kelio į nesvetingai atrodančios užkandinės kiemą. Apsidžiaugė pamačiusi, kad aikštelėje stovi vos du automobiliai, o kai įėjo vidun, už baro rado sėdinčius tik tris klientus. Ana įsitaisė kabinoje, nugara į barą, užsismaukė ant akių kepuraitę ir perskaitė taukuotą meniu. Užsisakė pomidorų sriubos ir ypatingąjį šefo patiekalą – keptą viščiuką.

Palikusi dešimt dolerių po pusvalandžio ji tęsė kelionę. Nors po pusryčių gėrė tik kavos, netrukus ėmė imti miegas. Prieš pietus per aštuonias valandas ji įveikė penkis šimtus kilometrų, dabar akys pačios merkėsi.

Pavargai? Padaryk pertrauką, patarė ryškus ženklas greitkelio pakraštyje, privertęs ją dar kartą nusižiovauti. Priešais ją į pakelės aikštelę ėmė sukti dvylikos ratų vilkikas. Ana dirstelėjo į laikrodį – po vienuolikos. Kelyje jau beveik devynias valandas. Ji nutarė porą valandėlių pailsėti ir tęsti kelionę toliau. Juk, šiaip ar taip, išsimiegos lėktuve.

Ana išsuko paskui sunkvežimį su priekaba į aikštelę ir nuvairavo į tolimąjį kampą. Iššokusi iš furgono patikrino iš lauko, ar uždarytos visos durys, o tada perlipo į galą džiaugdamasi, kad arti niekas nestovi. Ana įsitaisė pasikišusi kompiuterio krepšį po galva. Nepatogesnę pagalvę vargu ar rastum, bet ji užmigo per kelias minutes.

– Petresku neduoda man ramybės, – tarė Lipmanas.

– Kodėl tau rūpi lavonas? – nustebo Fenstonas.

– Dėl to, kad nesu įsitikinęs, jog Ana – lavonas.

– Kaip ji galėjo likti gyva? – paklausė Fenstonas, žvelgdamas pro langą į juodą miglą, kuri nesitraukė nuo Pasaulinio prekybos centro.

– Mes likome.

– Bet mes anksti palikome pastatą, – paprieštaravo valdytojas.

– Ji irgi galėjo. Juk liepėte jai dingti iš kontoros likus dešimčiai minučių iki katastrofos.

– Baris kitos nuomonės.

– Baris gyvas, – priminė jam Lipmanas.

– Net jeigu Petresku išsisuko, ji nieko negali, – nepasidavė Fenstonas.

– Ji gali pakliūti į Londoną anksčiau už mane, – pareiškė advokatas.

– Taip, bet paveikslas saugiai užrakintas Hitrou.

– Bet visi dokumentai, kuriais galėtumėte įrodyti, kad jis priklauso jums, liko seife Šiauriniame bokšte, ir jeigu Petresku įtikintų...

– Ką įtikintų? Viktorija Ventvort negyva, be to, nepamiršk, kad Petresku neatsirado, laikoma žuvusia.

– Tačiau gali paaiškėti, kad jai taip patogu, kaip ir mums.

– Tada reikia pasistengti, kad taip nebūtų.

rugsėjo 13 d.

18

Iš gilaus sapno Aną ištraukė garsus trinksėjimas. Pasitrynusi akis ji dirstelėjo pro priekinį stiklą. Vyras išvirtusiu virš džinsų pilvu trankė kumščiu per furgono variklio dangtį. Kitoje rankoje laikė alaus skardinę, iš kurios lipo putos. Ana norėjo piktai surikti ant jo, kai staiga suprato, jog kažkas kitas bando išlaužti galines dureles. Ledinis dušas nebūtų išblaivęs jos greičiau.

Ana persiropštė į vairuotojo sėdynę ir pasuko degimo raktelį. Dirstelėjusi į šoninį veidrodėlį pašiurpo pamačiusi, kad tiesiai už jos sustojęs dar vienas keturiasdešimties tonų sunkvežimis, beveik nepalikęs jai vietos apsisukti. Ji nuspaudė delnu signalą, bet tai tik paskatino pilvūzą su alumi užsiropšti ant variklio dangčio ir prislinkti arčiau. Ana aiškiai pamatė jį, kai tas įsispoksojo į ją pro priekinį stiklą. Jis pasilenkė, išsiepė bedantę burną ir ėmė laižyti stiklą, o jo draugužis toliau laužė galines dureles. Aną išpylė šaltas prakaitas. Variklis pagaliau atgijo.

Ana truktelėjo vairą į šoną, kad kuo daugiau išsisuktų, bet tarpas tarp sunkvežimių buvo per mažas, ir jai teko įjungti atbulinę pavarą. Vairo stiprintuvas šiam furgonui nebuvo numatytas. Kai automobilis šovė atgal, Ana išgirdo riktelėjimą – nubloškė antrąjį užpuoliką į šoną. Atsitrenkusi į vilkiką Ana nuspaudė akseleratorių. Furgonas šovė į priekį, pilvūzas nuslydo nuo dangčio ir žnegtelėjo ant žemės. Ana vėl įmetė atbulinę pavarą melsdama, kad užtektų vietos apsisukti, bet prieš susukdama vairą iki galo antrąjį vyrą išvydo uždėjusį ant šoninio stiklo rankas ir lėtai siūbuojantį

furgoną. Užmynė pedalą, furgonas nutempė vyrą su savimi, bet trūko kelių centimetrų, kad pralįstų tarp vilkikų. Ana trečią kartą pavažiavo atgal ir pašiurpo pamačiusi, jog įsikabinęs į dangtį pilvūzas bando atsistoti. Jis puolė ant furgono viršaus, priplojo nosį prie stiklo ir parodė jai ženklą – nykščiai žemyn. Tada šūktelėjo savo bendrui: „Šią savaitę aš pirmas." Dr auguž is liovėsi supti furgoną ir ėmė žvengti.

Aną išpylė šaltas prakaitas, kai pastebėjo pilvūzą, šlitiniuojantį į savo vilkiką. Dirstelėjusi į galinio vaizdo veidrodėlį pamatė, kad antrasis irgi ropščiasi į savo kabiną.

Anai užteko sekundės dalies, kad suvoktų, ką jie turi galvoje. Ji taps kito jų sumuštinio mėsa. Ana taip užmynė akseleratorių, kad įlėkė į sunkvežimį užpakaly savęs tą akimirką, kai šis įjungė savo žibintus. Po to trenkėsi į priekinį, kai suriaumojo to variklis, išleisdamas juodo dūmo debesį priešais priekinį stiklą. Ana truktelėjo bėgių lazdą ir dar kartą nuspaudė greičio pedalą. Furgonas šoko į priekį kaip tik tuo metu, kai priekyje stovėjęs sunkvežimis pajudėjo atbulas. Ji susidūrė su masyviu purvasargiu, kuris nuplėšė jos furgono buferį ir purvasargį. Ji pajuto stumtelėjimą, kai į ją įsirėžė užpakalyje stovėjęs vilkikas, nuplėšdamas ir galinį buferį. Furgonėlis išlėkė pro tarpą ir apsisuko visus tris šimtus šešiasdešimt laipsnių. Ana stebėjo, kaip nespėję sureaguoti du vilkikai rėžėsi vienas į kitą.

Ji išlėkė iš stovėjimo aikštelės, aplenkė kelis krovininius sunkvežimius ir išvažiavo į greitkelį vis tikrindama galinio vaizdo veidrodėlyje, kaip sunkvežimiai atsiskiria. Pasigirdo garsus stabdžių cypimas ir signalas, kai užsižiopsojusi ji vos nesusidūrė su magistrale lekiančių automobilių srautu. Kai kuriems teko sukti per dvi juostas, kad neatsitrenktų į ją. Pirmasis vairuotojas ilgokai spaudė signalo mygtuką, nepalikęs Anai abejonių dėl savo jausmų. Atsiprašydama

ji mostelėjo pro šalį lekiančiam vairuotojui, o pati nenuleido akių nuo galinio vaizdo veidrodėlio bijodama išvysti atsivejantį kurį nors užpuoliką. Ji nuspaudė akseleratorių iki galo pasiryžusi sužinoti, ką įstengia jos furgonas. Šimtas dešimt ir ne daugiau.

Ana vėl patikrino veidrodėlį. Galingas aštuoniolikos ratų vilkikas artėjo prie jos antrąja juosta. Ji tvirtai įsikibo į vairą ir spaudė iš automobilio visas galias, bet nieko daugiau išspausti nesugebėjo. Sunkvežimis trumpino atstumą metras po metro, ir Ana suprato, kad po kelių sekundžių jis virs buldozeriu. Ana spustelėjo signalo mygtuką, bet furgono pypsėjimas būtų išbaidęs nebent varnėnus iš lizdo. Kelkraštyje pasirodė didelis žalias ženklas, įspėjantis apie posūkį į I–90 kelią už pusantro kilometro.

Ana pasitraukė į vidurinę juostą, masyvus sunkvežimis neatsiliko kaip magnetas, tikėdamasis įsmukti į pirmą pasitaikiusį tarpą. Sunkvežimio vairuotojas buvo taip arti, kad Ana matė jį per šoninį veidrodėlį. Jis plačiai išsiepė bedantę marmūzę ir pasignalizavo. Signalas būtų paskandinęs paskutinius Vagnerio operos taktus.

Liko aštuoni šimtai metrų iki posūkio, skelbė naujas ženklas. Ji pasislinko į trečiąją juostą, priversdama visą vorą automobilių užgulti stabdžius ir sulėtinti greitį. Šį kartą signalą užgulė nebe vienas. Nepaisydama jų Ana sumažino greitį iki aštuoniasdešimties, ir išgirdo visą orkestrą signalų.

Sunkiasvoris sunkvežimis prisigretino prie jos. Ji sumažino greitį, jis irgi sumažino. Iki posūkio – keturi šimtai metrų. Laimė, pro debesis sunkėsi pirmieji spinduliai, todėl ji tolumoje pamatė išvažiavimą. Nė vienas jos žibintas nebešvietė.

Ana suprato turinti tik vieną galimybę ir privalanti viską apskaičiuoti tiksliai. Privažiavusi posūkį į I–90 kelią, tvirtai laikydama vairą ji pravažiavo žalią greitkelius skiriantį žolės trikampį. Staiga nuspaudė akseleratorių, ir nors furgonas nešoko į priekį, per kelis

metrus pralenkė sunkvežimį. Ar užteks? Persekiotojas iškart sureagavo ir taip pat ėmė didinti greitį. Jis atsiliko vos per mašinos korpusą, kai Ana staiga pasuko vairą į dešinę ir šovė per vidurinę ir pirmąją juostą ant žalios skiriamosios. Furgonas nušokinėjo žolės kupstais į išvažiavimo juostą. Pirma juosta važiavusiam automobiliui teko staiga pasukti, kad nesusidurtų su ja, kitas spėjo aplenkti ją kelkraščiu. Kai Ana sulėtino greitį pirmoje juostoje, įsitikino, kad aštuoniolikos ratų sunkvežimis tolsta greitkeliu iš akių.

Ji sumažino greitį iki aštuoniasdešimties, nors pulsas tvinksėjo trigubai greičiau. Bandė nusiraminti. Kaip visiems atletams, svarbiausia atsistatymo greitis. Kai įsuko į I–90 kelią, žvilgtelėjo į šoninį veidrodėlį. Jos širdies plakimas vėl padažnėjo iki 150, išvydus antrąjį persekiojantį aštuoniolikos ratų vilkiką.

Pūzro draugužis nepadarė tokios pačios klaidos.

19

Nepažįstamajam įžengus į vestibiulį, Semas pakėlė galvą nuo stalo. Kai dirbi durininku, turi akimirksniu suprasti, su kuo susidūrei. Ar žmogus priklauso „Labas rytas, sere“ ir „Kuo galėčiau jums padėti?“ kategorijai, ar užteks paprasto „Labas“? Semas pažiūrėjo į aukštą, vidutinio amžiaus vyriškį. Vilki madingu, bet gana nutrintu kostiumu, alkūnės jau šiek tiek blizga ir marškinių rankogaliai truputį nudilę. Kaklaraištis taip pat rištas tūkstantį kartų.

– Labas rytas, – pasirinko Semas.

– Labas rytas, – atsiliepė vyras. – Aš iš Imigracijos departamento.

Tai privertė Semą susinervinti. Nors pats buvo gimęs Harleme, girdėjo pasakojant, kad kažką deportavo per klaidą.

– Kuo galėčiau jums padėti, sere?

– Domiuosi žmonėmis, kurie laikomi dingusiais be žinios, galbūt žuvusiais per teroristų ataką antradienį.

– Kuo nors konkrečiai? – atsargiai pasiteiravo durininkas.

– Taip. – Vyras pasidėjo savo portfelį ant stalo ir ištraukė pavardžių sąrašą. Pervedė pirštu ir sustojo prie „P“. – Ana Petresku, – patikslino. – Tai paskutinis adresas, kurį yra nurodžiusi.

– Nemačiau Anos nuo tada, kai antradienio rytą ji išėjo į darbą, – atsakė Semas, – bet jos jau teiravosi keli žmonės, buvo užėjusi draugė, pasiėmė keletą asmeninių Anos daiktų.

– Ką ji pasiėmė?

– Nežinau, – atsakė Semas. – Tiesiog pažinau lagaminą.

– Ar žinote, kuo vardu ta mergina?

– O kodėl klausiate?

– Labai padėtumėte, jeigu galėtume su ja susisiekti. Anos motina labai nerimauja.

– Ne, jos vardo nežinau, – apgailestaudamas atsakė durininkas.

– Ar pažintumėte ją iš nuotraukos?

– Galbūt, – atsakė Semas.

Vyras vėl atidarė portfelį. Šįkart ištraukė nuotrauką ir padavė Semui. Tas valandėlę tyrinėjo.

– Taip, tai ji. Daili mergaitė. – Kiek patylėjęs pridūrė: – Bet ne tokia daili kaip Ana. Ji tai gražuolė.

Išsukusi į I–90 Ana pastebėjo, kad greitis ribojamas iki šimto dešimties kilometrų per valandą. Ji mielai būtų jį viršijusi, bet kad ir kiek mygo akseleratorių, net ir iki tiek trūko kelių kilometrų.

Nors antrasis sunkvežimis buvo gerokai atsilikęs, jis spėriai trumpino skirtumą, ir šį kartą ji neturėjo atsarginio išėjimo. Meldė, kad pasirodytų koks nors ženklas. Sunkvežimis buvo vos už keturiasdešimt penkių metrų nuo jos ir su kiekviena sekunde artėjo, kai pasigirdo sirena.

Ji apsidžiaugė, kad ją sustabdys, ir nesijaudino, ar policininkas patikės paaiškinimu, kodėl šovė skersai dvi greitkelio eismo juostas į šoninį kelią, jau nekalbant apie tai, kodėl jos furgonas be abiejų buferių, purvasargių ir važiuoja neįjungtais žibintais. Ji sumažino greitį, bet policijos patrulis aplenkė sunkvežimį ir liepė jam sustoti. Ana šoniniame veidrodėlyje stebėjo, kaip abu automobiliai staigiai sustojo kelkraštyje.

Tik po geros valandos ji nusiramino tiek, kad nebedirsčiojo į galinio vaizdo veidrodėlį kas kelias minutes.

Dar po valandos ji pasijuto alkana ir nutarė sustoti pakelės kavinėje pusryčių. Pastatė furgoną, įėjo vidun ir užėmė vietą baro gale. Atidžiai išstudijavusi valgiaraštį pasirinko „stipriuosius" pusryčius: kiaušiniai, kumpis, dešra, spragintos bulvytės, pyragėliai ir kava. Pusryčiai jai neįprasti, bet pastarąsias keturiasdešimt aštuonias valandas viskas buvo neįprasta.

Kramtydama Ana peržiūrėjo maršrutą. Ją persekioję girtuokliai padėjo neatsilikti nuo tvarkaraščio. Ana apskaičiavo, kad įveikė šešis šimtus dvylika kilometrų ir iki Kanados sienos liko dar aštuoniasdešimt. Ji įdėmiau ištyrė žemėlapį. Kita stotelė – Niagaros krioklys, iki jo dar valanda.

Televizorius už baro transliavo ryto žinias. Blėso viltys rasti gyvų katastrofos aukų. Niujorkas paskelbė gedulą ir ėmėsi ilgų ir sunkių valymo darbų. Gedulingos apeigos, kuriose dalyvaus ir prezidentas, bus surengtos Vašingtone kaip nacionalinės prisiminimo dienos aktas. Po to prezidentas ketinąs skristi į Niujorką ir aplankyti Pasaulinio prekybos centro griuvėsius. Meras Džulijanis ekrane pasirodė po Bušo. Jis išdidžiai vilkėjo marškinėlius su Niujorko policijos departamento inicialais, galvą prisidengė tokia pat kepuraite. Jis išaukštino niujorkiečių dvasią ir prisiekė kaip įmanoma greičiau pastatyti miestą ant kojų.

Toliau sekė žinios iš Kenedžio oro uosto. Spaudos atstovas pranešė, kad komerciniai skrydžiai bus atnaujinti jau kitą rytą. Tas vienintelis sakinys nulėmė Anos apsisprendimą. Ji žinojo turinti nusileisti Londone anksčiau, nei Lipmanas išskris iš Niujorko, jeigu nori pamėginti įtikinti Viktoriją... Ana dirstelėjo pro langą. Į aikštelę suko du sunkvežimiai. Mergina suakmenėjo, nesugebėdama įžiūrėti iš kabinų lipančių vairuotojų. Kai vairuotojai įėjo į kavinę, Ana dairėsi atsarginio išėjimo. Vyrai susėdo už baro, nusišypsojo padavėjai ir į ją net nežvilgtelėjo. Ana anksčiau nežinojo, ką reiškia paranoja.

Ana patikrino laikrodį: 7:55. Baigė kavą, paliko ant stalo šešis dolerius ir nuėjo prie telefono kabinos kitame kavinės gale. Ji surinko numerį su 212 kodu.

– Labas rytas, sere, aš esu agentas Robertsas.

– Labas rytas, agente Robertsai, – atsakė Džekas, atsilošdamas kėdėje, – ką norite pranešti?

– Stoviu automobilių poilsio aikštelėje tarp Niujorko ir Kanados sienos.

– Ir ką gi jūs ten veikiate, agente?

– Laikau buferį.

– Leiskite atspėti, – tarė Džekas, – tas buferis nuo balto furgonėlio, kurį vairavo įtariamoji.

– Taip, sere.

– Tai kur dabar furgonas? – paklausė Džekas, stengdamasis neišduoti suirzimo.

– Nežinau, sere. Kai įtariamoji įvažiavo į aikštelę pailsėti, turiu pripažinti, sere, kad ir aš užsnūdau. Kai pabudau, įtariamosios furgono nebuvo, liko tik buferis su davikliu.

– Tai reiškia, kad ji labai gudri arba pateko į nelaimingą atsitikimą, – nusprendė Džekas.

– Sutinku. – Agentas patylėjo, po to paklausė: – Kaip manote, ko man imtis, sere?

– Susisiekite su CŽV, – pasiūlė Džekas.

– Labas, čia Vincentas, yra naujienų?

– Aha, kaip ir spėjai, Ruta Periš užrakino paveikslą Hitrou bemuitėje zonoje.

– Tada man teks jį atrakinti, – atsakė Ana.

– Tai gali būti ne taip lengva, – įspėjo Tina, – nes Lipmanas rytoj rytą išskrenda iš Kenedžio oro uosto paimti paveikslo. Taigi prie tavęs prisijungs po dvidešimt keturių valandų. – Kiek patylėjusi pridūrė: – Yra dar viena problema.

– Tikrai? – nustebo Ana.

– Lipmanas nėra įsitikinęs, kad tu žuvusi.

– Kodėl?

– Jis kamantinėja apie tave, todėl būk itin atsargi. Nepamiršk, kaip reagavo Fenstonas, kai sugriuvo Šiaurinis bokštas. Galbūt neteko keleto savo darbuotojų, bet krimtosi tik dėl Monė savo kabinete. Dievas žino, ką jis padarytų, jeigu prarastų ir savo van Gogą. Jam svarbesni mirę dailininkai nei gyvi žmonės.

Kai padėjo ragelį, Ana pajuto, kaip kaktą išmušė prakaito karoliukai. Patikrino laikrodį: 32 sekundės.

– „Mūsų draugas“ iš Kenedžio patvirtino, kad rado vietą rytojaus ryto reise, 7:20, – informavo Lipmanas. – Bet Tinos apie tai neįspėjau.

– Kodėl? – nustebo Fenstonas.

– Nes Petresku namo durininkas papasakojo man, kad matė į Tiną panašią merginą, išeinančią iš pastato antradienio vakare.

– Antradienio vakare? – pakartojo Fenstonas. – Tai galėtų reikšti...

– Ir ji išsinešė Petresku lagaminą.

Fenstonas suraukė antakius, bet nieko neatsakė.

– Ar norite, kad tuo pasirūpinčiau?

– Ką turi galvoje? – perklausė valdytojas.

– Pradžiai pritaisyčiau blakę prie jos namų telefono. Jeigu Petresku susisieks su ja, mes tiksliai žinosime, kur ji yra ir ką sumanė.

Fenstonas nieko neatsakė, o Lipmanas suprato, jog tai kaip visuomet reiškia „taip“.

Kanados siena 6.5 km – skelbė ženklas pakelėje. Ana nusišypsojo. Bet šypsena tuoj dingo, kai įsukusi už posūkio atsirėmė į ilgą, kiek akys užmato, automobilių eilę.

Išlipusi ant kelio ėmė tampyti sustingusias galūnes. Perkreipė lūpas pamačiusi, kas liko iš jos vargano automobilio. Ką ji paaiškins *Happy Hire* kompanijai? Ji tikrai nenorėjo skirtis su grynaisiais – nuo penkių šimtų dolerių už padarytą žalą, jei gerai prisiminė. Rąžydamasi pastebėjo, kad kita kelio puse niekas nevažiuoja. Atrodo, niekas nesiveržia į Jungtines Valstijas.

Per dvidešimt minučių mergina pajudėjo į priekį vos per devyniasdešimt metrų ir atsidūrė priešais degalinę. Ji apsisprendė iš karto ir sulaužė dar vieną savo įprotį. Įsukusi furgoną į aikštelę, pravažiavo pro pompas ir pastatė jį po medžiu. Po didžiuliu ženklu „Aukščiausio lygio automobilių plovykla“. Išsitraukusi abu krepšius pradėjo šešių kilometrų žygį iki sienos.

20

– Labai apgailestauju, brangioji, – tarė Arnoldas Simpsonas, žiūrėdamas per stalą į Arabelą Ventvort. – Šiurpus reikalas, – pridūrė įsimesdamas antrą cukraus gabaliuką į arbatą. Arabela nieko neatsakė, kai Simpsonas pasilenkęs ant stalo sudėjo rankas, tarsi ketindamas melstis. Jis maloniai šypsojosi klientei ir jau ketino pareikšti savo nuomonę, kai atsivertusi bylą ant kelių Arabela tarė:

– Kaip mūsų šeimos advokatas galbūt galėtumėte paaiškinti, kokiu būdu mano tėvas ir Viktorija sugebėjo pasidaryti tokių milžiniškų skolų per tokį trumpą laiko tarpą?

Simpsonas atsilošė ir dirstelėjo per pusmėnulio formos akinių viršų.

– Mes su jūsų tėvu, – pradėjo jis, – buvome artimi draugai daugiau kaip keturiasdešimt metų. Mes, kaip jūs gerai žinote, kartu baigėme Itoną. – Simpsonas nutilęs palietė tamsiai mėlyną kaklaraištį su melsva juostele, kuris atrodė taip, tarsi būtų nešiotas nuo mokyklos baigimo.

– Mano tėvas visuomet sakydavo „panašiu metu“, o ne „kartu“, – atšovė Arabela. – Tai gal malonėtumėte atsakyti į mano klausimą?

– Kaip tik prie jo ėjau, – išmuštas iš vėžių sulemeno advokatas, kuisdamasis po aplankus, kuriais buvo užverstas jo stalas. – A, štai! – paskelbė jis, paimdamas vieną, pažymėtą „Londono Loidas“ antrašte. Jis atvertė aplanką ir pasitaisė akinius. – Kai jūsų tėvas 1971 metais prisijungė prie *Lloyd*, jis pasirašė kontraktą su keliais sindikatais, užstatydamas Ventvorto dvarą. Daug metų draudimo

veikla davė gražius procentus ir jūsų tėvas gaudavo stambias metines pajamas, – Simpsonas pervedė pirštu skaičių eilutę.

– Tai kodėl tuo metu jam nepabrėžėte, ką reiškia neribota atsakomybė? – paklausė Arabela.

– Pripažįstu, – tęsė Simpsonas, – nekreipdamas dėmesio į klausimą, – jog, kaip ir dauguma, nesitikėjau tokios virtinės prastų metų.

– Čia tas pats, kas lošti ir tikėtis praturtėti iš ruletės, – pastebėjo Arabela. – Kodėl jūs nepatarėte jam nutraukti nuostolingą veiklą ir palikti stalą?

– Jūsų tėvas buvo užsispyręs žmogus, – atsakė advokatas. – Netgi patyręs kelias nesėkmes jis neprarado vilties, kad geri laikai sugrįš.

– Bet taip neatsitiko, – įsiterpė Arabela, atsiversdama naują bylos lapą.

– Deja, ne, – patvirtino Simpsonas taip giliai susmegdamas į savo krėslą, kad beveik pasislėpė už stalo.

– O kas nutiko stambiam akcijų ir vertybinių popierių portfeliui, kurį šeima buvo sukaupusi per daugelį metų?

– Juos teko likviduoti pirmiausiai, kad išlaikytų perviršį savo sąskaitoje. Tiesą sakant, – tęsė advokatas versdamas kitą lapą, – bijau, kad jūsų tėvo mirties dieną nuostoliai siekė daugiau kaip dešimt milijonų svarų.

– Kai paliko *Coutts* banką, – pastebėjo Arabela. – Pasirodo, kad prieš trejus metus jis pervedė savo sąskaitą į nedidelį Niujorko banką, *Fenstono finansus*.

– Visiškai teisingai, brangioji ponia, – atsakė Simpsonas. – Tiesą sakant, man taip ir liko paslaptis, kaip ta įstaiga...

– Man tai visai neatrodo paslaptis, – atšovė Arabela, traukdama laišką iš savo bylos. – Akivaizdu, kad jie numatė jį kaip akivaizdų taikinį.

– Bet aš vis vien nesumoju, kaip jie sužinojo...

– Jiems užteko perskaityti bet kurio stambaus dienraščio finansų puslapius. Juose kasdien skelbiamos problemos, susijusios su Loidu, ir mano tėvo pavardė nuolat buvo linksniuojama kartu su keliomis kitomis, susijusiomis su nesėkmingais, jei ne bankrutavusiais sindikatais.

– Tai tik jūsų spekuliacijos, – pareiškė Simpsonas, keldamas toną.

– Vien todėl, kad laiku to nenumatėte, – atkirto Arabela, – dar nereiškia, jog tai spekuliacijos. Tiesą sakant, mane stebina, kad leidote *artimam* savo draugui palikti *Coutts* banką, kuris tarnavo mūsų šeimai per du šimtus metų, ir pereiti pas tuos sukčius.

Simpsonas nuraudo kaip burokėlis.

– Man regis, jūs griebiatės politikų įpročio vaidinti gudrią po laiko, ponia.

– Ne, sere, – atkirto Arabela. – Velioniui mano vyrui taip pat buvo siūloma galimybė įstoti į Loidą. Brokeris patikino jį, kad fermos užteks būtinam užstatui, kaip tik todėl Angusas parodė jam duris.

Simpsonas prarado amą.

– Tai gal galėčiau paklausti, kaip Viktorija, turėdama jus savo patarėju, sugebėjo mažiau kaip per metus padvigubinti įsiskolinimą?

– Manęs dėl to nekaltinkite, – metė Simpsonas. – Galite nukreipti savo pyktį į mokesčių rinkėjus, kurie visuomet išsireikalauja savo dalies, – pridūrė advokatas, ieškodamas aplanko, pažymėto „Mirties mokestis“. – A, štai kur jis. Mirties atveju Valstybės iždui atitenka teisė į 40 procentų viso turto, nebent jis pereina tiesiai sutuoktiniui, kaip, manau, velionis vyras turėjo jums paaiškinti. Tačiau man pavyko, – negaliu nepasigirti savo sugebėjimais, – pasiekti susitarimą su inspektoriais dėl vienuolikos milijonų svarų, tuo ledi Viktorija liko patenkinta.

– Mano sesuo buvo naivi senmergė, be tėvo nekėlusi iš namų kojos, iki trisdešimties netgi neturėjusi savo banko sąskaitos, – atsakė Arabela, – bet jūs vis tiek leidote jai pratęsti kontraktą su *Fenstono finansais*, kuris įmurkdė ją į skolas dar giliau.

– Priešingu atveju būtų reikėję parduoti namą.

– Visai ne, – atšovė Arabela. – Man užtektų paskambinti lordui Hinlipui, *Kriščio* aukciono namų direktoriui, ir pasakyti, kad pardavęs galės pasilikti tai, kas liks virš trisdešimties milijonų už mūsų šeimos van Gogą.

– Jūsų tėvas niekuomet nebūtų sutikęs parduoti van Gogo.

– Mano tėvo nebuvo gyvo, kai pritarėte antrai paskolai, – užsipuolė Arabela. – Ir tokį sprendimą priimti Viktorijai patarėte jūs!

– Neturėjau kitos išeities, brangioji ponia, tokios buvo pirmojo kontrakto sąlygos.

– Kurį pasirašant jūs dalyvavote, bet, iš visko sprendžiant, kurio net nebuvote perskaitęs. Nes mano sesuo ne tik sutiko mokėti 16 procentų palūkanų, bet netgi leidote jai užstatyti paveikslą.

– Jūs vis tiek galite pareikalauti, kad jie parduotų paveikslą, ir problema bus išspręsta.

– Ir vėl klystate, pone Simpsonai, – paprieštaravo Arabela. – Jeigu jūs būtumėte perskaitęs bent vieną pirmojo kontrakto puslapį, būtumėte žinojęs, kad ginčo atveju sprendimo teisė pereina Niujorko jurisdikcijon, o aš tikrai neturiu tokių lėšų, kad pričiupčiau Braisą Fenstoną jo teritorijoje.

– Jūs neturite teisės to daryti, – atšovė Simpsonas, – nes aš...

– Aš esu paveldėtoja, – tvirtai atsakė Arabela.

– Neliko testamento, kuriame būtų aiškiai nurodyta, kam Viktorija palieka dvarą, – suriko advokatas.

– Tai dar viena pareiga, kurią jūs „įvykdėte“ savo išmanymo ir toliaregiškumo dėka.

– Mes su jūsų seserimi kaip tik diskutavome...

– Per vėlu, – tarė Arabela. – Man šiandien ir dabar reikia stoti į kovą su nesąžiningu žmogumi, kuris, jūsų dėka, gali pasiremti įstatymais.

– Aš esu įsitikinęs, – pradėjo Simpsonas, sudėdamas ant stalo delnus tarsi paskutiniam palaiminimui, – kad sugebėsiu visa tai išpainioti...

– Aš tiksliai žinau, ką jūs galite, – kildama iš savo vietos atsakė Arabela. – Supakuokite visus dokumentus, susijusius su Ventvorto dvaru, ir persiųskite į Ventvort Holą. – Ji piktai pažvelgė į advokatą. – Ir kartu pridėkite paskutinę savo sąskaitą, – ji dirstelėjo į laikrodį, – už vieną neįkainojamų patarimų valandą.

21

Ana žingsniavo kelio viduriu, tempdama už rankenos lagaminą, užsimetusi ant kairio peties nešiojamojo kompiuterio krepšį. Su kiekvienu žingsniu ji vis labiau juto į ją – keistą vienišą figūrėlę – nejudančiose mašinose spoksančius keleivius.

Per penkiolika minučių ji įveikė pusantro kilometro, ir viena ant kelkraščio žolės iškylą surengusi šeima pasiūlė jai vyno. Antra tiek numinti prireikė aštuoniolikos minučių, bet pasienio posto dar nebuvo matyti. Tik po dvidešimties minučių ji praėjo ženklą, skelbiantį, kad iki sienos liko pusantro kilometro. Ji paspartino žingsnį.

Paskutinis kilometras priminė jai, kurie raumenys skauda po ilgo, sunkaus bėgimo, ir tada ji išvydo finišo liniją. Adrenalino pliūpsnis suteikė naujų jėgų.

Kai iki užtvaros liko keli šimtai metrų, laukiančiųjų žvilgsniai vertė ją jaustis tarsi lendančią be eilės. Vengdama susitikti su kitų akimis, ji sulėtino žingsnį. Prie baltos juostos, kur automobiliams buvo liepiama išjungti variklį ir laukti, sustojo.

Tą dieną dirbo du muitinės pareigūnai, priversti aptarnauti ketvirtadienio ryte neįprastai ilgą eilę. Sėdėjo mažose būdelėse, atidžiau nei įprastai tikrino visų dokumentus. Ana bandė sugauti jaunesnio pareigūno žvilgsnį tikėdamasi, kad šis jos pasigailės, bet nereikėjo veidrodžio, kad suprastų, jog po to, ką iškentė per paskutines dvidešimt keturias valandas, atrodo ne geriau, kaip ištrūkusi iš Šiaurinio bokšto.

Pagaliau jaunesnysis iš pasieniečių pakvietė ją prieiti. Patikrinęs jos kelionės dokumentus klausiamai ją nužvelgė. Kiek ji vilko tuos lagaminus? Atidžiai patikrino jos pasą. Viskas atrodė tvarkoje.

– Kokiu tikslu vykstate į Kanadą? – paklausė jis.

– Vykstu į meno seminarą Magilio universitete. Mano daktaro tezių tema – priešrafaelitų judėjimas, – atsakė ji, žiūrėdama jam tiesiai į akis.

– Kokie dailininkai konkrečiai? – nerūpestingai paklausė pasienietis.

Gudruolis arba gerbėjas. Ana nutarė žaisti toliau.

– Rosetis, Holmanas Hantas, Morisas bei keli kiti.

– O kaip kitas Hantas?

– Alfredas? Ne tikras prerafaelitas, bet...

– Bet kaip dailininkas ne prastesnis.

– Sutinku, – neprieštaravo Ana.

– Kas rengia seminarą?

– E... Vernas Svansonas, – atsakė Ana vildamasi, kad jis nebus girdėjęs garsiausio šios srities specialisto.

– Puiku, tada galėsiu su juo susipažinti.

– Ką turite galvoje?

– Na, jeigu jis tebedirba meno istorijos profesoriumi Jeilyje, vyks iš Niu Heiveno, tiesa? O kadangi iš JAV neskrenda jokie lėktuvai, tai vienintelis būdas kirsti sieną čia.

Ana nesugalvojo, ką atsakyti, todėl apsidžiaugė, kai už nugaros stovėjusi moteris garsiai ėmė skųstis savo vyrui, kaip lėtai slenka eilė.

– Baigiau Magilį, – šypsodamasis tarė pareigūnas ir atidavė Anai pasą. Ana spėliojo, ar nukaitę skruostai išduos jos suglumimą. – Mes visi labai užjaučiame jus dėl to, kas nutiko Niujorke, – pridūrė jis.

– Ačiū, – atsakė Ana, eidama per sieną. *Sveiki atvykę į Kanadą.*

– Kas čia? – paklausė kažkas.

– Dešimtame aukšte elektros gedimas, – atsakė žaliu darbiniu kostiumu vilkintis vyras su Jankių beisbolo kepuraite ir įrankių dėže prie durų. Užsimerkęs jis nusišypsojo apsaugos kamerai. Išgirdęs trakštelėjimą, patraukė už rankenos ir nieko neklausinėjęs įsmuko vidun.

Praėjęs pro liftą pasuko laiptais. Šitaip mažesnė tikimybė, kad kas nors jį įsidėmės. Pasiekęs dešimtą aukštą sustojo ir skubiai apsidairė koridoriuje. Nieko nesimato; pusė keturių visuomet ramus metas. Kodėl – negalėtų paaiškinti, tiesiog žinojo iš patirties. Pasiekęs duris nuspaudė skambutį. Niekas neatsako. Be to, jis buvo patikintas, kad šeimininkė dar mažiausiai dvi valandas užtruks darbe. Vyras pasidėjo dėžę ant grindų ir apžiūrėjo abi spynas. Į Fort Noksą nepanašu. Tiksliai, kaip operuoti pasirengęs chirurgas, atidarė savo įrankinę ir atsirinko kelis smulkius instrumentus.

Po dviejų minučių keturiasdešimties sekundžių jis buvo viduje. Greitai surado visus tris telefonus. Pirmasis buvo svetainėje ant stalo po Varholo *Marlyn Monroe* reprodukcija. Antrasis stovėjo prie jos lovos, šalia nuotraukos. Įsibrovėlis dirstelėjo į moterį nuotraukos centre. Ji stovėjo tarp tokių panašių vyrų, kad jie galėjo būti tik tėvas su sūnumi.

Trečiasis telefonas buvo įrengtas virtuvėje. Dirstelėjęs į šaldytuvo duris jis išsišiepė: jie abu yra „49“ gerbėjai.

Po šešių minučių ir devynių sekundžių apsimetėlis elektrikas stovėjo koridoriuje ir skubiai leidosi laiptais žemyn. Darbui atlikti

neprireikė nė dešimties minučių. Už tai gaus tūkstantį dolerių. Tai ne chirurgas.

Ana viena iš paskutiniųjų įlipo į tarpmiestinį autobusą, išvykstantį iš Niagaros krioklių trečią valandą dienos.

Po dviejų valandų autobusas sustojo vakariniame Ontarijo ežero krante. Ana pirmoji nulipo laipteliais ir nesustojusi pasigrožėti architekto Mies van der Rohe pastatais, kurie puikavosi Toronto peizaže, susistabdė pirmą laisvą taksi.

– Prašyčiau į oro uostą ir kuo skubiau.

– Kuris terminalas? – paklausė vairuotojas.

Ana pagalvojo.

– Europa.

– Trečiasis, – nusprendė vairuotojas, pajudėdamas iš vietos. Po to paklausė: – Iš kur jūs?

– Iš Bostono, – atsiliepė Ana. Ji nenorėjo kalbėti apie Niujorką.

– Siaubingi įvykiai Niujorke, – tęsė taksistas. – Vienas iš tų istorinių momentų, kai kiekvienas tiksliai prisimena, kur tuo metu buvo. Sėdėjau taksi, išgirdau per radiją. O jūs?

– Aš buvau Šiauriniame bokšte, – atsakė Ana.

Vairuotojas suprato, kad susidūrė su sarkastiška pokštininke.

Nuo Prieplaukos gatvės iki Lesterio B. Pirsono tarptautinio oro uosto, dvidešimt septynis kilometrus, taksi įveikė vos per dvidešimt penkias minutes. Ir visą tą laiką vairuotojas pratylėjo. Kai pagaliau sustojo priešais trečiąjį terminalą, Ana susimokėjo ir skubiai nuėjo į oro uostą. Sustojo priešais švieslentę su skrydžiais, o skaitmeninis laikrodis žybtelėjo dvidešimt aštuonias minutes po penkių.

Paskutinis reisas į Hitrou kaip tik baigė registraciją. Ana nusikeikė. Akys ieškojo paskutinių to vakaro skrydžių: Tel Avivas, Bankokas, Honkongas, Sidnėjus, Amsterdamas... Amsterdamas! *Kaip patogu*, pagalvojo ji. KL692 reisas numatytas šeštą valandą, C31 vartai, registracija kaip tik pradėta.

Ana nubėgo prie *KLM* stalo ir paklausė vyro, nespėjusio pakelti galvos:

– Ar galėčiau pakliūti į Amsterdamo lėktuvą?

Jis nustojo skaičiuoti bilietus.

– Taip, bet reikėtų paskubėti, nes netrukus uždarys vartus.

– Ar turite vietų prie lango?

– Prie lango, iš krašto, centre – kokios pageidausite.

– Kodėl taip?

– Atrodo, kad šiandien nedaug kas pageidauja skristi, ir ne vien todėl, kad diena trylikta.

– Kenedžio oro uostas patvirtino vietą septynios dvidešimt reise rytoj rytą, – pranešė Lipmanas.

– Gerai, – atsiliepė Fenstonas. – Paskambink man, kai lėktuvas pakils. Kada leidiesi Hitrou?

– Apie septintą, – atsakė advokatas. – *Art Locations* lauks ant nusileidimo tako, kad iškart galėtų pakrauti paveikslą į lėktuvą. Triskart didesnė suma apsuko jiems galvą.

– Kada tikiesi sugrįžti?

– Prieš pusryčius po paros.

– Turi kokių žinių apie Petresku?

– Ne, – atsakė Lipmanas. – Tinai skambino tik kartą, vyras.

– Nieko iš...

Į kabinetą įėjo sekretorė.

– Ji pakeliui į Amsterdamą, – perdavė Džo.

– Amsterdamą? – pakartojo Džekas, barbendamas pirštais į stalą.

– Nespėjo į paskutinį lėktuvą, skrendantį į Hitrou.

– Tada ji pirmuoju reisu rytoj ryte skris į Londoną.

– Mes jau turime agentą Hitrou, – atsakė Džo. – Gal dar kur nors reikėtų?

– Taip, Gatvike ir Stanstede, – paprašė Džekas.

– Jeigu jūs neklystate, ji pasirodys Londone tik keliomis valandomis anksčiau už Karlą Lipmaną.

– Kaip suprasti? – paklausė Džekas.

– Privačiam Fenstono lėktuvui skirtas laikas pakilti iš Kenedžio oro uosto rytoj ryte septynios dvidešimt, lėktuvu keliaus tik Lipmanas.

– Tuomet jie tikriausiai ketina susitikti, – tarė Džekas. – Paskambink agentui Krasančiui į mūsų ambasadą Londone ir paprašyk pastatyti daugiau agentų visuose trijuose oro uostuose. Aš noriu žinoti, ką tiedu suplanavo.

– Mes būsime ne savo teritorijoje, – priminė jam Džo. – Jeigu sužinos britai, nekalbant jau apie CŽV...

– Visuose trijuose oro uostuose, – pakartojo Džekas prieš padėdamas ragelį.

Po kelių akimirkų, kai Ana įžengė į lėktuvą, durys buvo uždarytos. Ji buvo palydėta į savo vietą ir paprašyta užsisegti saugos diržą, kadangi lėktuvas netrukus kilsiąs. Ana apsidžiaugė pamačiusi, kad eilėje sėdės viena, ir vos tik buvo išjungtas įspėjimas dėl diržų, ji

pakėlė ranktūrius ir atsigulė užsiklojusi dviem apklotais. Užsnūdo lėktuvui nespėjus pasiekti kreiserinio aukščio.

Kažkas švelniai purtė ją už peties. Ana mintyse nusikeikė. Pamiršo įspėti palydovę, kad valgyti nenorės. Ana atsimerkė ir markstydamasi pažvelgė į stiuardesę.

– Ačiū, ne, – tvirtai pasakė ir vėl užsimerkė.

– Atleiskite, bet turiu jūsų paprašyti atsisėsti ir užsisegti diržą, – mandagiai paprašė palydovė. – Po dvidešimties minučių leisimės. Jeigu norėtumėte persukti laikrodį, vietinis laikas Amsterdame – 6:55.

rugsėjo 14 d.

22

Lipmanas atsikėlė gerokai anksčiau nei pasirodė jo paimti atvažiavęs limuzinas. Tokią dieną pramiegoti nevalia.

Jis išlipo iš lovos ir pasuko tiesiai į vonią. Kaip kruopščiai begramdys, jau po pietų ant jo skruostų matysis šeriai. Per ilgą savaitgalį jis spėdavo užsiauginti barzdą. Nusiprausęs po dušu ir nusiskutęs Lipmanas nesivargino gaminti pusryčių. Vėliau kompanijos lėktuve bus pavaišintas kava ir prancūziškais rageliais. Kas šiame apšniaukštame nepopuliaraus rajono kvartale būtų patikėjęs, kad po poros valandų Lipmanas bus vienintelis *Gulfstream V* lėktuvo keleivis į Londoną?

Jis perėjo per pustuštę drabužinę ir išsirinko paskutinį savo pirkinį – mėgstamiausius marškinius ir naują kaklaraištį. Nenorėjo, kad pilotas atrodytų puošniau už jį.

Laukdamas limuzino Lipmanas rymojo prie lango ir mąstė, kad šis ankštas butukas ne ką geresnis už kamerą, kurioje praleido ketverius metus. Jis žvelgė į 43-iąją gatvę, kurioje pasirodė ir privažiavęs prie jo namo durų sustojo visai čia nederantis limuzinas.

Lipmanas sėdo į galą nieko nepasakęs duris atidariusiam vairuotojui ir, kaip Fenstonas, paspaudė mygtuką ranktūryje, kad pilkšva stiklo pertvara atsiskirtų nuo jo. Kitą parą jis gyvens visiškai kitame pasaulyje.

Po keturiasdešimt penkių minučių limuzinas išsuko iš Van Viko greitkelio į Kenedžio oro uostą. Vairuotojas įlėkė pro įvažiavimą, apie kurį žino nedaugelis keleivių, ir sustojo prie nedidelio termi-

nalo, skirto aptarnauti privilegijuotuosius, skrendančius nuosavais lėktuvais. Lipmanas išlipo iš mašinos ir buvo palydėtas iki laukiamojo, kur jau lūkuriavo kompanijos lėktuvo pilotas.

– Gal yra vilties pakilti anksčiau nei numatyta? – paklausė Lipmanas, nugrimzdamas į patogų odinį krėslą.

– Ne, pone, – atsakė kapitonas, – lėktuvai kyla kas keturiasdešimt penkios sekundės, mums patvirtintas septynių dvidešimt laikas.

Lipmanas suniurzgė ir nukreipė dėmesį į rytinius laikraščius. *New York Times* vedamajame buvo skelbimas, kad prezidentas Bušas žada 50 milijonų dolerių premiją tam, kas sugaus Osamą bin Ladeną. Lipmano nuomone, tai teksasietiškas požiūris į teisę ir teisingumą, nesikeičiantis paskutinį šimtą metų. *Wall Street Journal* puslapyje *Fenstono finansai* įrašyti į sąrašą kaip atpigę dar dvylika centų, kartu su kitomis kompanijomis, kurių valdybos buvo įsikūrusios Pasauliniame prekybos centre. Nieko, kai jis gaus van Gogą, kompanija išgyvens akcijų smukimą, o jis pasirūpins pagrindų sutvirtinimu. Lipmano mintis nutraukė įgulos narys.

– Galite sėsti į lėktuvą, pone, maždaug po penkiolikos minučių kilsime.

Kitas automobilis nuvežė advokatą iki trapo ir lėktuvas ėmė suktis Karlui dar nebaigus gerti apelsinų sulčių. Bet Lipmanas sugebėjo atsipalaiduoti tik tada, kai lėktuvas pasiekė įprasto skridimo aukštį ir buvo išjungtas įspėjimas prisisegti diržus. Jis pasilenkė į priekį, paėmė mobilųjį telefoną ir surinko Fenstono asmeninį numerį.

– Aš jau skrendu, – pranešė jis, – ir nematau priežasties, kodėl negalėčiau rytoj tokiu metu nusileisti. – Patylėjęs pridūrė: – Su olandu, sėdinčiu greta manęs.

– Pasuk man, kai tik nusileisi, – atsakė valdytojas.

Tina atjungė dubliuotą telefoną.

Lipmanas paskutiniu metu vis dažniau ėmė lankytis jos kabinete – ir niekada nepasibelsdavo. Jis neslėpė tikįs, kad Ana gyva ir su ja susisiekia.

Valdytojo lėktuvas išskrido iš oro uosto laiku, – Tina nuklausė jo pokalbį su Fenstonu. Ji suprato, kad Ana aplenkė jį vos keliomis valandomis ir tai, jeigu spėjo nukakti į Londoną.

Tina įsivaizdavo, kaip Lipmanas grįžta į Niujorką, su lipnia šypsena įteikia valdytojui paveikslą. Tina toliau kopijavo paskutinius kontraktus, prieš tai persiuntusi juos asmeniniu adresu. Tai ji darydavo tik gerai žinodama, kad advokato kontoroje nėra, o valdytojas labai užsiėmęs.

Pirmas lėktuvas iš Šipholo į Londono Gatviko oro uostą tą rytą buvo numatytas dešimtą. Ana nusipirko bilietą *British Airways* atstovybėje ir buvo įspėta, kad reisas vėluos dvidešimčia minučių, nes atskrendantis lėktuvas dar nenusileidęs. Pasinaudodama delsa Ana nusiprausė po dušu ir persirengė. Šipholas buvo pritaikytas naktiniams keleiviams. Susitikimui su Viktorija Ana išsirinko konservatyviausią savo kuklios drabužinės kostiumėlį.

Sėdėdama „Nero" kavinėje ir vaišindamasi kava Ana pervertė *Herald Tribune*: „50 milijonų dolerių premija", skelbė antraštė antrajame puslapyje, mažiau, nei van Gogas galėtų išplėšti bet kuriose varžytynėse. Ana negaišo laiko skaitydama straipsnį, nes reikėjo nuspręsti, kam teikti pirmenybę susitikus su Viktorija.

Pirma, ji turi išsiaiškinti, kur yra paveikslas. Jeigu paveikslą saugo Ruta Periš, ji patarsianti Viktorijai, kad paskambintų Rutai

ir lieptų jai nedelsiant grąžinti paveikslą į Ventvort Holą. Ir dar pridurtų, jog mielai paaiškintų Rutai, kad *Fenstono finansai* negali paimti paveikslo be ledi Viktorijos sutikimo, juolab, jei dingtų paskutinė egzistuojanti sutarties kopija. Ji jautė, kad ledi Viktorija tam nepritars, bet jeigu sutiks, Ana susisieks su ponu Nakamura Tokijuje ir pamėgins išsiaiškinti...

– Pradedama registracija į *British Airways* 8112 reisą, skrendantį į Londono Gatviko oro uostą, prie D14 vartų, – paskelbė balsas per garsiakalbį.

Kol skrido per Lamanšą, Ana kelis kartus perkratė savo planą ieškodama logikos spragų, bet suprato, jog tik dviem žmonėms jis gali atrodyti nelogiškas. Lėktuvas nusileido Gatvike po trisdešimt penkių minučių.

Pastačiusi koją ant Anglijos žemės Ana patikrino laikrodį: už devynių valandų Lipmanas nusileis Hitrou. Praėjusi pasų kontrolę, pasiėmusi savo bagažą nuėjo ieškoti automobilių nuomos. *Happy Hire* kompaniją apėjo ir sustojo prie *Avis* stalelio.

Ana nematė prašmatniai apsitaisiusio jaunuolio prie neapmokestintų prekių krautuvėlės, kuždančio į mobilųjį: „Ji nusileido. Seku ją“.

Lipmanas įsitaisė plačiame odiniame krėsle, gerokai patogesniame už visus jo baldus 43-iosios gatvės bute. Palydovė atnešė juodos kavos paauksuotame porceliano puodelyje ant sidabrinio padėklo. Atsilošęs jis mąstė apie laukiančią užduotį. Žinojo šiandien esąs tik kurjeris, nors krovinys, kurį perveš, yra vienas iš brangiausių paveikslų žemėje. Jis niekino Fenstoną, laikantį jį žemesniu už save. Jeigu valdytojas bent kartą būtų pripažinęs advokato indėlį į kompanijos sėkmę ir vertintų jo idėjas kaip gerbiamo kolegos, o

ne apmokamo liokajaus, beje, ne per geriausiai apmokamo... Jeigu bent retkarčiais pasakytų „ačiū" – to būtų užtekę. Tiesa, Fenstonas ištraukė jį iš pamazgų duobės, bet tik todėl, kad panardintų į kitą.

Karlas gelbėjo Fenstono kailį jau daugiau kaip dešimtmetį ir stebėjo, kaip tas primityvus emigrantas iš Bucharešto kopia turto ir statuso laiptais. Laiptais, kuriuos jis, kaip nežinomas pagalbininkas, laikė ant savo pečių. Bet per vieną naktį tai gali pasikeisti. Jeigu Braisas padarys bent vieną klaidą, jų vaidmenys susikeis vietomis. Fenstonas baigs dienas kalėjime, o Lipmano rankose atsidurs turtas, kurio niekas nesuseks.

– Gal malonėsite dar kavos, pone Lipmanai? – pasiūlė palydovė.

Anai nereikėjo žemėlapio į Ventvort Holą, nors teko prisiminti, kaip aplenkti nesuskaičiuojamus žiedus pakeliui į Ventvortą.

Po keturiasdešimties minučių ji įvažiavo pro dvaro vartus. Ana menkai teišmanė baroko architektūrą, kuri dominavo septynioliktojo amžiaus pabaigos aštuonioliktojo pradžios Anglijos aristokratų dvaruose, kol apsilankė Ventvort Hole. Rūmai – taip Viktorija vadino savo namus – buvo statyti 1697 m. sero Džono Venbru. Tai buvo pirmasis jo kūrinys, vėliau jis ėmėsi Hovardo pilies, dar vėliau statė Bleinheimo rūmus kitam garsiam karvedžiui, po kurių tapo labiausiai graibstomas to meto architektas.

Ilga alėja iki namų slėpėsi rūmų amžiaus ąžuolų paunksnėje, nors darnią eilę vietom išretino žiauri 1987 m. audra. Ana pravažiavo pro tvenkinį, pilną *Magoi Koi* karpių – imigrantų iš Japonijos, ir dvi teniso aikštes, kroketo pievelę, nubarstytą pirmųjų rudens lapų. Už posūkio stūksojo didžiuliai rūmai, apsupti tūkstančių akrų žemės.

Viktorija kartą užsiminė Anai, kad rūmuose yra šešiasdešimt septyni kambariai, keturiolika iš jų – skirti svečiams. Ji nakvojo antrame aukšte, van Gogo kambaryje, kuris buvo maždaug tokio dydžio kaip visas jos butas Niujorke.

Priartėjusi prie rūmų mergina pastebėjo, kad šeimos vėliava su kryžiumi plevena nuleista iki pusės rytiniame bokšte. Sustojusi Ana ėmė svarstyti, kuris iš senyvų ponios giminaičių iškeliavo anapus.

Masyvios ąžuolinės durys prasivėrė Anai nespėjus pasiekti laiptų viršaus. Ji meldėsi, kad Viktorija būtų namuose, o Fenstonas neįtartų, jog ji Londone.

– Labas rytas, pone, – pasisveikino liokajus. – Kuo galėčiau padėti?

Čia aš, Endriau, norėjo atsakyti Ana, nustebinta formalaus jo tono. Jis buvo toks draugiškas, kai ji pirmąkart viešėjo pilyje. Tačiau ji nutarė laikytis protokolo.

– Norėčiau pasikalbėti su ledi Viktorija. Skubiai.

– Bijau, jog tai neįmanoma, – atsakė Endrius, – bet aš pažiūrėsiu, ar ponia neužsiėmusi. Gal malonėtumėte palaukti čia, kol aš pasiteirausiu?

Kaip suprasti: „Tai neįmanoma, bet aš pasižiūrėsiu, ar ponia neužsiėmusi"?

Laukdama fojė Ana dirstelėjo į ledi Katerinos Ventvort portretą, tapytą Geinsboro. Ji prisiminė visus šių namų paveikslus, bet akys vis krypo į mėgstamiausią, laiptų viršuje – Romnio *Ponią Sidons kaip Porciją*. Po to ji pasisuko į pusryčių kambarį, kur pasisveikino su Stubso „Akteonu, Derbio nugalėtoju", mėgstamiausiu sero Hario Ventvorto žirgu, vis dar saugiame savo gardelyje. Jeigu Viktorija paklausytų jos patarimo, bent jau galėtų išsaugoti likusią savo kolekcijos dalį.

Vyresnysis liokajus grįžo neskubiu žingsniu.

– Ponia priims jus, – pranešė jis. – Malonėkite aplankyti ją priimamajame. – Jis nežymiai linktelėjo ir nusivedė ją per vestibiulį.

Ana stengėsi sutelkti dėmesį į šešių punktų planą, bet pirma teks pasiaiškinti, kodėl visą parą vėluoja į numatytą susitikimą, nors Viktorija tikrai bus girdėjusi apie antradienio košmarą ir galbūt netgi nustebs, kad jai pavyko likti gyvai.

Kai Ana įžengė į kambarį, pamatė Viktoriją nunarinusią galvą, gedulingais juodais drabužiais, sėdinčią ant sofos su mieguistu šokolado spalvos labradoru prie kojų. Ji neprisiminė, kad šeimininkė būtų turėjusi šunį, ir labai nustebo, kad ji nepašoko ir neatskubėjo su ja šiltai kaip visuomet pasisveikinti. Viktorija pakėlė galvą ir Ana aiktelėjo, kai į ją įsmigo šaltas Arabelos Ventvort žvilgsnis. Ji akimirksniu suprato, kodėl šeimos vėliava ant stiebo pusiau nuleista. Ana tylėjo bandydama susitaikyti su mintimi, jog niekada neišvys Viktorijos ir dabar turės įtikinėti jos seserį, kurią mato pirmą kartą gyvenime. Ana net neprisiminė jos vardo. Veidrodinis Viktorijos atspindys nepakilo nuo sofos, nepasiūlė paspausti rankos.

– Gal pageidausite arbatos, dr. Petresku? – paklausė Arabela tokiu tonu, kad neliko nieko kita, kaip atsakyti: „Ne, dėkui."

– Ne, dėkui, – atsakė Ana, likusi stovėti. – Ar galėčiau sužinoti, kaip mirė Viktorija? – tyliai paklausė ji.

– Maniau, jau žinote, – šiurkščiai atsiliepė Arabela.

– Net neįsivaizduoju, ką turite galvoje, – sumurmėjo Ana.

– Tai ko čia atvažiavote? Ar ne surinkti šeimos sidabro? – paklausė šeimininkė.

– Atvykau įspėti Viktorijos, kad neleistų išvežti van Gogo, kol ne...

– Jie išsigabeno paveikslą antradienį, – patylėjusi atsakė Arabela. – Net nesistengė parodyti gero tono ir palaukti laidotuvių.

– Bandžiau prisiskambinti, bet man nedavė jūsų numerio. Jeigu būtų pavykę... – nerišliai murmėjo Ana. – Dabar jau per vėlu.

– Per vėlu kam? – pasidomėjo Arabela.

– Išsiunčiau Viktorijai savo ataskaitos kopiją, kurioje rekomendavau...

– Taip, aš perskaičiau jūsų ataskaitą, – atsakė Arabela, – bet jūs teisi – jau per vėlu. Naujasis mano advokatas įspėjo mane, kad gali praeiti ne vieneri metai, kol bus sutvarkytas palikimas, o per tą laiką aš galiu prarasti viską.

– Štai kodėl jis nenorėjo, kad keliaučiau į Europą ir asmeniškai susitikčiau su Viktorija, – nieko nepaaiškinusi tarstelėjo Ana.

– Ne visai jus supratau, – tarė Arabela, įdėmiau į ją sužiurusi.

– Antradienį Fenstonas atleido mane iš darbo, – paaiškino Ana. – Dėl to, kad ataskaitos kopiją išsiunčiau Viktorijai.

– Viktorija perskaitė jūsų patarimus, – tyliai ištarė Arabela. – Yra laiškas, patvirtinantis, kad ji ketino pasinaudoti jūsų rekomendacija prieš žiaurią savo mirtį.

– Kaip ji mirė? – tyliai paklausė Ana.

– Ji buvo nužudyta šlykščiausiu ir niekšiškiausiu būdu, – atsakė ponia. Ir patylėjusi pridūrė žvelgdama Anai į akis: – Aš neabejoju, kad ponas Fenstonas galėtų papasakoti daugiau.

Ana nunarino galvą nesumodama, ką atsakyti, kai jos šešių punktų planas subiro į šukeles.

– Brangioji mano Viktorija buvo tokia patikli ir, bijau, tokia naivi, – tęsė Arabela, – tačiau joks žmogus nenusipelno tokio elgesio, juolab toks geraširdis kaip mano miela sesutė.

– Užjaučiu, – išlemeno Ana. – Aš nežinojau. Turite manimi patikėti. Net neįtariau.

Arabela žvelgė per pievelę ir tylėjo. Paskui atsigręžė į drebančią Aną.

– Aš tikiu jumis, – pagaliau ištarė. – Iš karto pamaniau, kad jūs kalta dėl šios šlykščios šarados.

Patylėjusi pridūrė:

– Dabar matau, kad klydau. Apgailestauju, jau per vėlu. Dabar nieko negalime pakeisti.

– Nesu tuo įsitikinusi, – atsiliepė Ana, ryžtingai žvelgdama Arabelai į akis. – Bet jeigu norime pabandyti, tai privalau paprašyti jūsų pasitikėti manimi, kaip pasitikėjo Viktorija.

– Ką reiškia „pasitikėti jumis"? – paklausė Arabela.

– Suteikite man galimybę įrodyti, kad ne aš atsakinga už jūsų sesers mirtį, – paprašė Ana.

– Kaip tikitės tai padaryti? – paklausė Arabela.

– Atgaudama jūsų van Gogą.

– Juk jau sakiau, kad paveikslas išgabentas.

– Žinau, – sutiko Ana, – bet jis vis tiek dar yra Anglijoje, nes Fenstonas išsiuntė Lipmaną paimti paveikslo. – Ana dirstelėjo į laikrodį. – Jis leisis Hitrou oro uoste po kelių valandų.

– Tačiau jeigu net perimsite paveikslą, kaip išspręsite problemą?

Ana trumpai nupasakojo savo planą ir apsidžiaugė pamačiusi, kad Arabela protarpiais pritardama linkteli.

– Man reikia jūsų paramos, nes dėl viso šito galiu atsidurti už grotų, – baigė Ana.

Arabela valandėlę patylėjo, po to tarė:

– Jūs esate drąsi mergina ir aš abejoju, ar pati suprantate, kokia drąsi esate. Bet jeigu sutinkate rizikuoti, aš prisidėsiu visomis keturiomis, – pridūrė.

Ana nusišypsojo išgirdusi neįprastą anglišką posakį ir pasakė:

– Ar žinote, kas saugo paveikslą?

Arabela pakilo nuo sofos ir priėjusi prie rašomojo stalo paėmė vizitinę kortelę. Šuo nubindzeno jai iš paskos.

– Tokia ponia Ruta Periš, – perskaitė. – *Art Locations* kompanija.

– Taip ir maniau, – atsakė Ana. – Tada privalau važiuoti nieko nelaukusi, nes Lipmanas pasirodys po kelių valandų.

Ana priėjusi ištiesė ranką, bet šeimininkė tiesiog sugavo ją abiem delnais ir tarė:

– Jeigu kaip nors galėčiau padėti atkeršyti už sesers mirtį...

– Bet kaip?

– Bet kaip, – patvirtino Arabela.

– Kai griuvo Šiaurinis bokštas, visi dokumentai, susiję su Viktorijos Ventvort skola, buvo sunaikinti, – atsakė Ana. – Įskaitant ir sutarties originalą. Vienintelė kopija yra jūsų žinioje. Jeigu...

– Daugiau nieko nesakykite, – nutraukė Arabela.

Ana nusišypsojo. Dabar turi reikalų ne su gerąja Viktorija.

Apsisukusi išėjo ir pasiekė vestibiulį gerokai anksčiau, nei liokajus spėjo atidaryti jai duris.

Arabela iš priimamojo žiūrėjo, kaip mergina nuvažiuoja alėja ir dingsta iš akių. Nelinksmai svarstė, ar dar kada nors ją pamatys.

– Petresku ką tik paliko Ventvort Holą, – pranešė balsas. – Ji važiuoja į centrinį Londoną. Seku ją. Informuosiu.

23

Ana išvažiavo iš Ventvort Holo ir pasuko į M25, dairydamasi ženklo į Hitrou. Patikrino laikrodį prietaisų skydelyje. Beveik antra popiet, todėl ji nespėjo paskambinti Tinai, kuri dabar jau sėdi už savo darbo stalo Vol Stryte. Bet jai būtinai reikia paskambinti, jeigu atsiras bent menkiausia tikimybė, kad pavyks jos gudrus manevras.

Važiuodama pro Ventvorto kaimą Ana bandė prisiminti užeigą, į kurią Viktorija vedėsi pietauti. Tada ji pastebėjo pažįstamą kryžių, pusiau nuleistą plevėsuojantį ant stiebo.

Ana įsuko į „Ventvorto herbo" kiemą ir sustojo šalia įėjimo. Pro priimamąjį nudrožė tiesiai į barą.

– Gal malonėtumėte pakeisti penkis dolerius? – paklausė ji barmenės. – Man reikia paskambinti.

– Žinoma, meilute, – iškart atsakė ta. Atidariusi kasą padavė Anai du svarus. *Apiplėšimas vidury dienos*, norėjo pasakyti jai Ana, bet neturėjo laiko ginčytis.

– Telefonas už restorano, iš dešinės.

Ana surinko numerį, kurio negalėjo pamiršti. Telefonas suskambėjo vos dukart ir kažkas atsiliepė:

– Laba diena, *Sotbio* aukciono namai.

Ana įmetė monetą į plyšį ir tarė:

– Prašyčiau pakviesti Marką Poltimorą.

– Tuoj sujungsiu.

– Markas Poltimoras.

– Markai, čia Ana, Ana Petresku.

– Ana, koks malonus netikėtumas! Mes visi nerimavome dėl tavęs. Kur buvai antradienį?

– Amsterdame, – atsakė ji.

– Na ir ačiū Dievui, – atsiliepė Markas. – Siaubingi reikalai. Kaip Fenstonas?

– Tuo metu jo pastate nebuvo, – atsakė Ana, – todėl ir skambinu. Jis nori išgirsti tavo nuomonę apie van Gogą.

– Dėl autentiškumo ar kainos? – pasidomėjo Markas. – Nes dėl kilmės aš linkęs pasikliauti tavimi.

– Dėl kilmės nėra klausimų, – atsakė Ana, – norėčiau antros nuomonės – dėl paveikslo vertės.

– Kalbame apie mums žinomą paveikslą?

– *Autoportretą su aprišta ausimi*, – atsakė Ana.

– Ventvorto *Autoportretą?* – perklausė Markas. – Pažįstu tą giminę visą gyvenimą ir net neįtariau, kad jie ketina parduoti paveikslą.

– Aš ir nesakau, kad ketina, – daugiau nieko neaiškino Ana.

– Ar galėtum atgabenti paveikslą ekspertizei? – pasiteiravo Markas.

– Norėčiau, bet neturiu pakankamai saugaus transporto. Tikėjausi, kad tu man padėsi.

– Kur paveikslas dabar? – paklausė Markas.

– Laikomas Hitrou muitinės sandėlyje.

– A, tai visai paprasta, – atsakė Markas. – Mes kasdien vežame paveikslus iš Hitrou. Ar rytoj būtų patogu?

– Šiandien, jei įmanoma, – atsakė Ana, – tu juk žinai, koks mano bosas.

– Luktelk, man reikia išsiaiškinti, ar mašina jau išvažiavusi. – Linija nutilo, Ana girdėjo tik dunksint savo širdį. Ji įmetė į plyšį antrą monetą – mažų mažiausiai reikėjo, kad ryšys nutrūktų. – Tau pasisekė. Mūsų darbuotojas ima kelis kitus siuntinius apie ketvirtą. Ar gerai?

– Puiku, bet padaryk man dar vieną paslaugą, paprašyk pasiskambinti Rutai Periš iš *Art Locations* prieš pat atvažiuojant.

– Būtinai. Kiek laiko turėsime paveikslui įvertinti?

– Keturiasdešimt aštuonias valandas.

– Juk ateitum į *Sotbį*, jeigu kada sugalvotum parduoti *Autoportretą*, tiesa, Ana?

– Žinoma.

– Nekantrauju, kada jį pamatysiu, – atsiliepė Markas.

Ana padėjo ragelį sužavėta, kaip lengvai jai sekasi meluoti. Ir pamažu ėmė suvokti, kaip paprasta buvo Fenstonui ją apmauti.

Ji išriedėjo iš „Ventvorto herbo" kiemo galvodama, jog viskas dabar priklauso nuo to, ar Ruta Periš bus savo kontoroje. Pasiekusi miesto aplinkkelį Ana liko pirmoje juostoje ir mintyse perkratė viską, kas gali nepavykti. Ar Ruta žino, kad ji atleista? Ar Fenstonas pranešė, kad ji žuvusi? Ar Ruta sutiks klausyti jos, duodančios tokį esminį nurodymą? Ana žinojo, jog tai išsiaiškinti gali tik vienu būdu. Net pagalvojo, jog reikėtų paskambinti Rutai, bet po to nusprendė, kad įspėjimas tik suteiks jai laiko pasitikrinti. Jeigu apskritai yra koks nors šansas paimti paveikslą, reikia užklupti Rutą netikėtai.

Ana buvo taip užsigalvojusi, kad vos nepražioplino posūkio į oro uostą. Išvažiavusi iš M25 prariedėjo pirmojo, antrojo, trečiojo ir ketvirtojo terminalo ženklus ir pasuko į krovinių saugyklas tuoj už Pietinio aptvaro kelio.

Ji pasistatė automobilį klientų aikštelėje tiesiai priešais *Art Locations*. Dar truputį pasėdėjo mašinoje norėdama susikaupti. Kodėl ji visko nemeta? Kam jai kištis, šitaip rizikuoti? Ji pagalvojo apie Viktoriją ir tai, kaip netiesiogiai prisidėjo prie jos mirties. „Susiimk, moterie, – garsiai pasakė Ana. – Jie arba žino, arba ne, jeigu jau buvo informuoti, grįši į mašiną po dviejų minučių." Ana dirstelėjo į veidrodėlį. Ar yra kokių kaltės ženklų? „Sutvarkyk tai," –

paragino save griežčiau ir atidarė dureles. Sukdama prie karuselės pastato giliai įkvėpė.

Stumtelėjusi varstomas duris susidūrė su registratore, kurios anksčiau nebuvo mačiusi. Pradžia nekokia.

– Ar Ruta vietoj? – paklausė žvaliai, tarsi kasdien užsuktų į jos kabinetą.

– Ne, priešpiečiauja Karališkojoje akademijoje ir aptarinėja Rembranto parodos reikalus.

Ana nusiminė.

– Bet tuoj turėtų grįžti.

– Tada aš palauksiu, – nusišypsojo Ana.

Ji atsisėdo priimamajame, pasiėmė pasenusį *Newsweek* numerį su Alu Goru ant viršelio, pasklaidė puslapius. Suprato, kad negali nežvilgčioti į laikrodį virš registratūros, nestebėti, kaip iš lėto slenka minutės: 3:10, 3:15, 3:20.

Pagaliau, po trijų dvidešimt dvi pro duris įžengė Ruta.

– Yra naujienų? – paklausė ji registratorės.

– Ne, – atsakė mergina, – bet jūsų laukia viena ponia.

Ana sulaikė kvapą, kai Ruta atsisuko.

– Ana! – sušuko ji. – Kaip gera jus matyti! – Pirmas barjeras peršoktas. – Svarsčiau, ar po tragedijos Niujorke liksite prie šio projekto. – Antras taip pat. – Ypač po to, kai jūsų valdytojas man pranešė, kad ponas Lipmanas asmeniškai atskrenda paimti paveikslo. – Trečias irgi. Niekas Rutos neįspėjo, kad dr. Petresku laikoma dingusia be žinios, galimai žuvusia.

– Atrodote išblyškusi, – tęsė Ruta, – ar gerai jaučiatės?

– Kuo puikiausiai, – atsakė Ana, kliūdama už ketvirtojo barjero, tačiau likdama ant kojų, nors prieš akis dar stovėjo kitos šešios kliūtys.

– Kur buvote vienuoliktąją? – susirūpinusi paklausė Ruta. – Mes bijojom blogiausio. Būčiau paklaususi pono Fenstono, bet jis niekada nesuteikia galimybės ko nors paklausti.

– Vykdžiau pirkimą Amsterdame, – atsakė Ana, – bet Karlas Lipmanas vakar paskambino man ir paprašė nuskridus dar kartą patikrinti, ar viskas tvarkoje, kad atskridęs iš karto galėtų perkelti paveikslą į lėktuvą.

– Jis daugiau nei patikrintas, – susierzinusi atšovė Ruta, – bet aš palydėsiu jus iki sandėlio, kad pati pamatytumėte. Luktelkite minutę. Noriu įsitikinti, kad nepraleidau jokių skambučių, ir perduosiu sekretorei, kur išeinu.

Ana nekantriai mindžikavo vietoje spėliodama, ar Ruta skambins į Niujorką tikrinti jos pasakojimo. Kodėl turėtų? Ruta praeityje bendravo tiktai su ja.

Ponia Periš grįžo po kelių minučių.

– Ką tik gavau, – tarė, įteikdama Anai atspausdintą elektroninį laišką. Anai nutirpo rankos. – Patvirtinama, kad ponas Lipmanas turi leistis oro uoste tarp septintos ir pusės aštuonių vakaro. Jis tikisi, kad bus sutiktas ant pakilimo tako ir perkėlęs paveikslą po valandos galės sukti atgal.

– Tikrai Lipmanas, – pastebėjo Ana.

– Tuomet geriau pasiskubinkime, – pasiūlė Ruta, eidama durų link.

Ana linktelėjo, nusekė paskui ją ir sėdo į jos *Land Roverio* keleivio sėdynę.

– Šiurpus atvejis su ledi Viktorija, – pradėjo Ruta, apsukdama mašiną ir važiuodama prie sandėlio. – Žiniasklaida mėgaujasi ta žmogžudyste – paslaptingas žudikas, virtuviniu peiliu perrėžta gerklė... o policija neturi jokių įtariamųjų.

Ana tylėjo mintyse gromuliuodama žodžius „perrėžta gerklė“ ir „paslaptingas žudikas“. Ar todėl Arabela sakė, kad ji yra tikra drąsuolė?

Ruta sustojo prie niekuo neišsiskiriančio betoninio pastato, kuriame Anai jau keletą kartų teko lankytis praeityje. Ji patikrino laikrodį – 3:40.

Ruta parodė leidimą sargybiniui, tas tuojau pat atrakino aštuonių centimetrų plieno duris ir palydėjo abi ilgu pilku betoniniu koridoriumi, kuris Anai priminė slėptuvę. Apsaugininkas sustojo prie antrų durų su skaitmeniniu pulteliu. Ruta palaukė, kol jis pasitrauks į šalį, ir surinko šešiaženklį numerį. Atvėrė sunkias duris į monolitinį kvadratinį kambarėlį. Termometras ant sienos rodė 20 laipsnių Celsijaus.

Kambarėlis buvo pilnas medinių lentynų, kuriose gulėjo galybė paveikslų, laukiančių, kada bus išgabenti į skirtingas pasaulio vietas. Visi supakuoti į išskirtines raudonas *Art Locations* dėžes. Ruta patikrino aprašą ir tik tada nuėjo palei lentynų eilę. Pabaksnojo dėžę, kurios kampai buvo pažymėti 47 numeriu.

Ana nudrožė prie jos tempdama laiką. Ji taip pat patikrino aprašą: keturiasdešimt septintas numeris, Vincentas van Gogas, *Autoportretas su aprišta ausimi*, 60 ir 48 centimetrų.

– Atrodo, viskas tvarkoje, – tarė Ana, kai prie durų pasirodė apsaugininkas.

– Prašau atleisti, panele Periš, bet ten laukia du Sotbio darbuotojai, kuriems liepta paimti van Gogą ekspertizei.

– Ar jūs ką nors apie tai žinote? – paklausė Ruta, gręždamasi į Aną.

– A, taip, – nė nemirktelėjusi atsakė Ana. – Valdytojas liepė man įvertinti paveikslą dėl draudimo prieš gabenant į Niujorką. Paveikslo jiems reikės vos valandai, tada atsiųs atgal.

– Ponas Lipmanas nieko apie tai neužsiminė, – nusistebėjo Ruta. – Elektroniniame laiške nieko nerašoma.

– Tiesą sakant, Lipmanas toks primityvus, kad van Gogo neatskirtų nuo van Morisono, – atsakė Ana. Kiek patylėjo. Paprastai ji nemėgo rizikuoti, bet negalėjo leisti, kad Ruta skambintų Fenstonui. – Jeigu abejojate, pasiskambinkite į Niujorką valdytojui, – pasiūlė ji. – Tada viską ir išsiaiškinsite.

Ana nervinosi laukdama, kol Ruta svarstė pasiūlymą.

– Kad vėl nukąstų man galvą? – atsiliepė toji. – Na jau ačiū, patikėsiu jūsų žodžiu. Ar tai reiškia, kad prisiimate atsakomybę pasirašyti paėmimo aktą?

– Žinoma, – atsakė Ana ir pridūrė, tikėdamasi, kad nuskambės solidžiai: – Tai tiesiog viena iš banko patikėtinio pareigų.

– Tai jūs ir ponui Lipmanui paaiškinsite apie plano pasikeitimą?

– To net neprireiks, – atsakė Ana. – Paveikslas grįš jam nespėjus nusileisti.

Atrodė, kad Rutai akmuo nuo širdies nusirito, kai ji kreipėsi į sargybinį: „Keturiasdešimt septintas".

Jos abi palydėjo apsaugininką, kai jis nukėlė nuo lentynos raudoną dėžę ir nunešė prie šarvuoto Sotbio furgono.

– Pasirašykite čia, – paprašė vairuotojas.

Ana priėjusi pasirašė paėmimo dokumentą.

– Kada parvešite paveikslą atgal? – paklausė vairuotojo Ruta.

– Nesu informuotas, nieko apie...

– Aš paprašiau Marko Poltimoro parvežti paveikslą po poros valandų, – įsiterpė Ana.

– Pasistenkite, kad grįžtų, kol nenusileido pono Lipmano lėktuvas, – paprašė Ruta, – nes su tuo žmogumi pyktis nenorėčiau.

– Gal jums būtų ramiau, jei palydėčiau paveikslą į Sotbį? – nekaltai pasiteiravo Ana. – Gal man pavyktų paspartinti procesą?

– Ar sutiktumėte tai padaryti? – paklausė Ruta.

– Ko gero, būtų išmintinga tokiomis aplinkybėmis, – atsakė Ana ir įlipusi į furgoną įsitaisė tarp vyrų.

Ruta pamojavo pro vartus į popietės eismą Londono kryptimi įsiliejusiam furgonui.

24

Braiso Fenstono *Gulfstream V* palietė Hitrou nusileidimo taką po septynių dvidešimt dvi ir Ruta stovėjo ant pakilimo tako laukdama didžiojo banko atstovo. Ji jau perdavė muitinei visas detales, susijusias su kroviniu, kad popieriai būtų baigti ruošti, kai grįš Ana.

Paskutinę valandą Ruta vis dažniau žvilgčiojo į pagrindinius vartus, laukdama pasirodant šarvuoto furgono. Ji jau skambino į aukcioną ir buvo patikinta merginos iš Impresionistų skyriaus, kad paveikslas atkeliavo. Tačiau tai buvo daugiau kaip prieš dvi valandas. Galbūt jai reikėjo paskambinti į Valstijas ir dar kartą paklausti? Bet kam tikrinti vieną iš patikimiausių savo klientų? Ruta vėl sutelkė dėmesį į lėktuvą ir nusprendė nieko nesakyti. Šiaip ar taip, Ana pasirodys po kelių minučių.

Fiuzeliažo durys nusileido ir žemyn išsilankstė laipteliai. Stiuardesė pasitraukė į šoną, praleisdama vienintelį savo keleivį. Karlas Lipmanas žengė ant pakilimo tako ir paspaudė ranką Rutai, o tada sėdo su ja į limuziną, turintį nugabenti juos iki privataus laukiamojo. Jis nevargo prisistatinėdamas, tiesiog nusprendė, kad Ruta žino, kas jis toks.

– Problemų yra? – pasidomėjo jis.

– Kiek žinau, ne, – ramiai atsakė Ruta, kai vairuotojas sustojo prie administracinio pastato. – Mes įvykdėme jūsų nurodymus papunkčiui, nepaisant tragiškos ledi Viktorijos žūties.

– Aha, – burbtelėjo Lipmanas, lipdamas iš automobilio. – Kompanija atsiųs vainiką į jos laidotuves. – Ir be pauzės pridūrė: – Ar viskas paruošta kelionei atgal?

– Taip, – atsakė Ruta. – Galėsime pakrauti, kai tik kapitonas užpildys lėktuvą degalais – neturėtų trukti ilgiau kaip valandą. Tada galėsite keliauti.

– Malonu tai girdėti, – atsiliepė Lipmanas, smukdamas pro varstomas duris. – Užsisakėme pakilimą pusei devynių, nenoriu jo praleisti.

– Tuomet man būtų geriau jus palikti ir prižiūrėti paveikslo perkėlimą, – pasiūlė Ruta. – Aš pranešiu, kai jis bus saugiai pakrautas į lėktuvą.

Banko advokatas linktelėjo ir nugrimzdo odiniame krėsle. Ruta pasisuko eiti.

– Škotiško su ledu, – užsakė Lipmanas, permetęs trumpą pietų meniu.

Pasiekusi duris Ruta atsisuko ir tarė:

– Kai Ana grįš, perduokite jai, kad būsiu muitinėje, lauksiu, kol baigs tvarkyti dokumentus.

– Ana? – pašoko Lipmanas.

– Taip, ji čia visą popietę.

– Ką veikia? – artėdamas prie Rutos paklausė Lipmanas.

– Tikrina krovinio deklaraciją, – stengdamasi kalbėti nerūpestingai atsakė Ruta, – ir rūpinasi, kad būtų įvykdyti pono Fenstono pageidavimai.

– Kokie dar pageidavimai? – viauktelėjo advokatas.

– Nusiųsti van Gogą į Sotbį įvertinimui dėl draudimo.

– Valdytojas nedavė tokio nurodymo, – pareiškė Lipmanas.

– Bet aukcionas atsiuntė savo furgoną, dr. Petresku patvirtino nurodymą.

– Petresku buvo atleista prieš tris dienas. Tuojau pat sujunkite mane su Sotbiu.

Ruta puolė prie telefono ir surinko pagrindinį numerį.

– Su kuo ji ten bendravo?

– Su Marku Poltimoru, – tiesdama Lipmanui ragelį atsakė Ruta.

– Poltimorą, – burbtelėjo jis, vos išgirdęs minint Sotbio pavadinimą, po to suprato, kad šnekasi su atsakikliu. Lipmanas tėškė ragelį. – Jo namų numerį turite?

– Ne, – atsakė Ruta, – bet turiu mobilųjį.

– Skambinkite.

Ruta greitai susirado numerį delninuke ir ėmė rinkti vėl.

– Markai? – tarė ji.

Lipmanas stvėrė iš jos telefoną.

– Poltimoras?

– Klausau.

– Mano pavardė Lipmanas. Aš esu...

– Aš žinau, kas jūs esate, pone Lipmanai, – atsakė Markas.

– Gerai, nes, kiek suprantu, pas jus yra mūsų van Gogas.

– Tiksliau – buvo, – atšovė Markas, – bet dr. Petresku, jūsų meno direktorė, informavo mus, dar net nespėjusius apžiūrėti paveikslo, jog apsigalvojote ir norite gabenti drobę tiesiai į Hitrou, kad nedelsdami išsivežtumėte į Niujorką.

– Ir jūs sutikote? – paklausė Lipmanas, su kiekvienu žodžiu keldamas toną.

– Neturėjome kito pasirinkimo, pone. Juk ant krovinio deklaracijos buvo jos pavardė.

25

– Labas, čia Vincentas.

– Labas. Ar tiesa tai, ką girdėjau ką tik?

– O ką girdėjai?

– Kad pavogei paveikslą.

– Ar pranešta policijai?

– Ne, jis negali rizikuoti vien todėl, kad akcijos vis krenta, o paveikslas nebuvo apdraustas.

– Ką jis sugalvojo?

– Jis siunčia kažką į Londoną tave susekti, bet niekaip neišsiaiškinu ką.

– Galbūt, kai pasieks Londoną, manęs ten nebus.

– O kur būsi?

– Vykstu namo.

– Ar paveikslas saugus?

– Kaip banke.

– Gerai. Tau vertėtų žinoti dar kai ką.

– Ką?

– Šiandien Fenstonas dalyvauja tavo laidotuvėse.

Ryšys nutrūko. Penkiasdešimt dvi sekundės.

Ana padėjo ragelį dar labiau susirūpinusi, kad stato Tiną į tokį pavojų. Ką padarys Fenstonas sužinojęs, kaip jai vis pavyksta vienu žingsniu jį aplenkti?

Ji priėjo prie registracijos stalo.

– Ar turite registruojamo bagažo? – pasiteiravo moteris už stalo. Ana nukėlė raudoną dėžę nuo vežimėlio ant svarstyklių. Šalia pastatė savo lagaminą.

– Turite viršsvorio, ponia, – pasakė moteris. – Bijau, kad keturiolika su puse kilogramo per daug. – Ana išsitraukė pinigų, kol moteris klijavo lapelį ant jos lagamino ir pritvirtino didelį „FRAGILE“ lipduką prie raudonosios dėžės. – Keturiasdešimt treti vartai, – nurodė ji, įteikdama bilietą. – Pradės laipinti maždaug po pusės valandos. Gero skrydžio.

Ana pasuko prie išvykimo vartų.

Kad ir ką Fenstonas atsiunčia iš Niujorko ją susekti, lėktuvas nusileis jai seniai išvykus. Bet Ana žinojo, kad jiems tereikia atidžiai perskaityti jos ataskaitą ir sužinos, koks galutinis paveikslo kelionės taškas. Jai tik reikia pasistengti juos pralenkti. Bet prieš tai svarbu paskambinti kai kam, su kuo nešnekėjo jau daugiau kaip dešimt metų, ir įspėti, kad atvyksta. Ana eskalatoriumi pakilo į antrąjį aukštą ir stojo į ilgą eilę prie keleivių patikrinimo.

– Ji suka prie keturiasdešimt trečiųjų vartų, – pranešė balsas, – ir aštuonios keturiasdešimt keturios išskrenda *British Airways* 272 reisu į Buchareštą...

Fenstonas įsispraudė į garbingą postą užimančių žmonių eilę, kuriai per gedulingą ceremoniją Pasaulinio prekybos centro vietoje ranką spaudė prezidentas Bušas ir meras Džulijanis.

Jis pasisukiojo, kol prezidento sraigtasparnis pakilo, o tada prisijungė prie kitų gedinčiųjų. Įsimaišęs į minią klausėsi garsiai skaitomų pavardžių. Kiekviena buvo palydėta varpo dūžiu.

Gregas Abotas.

Jis dairėsi po minią.

Kelė Galikson.

Tyrinėjo artimųjų ir draugų, susirinkusių prisiminti savo brangius žmones, veidus.

Ana Petresku.

Fenstonas žinojo, kad Petresku motina gyvena Bucharešte ir į pamaldas nebus atvykusi. Jis įdėmiau įsižiūrėjo į nepažįstamus žmones svarstydamas, kuris iš jų galėtų būti dėdė Džordžas iš Danvilio.

Rebeka Randžer.

Jis žvilgtelėjo į Tiną. Jos akys priplūdusios ašarų, tikrai ne dėl Petresku.

Brulijas Rilas Polanko.

Kunigas nulenkė galvą, sukalbėjo maldą, užvertė Bibliją ir peržegnojo.

– Vardan Dievo Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios, – baigė jis.

– Amen, – atsiliepė visi unisonu.

Tina žiūrėjo į Fenstoną, neišliejusį nė ašarėlės, kaip įprastai mindžikuojantį vietoje – tai rodo, kad jam nuobodu. Kai kiti mažomis grupelėmis kalbėjosi apie velionius, perdavinėjo užuojautą ir pagarbą, Fenstonas dingo niekam nepareiškęs užuojautos. Daugiau niekas neprisijungė prie valdytojo, kai jis ryžtingai pasuko prie jo laukiančio automobilio.

Tina stovėjo tarp žmonių, nors nepaleido iš akių Fenstono. Vairuotojas atidarė jam dureles. Fenstonas įlipo į automobilį ir atsisėdo šalia moters, kurios sekretorė niekuomet nebuvo mačiusi. Nė vienas neprabilo, kol vairuotojas grįžo į savo vietą ir spustelėjo stiklo pertvaros mygtuką. Nieko nelaukusi mašina įsiliejo į vidurdienio eismą. Tina žiūrėjo, kol valdytojas dingo iš akių. Vylėsi, kad Ana greitai paskambins. Tiek turi jai pasakyti! Dabar reikia išsiaiškinti, kas toji moteris. Ar jie šnekėjosi apie Aną? Gal Tina sukėlė draugei nereikalingą pavojų? Kur van Gogas?

Moteris, sėdinti šalia Fenstono, vilkėjo pilką kelnių kostiumą. Anonimiškumas buvo didžiausias jos turtas. Ji niekuomet nesilankė Fenstono kontoroje ar bute, nors pažinojo jį bemaž dvidešimt metų. Pirmą kartą susipažino su Niku Munteanu, kai šis dirbo prezidento Nikolajaus Čaušesku reketininku.

Pagrindinė Fenstono pareiga Čaušesku režime buvo pervedinėti stambias sumas į nesuskaičiuojamas bankų sąskaitas visame pasaulyje – kaip kyšius diktatoriui ištikimiems šalininkams. Kai jie nebebūdavo ištikimi, šalia Fenstono sėdinti moteris pašalindavo juos ir tuomet jis perkeldavo jų įšaldytas sąskaitas kitur. Fenstonas specializavosi pinigų plovime visur: atokiose Kuko salose ir artimoje gimtinei Šveicarijoje. Jos amatas – atsikratyti kūnų, o pagrindinis įrankis – virtuvinis peilis, kurį gali įsigyti bet kurioje ūkinių prekių parduotuvėje ir kuriam, priešingai nei ginklui, nereikia leidimo.

Abu tiesiogine žodžio prasme žinojo, kur palaidoti kūnai.

1985 m. Čaušesku nutarė išsiųsti savo asmeninį bankininką į Niujorką, kad atidarytų jam banko skyrių. Ketverius metus Fenstonas buvo praradęs ryšį su dabar šalia sėdinčia moterimi, kol 1989 m. diktatorius savo kraštiečių buvo suimtas, nuteistas ir per Kalėdas nužudytas. Viena iš tų, kuri išvengė panašaus likimo, buvo Olga Kranc, įveikusi septynias sienas ir pasiekusi Meksiką, iš kurios prasmuko į Ameriką ir tapo viena iš nelegalių imigrančių, kurios nepretendavo į bedarbio pašalpą ir gyveno iš nesąžiningų darbdavių mokamų grynųjų. Dabar ji sėdėjo šalia savo darbdavio.

Fenstonas buvo vienas iš nedaugelio, kurie žinojo, kas iš tikrųjų yra Kranc. Pirmą kartą jis pamatė ją per televiziją, kai keturiolikos metų ji atstovavo savo šaliai tarptautinėse gimnastikos varžybose, konkuravo su Tarybų Sąjungos gimnastėmis.

Kranc nusileido tik savo komandos draugei Marai Moldovjanu, ir spauda jau žadėjo joms kitos olimpiados auksą ir sidabrą. Deja, nė viena Maskvos nepasiekė. Moldovjanu žuvo tragiškomis aplinkybėmis, per treniruotę darydama dvigubą salto nukrito ir nusilaužė kaklą. Kranc buvo vienintelė tuo metu salėje buvusi mergaitė. Ji prisiekė laimėti auksą draugės atminimui.

Kranc išvažiuoti sukliudė proziškesnė priežastis. Likus kelioms dienoms iki olimpinės rinktinės atrankos per apšilimą ji pasitempė pakinklio sausgyslę. Žinojo, kad kitos progos neturės. Kaip ir kitų neperspektyvių atletų, jos pavardė netrukus dingo iš antraščių. Fenstonas manė, kad daugiau apie ją neišgirs, bet vieną rytą išvydo ją išeinančią iš Čaušesku kabineto. Neaukšta, raumeninga mergina atrodė vyresnė, bet nepraradusi lankstumo. Ir tokio plieninių akių žvilgsnio niekada nepamirši.

Keli gudriai pateikti klausimai atskleidė Fenstonui, kad Kranc tapo asmeninių diktatoriaus sargybinių būrio galva. Konkrečios jos pareigos – laužyti tam tikrus kaulus tiems, kurie neįtiko diktatoriui ar jo žmonai.

Kaip visi gimnastai, Kranc savo srityje troško būti geriausia. Ištobulinusi visas privalomosios programos dalis – „sulaužyti rankas“, „sulaužyti kojas“, „perlaužti kaklą“, ji perėjo prie laisvosios programos „perpjauti gerklę“, rungties, kurioje iš jos niekas nepaveržtų aukso medalio. Daug valandų atkaklių treniruočių pavertė ją tobula skerdike. Kai kiti šeštadienio popietėmis ėjo į futbolo rungtynes ar kino teatrą, Kranc savo laisvalaikį leido Bucharešto priemiesčio skerdykloje. Savaitgaliai prabėgdavo pjaunant avims ir veršiukams gerkles. Jos olimpinis rekordas buvo keturiasdešimt du per valandą. Finalo nepasiekė nė vienas kitas skerdikas.

Čaušesku jai dosniai mokėjo. Kranc sutarties sąlygos buvo paprastos: ji privalėjo būti pasiekiama bet kuriuo metu ir daugiau niekam nedirbti. Per dvylika metų jos alga išaugo nuo ketvirčio

milijono iki milijono dolerių. Tikrai nepavadinsi galą su galu vos suduriančia nelegalia imigrante.

Fenstonas ištraukė iš portfelio aplanką ir be žodžių padavė Olgai. Ji atvertė viršelį ir įdėmiai peržiūrėjo penkias nesenas Anos nuotraukas.

– Kur ji šiuo metu? – paklausė Kranc, taip ir neatsikračiusi vidurio Europos akcento.

– Londone, – atsakė Fenstonas prieš paduodamas jai antrą aplanką.

Ji vėl atsivertė aplanką ir ištraukė vieną spalvotą nuotrauką.

– Kas jis? – paklausė.

– Jis dar svarbesnis už merginą, – paaiškino Fenstonas.

– Nejaugi? – paklausė Kranc, įdėmiau apžiūrinėdama fotografiją.

– Jis yra nepakeičiamas, priešingai nei ji, – paaiškino bankininkas. – Kad ir ko imtumeisi, nežudyk merginos, kol ji nenuves prie paveikslo.

– O jeigu ne?

– Nuves, – patikino Fenstonas.

– Kiek gausiu už vyruko, kuris ir taip jau neteko ausies, pagrobimą? – pasidomėjo Kranc.

– Milijonas dolerių. Pusė iš anksto, kita pusė – kai įteiksi man jį sveiką.

– O mergina?

– Tas pats tarifas, bet tik tuomet, kai antrą kartą sudalyvausiu jos laidotuvėse.

Fenstonas pabeldė į stiklo pertvarą ir vairuotojas sustojo prie šaligatvio.

– Beje, – pridūrė Fenstonas, – aš jau nurodžiau Lipmanui padėti pinigus į įprastą vietą.

Kranc linktelėjo, atidarė dureles ir dingo minioje.

rugsėjo 15 d.

26

– Viso gero, Semai, – tarė Džekas, kai mobilusis telefonas užgrojo „Danny Boy". Jis leido jam skambėti, kol išėjo į Rytų 54-ąją gatvę, nes nenorėjo, kad durininkas nugirstų pokalbį. Nuspaudė žalią mygtuką žingsniuodamas gatve.

– Ką man turi, Džo?

– Petresku nusileido Gatvike, – pradėjo agentas, – išsinuomojo automobilį ir nuvažiavo tiesiai į Ventvort Holą.

– Kiek laiko ji ten išbuvo?

– Pusvalandį, ne daugiau. Kai išėjo, užsuko į vietos smuklę paskambinti ir nuvažiavo į Hitrou, kur susitiko su Ruta Periš iš *Art Locations* kompanijos.

Džekas nepertraukinėjo.

– Apie ketvirtą Sotbio furgonas atvyksta, paima raudoną dėžę...

– Kokio dydžio?

– Devyniasdešimt prie šešiasdešimt.

– Galima nespėlioti, kas viduje, – tarstelėjo Džekas. – Kur furgonas nuvažiavo?

– Jie pristatė paveikslą į kontorą Vest Ende.

– O Petresku?

– Ji važiavo kartu. Kai furgonas įsuko į Bondo gatvę, du nešikai nusinešė paveikslą, o ji nusekė paskui juos.

– Kada ji išėjo?

– Po dvidešimties minučių, jau viena. Raudoną dėžę nešėsi viena. Susistabdė taksi, įdėjo paveikslą į bagažinę ir dingo.

– Dingo? – garsiau šūktelėjo Džekas. – Kaip suprasti, dingo?!

– Mes neturime daug laisvų agentų, – paaiškino Džo. – Dauguma vaikinų dirba kiaurą parą mėgindami išsiaiškinti teroristų grupuotes, kurios prisidėjo prie antradienio atakų.

– Suprantu, – ramiau atsiliepė Džekas.

– Bet po kelių valandų mes ją vėl susekėme.

– Kur? – paklausė Džekas.

– Gatviko oro uoste. Pats supranti, daili blondinė su raudona dėže paprastai išsiskiria iš minios, – atsakė Džo.

– Agentas Robetsas būtų pražioplinęs, – burbtelėjo Džekas, gaudydamas taksi.

– Agentas Robertsas? – nustebo Džo.

– Kitą kartą papasakosiu, – sėsdamasis į automobilį tarė Džekas. – Tai kur ji dabar susiruošė?

– Į Buchareštą.

– Kam ji gabena neįkainojamą van Gogo šedevrą į Buchareštą? – nustebo Džekas.

– Spėju, toks Fenstono nurodymas, – atsakė Džo. – Juk kaip ne kaip tai yra jų gimtasis miestas ir nesugalvočiau geresnės vietos paslėpti paveikslą.

– O ko siuntė Lipmaną į Londoną, jei ne paimti paveikslo?

– Dūmų uždanga, – spėjo Džo, – kas taip pat paaiškintų, kodėl Fenstonas dalyvavo Anos laidotuvėse, nors puikiai žino, kad ji gyva ir jam tebedirba.

– Reikia pagalvoti apie alternatyvą, – burbtelėjo Džekas.

– Kokią, bose?

– Kad Petresku daugiau nebedirba Braisui ir pavogė van Gogą.

– Kodėl ji taip rizikuoja? Juk žino, kad Fenstonas nepaliks jos ramybėje.

– Nežinau, bet tai sužinoti yra vienas būdas. – Džekas nuspaudė raudoną telefono mygtuką ir nurodė taksistui adresą Vest Saide.

Fenstonas išjungė grotuvą ir susiraukė. Abu ką tik perklausė juostą trečią kartą.

– Kada atleisite tą kalę? – tepaklausė Lipmanas.

– Neatleisiu, kol ji yra vienintelė, galinti nuvesti mus prie paveikslo, – atsiliepė valdytojas.

Lipmanas piktai pasižiūrėjo.

– Ar girdėjote vieną esminį žodį jos pokalbyje? – paklausė jis. Fenstonas kilstelėjo antakį. – *Važiuoju*, – pasakė Lipmanas. Fenstonas nieko neatsakė. – Jeigu būtų pasakiusi *grįžtu*, *grįžtu namo*, tai reikštų į Niujorką.

– Bet ji pasakė *važiuoju*, – baigė Fenstonas, – vadinasi, važiuoja į Buchareštą.

Džekas atsilošė taksi ir ėmė svarstyti, koks galėtų būti kitas Petresku žingsnis. Jis vis dar negalėjo nuspręsti, ar ji profesionali nusikaltėlė, ar tiesiog visiška mėgėja. O kur Tinos Forster vieta šioje lygtyje? Ar gali būti, kad Fenstonas, Lipmanas, Petresku ir Forster dirba išvien? Jeigu taip, kodėl Lipmanas grįžo į Niujorką praleidęs vos porą valandų Londone? Nes akivaizdžiai nesusitiko su Petresku ir neparvežė paveikslo į Niujorką.

Jeigu Petresku veikia viena, ji tikrai turėtų suprasti, jog tik laiko klausimas, kada Fenstonas ją nutvers. Nors, turėjo pripažinti, Petresku dabar savo teritorijoje ir, atrodo, nenutuokia, į kokį pavojų save pastatė.

Bet Džekas negalėjo rasti paaiškinimo, kam Anai vogti milijonų vertą paveikslą, jei nėra vilties parduoti tokio gerai žinomo šedevro nežinant jos buvusiems kolegoms. Meno pasaulis toks

mažas, o žmonių, kurie gali skirti tiek pinigų – dar mažiau. Net jeigu pavyktų, kaip mergina tikisi nuslėpti pinigus? FTB per kelias valandas suseks tokią sumą, kad ir kur ją slėptų, ypač po vienuoliktosios įvykių. Čia kažkas nesueina.

Jeigu jai pavyktų įvykdyti savo įžūlų sumanymą, Fenstonas nemaloniai nustebtų ir reaguotų atitinkamai.

Kai taksi įsuko į Centrinį parką, Džekas bandė susieti paskutinių dienų įvykius. Jis netgi tikėjosi, kad po rugsėjo vienuoliktosios bus nušalintas nuo Fenstono bylos, bet Meisis užsispyrė neleisti išsisukti kitiems žmogžudyste kaltinamiems nusikaltėliams tik todėl, kad visi agentai užsiėmę teroristais.

Džekui nebuvo sunku gauti kratos orderį Anos butui, kol ji dingusiųjų sąraše. Juk reikia susisiekti su giminėmis ir draugais, galbūt Ana pranešė apie save. Be to, tvirtino Džekas teisėjui, yra tikimybė, kad Petresku užsirakinusi namie bando atsigauti nuo patirto šoko. Teisėjas pasirašė orderį daug neklausinėjęs.

– Tikiuosi, kad ją rasite, – pasakė jis. Jo prakilnybei tai teko sakyti nebe pirmą kartą tą dieną.

Semas prapliupo verkti vos paminėjus Anos vardą. Jis pažadėjo Džekui padėti kuo galėdamas ir palydėjo iki buto, netgi atrakino duris.

Džekas apėjo nediduką, švarų butą, kol durininkas laukė koridoriuje. Agentas nesužinojo nieko daugiau, nei jau ir taip žinojo. Adresų knygelėje pasitikrino dėdės numerį Danvilyje, Ilinojaus valstijoje, ant voko rado mamos adresą Bucharešte. Galbūt vienintelis jį nustebinęs dalykas buvo koridoriuje kabantis nedidukas pieštuku pieštas Pikaso piešinys. Jis atidžiau patyrinėjo matadorą su buliumi. Tikrai ne reprodukcija. Negalėjo patikėti, kad Ana pavogė jį ir paliko koridoriuje, kad visi žavėtųsi. O gal tai premija iš Fenstono, kad padėjo įsigyti van Gogą? Jeigu taip, tai bent paaiškintų, kodėl ji šitaip elgiasi. Įėjęs į miegamąjį jis rado įrodymą, kad

Tina lankėsi bute vienuoliktosios vakarą. Prie Anos lovos gulėjo laikrodis. Džekas patikrino: jis rodė 8:46.

Agentas grįžo į svetainę ir apžiūrėjo nuotrauką ant Anos rašomojo stalo. Ten tikriausiai ji buvo su tėvais. Atidarė stalčių, rado jame šūsnį laiškų, parašytų jam nesuprantama kalba ir dažniausiai pasirašytų „mama". Buvo pora, siųstų kažkokio Antono. Džekas spėjo, kad tai koks nors jos giminaitis arba draugas. Jis dar kartą pažvelgė į nuotrauką ir nevalingai pagalvojo, kad pamačiusi ją mama pakviestų Aną paragauti jos airiško avienos troškinio.

– Po šimts, – sumurmėjo Džekas pakankamai garsiai, kad išgirdo vairuotojas.

– Kas nutiko? – paklausė tas.

– Pamiršau paskambinti mamai.

– Tada tavęs laukia rimti nemalonumai, – nusišypsojo taksistas. – Aš tai jau žinau: pats esu airis.

Po galais, negi tai taip akivaizdu? – pagalvojo Džekas. Jis tikrai neturėjo pamiršti paskambinti mamai ir pranešti, kad negalės dalyvauti „airiško troškinio vakare", tradiciniame gėlų viršenybės prieš kitus Viešpaties kūrinius paminėjime tėvų namuose. Juolab, kad yra vienturtis. Reikia nepamiršti paskambinti mamai iš Londono.

Tėvas troško, kad Džekas taptų advokatu, ir abu aukojosi, kad sūnus galėtų mokytis teisės. Dvidešimt šešerius metus išdirbęs Niujorko policijoje, Džeko tėvas padarė išvadą, kad iš nusikaltimų pelno gauna tik advokatai ir nusikaltėliai, tad jo sūnui belieka nuspręsti, kuo iš tų dviejų tapti.

Nepaisydamas savotiško tėvo patarimo, Džekas užsirašė į FTB vos baigęs teisę Kolumbijos universitete. Tėvas ir toliau kiekvieną šeštadienį graužė jį tapti advokatu, o mama kamantinėjo, kada jis pagaliau padarysiąs ją senele.

Džekui patiko visi tarnybos aspektai nuo atvykimo į Kvantiko jūros pėstininkų bazę apmokymams, darbo Niujorko agentūroje

iki paaukštinimo vyresniuoju agentu. Atrodo, jis vienintelis nustebo, kad iš bendramokslių buvo paaukštintas pirmasis. Net tėvas nenoromis jį pasveikino ir pridūrė:

– Tai tik įrodo, koks pasiutusiai puikus būtum advokatas!

Meisis taip pat aiškiai leido suprasti, kad perduos jam savo pareigas, kai bus sugrąžintas į Vašingtoną. Bet prieš tai Džekui teks patupdyti į cypę žmogų, kuris visas Meisio viltis apie paaukštinimą palieka fantazijomis. Kol kas, nenoromis pripažino Džekas, jis tik palietė pirštine Braisą Fenstoną ir dabar tikisi, kad jį nokautuos mėgėja.

Liovęsis svajoti jis susisiekė su sekretore.

– Sele, užregistruok mane artimiausiam skrydžiui į Buchareštą per Londoną. Keliauju namo susikrauti daiktų.

– Turiu tave įspėti, Džekai, – atsiliepė ta, – kad Kenedžio oro uostas kitai savaitei prikimštas.

– Sele, privalai nuskraidinti mane į Londoną. Man vis vien, net jeigu reikės sėdėti šalia piloto.

Taisyklės buvo paprastos. Kranc kiekvieną dieną pavogdavo naują telefoną. Paskambindavo valdytojui kartą, o baigusi pokalbį aparatą sunaikindavo. Šitaip jos niekas negalėjo susekti.

Fenstonas sėdėjo už savo stalo, kai užsidegė raudonas asmeninės jo linijos mygtukas. Tik vienas žmogus žinojo tą numerį. Jis pakėlė ragelį.

– Kur ji?

– Bucharešte, – pasakė jis ir padėjo ragelį.

Olga šiandienos telefoną paskandino Temzėje ir sugavo taksi.

– Į Gatviką.

Kai Džekas nusileido Hitrou oro uosto laipteliais, visai nenustebo radęs prie išėjimo stovintį ir jo laukiantį Tomą Krasantį. Už seno bičiulio stovėjo automobilis veikiančiu varikliu, kitas agentas laikė atidaręs jam dureles.

Nė vienas neprasižiojo, kol durelės užsitrenkė ir mašina pajudėjo iš vietos.

– Kur dabar Petresku? – pirmiausia paklausė Džekas.

– Ji nusileido Bucharešte.

– O paveikslas?

– Išsivežė iš muitinės ant bagažo vežimėlio, – atsakė Tomas.

– Ta moteris turi stilių.

– Sutinku, – atsiliepė Tomas, – bet tikriausiai nesuvokia, kam stojo skersai kelio.

– Spėju, kad ji netrukus sužinos, – atsakė Džekas. – Vienas dalykas aiškus: jeigu ji pavogė paveikslą, aš būsiu ne vienintelis, kuris jos ieško.

– Tada turėsi užmesti akį ir į juos, – nutarė Tomas.

– Tavo tiesa, bet tik tuo atveju, jeigu pasieksiu Buchareštą, kol ji neišvyko kur nors toliau.

– Tada negaišk laiko, – susigriebė Tomas ir pridūrė: – Mes čia turime laukiantį sraigtasparnį, nugabens tave į Gatviką, kur pusvalandžiui sulaikytas reisas į Buchareštą.

– Kaip tau pavyko? – nustebo Džekas.

– Sraigtasparnis mūsų, sulaikymas – jų. Ambasadorius paskambino į Užsienio reikalų ministeriją. Nežinau, ką pasakė, – prisipažino Tomas, kai jie sustojo prie sraigtasparnio, – bet pavyko išpešti tik pusę valandos.

– Ačiū už viską, – padėkojo Džekas, lipdamas iš automobilio. Pasuko prie laukiančio sraigtasparnio.

– Ir pasistenk nepamiršti, – perrėkdamas sparnų keliamą triukšmą sušuko Tomas, – kad oficialiai Bucharešte nedirbame, todėl būsi vienas!

27

Ana išėjo į pagrindinę tarptautinio Bucharešto oro uosto salę stumdama vežimėlį su medine dėže, dideliu lagaminu ir nešiojamojo kompiuterio rankine. Ji sustojo išvydusi prie jos lekiantį vyrą.

Mergina įtariai į jį pasižiūrėjo. Maždaug metro aštuoniasdešimties, plikteléjęs, tvirto sudėjimo, tankiais juodais ūsais. Galėjo būti pradėjęs septintą dešimtį. Vilkėjo ankštą kostiumą, matyt, anksčiau buvo liesesnis. Jis sustojo priešais Aną.

– Mano vardas Sergėjus, – prisistatė jis gimtąja kalba. – Antonas pranešė man, kad jus reikia paimti. Jau užsakė jums numerį nedideliame senamiesčio viešbutyje.

Sergėjus, paėmęs Anos vežimėlį, nustūmė prie laukiančio taksi. Atidarė geltono *Mersedeso*, kuris jau buvo įveikęs beveik penkis šimtus tūkstančių kilometrų, galines dureles ir palaukė, kol keleivė įsės. Tik tada sukrovė daiktus į bagažinę ir sėdo už vairo.

Ana spoksojo pro langą ir mąstė, kaip smarkiai pasikeitė miestas nuo jos gimimo. Dabar Bucharештas – veržli, energinga sostinė, reikalaujanti savo vietos prie Europos stalo. Šiuolaikiški biurai ir madingi prekybos centrai per dešimtmetį pakeitė pilką komunistinį fasadą.

Sergėjus privažiavo prie jaukaus viešbutuko, įsitaisiusio siauroje senamiesčio gatvelėje. Iškėlė raudonąją dėžę iš bagažinės, Ana pasiėmė likusį bagažą ir patraukė į viešbutį.

– Pirmiausia norėčiau aplankyti mamą, – pasakė Ana užsiregistravusi.

Sergėjus dirstelėjo į laikrodį.

– Paimsiu jus maždaug devintą. Galėsite kelias valandas numigti.

– Dėkui, – atsakė Ana.

Taksistas nulydėjo akimis merginą, nueinančią su raudona dėže.

Džekas pirmas pastebėjo ją, kai laukė eilėje sėsti į lėktuvą. Pagrindinis sekimo metodas: atsilik, kad įsitikintum, jog tavęs neseka. Triuko esmė – neleisti persekiotojui suprasti, kad tu jį seki. Elkis normaliai, nesigręžiok. Nelengva.

Jo treneris Kvantiko bazėje kiekvieną vakarą po pamokų sekdavo kurį nors naujoką pakeliui namo. Jeigu pavykdavo jo nusikratyti, gaudavai rekomendaciją. Džekas nuėjo dar toliau. Nusikratęs seklio pats nepastebėtas nusekė savo viršininką iki namų.

Džekas užlipo ant lėktuvo laiptų. Neatsigręžė.

Kai kelios minutės po devynių Ana išėjo iš viešbučio, rado Sergėjų laukiantį prie savo seno *Mersedeso.*

– Labas rytas, Sergėjau, – pasisveikino mergina, kai jis atidarė jai galines dureles.

– Labas rytas, ponia. Ar vis dar norite aplankyti savo mamą?

– Taip, – atsiliepė Ana. – Ji gyvena...

Sergėjus mostelėjo ranka, lyg sakytų, jog puikiausiai žino, kur ją vežti.

Ana patenkinta nusišypsojo, kai taksi pravažiavo pro miesto centre šniokščiantį didingą fontaną, kuris būtų papuošęs ir Versalio pievelę. Kai taksistas pasiekė priemiesčius, vaizdas staiga tapo

nespalvotas. Kol vairuotojas pasiekė atokų Berceni rajoną, Ana suprato, kad naujajai valdžiai teks dar daug padirbėti, kad po Čaušesku režimo žlugimo rinkėjams žadėtoji suklestėjimo programa pasiektų visus užkampius. Nutolus vos keliolika kilometrų nuo miesto, Ana grįžo į savo vaikystės laikus. Kraštiečiai prislėgti, ne pagal metus susenę. Tik maži futbolą žaidžiantys vaikai nejuto, kaip viskas aplinkui apleista. Aną baugino tai, kad mama kategoriškai užsispyrė likti gimtame krašte po to, kai per maištą žuvo Anos tėvas. Ana tiek kartų bandė ją įtikinti persikelti į Ameriką, bet mama nesileido įkalbinėjama.

1987 m. dėdė, kurio Ana nebuvo mačiusi, pakvietė paviešėti ją Ilinojuje. Netgi atsiuntė jai du šimtus dolerių, kad lengviau išvyktų. Tėvas liepė jai važiuoti ir kuo greičiau, o mama tada išpranašavo, kad duktė nebesugrįš. Ana nusipirko bilietą į vieną pusę, o dėdė pažadėjo sumokėti už kelionę atgal, kai ji užsimanys namo.

Ana tuomet buvo septyniolikos ir įsimylėjo Ameriką dar neįplaukusi į uostą. Po kelių savaičių Čaušesku ėmėsi griežtų priemonių prieš tuos asmenis, kurie drįso pasipriešinti drakoniškam jo režimui. Tėvas parašė Anai, kad namo grįžti nesaugu.

Tai buvo paskutinis jo laiškas. Po trijų savaičių jis prisidėjo prie sukilėlių ir dingo.

Anai siaubingai trūko mamos. Ji nuolat prašė persikelti pas juos į Ilinojų. Bet mama visuomet atsakydavo taip pat: „Čia mano gimtinė, čia aš gimiau, čia ir numirsiu. Aš per sena pradėti naują gyvenimą.“ *Per sena*, stebėjosi Ana. Jos mamai buvo vos penkiasdešimt vieneri, bet penkiasdešimt vieneri užsispyrusios rumunės metai, todėl Ana nenoromis susitaikė, kad niekas nepakeis mamos nuomonės. Po mėnesio dėdė Džordžas užrašė Aną į vietos mokyklą. Kol neramumai Rumunijoje tęsėsi, Ana baigė koledžą ir priėmė pasiūlymą studijuoti humanitarinius mokslus Pensilvanijos universitete, sritį, kuriai neegzistuoja kalbos barjerai.

Dr. Petresku vis tiek kas mėnesį rašė mamai net gerai suprasdama, kad ne visi laiškai ją pasiekia. Nereguliariai ateinančiuose atsakymuose kartodavosi tie patys klausimai, į kuriuos ji jau būdavo atsakiusi.

Pirma, ką padarė Ana nuėjusi dirbti į aukcioną po koledžo, tai atidarė atskirą banko sąskaitą savo mamos vardu Bucharešte, į kurią kiekvieno mėnesio pirmą dieną automatiškai pervesdavo po keturis šimtus dolerių. Nors mieliau būtų...

– Palauksiu jūsų, – pažadėjo Sergėjus, kai sustabdė automobilį prie nutriušusio daugiaaukščio Piazza Resitei.

– Ačiū, – padėkojo Ana, žvelgdama į prieškarinį namą, kuriame pati gimė ir kuriame tebegyveno jos mama. Anai beliko spėlioti, kur mama leidžia pinigus. Išlipo ant žole apžėlusio tako, kuris kadaise jai atrodė toks platus, nes negalėjo peršokti.

Kamuolį gainioję vaikai įtariai žvelgė į nepažįstamą moterį dailiu lininiu švarkeliu, madingai suplėšytais džinsais ir dailiais sportiniais batais žengiančią per duobėtą taką. Jie taip pat vilkėjo suplėšytus džinsus. Liftas neatsiliepė į mygtuko spaudimą. Niekas nesikeičia... *Štai kodėl*, pagalvojo Ana, *geidžiamiausi butai yra apatiniuose aukštuose*. Ji negalėjo suprasti, kodėl mama seniai neišsikraustė. Ana siuntė jai pakankamai pinigų, kad galėtų išsinuomoti patogų butą kitame miesto gale. Kuo aukščiau lipo, tuo labiau augo Anos kaltės jausmas. Ji spėjo pamiršti, kaip čia bjauru, bet vaikystėje, kaip ir gatvėje futbolą žaidžiantys vaikai, ji nieko kita nebuvo mačiusi.

Kai Ana pagaliau pasiekė šešioliktą aukštą, sustojo atgauti kvapą. Nieko keista, kad mama taip retai išeina iš namų. Viršutiniuose aukštuose gyveno namuose įkalinti šešiasdešimtmečiai. Ana prieš belsdamasi pastoviniavo prieš duris, nemačiusias dažų nuo tada, kai paskutinį kartą už jų stovėjo.

Teko palaukti, kol trapi, baltaplaukė, nuo galvos iki kojų juodai vilkinti dama pravėrė durų plyšį. Mama ir dukra pažvelgė viena į

kitą. Staiga Elza Petresku atlapojo duris ir apsikabinusi dukrą sušuko pasenusiu kaip ir ji pati balsu: „Ana, Ana, Ana!" Abi puolė į ašaras.

Moteris nepaleido dukters rankos, kai įsivedė į jos gimtuosius namus. Čia buvo nepriekaištingai švaru, ir Ana kuo puikiausiai viską prisiminė, nes per tą laiką niekas nepasikeitė. Sofa ir kėdės – paveldėti iš senelės, neįrėmintos juodai baltos šeimos nuotraukos, anglių dėžė be anglių, kilimas, toks senas, kad rašto nebesimatė. Vienintelis naujas dalykas kambaryje – nuostabus paveikslas, kabantis ant plikų sienų. Grožėdamasi tėvo portretu Ana prisiminė, nuo ko prasidėjo jos meilė menui.

– Ana, Ana, kiek daug noriu tavęs paklausti, – pradėjo mama. – Nuo ko man pradėti? – pasiteiravo ji, nepaleisdama dukros rankos.

Leidosi saulė, kai Ana baigė atsakinėti į mamos klausimus. Tada vėl ėmė prašyti: „Prašau, mamyte, keliauk su manim į Ameriką."

– Ne, – atkakliai spyrėsi mama, – visi mano draugai, visi mano prisiminimai čia. Aš per sena pradėti iš naujo.

– Tai gal bent jau persikelk į kitą rajoną? Surasčiau tau ką nors pirmuose aukštuose...

– Čia aš ištekėjau, – tyliai atsiliepė mama, – čia gimei tu, čia pragyvenau su tavo tėčiu daugiau kaip tris dešimtmečius ir čia, kai Dievas panorės, numirsiu. – Ji nusišypsojo dukrai. – Kas prižiūrės tavo tėvo kapą? – paklausė tarsi pirmą kartą. Ji pažvelgė dukrai į akis. – Juk žinai, kaip jis džiaugėsi, kad įsikūrei Amerikoje pas jo brolį... – Patylėjusi baigė: – Matau, kad jis buvo teisus.

Ana apsidairė po kambarį.

– O kodėl nesinaudoji pinigais, kuriuos siunčiu kas mėnesį?

– Naudojuosi, – tvirtai atsakė ji, – tik ne savo reikmėms, nes man nieko nereikia.

– Tai kam juos išleidi? – paklausė Ana.

– Antonui.

– Antonui? – pakartojo Ana.

– Taip, atiduodu Antonui, – patvirtino mama. – Juk žinai, kad jis išleistas iš kalėjimo?

– O, taip, – atsakė Ana. – Jis parašė man iškart po to, kai Čaušesku buvo suimtas. Paprašė paskolinti tėvelio nuotrauką. – Ana nusišypsojo žiūrėdama į tėvo portretą.

– Labai panašus, – pasakė mamai.

– Tai jau taip, – sutiko ta.

– Jį grąžino į darbą akademijoje. Dabar jis – dailės istorijos profesorius. Jeigu būtum ištekėjusi už jo, būtum profesorienė.

– Ar jis vis dar tapo? – pasidomėjo Ana, išsisukdama nuo kito neišvengiamo mamos klausimo.

– Taip, – atsakė toji, – bet pagrindinis jo darbas – mokyti Meno universiteto studentus. Rumunijoje iš dailės nepragyvensi, – liūdnai pridūrė ji. – O žinai, su tokiu talentu Antonas taip pat turėjo išvažiuoti į Ameriką.

Ana dar kartą pažvelgė į nuostabų Antono tapytą tėvo portretą. Mama teisi: turėdamas tokią dovaną Amerikoje Antonas klestėtų.

– O ką jis veikia su pinigais? – pasidomėjo.

– Perka drobes, dažus, teptukus ir kitas priemones, kurių neįperka studentai, taigi matai, kad tavo labdara panaudojama geriems tikslams. – Patylėjusi pridūrė: – Antonas buvo pirmoji tavo meilė, taip, Ana?

Ana nebūtų patikėjusi, kad mama vis dar gali priversti ją nurausti.

– Taip, – pripažino. – Ir manau, kad buvau pirmoji jo.

– Dabar jis vedęs, turi berniuką, vardu Piteris.

Mama patylėjo.

– Ar tu turi simpatiją?

– Ne, mamyte.

– Ar todėl grįžai namo? O gal bėgi nuo ko nors?

– Kodėl taip klausi? – klausimu išsigynė Ana.

– Tavo žvilgsnis liūdnas, išsigandęs, – žvelgdama į dukrą pasakė Elza. – Niekada nemokėjai paslėpti to vaikystėje.

– Turiu vieną kitą bėdą, – pripažino Ana, – bet laikas viską išspręs. – Ji nusišypsojo. – Tiesą sakant, manau, kad Antonas galėtų padėti vienos nusikratyti, ir tikiuosi susitikti su juo akademijoje. Gal nori jam ką nors perduoti?

Mama neatsakė. Ji tyliai užsnūdo. Ana pataisė pledą ant mamos kelių ir pabučiavo į kaktą.

– Grįšiu rytoj ryte, mama, – sušnibždėjo ji.

Mergina tyliai išsmuko iš kambario. Leisdamasi prišiukšlintais laiptais ji apsidžiaugė, kad geltonasis *Mersedesas* tebestovi prie šaligatvio.

28

Ana grįžo į viešbutį, palindo po dušu, persirengė, ir naujasis jos vairuotojas nuvežė prie Piatos universiteto Meno akademijos.

Pastatas laikui bėgant neprarado savo elegancijos ir žavesio. Lipant laiptais masyvių raižytų durų link Aną užplūdo prisiminimai apie tai, kaip prasidėjo pažintis su galerijose kabančiais meno šedevrais, kurių ji nesitikėjo pamatyti. Priėjusi prie budinčiojo stalelio Ana paklausė, kur vyksta profesoriaus Teodoresku paskaita.

– Pagrindiniame amfiteatre, trečiame aukšte, – paaiškino budėjusi mergina, – bet ji jau prasidėjo.

Ana padėkojo studentei ir nepaklaususi kelio užlipo plačiais marmuro laiptais į trečiąjį aukštą. Prie plakato šalia salės sustojo.

PIKASO ĮTAKA DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS MENUI
Profesorius Antonas Teodoresku

Šiandien 19:00

Anai nereikėjo rodyklės, kad pasuktų dešinėn. Nedrąsiai stumtelėjusi duris apsidžiaugė pamačiusi, kad auditorija skendi tamsoje. Ji nusileido laipteliais palei kėdžių eiles ir atsisėdo salės gale.

Ekrane nušvito „Gernika“ skaidrė. Antonas aiškino, kad ta didelė drobė buvo nutapyta 1937 metais, Ispanijos pilietinio karo metu, kai Pikaso buvo kūrybos viršūnėje. Profesorius pasakojo, kad nutapyti sprogdinimus ir skerdynes dailininkui prireikė trijų

savaičių, ir paveikslui neabejotinai darė įtakos neapykanta ispanų diktatoriui Frankui. Studentai atidžiai klausėsi, keletas užsirašinėjo. Efektinga Antono pasakojimo maniera priminė Anai, kodėl ji prieš tiek metų buvo jį įsimylėjusi, kodėl ne tik padovanojo menininkui savo nekaltybę, bet ir pradėjo nesibaigiantį romaną su menu.

Kai profesorius baigė pasakoti, plojimai nepaliko Anai abejonių, kad paskutinio kurso studentams jo paskaita patiko. Antonas neprarado sugebėjimo motyvuoti jaunuolius ir skatinti jų entuziazmo pasirinktoje srityje.

Ana žiūrėjo, kaip pirmoji jos meilė susirenka skaidres ir pradeda krauti jas į seną portfelį. Aukštas, nerangus, juodų garbanotų plaukų ševeliūra, senu rudu velvetiniu švarku ir prasagstytais marškiniais atrodė kaip amžinas studentas. Ji negalėjo nepastebėti, kad Antonas pasunkėjo keliais kilogramais, tačiau savo žavesio neprarado. Kai išėjo paskutinis studentas, Ana pajudėjo salės apačion.

Antonas dirstelėjo virš pusmėnulio akinukų tikėdamasis išgirsti ateinančio studento klausimą. Pamatęs Aną nieko nepasakė. Tiktai žiūrėjo.

– Ana! – pagaliau sušuko jis. – Ačiū Dievui, kad nemačiau tavęs auditorijoje, nes apie Pikasą žinai daugiau už mane.

Ana pakštelėjo jį į abu skruostus ir juokdamasi atsakė:

– Nepraradai savo žavesio ir sugebėjimo meilikauti.

Antonas apsimetė, kad ginasi, ir plačiai nusišypsojo.

– Ar Sergėjus laukė tavęs oro uoste?

– Taip, dėkui, – atsakė Ana. – Kur su juo susipažinai?

– Kalėjime, – paaiškino Antonas. – Jam pasisekė likti gyvam per Čaušesku režimą. Ar aplankei savo šventąją mamytę?

– Taip, – patvirtino mergina, – ji ir toliau gyvena ne geriau kaip kalėjime.

– Sutinku, bet nemanyk, kad nebandžiau nieko pakeisti. Tačiau bent jau tavo doleriai jos dosnumo dėka leidžia kai kuriems mano studentams...

– Žinau, – nutraukė jį Ana, – mama man jau papasakojo.

– Tu dar nieko nežinai, – pradėjo Antonas. – Leisk man parodyti tavo investicijų rezultatą.

Profesorius paėmė Aną už rankos, lyg jie tebebūtų studentai, ir nusivedė ilgu koridoriumi į antrąjį aukštą, kurio sienos buvo nukabinėtos visokio dydžio paveikslais.

– Šių metų nugalėtojai, – paaiškino jis, ištiesdamas rankas kaip išdidus tėvas. – Ir kiekvienas dalyvis tapė ant drobės, kurią parūpinai tu. Tiesą sakant, vienas iš apdovanojimų pavadintas tavo vardu – Petresku premija.

Kiek patylėjęs pridūrė:

– Kaip būtų gerai, kad išrinktum nugalėtoją. Tai būtų garbė ne tik man, bet ir vienam iš mano mokinių.

– Man būtų malonu, – šypsodamasi atsakė Ana, eidama palei ilgą paveikslų eilę. Ji neskubėdama slinko nuo vienos drobės prie kitos, protarpiais sustodama atidžiau apžiūrėti paveikslą. Antonas akivaizdžiai išmokė juos vertinti piešimą prieš puolant į kitas sferas. *Palik ramybėje teptuką, jei nemoki valdyti pieštuko*, mėgo kartoti jis. Tačiau platus temų spektras ir drąsus požiūris rodė, kad profesorius nekliudė studentų saviraiškai. Ne visiems pavyko, bet kai kurie darbai rodė aiškų talentą. Ana pagaliau sustojo priešais aliejiniais dažais tapytą drobę, pavadintą *Laisve*, kurioje buvo vaizduojama virš Bucharešto tekanti saulė.

– Pažįstu vieną poną, kuris ją įvertintų, – tarė Ana.

– Tu nepraradai savo sugebėjimų, – pastebėjo Antonas šypsodamasis. – Danuta Sekalska – šių metų žvaigždė, jai pasiūlyta tęsti mokslus Londono Sleido menų mokykloje, jeigu mums pavyks surinkti lėšų jos studijoms. – Profesorius žvilgtelėjo į laikrodį. – Ar turi laiko taurei vyno?

– Žinoma, – atsakė Ana. – Turiu prisipažinti, kad man reikia tavo paslaugos... – Patylėjusi pridūrė: – Tiesą sakant, dviejų paslaugų.

Antonas vėl paėmė ją už rankos ir nusivedė koridoriumi į darbuotojų valgyklą. Kai įėjo į dėstytojų kambarį, Aną pasitiko linksmas dėstytojų, susėdusių grupelėmis ir pasakojančių anekdotus prie kavos puodelio, šurmulys. Atrodo, kad jie nepastebėjo, jog baldai, puodeliai, lėkštelės ir gal net sausainiai nebūtų įtikę jokiam savigarbos turinčiam valkatai, užsukusiam į Niujorko Gelbėjimo armijos valgyklą.

Antonas pripylė du puodelius kavos.

– Juoda, kiek pamenu. Ne visai *Starbucks*, – pasišaipė, – bet pamažu judame jos link. – Kelios galvos nulydėjo profesorių, vedantį buvusią savo studentę prie židinio. Antonas įsitaisė priešais Aną. – Na, tai kuo galiu padėti, Ana? – pasiteiravo jis. – Esu neabejotinai tau skolingas.

– Ne man, mano mamai, – tyliai atsakė mergina. – Man reikia tavo pagalbos. Negaliu priversti jos išleisti sau bent centą. Ji galėtų įsigyti naują kilimą, sofą, televizorių, net telefoną, jau nekalbant, kad galėtų perdažyti lauko duris.

– Manai, kad aš nebandžiau? – pakartojo Antonas. – Kaip manai, iš ko paveldėjai tokį užsispyrimą? Netgi pasiūliau jai kraustytis pas mus. Ne rūmai, bet bent jau vaizdas kur kas geresnis už tą lindynę, kurioje dabar gyvena. – Antonas nugėrė didelį gurkšnį. – Bet pažadu vėl pabandyti. Dar atkakliau.

– Dėkui, – atsiliepė Ana ir patylėjo, kol Antonas susisuko cigaretę. – Matau, man nepavyko įtikinti tavęs, kad mestum rūkyti.

– Čia nėra ryškių Niujorko žiburių, kurie nukreiptų dėmesį, – atsakė jis juokdamasis. Prisidegė suktinukę ir paklausė: – Tai kokia antroji paslauga?

– Dėl jos turėsi ilgai ir gerai pamąstyti, – ramiai atsakė Ana.

Antonas padėjo puodelį, giliai užsitraukė ir atidžiai klausėsi, kol Ana smulkiai papasakojo, kaip jis galėtų jai padėti.

– Ar tareisi dėl to su savo mama?

– Ne, – pripažino Ana. – Manau, būtų geriau, jei ji nesužinotų, kokia tikroji mano atvykimo priežastis.

– Kiek laiko turėsiu?

– Tris, gal keturias dienas. Priklauso nuo to, kaip man seksis išvykus, – pridūrė nepaaiškinusi.

– O jeigu mane sugaus? – paklausė Antonas, vėl užsitraukdamas cigaretės.

– Greičiausiai vėl grįši į kalėjimą, – atviravo Ana.

– O tu?

– Paveikslas bus nusiųstas į Niujorką kaip įrodymas prieš mane. Jeigu nori daugiau pinigų...

– Ne, aš tebeturiu tuos aštuonis tūkstančius tavo mamos dolerius, todėl...

– Aštuonis tūkstančius?

– Su doleriu Rumunijoje gali daug nuveikti.

– Ar galiu tave papirkti?

– Papirkti mane?

– Jeigu imsies, sumokėsiu tiek, kad tavo mokinė, Danuta Sekalska, išvažiuotų į Sleidą.

Antonas valandėlę pagalvojo.

– Tai žadi grįžti po trijų dienų, – pasitikslino, baigdamas pešti savo suktinę.

– Vėliausiai po keturių, – patvirtino Ana.

– Tada tikėkimės, kad nesu blogesnis nei apie mane galvoji.

– Čia Vincentas.

– Kur tu?

– Lankau mamą.

– Tada ilgai neužsibūk.

– Kodėl?

– Persekiotojas žino, kur tu.

– Manau, kad jis vėl mane pražiopsos.

– Nesu įsitikinusi, kad persekioja vyras.

– Kodėl taip sakai?

– Mačiau Fenstoną kalbant su kažkokia moterimi mašinoje per tavo laidotuves.

– Tai ne įrodymas, kad...

– Sutinku, bet man neramu, nes anksčiau nesu jos mačiusi.

– Gali būti viena iš jo merguželių.

– Su tokia niekas nenorėtų prasidėti.

– Kaip ji atrodo?

– Metro penkiasdešimt dviejų centimetrų, liekna, tamsiaplaukė.

– Ten, kur keliauju, bus daug tokių.

– Ar vežiesi su savim ir paveikslą?

– Ne, palikau ten, kur niekas nesugalvos ieškoti.

Ryšys nutrūko.

Lipmanas išjungė pasiklausymo įrangą.

– Kur niekas nesugalvos ieškoti, – pakartojo.

– Nesugalvos ar neieškos? – paklausė Fenstonas. – Jis vis tiek turi būti dėžėje.

– Sutinku, bet ką ji toliau sumanė?

– Keliauja, kur bus daug metro penkiasdešimties, lieknų, tamsiaplaukių žmonių.

– Japonija, – spėjo Lipmanas.

– Kodėl esi tuo įsitikinęs? – paklausė Fenstonas.

– Viską galima rasti jos ataskaitoje. Ji mėgins parduoti paveikslą žmogui, kuris nepajėgs jam atsispirti.

– Nakamurai, – pratarė Fenstonas.

rugsėjo 16 d.

29

Džekas apsistojo viešbutyje, kuris puikavosi neonine iškaba „Bucharešto tarptautinis“. Ir visą naktį praleido sukiodamas radiatorių, nes buvo per šalta arba aparatas per garsiai ūžė. Pabudo po šešių, pusryčių nevalgė bijodamas, kad bus tokie pat nepakenčiami kaip radiatorius.

Kai išlipo iš lėktuvo, daugiau tos moters nematė, tai reiškia, kad jis suklydo arba nepažįstamoji – tikra profesionalė. Tačiau Džekas daugiau neabejojo, kad Ana veikia viena, vadinasi, Fenstonas netrukus pasiųs ką nors atimti paveikslą. Tiktai ką dr. Petresku sau galvoja? Negi ji nesupranta, į kokį pavojų lenda? Džekas jau nutarė, kad labiausiai tikėtina užklupti Aną viešinčią pas mamą. Šį kartą jis jos lauks. Džekas svarstė, ar moteris, kurią jis pastebėjo eilėje į lėktuvą, galvoja taip pat, ir jeigu taip, ar ji yra Fenstono pėdsekė, ar dirba kam nors kitam?

Viešbučio portjė pasiūlė jam turisto žemėlapį, kuriame buvo spalvomis paryškintos gražesnės miesto dalys, bet priemiesčių nesimatė, todėl jis nuėjo prie kiosko ir įsigijo kelionės vadovą „Viskas, ką jums reikia žinoti apie Buchareštą“. Apie Berceni rajoną, kur gyveno Anos motina, nebuvo nė vieno paragrafo, tačiau sudarytojai pasirūpino apimti ir Piazza Resitei smulkesniame sulankstomame žemėlapyje vadovo gale. Pasitelkęs degtuką agentas pagal kairiame apatiniame kampe nurodytą mastelį nustatė, kad Anos gimtasis namas yra maždaug už dešimties kilometrų nuo viešbučio.

Jis nutarė pirmus keturis kilometrus eiti pėsčias. Ne vien todėl, kad norėjo pasimankštinti, bet ir todėl, kad įsitikintų, jog niekas neseka.

Džekas paliko „Tarptautinį" pusę aštuonių ryto ir sparčiai nužingsniavo.

Ana taip pat neramiai miegojo naktį, kol raudonoji dėžė gulėjo po jos lova. Ji net ėmė abejoti, ar verta, kad ir trumpam, Antonui užkrauti tokią nebūtiną riziką, kuri padėtų įvykdyti jos sumanymą. Jie sutarė susitikti akademijoje aštuntą ryto, tokiu metu, kurio egzistavimo nepripažino joks save gerbiantis studentas.

Pirma, ką ji pastebėjo išėjusi iš viešbučio, buvo prie durų senanie *Mersedese* laukiantis Sergėjus. Įdomu, kiek laiko jis čia stovi? Vyras iššoko iš automobilio.

– Labas rytas, ponia, – pasisveikino, kraudamas raudoną dėžę į bagažinę.

– Labas rytas, Sergėjau, – atsakė Ana. – Norėčiau važiuoti į akademiją, ten paliksiu dėžę.

Vairuotojas linktelėjo ir atvėrė jai galines dureles.

Važiuodamas į Piatos universitetą Sergėjus papasakojo Anai, kad yra vedęs daugiau kaip trisdešimt metų, turi armijoje tarnaujantį sūnų. Ana norėjo paklausti, ar jam neteko susitikti su jos tėvu, bet tada pastebėjo prie akademijos laiptų stovintį ir nerimaujantį Antoną.

Sergėjus sustabdė mašiną, ištraukė iš bagažinės dėžę.

– Čia jis? – įtariai nudelbė raudoną dėžę profesorius. Ana linktelėjo. Antonas nuėjo paskui Sergėjų, lipantį laiptais su dėže. Antonas atidarė jam duris ir abu dingo pastato viduje.

Ana vis dirsčiojo į savo laikrodį ir žvalgėsi į laiptus. Jų nebuvo vos kelias minutes, bet ji nesijautė esanti viena. Ar Fenstono persekiotojas stebi ją šią minutę? Ar išsiaiškino, kur van Gogas? Vyrai vėl grįžo nešini dėže, tik jau kita. Nors ji buvo lygiai tokio paties dydžio, medžio lentos buvo lygios, be antspaudų. Sergėjus įkėlė naują dėžę į *Mersedeso* bagažinę, užtrenkė dangtį ir vėl sėdo už vairo.

– Dėkui, – pasakė Ana ir pabučiavo Antoną į abu skruostus.

– Kažin ar sumerksiu akis, kol sugrįši, – sumurmėjo jis.

– Po trijų, vėliausiai – po keturių dienų grįšiu, – pažadėjo mergina. – O tada su džiaugsmu perimsiu paveikslą iš tavęs, ir nė šuo nesulos.

Ji sėdo į mašiną.

Sergėjui pajudėjus ji žiūrėjo pro galinio vaizdo veidrodėlį į vienišą susirūpinusią Antono figūrėlę akademijos laiptų papėdėje. Ar jis sudėjo bluostą galvodamas apie jo laukiantį darbą, svarstė ji.

Džekas nesigręžiojo, bet nuėjęs pusantro kilometro įsmuko į didelį prekybos centrą ir pasislėpė už kolonos. Jis palaukė, kol ji praeis. Ji nepraėjo. Mėgėja būtų praėjusi pro šalį ir neatsispyrusi dirstelėti vidun, gal net įžengti į pastatą. Jis ilgai negaišo supratęs, kad sukels tik dar daugiau įtarimų. Nusipirkęs sumuštinį su kiauliena ir kiaušiniu išėjo į gatvę. Kol šlamštė savo pusryčius, bandė suvokti, kodėl yra sekamas. Kam ji dirba? Kokią gavo instrukciją? Ar tikisi, kad jis nuves pas Aną, ar jis tapo pasirinktinio agentų patikrinimo auka (kiekvienas FTB agentas to bijo), ar tiesiog darosi paranojiškas?

Vos tik išėjo iš miesto centro, Džekas sustojo pastudijuoti žemėlapio. Nutarė gaudyti taksi, nes Breceni rajone vargu ar pavyks

tai padaryti, jeigu netikėtai tektų skubiai trauktis. Taksi taip pat paprasčiau pamesti uodegą, nes užmiestyje geltonas automobilis geriau matomas. Jis dar kartą patikrino žemėlapį, kitoje sankryžoje pasuko į kairę ir nebandė atsigręžti, netgi nedirstelėjo į vitriną su panoraminiu langu. Jeigu ji profesionalė, tai būtų nepaneigiamas kaltės įrodymas. Jis šūktelėjo taksi.

Ana paprašė vairuotojo – Sergėjų dabar laikė vairuotoju – nuvežti ją į tą patį rajoną, kuriame lankėsi vakar. Ana norėjo paskambinti mamai ir įspėti, kada pasirodys, bet tai buvo neįmanoma, nes Elza Petresku nemėgo telefonų. „Jie – kaip liftai, – kartą pasakė ji dukrai, – kai sugenda, niekas neateina taisyti, o nereikalingas sąskaitas vis tiek tenka apmokėti." Ana žinojo, kad mama pakirs šeštą, kad tik viską paruoštų, trečią kartą išvalytų ir išblizgintų ir taip sterilų butuką.

Kai Sergėjus sustojo prie žole apžėlusio tako galo priešais Piazza Resitei, mergina pažadėjo jam maždaug po valandos grįžti ir vykti į Otopenio oro uostą. Vyras linktelėjo.

Šalia jo sustojo taksi. Džekas priėjo prie vairuotojo pusės ir parodė, kad nuleistų stiklą.

– Ar kalbate angliškai?

– Šiek tiek, – nenoriai atsakė vairuotojas.

Džekas išskleidė žemėlapį ir parodė į Piazza Resitei prieš sėsdamasis šalia. Taksistas nepatikliai perkreipė lūpas, po to dar kartą nužvelgė Džeką. Tas linktelėjo. Vairuotojas patraukė pečiais ir pradėjo maršrutą, kurio iki šiol nepageidavo joks klientas.

Taksi išsuko į vidurinę juostą, ir abu sužiuro į galinio vaizdo veidrodėlį. Juos sekė dar vienas automobilis. Jokio keleivio nesimatė, bet ji ir nebūtų sėdusi į priekį. Pasimetė ar važiuoja viename iš trijų taksi, kurie matosi užpakalyje? Ji profesionalė, bus viename iš tų trijų, ir Džekas nujautė, kad moteris tiksliai žino, kur jis keliauja.

Džekas žinojo, jog kiekvienas stambus miestas turi aptriušusių rajonų, bet nieko panašaus į Berceni jam neteko matyti: ant kiekvieno kampo niūrūs, aukšti betono daugiaaukščiai tarp lūšnų, kitaip nepavadinsi. Netgi Harlemo grafitis pasišlykštėtų.

Taksi jau mažino greitį, kai Džekas pastebėjo dar vieną geltoną *Mersedesą*, stovintį prie kelkraščio už kelių metrų nuo jo, gatvėje, kurioje per visus metus antras taksi nepasirodydavo.

– Važiuok toliau, – šūktelėjo Džekas, bet jo automobilis ir toliau mažino greitį. Jis stipriai paplojo vairuotojui per petį ir mostelėjo važiuoti pirmyn.

– Bet čia ta vieta, kurios prašėte, – spyrėsi taksistas.

– Važiuok toliau, – suriko Džekas.

Nustebęs vairuotojas vėl truktelėjo pečiais ir šovė pro nejudantį taksi.

– Pasuk už kito kampo, – paprašė Džekas, rodydamas į kairę. Vairuotojas linktelėjo dar labiau sumišęs. Jis laukė tolesnių nurodymų.

– Apsisuk, – iš lėto paprašė Džekas, – ir sustok kelio gale.

Vairuotojas išpildė prašymą dirsčiodamas į klientą sutrikusiomis akimis.

Sustojus Džekas išlipo iš automobilio ir lėtai priėjo prie kampo, keikdamas atsitiktinę klaidą. Įdomu, kur moteris, nes ji tos pačios klaidos, akivaizdu, nepadarė. Džekas turėjo įtarti, kad Ana jau namie ir vienintelė jos transporto priemonė gali būti tas taksi.

Džekas dėbtelėjo į pilką blokų pastatą, kur Ana viešėjo pas mamą, ir prisiekė niekada nesiskųsti dėl vargano dviejų kambarių

butuko Vest Saide. Jam teko pralaukti keturiasdešimt minučių, kol mergina išėjo iš namo. Agentas liko ramiai stovėti, kai ji priėjo takeliu prie savo *Mersedeso*.

Džekas vėl šoko į taksi ir karštligiškai gestikuliuodamas įsakė: „Sek juos, bet laikykis atstumo, kol kelias tuščias". Jis netgi nebuvo tikras, jog vairuotojas jį suprato. Taksi atsiplėšė nuo kelkraščio ir nors Džekas plekšnojo vairuotojui per petį prašydamas sumažinti greitį, du geltoni taksi automobiliai panėšėjo į kupranugarius dykumoje, kai važiavo tuščiomis gatvėmis. Džekas nusikeikė supratęs, jog sudegė. Dabar jį būtų pastebėjęs netgi seklys mėgėjas.

– Ar žinote, kad jus kažkas seka? – pajudėdamas iš vietos pasiteiravo Sergėjus.

– Ne, nors nesistebiu, – atsiliepė Ana, bet pašiurpo, nes Sergėjus patvirtino didžiausią jos baimę: – Ar matėte kas?

– Probrėkšmiais, – atsakė vairuotojas. – Vyras, maždaug trisdešimties – trisdešimt penkerių, lieknas, juodaplaukis, bijau, kad ir viskas.

Vadinasi, Tina klydo sakydama, kad persekiotoja moteris, pirmiausiai pagalvojo Ana.

– Be to, jis profesionalas, – pridūrė Sergėjus.

– Kodėl taip manote? – susirūpino Ana.

– Kai taksi pravažiavo pro mane, jis neatsisuko, – paaiškino Sergėjus. – Patikėkite manimi, aš galiu atskirti, kurioje jis įstatymo pusėje.

Ana suvirpėjo, kai vairuotojas dar kartą dirstelėjo į galinio vaizdo veidrodėlį.

– Aš esu visiškai įsitikinęs, kad jis mus dabar seka, tad nesigręžiokite, – griežtai paprašė Sergėjus. – Tuomet jis supras, kad mes jį pastebėjome.

– Ačiū, – tarė Ana.

– Ar vis dar norite, kad vežčiau į oro uostą?

– Kito pasirinkimo neturiu, – paaiškino Ana.

– Galėčiau jo nusikratyti, – pasiūlė Sergėjus, – bet tuomet jis tikrai supras, kad apie jį žinote.

– Nėra prasmės, – atsakė Ana. – Jis jau žino, kur aš vykstu.

Džekas kaip tik tokiam skubiam atvejui visuomet nešiojosi pasą, piniginę ir kreditinę kortelę.

– Prakeikimas, – burbtelėjo jis, pamatęs oro uosto ženklą ir prisiminęs, kad neišpakuotas lagaminas pūpso jo viešbučio kambaryje.

Dar trys ar keturi taksi važiavo Otopenio oro uosto link. Džekas ėmė svarstyti, kuriame iš jų sėdi ta moteris, ar ji pasiruošusi skristi ir jau įsigijusi bilietą į tą patį reisą, kaip ir Ana Petresku.

Ana padavė Sergėjui dvidešimties dolerių kupiūrą gerokai prieš pasiekiant oro uostą ir pasakė, kokiu reisu ketina grįžti.

– Ar galėsite mane paimti? – paklausė ji.

– Žinoma, – pažadėjo Sergėjus, stabdydamas mašiną priešais tarptautinį terminalą.

– Jis mus tebeseka? – pasiteiravo Ana.

– Taip, – patvirtino Sergėjus, šokdamas iš automobilio.

Pasirodęs nešikas padėjo iš bagažinės iškelti dėžę ir lagaminą ant vežimėlio.

– Būsiu čia, kai grįšite, – patikino taksistas Aną prieš jai dingstant terminale.

Džeko taksi sustojo už geltonojo *Mersedeso*. Džekas iššoko ir pribėgo prie vairuotojo lango, mojuodamas dešimties dolerių kupiūra. Sergėjus iš lėto atsuko langą ir paėmė atkištą pinigą. Džekas nusišypsojo.

– Ta ponia iš jūsų taksi. Ar žinote, kur ji vyksta?

– Taip, – atsiliepė Sergėjus, glostydamas tankius ūsus.

Džekas ištraukė dar vieną dešimtinę, kurią Sergėjus patenkintas priglaudė kišenėje.

– Kurgi?

– Į užsienį, – atsakė Sergėjus ir įmetęs pirmą bėgį nuvažiavo.

Džekas nusikeikė, grįžo prie savo taksi, susimokėjo – tris dolerius – ir nuskubėjo į oro uostą. Tada ramiai patikrino kiekvieną kryptį. Po kelių akimirkų pastebėjo nuo registratūros stalo eskalatoriaus pusėn nueinančią Aną. Jis nepajudėjo, kol ji dingo iš akių. Per tą laiką, kai jis pasiekė eskalatoriaus viršų, Ana atsidūrė kavinėje. Atsisėdo tolimajame kampe, iš kur galėjo viską ir, svarbiausia, visus matyti. Dabar seka ne tik jis: sekamas asmuo stebi *jį*. Ana jau išmoko būti įrankiu, todėl dabar gali surasti ir savo taikinį. Džekas bijojo, kad veiksmas gali tapti vaizdingu pavyzdžiu Kvantiko bazės kursantams, kaip nereikia sekti įtariamojo.

Jis grįžo tuo pačiu keliu į pirmąjį aukštą ir patikrino skrydžių švieslentę. Tą dieną buvo tik penki tarptautiniai reisai: Maskva, Honkongas, Niu Delis, Londonas ir Berlynas.

Džekas atmetė Maskvą, nes lėktuvas turėjo išskristi po keturiasdešimties minučių, o Ana tebesėdi kavinėje. Niu Delis ir Berlynas numatytas tik vakare. Džekas nusprendė, kad Honkongo Petresku taip pat nesirinks, nors skrydis po dviejų valandų, o Londono reisas – penkiolika minučių vėliau. Tikriausiai Londonas, nusprendė jis, bet nutarė nerizikuoti. Jis nusipirks du bilietus: vieną į Honkongą, antrą – į Londoną. Jeigu Petresku nepasirodys prie vartų sėsti į Azijos lėktuvą, jis įlips į Hitrou skrendantį reisą. Įdomu, ar

Anos persekiotoja taip pat svarsto visas galimybes? Nuojauta kuždėjo, kad ji jau žino, kur mergina keliaus.

Nusipirkęs abu bilietus ir dukart paaiškinęs, kad bagažo neturi, jis patraukė prie 33 vartų užsiimti stebėjimo vietos. Pasiekęs tikslą įsimaišė tarp keleivių, laukiančių prie 31 vartų įlipti į Maskvon skrendantį orlaivį. Džekas netgi pagalvojo, ar nevertėtų grįžti į viešbutį pasiimti daiktų, susimokėti ir vėl sugrįžti, bet tik trumpam, nes, kai reikia rinktis – prarasti daiktus ar taikinį, labai nepasirinksi.

Džekas paskambino viešbučio vadybininkui į „Bucharešto tarptautinį" mobiliuoju ir daug nesiplėsdamas paaiškino, kad jam reikėję išvykti. Galėjo įsivaizduoti, koks nustebęs buvo vadybininko veidas, kai jis paprašė supakuoti jo krepšius ir palikti registratūroje. Tačiau pažadėtieji papildomi dvidešimt dolerių iškart padarė įspūdį.

– Aš asmeniškai tuo pasirūpinsiu, pone.

Džekas svarstė, ar Ana nesugalvojo pasinaudoti oro uostu kaip spąstais, kad pati grįžtų į Buchareštą pasiimti raudonosios dėžės. Jis pasielgė itin neprofesionaliai ėmęs persekioti jos vairuotoją. Jeigu Petresku suprato, kad kažkas ją seka, tai natūrali mėgėjos reakcija būtų pamėginti kuo greičiau atsikratyti uodegos. Tik profesionalas imtųsi tokio gudraus taktinio manevro išvengti persekiotojo. Ar gali būti, kad Ana – Fenstonui tebedirbanti profesionali žudikė? Ar tokiu atveju jis pats nėra persekiojamasis?

Kaip tik buvo pradėti registruoti keleiviai skrydžiui į Maskvą, kai pro šalį praėjo Ana. Atrodė rami, kai atsisėdo tarp laukiančių *Cathay Pacific* 017 reiso į Honkongą. Kai mergina įsitaisė krėsle, agentas išsmuko iš pagrindinės salės ir neįsdamas į akis laukė paskutinio kvietimo registruotis į Honkongo lėktuvą. Po keturiasdešimties minučių jis trečią kartą nusileido eskalatoriumi.

Visi trys įlipo į Honkongo *Boingą 747* skirtingu laiku. Vienas skrido pirmąja klase, kitas – verslo, o trečias pasirinko ekonominę klasę.

rugsėjo 17 d.

30

– Atleiskite, ponia, kad trukdau, bet *Simpsonas & Simpsonas* pristatė didelę dokumentų dėžę. Pasakykite man, kur ją padėti.

Arabela nuleido rašiklį ir pakėlė akis nuo rašomojo stalo.

– Endriau, ar pameni, kai buvai antrasis liokajus, o aš buvau vaikas?

– Prisimenu, ponia, – šiek tiek suglumęs atsakė liokajus.

– Ir kiekvienais metais per Kalėdas mes žaisdavome žaidimą „Surask dovaną“.

– Tikrai taip, ponia.

– Per vienas Kalėdas tu paslėpei saldainių dėžutę. Mes su Viktorija visą popietę jos ieškojome, bet taip ir neradome.

– Taip, ponia. Panelė Viktorija apkaltino mane juos suvalgius ir pravirko.

– Bet jūs vis tiek nesutikote išduoti, kur saldainiai.

– Tikrai taip, ponia, bet turiu prisipažinti, jog jūsų tėvas pažadėjo man šešis pensus, jeigu neatskleisiu, kur juos paslėpiau.

– Kodėl jis taip pasielgė? – nustebo Arabela.

– Beje, savo šešių pensų taip ir negavau, – pasiguodė Endrius.

– Ar dar prisimenate, kur paslėpėte saldainius?

Liokajus kelias sekundes galvojo, po to nusišypsojo.

– Taip, ponia, – patvirtino, – ir, kiek man žinoma, jie vis dar yra ten.

– Puiku, nes aš noriu, kad ką tik siuntinių kompanijos pristatytą dėžę padėtumėte ten pat.

– Kaip pageidaujate, ponia, – atsakė Endrius, tarsi supratęs, ką jo ponia turi galvoje.

– O per kitas Kalėdas, Endriau, jeigu bandysiu jos ieškoti, pasistenkite neišduoti, kur ji paslėpta.

– Ar tokiu atveju gausiu savo šešis pensus, ponia?

– Šilingą, – pažadėjo Arabela, – jeigu niekas kitas neras, kur tie dokumentai.

Ana įsitaisė prie lėktuvo lango ekonominės klasės gale. Jeigu Fenstono žmogus, pasiųstas jos sekti, įlips į lėktuvą, kaip ji tikėjosi, Ana bent jau žinos, su kuo susidūrė. Ji ėmė svarstyti, kaip jis sužinojo, kad ji Bukarešte. Iš kur gavo mamos adresą, kaip suprato, kad kita jos stotelė – Tokijas?

Vyrui, kurį ji matė nuo registratūros stalo, pribėgusiam prie Sergėjaus taksi ir pabeldusiam į stiklą, tikrai nereikėjo transporto, nors vairuotojas palaikė jį tokiu. Ana spėliojo, ar tik ne skambučiai Tinai ją išdavė. Ji buvo įsitikinusi, kad draugė jos niekuomet neišduotų, vadinasi, tapo bendrininke pati nežinodama. Lipmanui visai nesunku įkišti blakę į jos telefoną ar dar blogiau.

Ana per paskutinius du pokalbius tyčia pametėjo užuominas, kurias pašalinė ausis turėjo nugirsti: *vykstu namo* ir *ten, kur keliauju, bus daug tokių*. Kitą kartą ji užsimins apie tai, kas Fenstono šunį nusiųs visai priešingon pusėn.

Džekas sėdėjo verslo klasėje ir siurbčiodamas dietinę kokakolą stengėsi suvokti paskutinių dviejų dienų įvykius. Jeigu esi vienas,

visuomet ruoškis blogiausiam scenarijui, iki koktumo kartojo instruktorius kiekvienam agentui naujokui.

Jis bandė mąstyti logiškai. Seka moterį, pavogusią šešiasdešimties milijonų vertės paveikslą. Ar paliko jį Bucharešte, ar perkėlė į naują dėžę, ketindama parduoti ją kam nors Honkonge? O dar ta kita, kuri persekioja Aną? Čia paaiškinti nesunku. Jeigu Petresku pavogė paveikslą, tą moterį aiškiai pasamdė Fenstonas, kad pasektų ir rastų van Gogą. Iš kur ji žino, kur keliaus Ana? Ar dabar supranta, kad Aną persekioja dviese? Kokius nurodymus ji gavo tam atvejui, jeigu suras paveikslą? Džekas jautė, kad vienintelis būdas išpirkti gerą vardą – aplenkti jas abi per žingsnį ir daugiau neapleisti pozicijos.

Pajuto, kad painiojasi į spąstus, apie kuriuos nuolat primindavo jaunesniems savo bendradarbiams: niekada nesileisk įtikinamas, kad įtariamasis yra nekaltas. Tai už tave padarys teismas. Tu privalai tikėti jo kalte ir retais, labai retais atvejais su nuostaba įsitikinsi, jog klydai. Jis neprisimena, jog instruktorius ką nors būtų minėjęs apie tai, kaip elgtis, jeigu įtariamasis tau patrauklus. Nors FTB vadovėlyje yra nuostata: „Agentas jokiomis aplinkybėmis negali užmegzti asmeninių santykių su jokiu įtariamuoju". 1999 metais šis nurodymas Kongreso direktyva buvo papildytas žodžiais „moteriškos ar vyriškos lyties".

Tačiau Džekui vis vien buvo įdomu, ką Ana ketina veikti su van Gogu. Jeigu ji pamėgintų parduoti paveikslą Honkonge, kur ji padės tokią pinigų sumą ir kaip ketina pasinaudoti nusikaltimo pelnu? Jis negalėjo patikėti, kad mergina trokšta likusį gyvenimą praleisti Bucharešte.

Ir tada jis prisiminė, kad Ana lankėsi Ventvort Hole.

Kranc viena skrido pirmąja klase. Ji visuomet rinkosi pirmąją klasę, nes taip galėjo įlipti paskutinė, o išlipti pirma, ypač tuo atveju, kai gerai žinojo, kur skrenda auka.

Tačiau dabar ji žinojo, kad Petresku seka dar kažkas, todėl reikėjo būti atsargesnei. Juk negali žudyti Petresku prie liudininkų, netgi jei jis vienas.

Kranc svarstė, kas galėtų būti tas aukštas, tamsiaplaukis vyras ir kam jis atsiskaito. Ar Fenstonas pasiuntė dar ką nors šniukštinėti ją, ar tai kitos šalies vyriausybei dirbantis agentas? Jeigu taip, tai kokiai? Turėtų būti rumunas arba amerikietis. Jis neabejotinai profesionalas, nes jo nepastebėjo nei prieš, nei po tos žiaurios klaidos su geltonu taksi. Veikiausiai amerikietis. Tikėjosi, kad amerikietis, jeigu jį teks nužudyti, gaus premiją.

Kranc neatsipalaidavo viso ilgo skrydžio į Honkongą metu. Jos instruktorius Maskvoje mėgo kartoti, kad dėmesys paprastai atbunka ketvirtą dieną. Rytoj.

rugsėjo 18 d.

31

– Keleiviai, tęsiantys kelionę toliau...

– Kaip tik to man ir reikia, – sumurmėjo Džekas.

– Ko jums reikia, pone? – pasiteiravo paslaugi palydovė.

– Persėdimo.

– Kokį tašką norite pasiekti?

– Neįsivaizduoju, – atsakė Džekas. – O iš ko galiu rinktis?

Palydovė nusijuokė.

– Ar vis dar norite keliauti į rytus?

– Ko gero.

– Tuomet Tokijas, Manila, Sidnėjus arba Auklandas.

– Dėkui, – atsakė Džekas pagalvojęs, jog nepasidarė aiškiau, bet garsiai pridūrė: – Jeigu nutarčiau pernakvoti Honkonge, turėčiau praeiti pasų kontrolę, o jeigu norėčiau persėsti...

Palydovė tęsė toliau:

– Kai išlipsite iš lėktuvo, pone, pamatysite aiškius ženklus norintiems atsiimti bagažą arba persėsti į kitą reisą. Ar jūsų bagažas atiduotas saugoti, ar viską turite su savimi?

– Neturiu bagažo, – prisipažino agentas.

Palydovė linktelėjo, nusišypsojo ir nuėjo prie sveikesnės nuovokos keleivių.

Džekas suprato, kad išlipęs turės suktis greitai, kad rastų tinkamą tašką, iš kurio galėtų sekti kitą Anos ėjimą ir nebūtų pastebėtas kitos jos gerbėjos.

Ana išsiblaškiusi žiūrėjo pro kabinos langą, kaip į Chek Lap Koko oro uostą ramiai leidžiasi lėktuvas.

Ji niekuomet nepamirš pirmojo savo skrydžio į Honkongą prieš keletą metų. Pradėjęs leistis normaliai, pilotas paskutinę akimirką neįspėjęs staigiai pakreipė lėktuvą ir šovė tiesiai į kalnus, po to ėmė leistis tarp miesto dangoraižių, versdamas aikčioti pirmą kartą skrendančius, ir galiausiai dunkstelėjo ant trumpo Kouluno pakilimo tako tarsi per 1944 m. karinio filmo bandymus. Kai lėktuvas sustojo, paplojo tik keli keleiviai. Ana džiaugėsi, kad naujame oro uoste neteks dar kartą patirti to išgyvenimo.

Dirstelėjo į savo laikrodį. Nors reisas vėlavo dvidešimt minučių, persėdimas tik už poros valandų. Per tą laiką ji susiras vadovą po Tokiją, miestą, kuriame lankysis pirmą kartą.

Vos tik lėktuvas sustojo prie terminalo vartų, Ana ėmė slinkti tarpu tarp eilių, vis palaukdama, kol kiti keleiviai iškrapštys daiktus iš spintelių virš galvos. Dairėsi spėliodama, ar Fenstono žmogus seka kiekvieną jos judesį. Stengėsi likti rami, bet pulsas pašokdavo virš šimto kaskart, kai jos pusėn žvilgteldavo koks nors vyras. Ji buvo įsitikinusi, kad persekiotojas jau išlipęs ir dabar jau tyko. Galbūt netgi žino, kur ji susiruošė. Ana jau nusprendė, kokią apgaulingą užuominą pametės kitą kartą paskambinusi Tinai, kad nukreiptų Fenstono žmogų klaidinga kryptimi.

Ji išlipo iš lėktuvo ir ėmė dairytis ženklų. Ilgo koridoriaus gale rodyklė nukreipė tranzitinius keleivius į kairę. Ji prisijungė prie saujelės žmonių, tęsiančių kelionę toliau, o keleivių dauguma nuėjo dešinėn.

Įžengusi į persėdimų salę atsidūrė neoninių šviesų nutviekstame mieste, perpus jaunesniame nei *Swatch*, taip ir laukiančiame,

kada įkalinti jo lankytojai atsisveikins su savo valiuta. Ana traukė nuo parduotuvės prie parduotuvės, grožėjosi paskutinėmis madomis, elektros prietaisais, mobiliaisiais telefonais ir papuošalais. Nors keletas daiktų patraukė jos akį ir įprastomis aplinkybėmis ji būtų įdėmiau juos apžiūrėjusi, dėl plonos piniginės užsuko tik į knygyną, pilną kitų šalių laikraščių ir paskutinių bestselerių keliomis kalbomis. Ji nudrožė prie kelionių literatūros skyriaus pro periodikos lentynas, kuriose galėjai rasti net Azerbaidžano ar Zanzibaro spaudos.

Jos žvilgsnį patraukė japonų skyrius, kurio viena lentyna buvo skirta Tokijui. Ana ėmė vartyti *Lonely Planet* vadovą po Japoniją ir *Berlitz* minivadovą po sostinę.

Džekas šmurkštelėjo į elektros prekių parduotuvę kitapus prekybos centro, iš kur gerai matė savo sekamąją. Įžiūrėjo tik tiek, kad ji stovi po didžiuliu užrašu KELIONĖS. Džekas norėjo prieiti pasižiūrėti, kokio leidinio puslapius taip energingai verčia Ana, bet žinojo, kad negali rizikuoti. Jis ėmė skaičiuoti lentynas nuo viršaus, kad įsidėmėtų, kuri šalis prikaustė Petresku dėmesį.

– Gal galėčiau kuo nors padėti, pone? – pasidomėjo mergina už prekystalio.

– Ne, nebent turite žiūronus... – atsiliepė Džekas, nenuleisdamas akių nuo Anos.

– Keletą rūšių, – pasiūlė pardavėja. – Gal galėčiau parinkti kokį nors modelį? Žiūronams yra speciali šios savaitės akcija, nuo devyniasdešimt dolerių nukainoti iki šešiasdešimt.

Džekas atsigręžė, o mergina, nukėlusi vienus žiūronus nuo lentynos už nugaros, padėjo juos ant prekystalio.

– Dėkui, – atsakė Džekas. Paėmęs sufokusavo į Aną.

Ji tebevartė tą pačią knygą, kurios pavadinimo Džekas neįstengė įskaityti.

– Norėčiau apžiūrėti paskutinį jūsų modelį, – pasakė dėdamas „specialų pasiūlymą“ ant stalo, – tokį, su kuriuo per šimtą metrų galėčiau matyti gatvės ženklą.

Pardavėja pasilenkė, atrakino vitriną ir ištraukė kitus žiūronus.

– Čia *Leica*, didžiausio matomumo, 12x50, – paaiškino ji. – Galite pamatyti, kokios firmos kavą siūlo kavinėje kitapus.

Džekas sufokusavo žiūronus į knygyną. Ana kišo į vietą knygą, kurią ką tik vartė. Džekui beliko patvirtinti pardavėjos žodžius: žiūronai išties geriausi. Jis perskaitė žodį *Japonija* ir netgi užrašą TOKIJAS virš lentynos, kuri taip sudomino Petresku. Ana užvertė knygą, nusišypsojo ir pasuko prie kasos. Laukdama eilėje dar pasiėmė *Herald Tribune*.

– Puikūs, tiesa? – pasiteiravo pardavėja.

– Labai geri, – sutiko Džekas, dėdamas žiūronus ant stalo, – tik bijau, kad ne mano kišenei. Dėkui, – pridūrė eidamas iš parduotuvės.

– Keista, – tarstelėjo mergina kolegei kasoje, – aš jam net neužsiminiau apie kainą.

Ana pasiekė eilės priekį ir mokėjo už pirkinius, kai Džekas nuėjo į priešingą pusę. Jis stojo į eilę tolimajame salės gale.

Priėjęs prekystalį paprašė bilieto į Tokiją.

– Taip, pone, o į kurį reisą – *Cathay Pacific* ar Japonijos oro linijų?

– Kada jie išskrenda? – paklausė Džekas.

– Japonijos oro linijos netrukus pradės registraciją, nes lėktuvas išskrenda po keturiasdešimties minučių. *Cathay* 301 reiso lėktuvas kyla po pusantros valandos.

– Prašyčiau Japonijos avialinijų, verslo klasės, – apsisprendė Džekas.

– Kiek bagažo registruosite?

– Tik rankinį.

Kasininkė išspausdino bilietą, patikrino Džeko pasą ir tarė:

– Kai pasieksite septyniasdešimt pirmuosius vartus, pone Deleini, registracija kaip tik bus prasidėjusi.

Džekas grįžo iki kavinės. Ana sėdėjo prie baro įsikniaubusi į ką tik nusipirktą knygą. Jis dar labiau saugojosi nesusidurti su mergina žvilgsniu, nes ji nujautė, jog yra sekama. Kelias minutes jis pirko daiktus parduotuvėse, į kurias šiaip jau neitų, bet privertė ta kavinėje skaitanti mergina. Išėjo su nemažu krepšiu, kurį galės neštis kaip rankinį bagažą. Jame gulėjo džinsai, ketveri marškinėliai, keturios poros kojinių, du kaklaraiščiai (specialus pasiūlymas), skustuvų pakelis, skutimosi kremas, kremas po skutimosi, muilas, dantų šepetukas su pasta. Jis dar pasisukiojo vaistinėje laukdamas, kada Ana pajudės.

– Japonijos oro linijų 416 reiso į Tokiją keleivius prašome paskubėti registruotis skrydžiui prie septyniasdešimt pirmųjų vartų.

Ana pervertė knygos puslapį ir įtikino Džeką, kad ji įsigijo bilietą į *Cathay Pacific* reisą, išvykstantį po valandos. Šį kartą agentas jos lauks. Jis truktelėjo už savo maišo ir pasuko prie 71 vartų. Džekas buvo vienas iš paskutiniųjų, įlipęs į lėktuvą.

Ana žvilgtelėjusi į laikrodį užsisakė dar kavos ir atsivertė laikraštį. Puslapiai mirgėjo nuo pasakojimų apie rugsėjo vienuoliktosios pasekmes, buvo straipsnis apie gedulingas pamaldas Vašingtone, kuriose dalyvavo ir prezidentas. Ar jos šeima ir draugai jau laiko ją žuvusia, ar tik dingusia be žinios? Ar žinia, kad ji buvo pastebėta Londone, jau pasiekė Niujorką? Akivaizdu, jog Fenstonui patogu

laikyti ją mirusia, kol atgaus savo van Gogą. Tai gali pasikeisti Tokijuje, jeigu...

Kažkas privertė ją pakelti akis. Ji pastebėjo į ją spoksantį jaunuolį tankiais juodais plaukais. Vaikinas skubiai nukreipė žvilgsnį. Ana nušoko nuo kėdės ir priėjusi tiesiai prie jo paklausė:

– Ar tik jūs manęs nesekate?

Vyras išsigandęs sužiuro į Aną.

– Non, non, mademoiselle, mais peut-être voulez-vous prendre un verre avec moi?

– Skelbiama registracija į...

Dar dvi akys sekė Aną, kai ši atsiprašė prancūzo, sumokėjo už kavą ir iš lėto pasuko prie 69 vartų.

Kranc paleido ją iš akių tik tuomet, kai mergina įsėdo į lėktuvą.

Kranc buvo viena iš paskutinių, įsėdusių į *CX* 301 reiso lėktuvą. Įlipusi į lėktuvą Olga kaip paprastai pasirinko vietą pirmoje eilėje. Žinojo, kad Petresku sėdi ekonominės klasės gale, bet nenutuokė, kur dingo amerikietis. Jis nespėjo į lėktuvą ar laksto po Honkongą, ieškodamas Petresku?

32

Džeko lėktuvas palietė Naritos tarptautinio oro uosto Tokijuje nusileidimo taką trisdešimt minučių pavėlavęs, bet agentas nesijaudino, nes valanda lenkė abi moteris, kurios tebeskrenda kilometro aukštyje virš Ramiojo vandenyno. Perėjęs muitinę Džekas iškart nudrožė prie informacijos, kurioje išsiaiškino, kada leisis *Cathay* lėktuvas. Dar turi geras keturiasdešimt minučių.

Jis atsisuko į atvykimo vartus ir stengėsi nuspėti, kuria kryptimi pasuks Petresku, išėjusi iš muitinės. Kokį transportą ji pasirinks vykti į miestą: taksi, traukinį ar autobusą? Jai teks apsispręsti nenuėjus nė penkiasdešimties metrų. Jeigu nešasi dėžę, tada tikrai rinksis taksi. Patikrinęs visus galimus išėjimus Džekas iškeitė penkis šimtus dolerių Tokijo banko kioske į 53868 jenas. Susikišęs stambias kupiūras į piniginę grįžo į atvykusiųjų salę, kur pamažu rinkosi keleivius pasitinkantys žmonės. Jis pakėlė galvą. Virš jo, kairėje, buvo pusaukštis, iš kurio puikiausiai buvo matyti salė. Palypėjęs laiptais apžiūrėjo erdvę. Nors ir ankštoka, ji buvo ideali. Ant sienos kabojo dvi telefonų kabinos. Jeigu jis atsistos už antrosios, galės matyti visus išeinančius keleivius nepastebėtas. Džekas dirstelėjo į skrydžių švieslentę. *CX* 301 leisis po dvidešimties minučių. Laiko atlikti paskutinę užduotį per akis.

Jis paliko oro uostą ir atsistojo į taksi eilę, kurią tvarkė vyras melsvu kostiumu ir baltomis pirštinėmis: reguliavo automobilius, nukreipinėjo keleivius į taksi. Kai Džekas priėjo eilės priekį, atsisėdo į savitą žalią *Tojotą* ir nustebusiam vairuotojui liepė sustoti kitoje kelio pusėje.

– Palaukite čia, kol grįšiu, – pridūrė palikęs savo naują maišą ant galinės sėdynės. – Turėčiau pasirodyti maždaug po pusvalandžio, daugiausiai po keturiasdešimties minučių.

Džekas ištraukė iš piniginės penkių tūkstančių jenų kupiūrą.

– Palikite taksometrą įjungtą.

Vairuotojas linktelėjo, bet vis tiek atrodė suglumęs.

Agentas grįžo į oro uostą ir sužinojo, kad lauktasis lėktuvas ką tik nusileido. Jis grįžo į terasą ir užlindo už antros telefono kabinos. Nekantravo pamatyti, kas pirmas praeis pro duris su pažįstama žaliai balta *Cathay Pacific* etikete ant bagažo. Jau seniai Džekas nelaukė jokios merginos oro uoste, ką jau kalbėti apie dvi. Ar aklas pasimatymas pavyks?

Rodyklė vėl sumirgėjo. *CX* 301 keleiviai dabar laukia bagažo. Džekas susikaupė. Ilgai laukti nereikėjo. Kranc pirma pasirodė prie durų. Privalėjo, nes jos laukė darbas. Ji pasuko prie nekantraujančių vietinių minios, iš kurių neišsiskyrė ūgiu. Tik įsimaišiusi į jų tarpą išdrįso atsigręžti. Protarpiais kantri minia suliūliuodavo it tingi jūra: kažkas atsiskirdavo, kiti užimdavo jų vietą. Kranc judėjo su minia taip, kad niekas jos nepastebėtų, bet trumpai kirpti šviesūs plaukai palengvino Džeko užduotį. Jeigu ji seks Aną, Džekas bus tikras, su kuo turi reikalų.

Nepaleisdamas iš akių lieknos, neaukštos, raumeningos moters šviesiu ežiuku jis vis tikrino atvykusius, kurie slinko pro duris su žaliai baltomis etiketėmis pažymėtu bagažu. Džekas atsargiai paėjo į priekį melsdamas, kad trumpaplaukė nepakeltų akių, bet ji įdėmiai kaip šuo sekė įeinančius.

Persekiotoja taip pat išsiaiškino, kad Ana gali rinktis iš trijų variantų, nes strategiškai įsitaisė taip, kad galėtų pulti bet kuria kryptimi.

Džekas kyštelėjo ranką į vidinę kišenę, atsargiai ištraukė naujausią *Samsung* mobilųjį telefoną, atidarė jį ir nusitaikė į minią apa-

čioje. Ne iš karto ją surado, bet tada pusamžis vyriškis išėjo į priekį pasitikti savo svečio, ir sekundės dalį ji tapo matoma. Čakšt, ir vėl dingo. Džekas vėl patikrino išeinančiuosius su bagažu. Kai atsigręžė, motina pasilenkė pakelti užsiožiavusį vaiką, ir trumpaplaukė vėl pasirodė. Čakšt, ir ji vėl dingo iš objektyvo. Džekas atsisuko į Aną, žengiančią pro varstomas duris. Uždarė telefoną vildamasis, jog kuri nors iš dviejų nuotraukų tiks vaikinams, kad galėtų moterį identifikuoti.

Ne vieno Džeko galva pasisuko, kai į salę įėjo aukšta liekna šviesiaplaukė amerikietė, stumianti vežimėlį su lagaminu ir medine dėže. Jis pasitraukė į šešėlį tą akimirką, kai Ana sustojusi pakėlė galvą. Ji ieškojo išėjimo rodyklių. Pasuko dešinėn. Į taksi.

Džekas žinojo, kad Petresku teks stoti į ilgą eilę, todėl leido abiem moterims išeiti iš oro uosto, o tik tada nusileido žemyn iš balkono. Tada jis aplinkiniu keliu patraukė prie savo taksi. Pasislėpė už laukiančio autobuso pakeliui į požeminę aikštelę, tada praėjo palei antrą automobilių eilę ir išėjo kitame garažo gale. Apsidžiaugė pamatęs, kad žalioji *Tojota* tebelaukia įjungtu varikliu. Įlipęs į galą pasakė vairuotojui:

– Matote šviesiaplaukę trumpais plaukais, septintąją taksi eilėje? Noriu, kad sektumėte ją, bet ji neturi pastebėti.

Džekas vėl įsmeigė akis į Petresku, stovinčią penktą. Pasiekusi priekį ji ne įlipo į laukiantį taksi, o apsisuko ir iš lėto grįžo į eilės galą. *Protinga mergaitė*, pagyrė mintyse Džekas stebėdamas, kaip reaguos trumpaplaukė. Džekas paplojo savo vairuotojui per petį ir pasakė: „Palaukite“, kai ši įlipo į taksi ir dingo už kampo. Džekas žinojo, kad persekiotoja lauks už kelių metrų, kol pasirodys Petresku. Pagaliau vėl priėjo Anos eilė. Džekas palietė savo taksistui petį ir paprašė:

– Sekite tą moterį, važiuokite gerokai atsilikęs, bet nepameskite.

– Čia juk ne ta moteris, – nustebo taksistas.

– Žinau, planas pasikeitė, – atsiliepė Džekas.

Vairuotojas atrodė sutrikęs. Japonai nesupranta plano pasikeitimo.

Kai Petresku taksi pravažiavo pro jį ir įsiliejo į gatvės eismą, Džekas pamatė, kaip nuo šalikelės atitrūksta toks pat automobilis ir šmurkšteli už jo. Pagaliau atėjo Džeko eilė persekioti, o ne būti persekiojamam.

Pirmą kartą Džekas džiaugėsi spūstimis ir automobilių eilėmis, su kuriomis neišvengiamai susiduria visi, kam tenka pakliūti į miesto centrą iš Naritos oro uosto. Jis galėjo važiuoti atsilikęs, nepamesdamas abiejų moterų iš akių.

Praslinko valanda, kol Petresku taksi sustojo prie „Seiyo" viešbučio Ginzos rajone. Pasiuntinukas padėjo jai iškrauti lagaminą, bet pamatęs dėžę, pasikvietė pagalbon kolegą. Džekas neskubėjo lipti iš taksi, kol Petresku su dėže dingo viduje. Trumpaplaukė – priešingai. Ji jau buvo įsitaisiusi tolimajame vestibiulio kampe, iš kurio aiškiai matė laiptus ir liftus, bet pati nebuvo matoma nuo registratūros stalo.

Vos tik pastebėjęs ją, Džekas pasitraukė pro duris į kiemą. Pasiuntinukas pribėgęs pasiteiravo:

– Pakviesti taksi, pone?

– Ne, dėkui, – atsakė jis ir rodydamas į stiklines duris kitapus kiemo paklausė: – Kas ten?

– Viešbučio sveikatingumo klubas, pone, – atsiliepė tarnautojas.

Džekas linktelėjęs apėjo kiemo pakraščiu ir įžengė į pastatą. Priėjo prie registratūros.

– Koks numeris, pone? – paklausė jaunuolis su viešbučio sportiniu kostiumu.

– Neprisimenu, – atsakė Džekas.

– Pavardė?

– Petresku.

– A, taip, dr. Petresku, – atsakė į monitorių pasižiūrėjęs vaikinas. – 118 kambarys. Ar reikės spintelės, pone?

– Vėliau, – atsakė Džekas, – kai ateis mano žmona.

Įsitaisęs kėdėje prie lango į kiemą agentas ėmė laukti, kada pasirodys Ana. Jis pastebėjo, kad prie viešbučio visuomet stovi du trys taksi, tad sekti ją neturėtų būti sudėtinga. Jeigu mergina pasirodys be dėžės, Džekas neabejojo, kad trumpaplaukė, tebesėdinti hole, kurs planus, kaip perimti „jo žmonos" turtą.

Kantriai laukdamas prie lango Džekas atsidarė telefoną ir surado Tomo numerį Londone. Stengėsi neskaičiuoti, koks dabar ten laikas.

– Kur tu? – pasiteiravo Tomas, kai jo mobiliojo ekrane užsidegė „Gerasis faras" užrašas.

– Tokijuje.

– Ką ten veikia Petresku?

– Nesu įsitikinęs, bet nenustebčiau, jeigu bandytų parduoti retą paveikslą gerai žinomam kolekcininkui.

– Ar išsiaiškinai, kas ta kita suinteresuotoji pusė?

– Ne, – atsakė Džekas, – bet oro uoste man pavyko padaryti porą jos nuotraukų.

– Šauniai padirbėta, – įvertino Tomas.

– Siunčiu jas tau, – pasakė Džekas. Jis surinko kodą telefone ir atvaizdai po kelių sekundžių pasirodė draugo telefone.

– Šiek tiek blankoki, – pastebėjo Tomas, – bet technikai išryškins juos ir pamėgins išsiaiškinti, kas ji tokia. Dar ką nors turi?

– Ji maždaug metro penkiasdešimties, liekna, trumpai kirptais šviesiais plaukais, plaukikės pečiais.

– Dar kas nors? – pasiteiravo Tomas, viską užsirašęs.

– Taip, kai patikrinsi Amerikos nusikaltėlių albumus, pereik prie Rytų Europos. Nuojauta kužda, kad ji gali būti rusė ar kokia ukrainietė.

– Gal netgi rumunė? – spėjo Tomas.

– O, Dieve, koks aš mulkis, – burbtelėjo Džekas.

– Ne toks jau mulkis, jei turi dvi nuotraukas. Niekam iki šiol nepavyko. Gali paaiškėti, jog tai didžiausias lūžis šioje byloje.

– Mielai pasišildyčiau šios pergalės šviesoje, bet tiesa ta, kad abi apie mane žino, – prisipažino Džekas.

– Tuomet pasistengsiu kuo greičiau išsiaiškinti, kas ji tokia. Susisieksiu, kai tik vyrukai iš rūsio ką nors atkas.

Tina nuspaudė jungtuką po stalu. Užsižiebė ekranėlis stalo kampe. Fenstonas su kažkuo kalbėjo telefonu. Įjungusi jo liniją, Tina ėmė klausytis.

– Jūsų tiesa, – pasakė balsas, – ji Japonijoje.

– Tada tikriausiai susitarė susitikti su Nakamura. Visi duomenys tavo byloje. Nepamiršk, kad paimti paveikslą svarbiau nei pašalinti Petresku.

Fenstonas baigė pokalbį.

Tina buvo įsitikinusi, kad valdytojas kalbėjosi su ta moterimi, kurią matė jo automobilyje. Reikia įspėti Aną.

Į kabinetą įžengė Lipmanas.

33

Ana išėjo iš dušo, čiupo rankšluostį ir ėmė džiovintis plaukus. Žvilgtelėjo į skaitmeninį laikrodį televizoriaus ekrano kampe. Po dvylikos, tokiu metu dauguma japonų verslininkų eina į savo klubą priešpiečiauti. Ne metas trukdyti poną Nakamurą.

Nusišluosčiusi Ana apsivilko baltą frotinį chalatą, kabėjusį ant vonios durų. Atsisėdo ant lovos krašto ir surinko nešiojamajame kompiuteryje savo slaptažodį MIDAS, kuris leido įeiti į turtingiausių meno kolekcininkų sąrašą pasaulyje: Geitsas, Kohenas, Loderis, Magneris, Nakamura, Reilsas, Vinas. Ji perkėlė žymeklį ant Nakamuros pavardės. *Takašis Nakamura, pramonininkas. Tokijo universitetas 1966–1970, inžinerijos bakalauras, Kalifornijos universitetas Los Andžele 1971–1973, ekonomikos magistras. Pradėjo dirbti „Maruha“ plieno kompanijoje 1974, valdybos narys 1989, generalinis direktorius 1997, valdybos pirmininkas 2001.* Ana nuvedė žymeklį prie *„Maruha plieno“*. Praėjusių metų ataskaita rodo, kad kompanijos apyvarta beveik trys milijardai dolerių, iš jų pelno – keturi šimtai milijonų. Ponui Nakamurai priklauso 22 procentai kompanijos akcijų ir *Forbes* duomenimis jis yra laikomas devintu turtingiausiu pasaulio žmogumi. Vedęs, turi tris vaikus – dvi mergaites ir berniuką. Iš pomėgių paminėti tik du: golfas ir menas. Jokių duomenų apie išskirtinius jo sugebėjimus ar vertingą impresionistų kolekciją, laikomą puikiausia privačiose rankose.

Nakamura keletą kartų yra pareiškęs, kad paveikslai priklauso kompanijai. Ir nors *Kriščio* aukcionas niekuomet neviešina tokių

dalykų, meno pasaulyje niekam nebuvo paslaptis, kad Nakamura 1987 m. varžėsi dėl van Gogo „Saulėgrąžų“ ir turėjo nusileisti savo senam draugui ir varžovui Jasuo Goto, „Jasudos ugnies ir jūros draudimo kompanijos“ valdybos pirmininkui, kuris sumokėjo už paveikslą 39 921 750 dolerių.

Ana nedaug galėjo pridurti prie pono Nakamuros biografijos po to, kai paliko aukciono namus. Dega, kurį ji jam nupirko, *Šokių pamoka su madmuazele Minet*, buvo protinga investicija, ir ji tikėjosi, kad Nakamura ją prisimins. Ji nė kiek neabejojo, kad pasirinko tinkamą žmogų įvykdyti savo rizikingą manevrą.

Atsidariusi lagaminą išsitraukė madingą mėlyną kostiumėlį su sijonu šiek tiek žemiau kelių, kreminę palaidinukę ir tamsiai mėlynus žemakulnius odinius batelius. Jokio makiažo, jokių papuošalų. Kol lygino drabužius, Ana galvojo apie vyrą, kurį matė tiktai kartą, ir spėliojo, ar paliko jam įspūdį. Apsirengusi Ana apžiūrėjo save veidrodyje. Tiksliai tai, ko tikėtųsi japonų verslininkas iš Sotbio tarnautojos.

Ana susirado asmeninio telefono numerį kompiuteryje. Atsisėdo ant lovos krašto, paėmė telefoną ir giliai įkvėpusi surinko aštuonis skaičius.

– Hai, Šacho-Šitso desu, – pasigirdo spigus merginos balsas.

– Laba diena, mano pavardė Ana Petresku. Ponas Nakamura galėtų prisiminti mane iš Sotbio.

– Ar jūs dėl pokalbio?

– E... ne, tiesiog noriu pasišnekėti su ponu Nakamura.

– Vieną minutėlę, pažiūrėsiu, ar jis gali atsiliepti.

Kodėl ji tikėjosi, kad Nakamura ją prisimins po vieno susitikimo?

– Dr. Petresku, kaip smagu, kad paskambinote. Tikiuosi, kad viskas gerai.

– Taip, ačiū, Nakamura san.

– Ar skambinate iš Tokijo? Jeigu neklystu, Niujorke dabar vidurnaktis.

– Taip, tikrai, tiesiog norėjau, kad mane priimtumėte.

– Nebuvau įtraukęs jūsų į kandidatų sąrašą, bet jau pasirūpinau. Šiandien ketvirtą popiet turėsiu laisvą pusvalandį. Ar laikas jums tinka?

– Taip, būtų labai malonu, – užtikrino Ana.

– Ar žinote, kur mano kontora?

– Turiu adresą.

– Kur apsistojote?

– „Seiyo“ viešbutyje.

– Sotbio darbuotojų nedažnai ten sutiksi, jie mieliau renkasi „Imperial“. – Anos burna išdžiūvo. – Mano kontora yra apie dvidešimt minučių kelio nuo viešbučio. Susitiksime ketvirtą. Viso gero, dr. Petresku.

Ana padėjo ragelį ir kurį laiką nesijudino nuo lovos galo. Ji stengėsi tiksliai prisiminti Nakamuros žodžius. Ką turėjo galvoje jo sekretorė paklausdama: „Jūs dėl pokalbio?“, ir kodėl Nakamura pasakė: „Nebuvau įtraukęs jūsų į kandidatų sąrašą, bet jau pasirūpinau.“ Negi jis tikėjosi jos skambučio?

Džekas pasilenkė įdėmiau įsižiūrėti. Iš viešbučio išėjo du pasiuntinukai su ta pačia dėže, kurią Ana pasiėmė iš Antono Teodoresku ant Bucharešto dailės akademijos laiptų. Vienas pasikalbėjo su taksi vairuotoju, tas iššoko iš automobilio ir atsargiai įkėlė dėžę į bagažinę. Džekas iš lėto pakilo nuo savo kėdės ir lėtai priėjo prie lango įsitikinęs, kad jo niekas nemato. Jis nekantraudamas laukė ir suvokė, jog tai gali būti dar vienas netikras pavojaus signalas. Jis patikrino taksi – eilėje keturi automobiliai. Dirstelėjo į sveikatin-

gumo klubo duris, apskaičiavo, kad antrą taksi pasiektų per dvidešimt sekundžių.

Vėl žvilgtelėjo į stiklines viešbučio duris, tikėdamasis išvysti Petresku. Bet pasirodė trumpaplaukė, kuri, prasmukusi pro durininką, išėjo į gatvę. Džekas suprato, kad ji nesės į viešbučio taksi ir nerizikuos, kad ją kas nors įsimintų. O Džekui teks tai padaryti.

Agentas nukreipė dėmesį į viešbučio duris žinodamas, kad trumpaplaukė lauks jų abiejų gerai pasislėpusi. Po kelių akimirkų pasirodė Ana, vilkėdama taip, lyg būtų susiruošusi į valdybos posėdį. Durininkas palydėjo ją iki priekinio taksi ir atidarė galines dureles. Vairuotojas išriedėjo į gatvę ir įsijungė į popietinį automobilių srautą.

Džekas jau sėdėjo antrame taksi durininkui nespėjus atidaryti durų.

– Sekite tą taksi, – rodydamas į priekį pasakė Džekas, – jeigu nepamesite, padvigubinsiu tarifą.

Vairuotojas šovė iš vietos.

– Bet, – tęsė agentas, gerai žinodamas, kad trumpaplaukė sėdi viename iš daugelio žalių automobilių priekyje, – nesivykite pernelyg akivaizdžiai.

Petresku taksi pasuko kairėn ties Ginza ir nuvažiavo į šiaurę, tolyn nuo madingų parduotuvių rajono, Marunoučio, prestižinio verslo rajono link. Džekas spėliojo, ar Ana vyksta į susitikimą su galimu pirkėju, ir sėdėjo kaip ant adatų.

Žaliasis Petresku taksi prie artimiausio šviesoforo pasuko kairėn ir Džekas įsakmiai pakartojo: „Nepameskite jo“. Vairuotojas kirto skiriamąją juostą, atsistojo per tris automobilius ir prisisegė kaip magnetas. Abu taksi sustojo prie raudonos šviesos. Petresku taksi rodė dešinį posūkį. Kai užsidegė žalia šviesa, dar keli automobiliai pajudėjo ten pat. Džekas žinojo, kad viename sėdi trumpaplaukė.

Kai jie išsuko į trijų juostų greitkelį, Džekas pastebėjo jų laukiančių žalių šviesų virtinę. Nusikeikė. Geriau jau raudonos; stabčioti ir laukti visuomet geriau nei vytis.

Jie visi saugiai pravažiavo pirmą žalią šviesoforą, po to antrą, bet kertant trečiąjį užsižiebė geltona šviesa, Džeko taksi paskutinis įveikė sankryžą. Kai važiavo pro imperatoriaus rūmų sodus, agentas pagirdamas paplojo vairuotojui per petį. Pasilenkė į priekį melsdamas, kad ir kitoje sankryžoje degtų žalia. Geltona užsidegė vos tik pravažiavo Petresku automobilis. „Važiuok, važiuok!" – paragino Džekas, kai kiti du taksi šovė per sankryžą įkandin Petresku, bet užuot užmynęs akseleratorių vairuotojas romiai sustojo. Džekas ketino pratrūkti, bet prie jų pririedėjo policijos patrulinė. Džekas spoksojo į priekį. Žalioji *Tojota* sustojo prie kito šviesoforo. Jis dar gali pasivyti. Visi šviesoforai sujungti ir keičiasi kelių sekundžių skirtumu. Džekas troško, kad policininkai nusuktų į dešinę ir jie galėtų pasivyti, bet patruliai liko prisiklijavę prie jų šono. Agentas žiūrėjo, kaip žaliasis Anos taksi pasuka į kairę, į Eitai-dori aveniu. Jis sulaikė kvapą trokšdamas, kad žalias signalas nepasikeistų, bet užsidegė geltonas ir prieky važiavęs automobilis sustojo, pastebėjęs sekantį policijos patrulį. Kai šviesoforas vėl užsižiebė žaliai, po ilgiausios, kokią Džekas prisiminė, minutės, vairuotojas mikliai pasuko kairėn ir atsidūrė priešais virtinę žalių šviesoforų. Blogai, kad jis pametė Petresku, bet mintis, kad trumpaplaukė vis dar jos uodegoje, privertė Džeką atsigręžti ir prakeikti dešinėn sukantį ir savais keliais nurūkstantį policijos automobilį.

Kranc įdėmiai stebėjo, kaip žaliasis taksi pasuka į pirmą juostą ir sustoja priešais šiuolaikinį balto marmuro pastatą Otemači ra-

jone. Virš įėjimo buvo Maruha plieno kompanijos pavadinimas japoniškais ir angliškais rašmenimis, kaip įprasta daugumai tarptautinių kompanijų.

Kranc leido taksistui pravažiuoti pastatą ir paprašė sustoti prie kelkraščio. Pasisukusi pro galinio vaizdo veidrodėlį žiūrėjo, kaip Ana lipa iš taksi. Vairuotojas priėjo prie bagažinės, atidarė ją. Ana pasuko prie jo, nuo laiptų padėti suskubo durininkas. Kranc stebėjo, kaip abu vyrai nuneša medinę dėžę laiptais į pastatą.

Kai jie dingo iš akių, Olga sumokėjo taksistui, išlipo ir pranyko šešėliuose. Ji niekuomet nepalikdavo taksisto laukti, nebent kritiniu atveju. Taip jie negalėjo jos įsidėmėti. Reikėjo skubiai sugalvoti planą, nes Petresku gali netikėtai pasirodyti. Kranc prisiminė gautas instrukcijas. Svarbiausia atgauti paveikslą. Padariusi tai gali nužudyti Petresku, bet kadangi ką tik išlipo iš lėktuvo, neturi ginklo po ranka. Ji džiaugėsi, kad amerikietis nebekelia grėsmės. Įdomu, ar jis tebenaršo Honkongą, ieškodamas Petresku, paveikslo ar abiejų.

Iš visko sprendžiant, paveikslas pasiekė savo tikslą: aplanke, kurį Fenstonas jai davė, apie Nakamurą buvo visas puslapis. Jeigu Petresku pasirodys su dėže, vadinasi, jai nepavyko, ir tai tik palengvins Kranc atlikti abi užduotis. Jeigu ji išeis nešina savo rankine, Olgai reikės žaibiškai apsispręsti. Ji patikrino, kokia padėtis su transportu. Per kelias minutes pravažiavo keletas taksi, pusė – tuščių.

Pro duris išėjo taksistas, sėdo už savo *Tojotos* vairo. Ji laukė pasirodant Petresku, bet tuščias automobilis išsuko į gatvę ieškoti kito kliento. Kranc nusprendė, kad laukti teks ilgai.

Ji stovėjo prekybos centro šešėliuose kitapus gatvės ir laukė. Tyrinėjo dizainerių salonų, kuriuos niekino, prikimštą gatvę, kol akys užkliuvo už įstaigos, apie kurią buvo skaičiusi ir visuomet norėjo

aplankyti: ne *Gucci*, ne *Burberry*, ne *Calvin Klein*, bet *Nozaki* peilių parduotuvę, kuri gūžėsi tarp šiuolaikiškesnių kaimynių.

Krautuvėlės durys traukė Kranc kaip magnetas metalo drožles. Eidama per gatvę ji neatitraukė akių nuo „Maruha plieno" kompanijos durų, jeigu nelauktai pasirodytų sekamoji. Bet Olga tikėjosi, kad susitikimas su Nakamura šiek tiek užtruks. Šiaip ar taip, netgi jis neišleis tokių pinigų šio bei to nepaklausinėjęs.

Perėjusi gatvę Kranc įsmeigė akis į vitriną kaip vaikas, kuriam Kalėdos prasidėjo trimis mėnesiais anksčiau. Pincetai, nagų žnyplutės, žirklės kairiarankiams, šveicariški peiliukai, ilgaašmenės avikirpės žirklės, *Victorinox* mačetė su trisdešimt aštuonių centimetrų ašmenimis – viskas tebuvo fonas maždaug 1783 m. apeiginiam samurajaus kardui. Kranc pasijuto gimusi ne tame amžiuje.

Įžengusi vidun ji atsidūrė priešais eiles virtuvinių peilių, kuriais išgarsėjo ponas Takajus, samurajaus palikuonis. Ji pastebėjo viename kampe stovintį ir klientams peilius galandantį savininką. Kranc iškart jį pažino ir būtų mielai paspaudusi ranką maestro, jos akimis – peilių Bradui Pitui, bet gerai žinojo, kad turės apsieiti be šito malonumo.

Nepaleisdama iš akių *Maruha* kompanijos durų, Kranc ėmė tyrinėti rankų darbo japoniškus instrumentus – aštrius kaip skustuvas, apgaulingai lengvus, su kriaunose įspaustu NOZAKI užrašu, tarsi norėjo kaip *Cartier* pabrėžti, jog klastotė neįmanoma.

Kranc seniai susitaikė su tuo, jog negali rizikuoti nešdamasi savo pasirinktą žudymo įrankį į lėktuvą, todėl jai beliko dairytis vietinės produkcijos toje šalyje, kurioje Fenstonas užsimanydavo visiems laikams uždaryti kliento sąskaitą.

Kranc ėmė neskubėdama rinktis, o prie lubų pakabintuose narveliuose serenadas traukė *suzumuši*, žiogai. Olga dirstelėjo kitapus gatvės – Petresku nė ženklo. Ji toliau apžiūrinėjo įrankius. Iš pra-

džių patikrino skirtingų peilių rūšių – daržovėms, vaisiams, duonai, mėsai – svorį, jo pasiskirstymą ir ašmenų ilgį. Ne daugiau kaip dvidešimt centimetrų, ne mažiau kaip dešimt.

Per kelias minutes Kranc atsirinko tris, kol galiausiai apsistojo prie vieno, *Global GS5*, keturiolikos centimetrų, kuris sėkmingai įveiktų tiek kumpį, tiek ir sunokusį melioną.

Ji padavė išsirinktą įrankį pardavėjui, tas nusišypsojo – koks plonas kakliukas – ir suvyniojo jį į ryžių popierių. Kranc sumokėjo jenomis. Doleriai atkreiptų į ją dėmesį, o kreditinės kortelės ji neturėjo. Paskutinį kartą dirstelėjusi į poną Takajų nenoriai paliko krautuvėlę ir grįžo į saugius šešėlius kitapus gatvės.

Laukdama, kol grįš Petresku, Olga nuplėšė popierių nuo pirkinio karštligiškai trokšdama išbandyti instrumentą. Įsikišo jį į makštis, specialiai pasiūtas nešiotis už džinsų. Tilpo idealiai, kaip pistoletas dėkle.

34

Registratorė negalėjo nuslėpti savo nustebimo, kai su dėže pasirodė durininkas. Ji užsidengė delnais burną – japoniška nuostabos reakcija.

Ana nieko neaiškino, tik pasakė savo pavardę. Mergina permetė akimis kandidatų, kuriuos valdytojas priims tą dieną, sąrašą ir padėjo varnelę prie „dr. Petresku".

– Ponas Nakamura šiuo metu kalbasi su kitu kandidatu, – pasakė ji, – bet netrukus turėtų būti laisvas.

– Kandidatu į kokias pareigas? – pasidomėjo Ana.

– Aš nežinau, – atsakė registratorė, ne mažiau nustebusi, kad šito klausia kita kandidatė.

Ana atsisėdo priimamajame ir pažvelgė į dėžę, atremtą į sieną. Šyptelėjo pagalvojusi, kaip reikės paprašyti žmogaus atsisveikinti su šešiasdešimčia milijonų dolerių.

Dėl punktualumo japonai pamišę, todėl Ana nė kiek nenustebo, kai dvi minutės po keturių pasirodė madingai vilkinti japonė, nusilenkė ir pakvietė Aną į kabinetą. Ji taip pat pastebėjo medinę dėžę, bet neparodė jokios reakcijos, tik pasidomėjo: „Ar pageidausite, kad ji būtų nunešta į direktoriaus kabinetą?"

– Taip, malonėkite, – nieko daugiau nepaaiškinusi atsiliepė Ana.

Sekretorė palydėjo Aną ilgu koridoriumi pro keletą durų, nepažymėtų lentelėmis su pavarde ar pareigomis. Pasiekusi paskutines, sekretorė tyliai pasibeldė ir atidariusi paskelbė: „dr. Petresku."

Ponas Nakamura pakilo nuo stalo ir priėjo pasisveikinti su Ana, kuri negalėjo užčiaupti burnos. Ir ne todėl, kad nustebino žemas, lieknas, tamsiaplaukis vyras, kuris kostiumus akivaizdžiai siūdinosi Paryžiuje ar Milane. Aną aiktelėti privertė Nakamuros kabinetas. Kambarys buvo taisyklingo kvadrato formos, viena jo siena – stiklinė. Ana spoksojo į ramų sodelį, per kurį iš vieno kampo į kitą sruvo upeliukas, stovėjo tiltelis, ant kurio turėklų krito gluosnių kasos.

Ant sienos už valdytojo stalo kabojo pasakiškas paveikslas, atkartojantis tiksliai tą sceną. Ana užsičiaupė ir atsisuko į šeimininką.

Ponas Nakamura šypsojosi akivaizdžiai patenkintas Monė padarytu įspūdžiu, bet pirmas jo klausimas ne mažiau sukrėtė Aną.

– Kaip jums pavyko išgyventi rugsėjo vienuoliktąją, juk, kiek pamenu, jūsų kabinetas buvo Šiauriniame bokšte?

– Man tiesiog pasisekė, – tyliai atsakė Ana, – nors kai kurie bendradarbiai, bijau...

Ponas Nakamura pakėlė ranką.

– Atsiprašau, – pasakė. – Pasirodžiau labai netaktiškas. Gal pradėsime pokalbį nuo stebėtinos jūsų fotografinės atminties patikrinimo? Pradėkime nuo visų trijų kambaryje kabančių paveikslų. Taigi, Monė.

– *Gluosniai Veteji*, – atsakė Ana. – Ankstesnis jo savininkas buvo ponas Klarkas iš Sangtono Ohajaus valstijoje. Paveikslas atiteko poniai Klark, kai vyras nutarė skirtis su ja, trečiąja savo žmona. Deja, tai reiškė, kad jam teko išsiskirti su trečiuoju savo Monė. *Krisčio* aukcionas pardavė drobę už dvidešimt šešis milijonus dolerių, bet aš net neįtariau, kad paveikslą įsigijote jūs.

Ponas Nakamura vėl patenkintas nusišypsojo.

Ana pasisuko į priešingą sieną ir kiek patylėjusi pradėjo:

– Jau kurį laiką svarsčiau, kur atsidūrė šis paveikslas. Tai Renuaras, žinoma. *Madam Diuprė su vaikais*, dar žinomas *Skaitymo pamokos* pavadinimu. Paryžiuje jį pardavė Rodžeris Diuprė, kurio senelis įsigijo paveikslą iš dailininko 1868 m. Todėl neįsivaizduoju, kiek sumokėjote už drobę, – pridūrė Ana, pasisukdama į paskutinį šedevrą. – Čia tai visai paprasta, – šypsodamasi pareiškė ji. – Tai vienas iš vėlyvųjų Manė salono darbų, greičiausiai tapytas 1871 metais. Vadinasi, – kiek patylėjusi Ana pasakė: – *Pietūs Gerbua kavinėje*. Jūs pastebėjote, kad dailininko meilužė sėdi dešiniajame kampe ir žiūri tiesiai į jį?

– Kas ankstesnis savininkas?

– Ledi Šarlotė Čerčil, kuri po vyro mirties buvo priversta parduoti paveikslą, kad susimokėtų paveldėjimo mokesčius.

Nakamura nusilenkė.

– Vieta jūsų.

– Vieta, Nakamura san? – sutrikusi perklausė Ana.

– Tai jūs čia ne pretenduoti į mano fondo direktorės pareigas?

– Ne, – atsakė Petresku, staiga supratusi, ką registratorė turėjo galvoje sakydama, kad direktorius kalbasi su kitu kandidatu. – Nors man didelė garbė, kad svarstėte mano kandidatūrą, Nakamura san, iš tiesų atvykau susitikti su jumis visiškai kitu reikalu.

Direktorius linktelėjo akivaizdžiai nuviltas, bet paskui jo žvilgsnis nukrypo į dėžę.

– Nedidelė dovana, – nusišypsojo Ana.

– Tokiu atveju atleiskite, kad negalėsiu pažiūrėti jūsų dovanos, kol neišeisite, nes šitaip jus įžeisčiau. – Ana linktelėjo gerai žinodama japonų tradicijas. – Prašau sėstis, jaunoji panele.

Ana nusišypsojo.

– Taigi, koks tikrasis jūsų vizito tikslas? – pasiteiravo Nakamura, atsilošęs savo krėsle ir įdėmiai tyrinėdamas viešnią.

– Man regis, turiu paveikslą, kuriam negalėsite atsispirti.

– Ne prastesnį už Dega pastelę? – pasidomėjo japonas pastebimai pralinksmėjęs.

– O, taip, – šiek tiek per entuziastingai atsakė Ana.

– Kokio autoriaus?

– Van Gogo.

Nakamura šypsojosi neperskaitoma šypsena, kuri neišdavė, susidomėjo jis ar ne.

– Pavadinimas?

– *Autoportretas su aprišta ausimi.*

– Su garsia japoniška graviūra fone, jei teisingai pamenu, – pasitikslino Nakamura.

– Su *Geišomis peizaže*, – atsakė Ana. – Liudijančia dailininko žavėjimąsi japonų kultūra.

– Reikėjo pakrikštyti jus Ieva, – tarė Nakamura. – Bet dabar – mano eilė.

Ana atrodė nustebusi, bet nieko neatsakė.

– Spėju, kad tas *Autoportretas* iš Ventvorto, įsigytas penktojo markizo?

– Grafo.

– Grafo. Ach, ar kada perprasiu anglų titulus? Man „grafas" skamba kaip amerikietiškas vyro vardas.

– Kas pirmasis savininkas? – paklausė Ana.

– Daktaras Gačė, van Gogo bičiulis ir gerbėjas.

– Kada tapytas?

– 1889-aisiais, – atsakė Nakamura, – kai van Gogas gyveno Arlyje, Gogenui grįžus į Paryžių.

– Ir kiek daktaras Gačė sumokėjo už paveikslą? – pasidomėjo Ana gerai žinodama, kad tik keli žmonės pasaulyje drįstų kamantinėti šį žmogų.

– Visuomet maniau, kad van Gogas per gyvenimą pardavė tik vieną paveikslą – „Raudonuosius Arlio vynuogynus". Tačiau daktaras Gačė buvo ne tik artimas jo draugas, bet ir geradarys bei globėjas. Laiške, kurį jis parašė dovanų gavęs paveikslą, buvo įdėtas ir šešių šimtų frankų čekis.

– Aštuonių šimtų, – pataisė Ana, atidarydama portfelį ir įteikdama Nakamurai laiško kopiją. – Mano klientas turi originalą, – patikino ji.

Nakamura perskaitė prancūziškai rašytą laišką, neprašydamas padėti išversti. Pakėlęs akis nusišypsojo.

– Apie kokią sumą kalbame? – paklausė jis.

– Šešiasdešimt milijonų dolerių, – nedvejodama atsakė Ana.

Akimirką neįskaitomas japono veidas atrodė susimąstęs, bet atsakė jis ne iš karto.

– Kodėl toks pripažintas šedevras taip nuvertintas? – pagaliau paklausė. – Tikriausiai sandėris turi keletą sąlygų.

– Pardavimas neturėtų būti viešinamas, – atsakė Ana.

– Kaip gerai žinote, tai mano bruožas, – atsakė Nakamura.

– Neperparduosite paveikslo mažiausiai dešimt metų.

– Aš paveikslus perku, o pardavinėju plieną, – užtikrino Nakamura.

– Per tą laiką paveikslas neturi būti eksponuojamas viešoje galerijoje.

– Kam jūs atstovaujate, panele? – be įspėjimo paklausė japonas. – Braisui Fenstonui ar Viktorijai Ventvort?

Ana neatsakė dabar supratusi, kodėl kartą aukciono direktorius padarė pastabą, kad rizikuoji neįvertindamas Nakamuros.

– Pasielgiau įžūliai, pateikdamas šį klausimą, – pripažino kolekcininkas. – Prašau atleisti, – pridūrė kildamas iš vietos. – Galbūt leisite man apsvarstyti jūsų pasiūlymą per naktį? – Nakamura žemai nusilenkė aiškiai parodydamas, kad susitikimas baigtas.

– Žinoma, Nakamura san, – atsakė Ana taip pat nusilenkdama.

– Pamirškite „san“, dr. Petresku. Jūsų srityje negaliu jums prilygti.

Ana norėjo atsakyti, jog prašo vadinti ją Ana, nes plieno srityje ji visiškai nieko neišmano, tačiau neišdrįso.

Nakamura priėjo prie jos ir dirstelėjo į medinę dėžę.

– Nekantrauju pamatyti, kas joje. Gal galėtume susitikti rytoj, dr. Petresku, kai būsiu apsvarstęs jūsų pasiūlymą?

– Dėkui, pone Nakamura.

– Sutariam dešimtai? Atsiųsiu vairuotoją paimti jūsų devynios keturiasdešimt.

Ana atsisveikindama nusilenkė, Nakamura atsakė tuo pačiu. Jis priėjo prie durų ir atidarydamas jas tepridūrė: „Kaip gaila, kad neieškote darbo“.

Kranc stoviniavo šešėliuose, kai iš pastato išėjo Petresku. Susitikimas turėjo praeiti sėkmingai, nes merginos laukė limuzinas, vairuotojas laikė jai atidaręs galines dureles ir, svarbiausia, niekur nesimatė dėžės. Kranc liko dvi išeitys. Ji buvo įsitikinusi, kad Ana grįš nakvoti į viešbutį, o paveikslas liko pastate. Ji pasirinko.

Ana įsitaisė plieno magnato automobilyje ir pirmą kartą per keletą pastarųjų dienų lengviau atsipūtė įsitikinusi, kad netgi nesutikęs mokėti šešiasdešimties milijonų Nakamura pateiks protingą pasiūlymą. Kam gi daugiau jis perleido jos žinion savo automobilį ir pakvietė sugrįžti rytoj?

Ana išlipo prie viešbučio, nuėjo tiesiai prie registratūros, pasiėmė raktą ir pasuko lifto link. Jeigu ji būtų pasukusi dešinėn, užuot nuėjusi kairėn, būtų praėjusi pro pat suirzusį amerikietį.

Džekas nemirksėdamas nusekė ją iki pat lifto. Ji viena. Nei dėžės, nei, kas tikriausiai dar svarbiau, trumpaplaukės pėdsakų. Ji bus nutarusi likti prie paveikslo, užuot persekiojusi jo kurjerę. Džekui teko skubiai apsispręsti, ką jis darys, jeigu Petresku pasirodys su savo bagažu ir išvažiuos į oro uostą. Laimei, šį kartą agentas savo daiktų neišsipakavo.

Kranc slapstėsi už įvairių daiktų beveik valandą laiko, pajudėdama tik tada, kai pasislinkdavo saulė, kol grįžo direktoriaus limuzinas ir sustojo prie įėjimo į „Maruha plieną". Po kelių minučių durys prasiskyrė, pasirodė pono Nakamuros sekretorė su raudona uniforma vilkinčiu vyru, nešinu medine dėže. Vairuotojas atidarė bagažinę, durininkas įkėlė nešulį. Vairuotojas išklausė sekretorės nurodymus. Direktoriui reikėsią naktį skambinti į Ameriką ir Angliją, todėl jis nakvosiąs kompanijos bute. Ponas Nakamura apžiūrėjęs paveikslą ir nori, kad šis būtų pervežtas į jo vilą kaime.

Kranc patikrino eismą. Žinojo turinti tik vieną galimybę, kai užsižiebs raudonas šviesoforo signalas. Laimė, gatvėje vienos krypties eismas. Ji jau apskaičiavo, kad signalas tolimajame kelio gale degs keturiasdešimt penkias sekundes. Per tą laiką, apskaičiavo Olga, sankryžą kerta maždaug trylika automobilių. Pasitraukusi iš slėptuvės Kranc ėmė slinkti šaligatviu atsargiai, kaip katė, rizikuojanti prarasti vieną iš devynių savo gyvybių.

Juodas direktoriaus limuzinas išsuko į gatvę ir prisijungė prie pavakarės eismo. Degė žalia šviesa, bet priekyje jo laukė dar penkiolika automobilių. Kranc sustojo tiksliai priešais tą vietą, kurioje

jos apskaičiavimu turėjo sustoti mašina. Užsidegus raudonai šviesai ji lėtai nuėjo limuzino link. Šiaip ar taip, ji turi dar keturiasdešimt penkias sekundes. Atsidūrusi per žingsnį nuo automobilio moteris krito ant dešinio peties ir nusirito po juo. Tvirtai įsikibo į automobilio kėbulą ir įsisprendusi išskėstomis kojomis prisitraukė. Tai metro keturiasdešimt devynių centimetrų ūgio, keturiasdešimt penkių kilogramų nesveriančio žmogaus privalumas. Užsidegus žaliam signalui ir pajudėjus Nakamuros automobiliui Kranc nebesimatė.

Kartą Rumunijos kalnuose nuo maištininkų sprunkanti Olga prisisiurbė kaip lipčius prie dvi tonas sveriančio sunkvežimio ir keliasdešimt kilometrų kratėsi kalnuota vietove. Ji išsilaikė keturiasdešimt vieną minutę, kai saulė pagaliau nusileido, krito ant kelio išsekusi, po to pėsčia perėjo per visą šalį, o paskutinius dvidešimt kilometrų iki sienos nubėgo.

Limuzinas stabčiodamas judėjo per miestą. Po dvidešimties minučių vairuotojas išsuko į greitkelį ir ėmė kilti į kalnus. Neilgai pavažiavęs dar kartą pasuko į siauresnį, rečiau važinėjamą kelią. Kranc norėjo atsikabinti, bet žinojo, kad kiekviena iškentėta minutė didina jos pranašumą. Automobilis sustojo prie sankryžos, staigiai pasuko kairėn ir toliau riedėjo plačiu, nelygiu taku. Kai jie sustojo prie kitos kryžkelės, Kranc įsiklausė. Juos sulaikė pravažiuojantis sunkvežimis.

Olga iš lėto atleido dešinę ranką, kuri buvo beveik nutirpusi, išsitraukė peilį iš kelnių ir pasisukusi smeigė juo į dešinę padangą, dar ir dar kartą, kol išgirdo garsų šnypštimą. Kai mašina pajudėjo, ji krito ant žemės ir liko gulėti nejudėdama, kol nebesigirdėjo variklio.

Kai limuzinas dingo už kalvos, ji atsistojo ir pradėjo daryti tempimo pratimus. Niekur neskubėjo. Juk automobilis lauks jos

kitapus kalvos. Kai atgavo jėgas, Kranc nurisnojo į kalvos viršų. Už keliolikos kilometrų kalnuose glaudėsi didinga vila, įrėminta nuostabaus gamtovaizdžio.

Pakilusi ant viršūnės Olga pamatė tolumoje ant kelio priklaupusį ir į subliūškusią padangą spoksantį vairuotoją. Apsižvalgė – kelias visiškai tuščias. Veikiausiai veda tik į Nakamuros rezidenciją. Jai prisiartinus vairuotojas pakėlė galvą ir nusišypsojo. Kranc nusišypsojo jam ir pribėgo prie jo. Nespėjus vairuotojui prasižioti, moteris kaire koja staiga spyrė jam į gerklę, po to į pilvą ir žiūrėjo, kaip vyras sukniumba ant žemės it marionetė nutrauktomis virvelėmis. Ji pasvarstė, ar neperrėžus japonui gerklės, bet paveikslas – jos rankose, kam terliotis, jeigu gaus malonumą šiąnakt perpjauti kitą gerklę. Šiaip ar taip, už šitą nemokėta.

Kranc vėl apsižvalgė. Ramu. Ji pribėgo prie limuzino, ištraukė raktelius, sugrįžo atrakinti bagažinės. Dangčiui pakilus įsmeigė akis į medinę dėžę. Būtų nusišypsojusi, bet reikėjo įsitikinti, kad pirmą milijoną užsidirbo.

Kranc stvėrė sunkų atsuktuvą iš įrankių dėžės ir įspraudė į dešinį viršutinį dėžės kampą. Jai prireikė visos jėgos, kad atkeltų dangtį, bet viduje išvydo tik į burbuliuotą plėvelę suvyniotą paketą. Praplėšė ją plikomis rankomis. Kai viską nudraskė, įsmeigė akis į Petresku premiją laimėjusios Danutos Sekalskos paveikslą *Laisvė*.

Džekas palaukė dar valandą, viena akimi dairydamasis trumpaplaukės, kita – ar liftu nesikelia Petresku, bet nė viena nepasirodė. Praėjo dar valanda ir Džekas įsitikino, kad Ana liks nakvoti. Jis nusliūkino iki registratūros ir pasiteiravo laisvo kambario.

– Jūsų pavardė, pone? – paklausė viešbučio tarnautojas.

– Fitzdžeraldas, – atsakė Džekas.

– Prašom pasą.

– Taip, žinoma, – atsakė Džekas, traukdamas iš vidinės kišenės pasą.

– Kiek naktų pas mus apsistosite, pone Fitzdžeraldai?

Džekas labai norėjo žinoti atsakymą į šį klausimą.

rugsėjo 19 d.

35

Kai Ana pabudo kitą rytą, pirmiausia paskambino į Ventvort Holą.

– Šis reikalas dega, – įspėjo Arabela, vos tik Ana papasakojo naujienas.

– Ką turite omenyje? – pasidomėjo Petresku.

– Fenstonas iškėlė dvarui bankrotą ir davė man keturiolika dienų padengti skolą arba parduos Ventvort Holą iš varžytinių. Tikėkimės, kad Nakamura to nesužinos, nes tai gerokai susilpnins mūsų derybines pozicijas ar net privers jį apsigalvoti.

– Aš susitinku su juo dešimtą ryto, – nuramino Ana, – ir perskambinsiu jums, kai žinosiu jo sprendimą. Tačiau pas jus tai bus vidury nakties.

– Man nesvarbu, kokiu laiku, – atsakė Arabela, – aš vis tiek nemiegosiu.

Padėjusi ragelį Ana ėmė svarstyti susitikimo su kolekcininku taktiką. Tiesą sakant, paskutines dvylika valandų apie nieką daugiau ir negalvojo.

Ji žinojo, kad Arabela džiaugsis bet kokia suma, kuri leis atsiskaityti su *Fenstono finansais* ir išvaduos dvarą nuo skolų kreditoriams ir mokesčiams. Ana apskaičiavo, kad jai reikėtų maždaug penkiasdešimties milijonų. Ji jau apsisprendė, kad sutiks su tokiu pasiūlymu ir džiaugsis galimybe grįžti į Niujorką kaip „atsiradusi“, vėl kasryt bėgti abi kilpas Centriniame parke. Galbūt ji net daugiau pasidomės darbu pas Nakamurą, į kurį neketino kandidatuoti.

Ana mirko vonioje, kol kone verdantis vanduo visai atvėso – tokį malonumą leisdavo sau tik savaitgaliais, ir dėliojo mintis apie susitikimą su verslininku. Ji nusišypsojo įsivaizdavusi, kaip Nakamura atplėšia dovaną. Daugumai rimtų kolekcininkų sukeltų virpulį naujo talento atradimas mokant milžinišką sumą už pripažintą genijų. Išvydęs drąsų potėpį ir akivaizdžius gabumus, Nakamura tikrai pasikabins *Laisvę* savo kolekcijoje. O tai visuomet yra geriausias įvertinimas.

Ana ilgai ir kruopščiai svarstė, ką apsivilks per antrąjį susitikimą. Ji apsisprendė rengtis smėline kuklaus ilgio lino suknele, susijuosti plačiu rudos odos diržu ir pasipuošti paprastu auksiniu pakabuku. Niujorke ji būtų palaikyta labai santūria, o Tokijuje – beveik akiplėšiška. Vakar ji rengėsi pirmam žingsniui, šiandien – baigiamajam.

Trečią kartą atsidariusi rankinę patikrino, ar įsidėjo daktaro Gačė laiško van Gogui kopiją kartu su paprastu, vieno puslapio tipiniu pirkimo kontraktu. Jeigu ji sutiks su Nakamuros siūloma suma, prašys dešimties procentų užstato, geros valios ženklo, jei pirkėjas grąžintų paveikslą, likęs juo nepatenkintas. Tačiau Ana jautė, kad užmetęs akį į originalą...

Ana dirstelėjo į laikrodį. Susitikimas su direktoriumi paskirtas dešimtą. Jis pažadėjo atsiųsti savo vairuotoją be dvidešimties minučių dešimtą. Ji lauks jo vestibiulyje. Japonai greitai netenka kantrybės, prasidėję su žmonėmis, kurie vedžioja už nosies.

Ana nusileido liftu į holą ir priėjo prie registratūros.

– Ketinu šiandien išsiregistruoti, – pranešė ji, – norėčiau, kad paruoštumėte mano sąskaitą.

– Būtinai, dr. Petresku, – atsakė tarnautojas. – Norėčiau sužinoti, ar ėmėte ką nors iš minibaro?

Ana pagalvojo.

– Du *Evian* vandens buteliukus.

– Ačiū, – padėkojo tarnautojas ir ėmė barškinti kompiuteriu sąskaitą, o prie Anos pribėgo pasiuntinukas.

– Jūsų paimti atvyko vairuotojas, – pranešė jis ir palydėjo Aną prie laukiančio limuzino.

Džekas jau sėdėjo taksi, kai ji pasirodė prie durų. Jis buvo įsitikinęs, kad sekamosios antrą kartą nepames. Šiaip ar taip, trumpaplaukė jos laukia ir gerai žino, kur vyksta Ana.

Kranc taip pat praleido naktį Tokijo centre, tik, priešingai nei Ana, ne viešbučio lovoje. Ji miegojo krano kabinoje, maždaug penkiasdešimties metrų aukštyje. Olga buvo įsitikinusi, kad niekas nesugalvos jos čia ieškoti. Ji žiūrėjo įsmeigusi akis į Tokiją, kai virš imperatoriaus rūmų kilo saulė. Laikrodis rodė 5:56. Metas leistis, jeigu nori dingti nepastebėta.

Nulipusi žemėn Kranc prisijungė prie tarnautojų ir priemiesčiuose gyvenančių darbininkų, skubančių metro į savo darbovietes.

Už septynių stotelių Kranc išlindo Ginzoje ir skubiai grįžo prie „Seiyo“ viešbučio. Įsmuko vidun kaip nuolatinė klientė, kuri taip niekad ir nebuvo užsiregistravusi.

Kranc įsitaisė laukiamojo kampe, iš kurio kuo puikiausiai regėjo abu liftus, o pačią galėjo pastebėti tik akyliausias padavėjas. Laukti teko ilgai, bet kantrybę, kaip ir bet kurį kitą sugebėjimą, išugdo ilga praktika.

Vairuotojas uždarė galines dureles. *Ne vakarykštis,* pastebėjo Ana – veidų ji niekuomet nepamiršdavo. Jis nuvažiavo netaręs nė

žodžio, o Ana su kiekvienu kilometru įgavo vis daugiau pasitikėjimo savimi.

Kai limuzino durelės vėl atsivėrė, Ana vestibiulyje išvydo jos laukiančią pono Nakamuros sekretorę. *Šešiasdešimt milijonų dolerių*, lipdama laiptais sušnibždėjo sau Ana, *ir nė cento mažiau*. Stiklinės durys atsivėrė ir sekretorė žemai nusilenkė.

– Labas rytas, dr. Petresku. Nakamura san laukia jūsų.

Nusišypsojusi Ana nusekė paskui ją ilgu koridoriumi pro nepažymėtus kabinetus. Tyliai pasibeldusi sekretorė atidarė valdytojo kabineto duris ir pranešė apie viešnią.

Ir vėl Ana apstulbo pajutusi, kokį įspūdį jai kelia tas kambarys, tik šįkart susilaikė neišsižiojusi. Nakamura pakilo nuo stalo ir nusilenkė. Ana atsakė linktelėjimu ir užėmė pasiūlytą kėdę priešais jo stalą. Direktorius atsisėdo. Vakarykštę šypseną buvo pakeitusi niūri veido išraiška. Ana nutarė, jog tai derybų taktika.

– Dr. Petresku, – pradėjo jis, atsivertęs aplanką priešais save, – iš visko sprendžiant, vakar nebuvote su manimi visiškai atvira.

Ana pajuto, kad džiūsta burna, kai Nakamura permetė akimis kažkokius dokumentus. Jis nusiėmė akinius ir pažvelgė Anai tiesiai į akis. Ji stengėsi nesumirksėti.

– Jūs man nepasakėte, pavyzdžiui, kad nebedirbate *Fenstono finansams*, neužsiminėte man, kad neseniai buvote pašalinta iš banko valdybos už banko tarnautojui nederantį elgesį. – Ana stengėsi reguliariai kvėpuoti. – Jūs taip pat neinformavote manęs apie šiurpią ledi Viktorijos mirtį tuo metu, kai ji prisidarė skolų jūsų banke. – Nakamura vėl užsidėjo akinius. – Per trisdešimt milijonų dolerių. Jūs taip pat nepaminėjote to nereikšmingo fakto, kad Niujorko policija tebelaiko jus dingusia, manomai žuvusia. Tačiau labiausiai smerktinas faktas, kad nepranešėte man, jog paveikslas, kurį mėginate parduoti, yra, policijos žargonu, nusikalstamu būdu įsigytas daiktas.

Nakamura užvertė aplanką, nusiėmė akinius ir vėl sužiuro į ją.

– Galbūt yra koks nors šito netikėto amnezijos priepuolio paaiškinimas?

Ana troško pašokti ir išbėgti iš kambario, bet neįstengė pajudėti. Tėtis visuomet mokė prisipažinti, kai tiesa išaiškėja. Ji viską ir išklojo. Tiesą sakant, atskleidė jam, net kur paslėptas paveikslas. Kai ji baigė, Nakamura kurį laiką tylėjo. Ana laukė, kada be ceremonijų bus išlydėta iš pastato jau antrą kartą per vieną savaitę.

– Dabar suprantu, kodėl norėjote, kad paveikslas nebūtų perparduotas mažiausiai dešimt metų ir juolab viešai eksponuotas. Bet turiu paklausti, kaip ketinate susitvarkyti su savo buvusiu bosu? Man jau aišku, kad ponui Fenstonui labiau rūpi pasiglemžti tokį vertingą užstatą nei padengti skolas.

– Čia ir visa esmė, – paaiškino Ana. – Kai tik bus padengtas įsiskolinimas, Ventvorto dvaras galės parduoti paveikslą kam tik norės.

Ponas Nakamura linktelėjo.

– Sakykim, jeigu patikėsiu jūsų įvykių versija, jeigu vis dar norėsiu įsigyti *Autoportretą*, norėsiu pateikti kelias savo sąlygas.

Ana linktelėjo.

– Pirma, paveikslą pirksiu tiktai iš pačios ledi Arabelos ir tik tinkamai sutvarkius teisinius dokumentus.

– Negalėčiau dėl to prieštarauti, – sutiko Ana.

– Antra, tikiuosi gauti van Gogo muziejaus Amsterdame paveikslo autentiškumo sertifikatą.

– Tai padarysiu be didelio vargo, – atsakė Ana.

– Tuomet gal trečia mano sąlyga padarys jums rūpesčių, – vardijo Nakamura. – Tai kaina, kurią sutinku mokėti, ir, manau, sumokėsiu, išsireiškiant tuo bjauriu amerikietišku posakiu, naudodamasis pranašesne padėtimi.

Ana nenoriai linktelėjo galvą.

– Jei, kartoju, jeigu sutiksite išpildyti kitas mano sąlygas, mielai pasiūlysiu už Ventvorto van Gogo *Autoportretą su aprišta ausimi* penkiasdešimt milijonų dolerių, kiek, kaip išsiaiškinau, ne tik padengtų ledi Arabelos skolą, bet ir užtektų sumokėti visus mokesčius.

– Paveikslas vertas septyniasdešimties, gal net aštuoniasdešimties milijonų, jei pirktumėte varžytynėse, – paprieštaravo Ana.

– Tačiau šita rinka yra ypatingai siaura, – atšovė Nakamura, – kadangi vienintelis kitas pirkėjas yra Braisas Fenstonas. Man buvo pranešta, kad ponas Fenstonas iškėlė bankrotą jūsų klientei ir gerai pažindamas amerikiečius žinau, kad teisiškai viską sutvarkyti gali prireikti ne vienerių metų, o mano advokatai Londone patvirtino, jog ledi Arabela negali leisti sau to sunkaus ir ilgo teisinio proceso, kuris neabejotinai prasidės.

Ana giliai įkvėpė ir pradėjo:

– Jei, kartoju, jei... – Nakamura leido sau nusišypsoti, – ...priimsiu jūsų sąlygas, tikiuosi iš jūsų geros valios ženklo.

– Ką turite omenyje?

– Jūs pervesite dešimt procentų, tai yra penkis milijonus dolerių, kaip garantiją ledi Arabelos advokatams Londone, kuriuos sumokėsite nepanorėjęs pirkti originalo.

Nakamura papurtė galvą.

– Ne, dr. Petresku, aš negaliu priimti jūsų geros valios gesto.

Ana pasijuto pažeminta.

– Tačiau aš sutinku pervesti penkių milijonų užstatą savo Londono advokatams, juos pinigus gausite apsikeičiant sutartimis prieš sumokant visą sumą.

– Dėkui, – atsakė Ana, neįstengdama nuslėpti palengvėjimo atodūsio.

Tačiau kolekcininkas kalbėjo toliau:

– Priėmęs jūsų sąlygas, aš tikiuosi geros valios ženklo ir iš jūsų pusės. – Jis pakilo nuo kėdės. – Jeigu sandėris pavyks, jūs rimtai apsvarstysite pasiūlymą tapti mano fondo vadove.

Ana nusišypsojo, bet nenusilenkė. Ištiesusi ranką pasakė:

– Pavartojant dar vieną bjaurų amerikietišką posakį, pone Nakamura, sukirtome rankomis.

Ji sukosi eiti.

– Dar vienas dalykas, – sulaikė plieno magnatas, imdamas voką nuo stalo. Ana sugrįžo vildamasi, kad neišduos savo nuogąstavimo. – Gal malonėtumėte perduoti šį laišką panelei Danutai Sekalskai, nepaprastam talentui, kuriam, noriu tikėti, bus leista subręsti.

Ana šypsojosi, kai valdytojas lydėjo ją koridoriumi iki laukiančio limuzino. Jie šnekėjosi apie tragiškus įvykius Niujorke, apie ilgalaikes jų pasekmes Amerikai. Tačiau Nakamura neprasitarė, kodėl jo vairuotojas ligoninėje gydosi rimtas traumas, jau nekalbant apie įžeistą orumą.

Bet japonai visuomet mano, jog kai kurias paslaptis geriau saugoti šeimoje.

Kai Džekas lankydavosi svetimame mieste, jis retai informuodavo ambasadą apie savo vizitą. Jie visuomet daug klausinėdavo, ko jis negalėdavo pasakoti. Tokijus buvo ne išimtis, bet jam reikėjo kelių atsakymų ir gerai žinojo, ko gali paklausti.

Vienas sukčius, kurį Džekas įkišo už grotų keliems metams, kartą pasakė, kad kai lankaisi užsienyje ir nori gauti informacijos, reikia apsigyventi gerame viešbutyje. Pagalbos prašyk ne jo vadybininko, nesuk galvos registratūros darbuotojams, bet kreipkis tiesiai į vyriausiąjį durininką. Šveicoriaus alga simboliška, jį peni informacija.

Už penkiasdešimt dolerių Džekas išsiaiškino viską, ko jam reikėjo, apie poną Nakamurą, netgi kad jo golfo automobiliukas yra keturioliktas.

Kranc sekė, kaip Petresku išėjo iš pastato ir vėl įsėdo į valdytojo limuziną. Ji greitai susirado taksi ir paprašė paleidžiama už šimto metrų nuo „Seiyo" viešbučio. Jeigu Petresku ketina išskristi, jai vis tiek reikės pasiimti bagažą ir apmokėti sąskaitą.

Vos tik pavaduojantis vairuotojas išleido Aną prie viešbučio, ji nelaukė, kol išregistruos: pasiėmusi raktą užbėgo laiptais į kambarį antrame aukšte. Atsisėdusi ant lovos iš karto paskambino ledi Arabelai. Ši atsiliepė žvaliu balsu.

– Tikra Porcija*, – įvertino Arabela, išklausiusi naujieną. *Kuri Porcija*, spėliojo Ana, *Šeiloko keršytoja ar Bruto žmona?* Ji nusisegė aukso grandinėlę, nusiėmė diržą, nusispyrė batelius ir galiausiai išsinėrė iš suknelės. Formalią aprangą pakeitė įprasti marškinėliai, džinsai ir kedai. Nors palikti kambarį turėjo dvyliktą, jai dar liko laiko vienam skambučiui. Ana turėjo užmesti masalą.

Telefonas nuskambėjo keletą kartų, kol atsiliepė mieguistas balsas.

– Klausau?

– Čia Vincentas.

– Dangau, kiek dabar valandų? Aš tikriausiai miegojau.

– Galėsi vėl miegoti, kai išgirsi naujieną.

* V. Šekspyro pjesės „Venecijos pirklys" veikėja.

– Paveikslą pardavei?

– Kaip manai?

– Už kiek?

– Pakankamai.

– Sveikinu. Kur keliausi toliau?

– Jo paimti.

– O kur?

– Kur jis visuomet buvo. Grįžk į lovą.

Ryšys nutrūko.

Tina užmigdama šypsojosi. Fenstonas bent kartą prakiš savo žaidimą.

– O, Dieve, – garsiai aiktelėjo, staiga visiškai išsiblaiviusi. – Aš neperspėjau, kad persekiotoja yra moteris ir *ji* žino, kad Ana Tokijuje.

36

Graibydamas telefono Fenstonas ištiesė ranką per lovą, stengdamasis nepraplėšti akių.

– Kas čia, po velnių?!

– Ką tik skambino Vincentas.

– Iš kur šį kartą? – paklausė Fenstonas, plačiai atsimerkdamas.

– Iš Tokijo.

– Ji buvo susitikusi su Nakamura.

– Žinoma, – atsakė Lipmanas, – ir tvirtina pardavusi paveikslą.

– Negalima parduoti to, kas tau nepriklauso, – atšovė bankininkas, įžiebdamas lempą prie lovos. – Ar sakė, ką darys toliau?

– Paims jį.

– Gal užsiminė, kur tai galėtų būti?

– *Kur jis visuomet buvo*, – išpoškino advokatas.

– Vadinasi, Londone, – nutarė Fenstonas.

– Kodėl esate tuo įsitikinęs? – nustebo Lipmanas.

– Jeigu ji nusivežė paveikslą į Buchareštą, kodėl nesigabeno į Tokiją? Ne, ji paliko van Gogą Londone, – tvirtai nusprendė Fenstonas, – *kur jis visuomet buvo*.

– Nesu tuo tikras, – užginčijo Lipmanas.

– Tai kur, tavo nuomone, jis yra?

– Bucharešte, *kur jis visuomet buvo*, raudonojoje dėžėje.

– Ne, dėžė buvo tik masalas.

– Tai kaip mes rasime paveikslą? – pasidomėjo Lipmanas.

– Tai visai paprasta, – paaiškino Fenstonas. – Dabar Petresku mano, kad pardavė paveikslą Nakamurai, todėl važiuos jo paimti. Šį kartą Kranc jos lauks ir Petresku baigs pažintį su olandu. Bet prieš tai turiu kai kam paskambinti. – Braisas tėškė ragelį, neleidęs advokatui pasidomėti kam.

Ana išsiregistravo iš viešbučio po dvylikos. Traukiniu pasiekė oro uostą, kadangi nebegalėjo leisti sau prabangos važiuoti taksi. Ji nusprendė, kad įsės į lėktuvą kartu su persekiotoju, todėl stengėsi kaip įmanydama palengvinti jam darbą. Juk jam ir taip bus pranešta apie kitą jos sustojimą.

Ji nežinojo tik to, kad jos persekiotoja sėdi aštuntoje eilėje už jos.

Kranc atvertė *Shinbui Times* laikraštį, kad galėtų užsidengti juo veidą, jeigu Petresku atsigręžtų. Bet mergina nesigręžiojo.

Metas paskambinti. Kranc surinko numerį ir suskaičiavo dešimt signalų. Skambant dešimtam į jos skambutį atsiliepė. Ji nepratarė nė žodžio.

– Londonas, – burbtelėjo Fenstonas ir išsijungė.

Kranc išmetė mobilųjį pro langą ir žiūrėjo, kaip jis nukrenta priešais atvažiuojantį traukinį.

Kai traukinys sustojo oro uosto stotelėje, Ana išlipo ir patraukė tiesiai prie *British Airways* stalo. Pasidomėjo ekonominės kla-

sės bilieto kaina į Londoną, nors nė neketino jo pirkti. Ji turėjo tik trisdešimt penkis dolerius. Bet Fenstonas negalėjo šito žinoti. Mergina patikrino išvykimo švieslentę. Tarp skrydžių – pusantros valandos skirtumas. Ana iš lėto nuėjo 91B vartų pusėn stengdamasi, jog tas, kuris seka, jos nepamestų. Visą kelią domėjosi vitrinomis ir vartus pasiekė prasidėjus registracijai į lėktuvą. Ji rūpestingai pasirinko vietą laukiamajame, atsisėdo šalia mažo vaiko. „Eilėse laukiančius keleivius..."

Staiga vaikas suklikо ir pasileido bėgti, jį nusivijo suirzęs tėvas.

Džeko dėmesys nukrypo vos akimirką, bet Ana per tą laiką spėjo dingti. Įsėdo į lėktuvą ar sugrįžo į salę? Galbūt ji suprato, kad seka du žmonės? Džekas naršė akimis salę apačioje. Į lėktuvą buvo kviečiami verslo klasės keleiviai, jos niekur nesimatė. Jis permetė akimis visus likusius keleivius ir nė už ką nebūtų pažinęs kitos moters, jeigu ji nebūtų palietusi savo plaukų, jau nebe šviesių ir trumpai kirptų, o su juodu peruku. Ji taip pat atrodė sutrikusi.

Kranc neskubėjo, kai buvo pakviesti registruotis pirmos klasės keleiviai. Ji nuėjo į moterų tualetą, buvusį kaip tik Petresku už nugaros. Po kelių sekundžių pasirodė ir vėl atsisėdo savo vieton. Kai buvo paskelbta registracijos pabaiga, ji buvo viena iš paskutinių, padavusių savo bilietą.

Džekas žiūrėjo, kaip trumpaplaukė nueina rankove. Kodėl ji tokia tikra, kad Ana skrenda į Londoną? Negi jis vėl jas abi pametė?

Džekas laukė, kol užsidarė vartai, apmaudžiai galvodamas, kad abi moterys tikriausiai keliauja į Londoną. Tiktai tas Anos elgesys išėjus iš viešbučio buvo toks... na, lyg ji šį kartą norėtų būti sekama.

Džekas palaukė, kol savo daiktus susirinko ir nuėjo paskutinis reiso pareigūnas. Jau ketino grįžti į pirmą aukštą ir nusipirkti bilietą į artimiausią Londono lėktuvą, bet atsivėrė vyrų tualeto durys.

Į laukiamąją salę išėjo Ana.

– Sujunkite mane su ponu Nakamura.

– Kaip jus pristatyti?

– Braisas Fenstonas, *Fenstono finansų* valdytojas.

– Aš pasidomėsiu, ar ponas Nakamura neužsiėmęs, pone Fenstonai.

– Bus neužsiėmęs, – atšovė Braisas.

Linija nutilo. Praslinkus kelioms minutėms atsiliepė kitas balsas:

– Labas rytas, pone Fenstonai, čia Takašis Nakamura, kuo galėčiau jums padėti?

– Skambinu norėdamas įspėti...

– Įspėti mane? – pasitikslino Nakamura.

– Gavau žinių, kad Petresku mėgino parduoti jums van Gogą.

– Taip, mėgino, – atsakė Nakamura.

– Ir kiek ji užsiprašė? – pasidomėjo Fenstonas.

– Jei neklystu, kaip amerikiečiai sako – gyvą galą.

– Jeigu jums užteko kvailumo nusipirkti tą paveikslą, pone Nakamura, gali paaiškėti, kad tai reikš jūsų galą, – užsipuolė Fenstonas, – nes tas paveikslas priklauso man.

– Aš nė neįtariau, kad jis priklauso jums. Maniau, jis...

– Tada klydote. Galbūt taip pat nežinote, kad toji Petresku nebedirba mūsų banke.

– Dr. Petresku, tiesą sakant, gana aiškiai leido tai suprasti...

– Ar ji prisipažino, kad buvo atleista?

– Taip.

– Ar pasakė kodėl?

– Nupasakojo smulkiai.

– Ir jūs vis dar norite turėti su ja reikalų?

– Taip. Tiesą sakant, bandau persivilioti ją į savo valdybą, padaryti savo fondo direktore.

– Nepaisant to, kad man teko atleisti ją už banko tarnautojui nederančią veiklą?

– Ne *banko*, pone Fenstonai, o *jūsų* banko.

– Neužkalbinėkite man dantų, – atkirto Fenstonas.

– Tebūnie, – atsakė Nakamura. – Leiskite pasakyti jums atvirai: jeigu dr. Petresku prisijungs prie mūsų kompanijos, ji netruks sužinoti, kad mes netoleruojame politikos, kai iš klientų apgaule išviliojamas palikimas, juolab iš senų damų.

– Kaip tuomet vertinate direktorius, kurie pavagia banko užstatą, vertą šimto milijonų dolerių?

– Man malonu girdėti, kad šitaip brangiai įvertinote paveikslą, nes savininkė...

– Aš esu savininkas, – sukriokė Fenstonas, – remiantis Niujorko valstijos įstatymu.

– Kurio jurisdikcija Japonijos nesiekia.

– Ar jūsų kompanija neturi kontorų Niujorke?

– Pagaliau radome vieną punktą, dėl kurio galiu sutikti, – atsakė Nakamura.

– Tuomet niekas man nesukliudys įteikti jums orderį Niujorke, jeigu per kvailą savo galvą bandysite nupirkti mano paveikslą.

– Ir kieno prašymu bus išrašytas orderis? – pasidomėjo plieno magnatas.

– Kur lenkiate? – suriko Fenstonas.

– Mano Niujorko advokatai norės sužinoti, prieš ką stoja. Ar prieš Braisą Fenstoną, *Fenstono finansų* valdytoją, ar prieš Niku

Munteanu, Čaušesku, paskutinio Rumunijos diktatoriaus, pinigų plovėją?

– Negrasinkite man, Nakamura, nes aš...

– Nusuksite mano vairuotojui sprandą?

– Kitą kartą ne vairuotojui.

Po ilgokos pauzės Nakamura tęsė:

– Suprantu, jog man būtų protinga persvarstyti savo poziciją...

– Taip ir maniau, kad ateisi į protą, – leptelėjo Fenstonas, dėdamas ragelį.

Kai Ana po valandos įlipo į Bukarešto lėktuvą, ji buvo įsitikinusi, jog nusikratė Fenstono uodegos. Iš skambučio Tinai jie turėjo būti tikri, kad ji keliauja į Londoną paimti paveikslo, *kur jis visuomet buvo*. Dėl šitos užuominos Fenstonas su Lipmanu turėjo sukryžiuoti ietis.

Galbūt persistengė tiek ilgai gaišusi prie *British Airways* stalo ir pasukusi tiesiai prie 91B vartų be bilieto. Laimė, pasimaišė tas berniukas. Net pati Ana nesitikėjo, kad įžnybusi jam į šlaunį sukels tiek triukšmo.

Ana nerimavo tik dėl draugės. Rytoj tokiu metu Fenstonas su Lipmanu jau žinos, kad Petresku pakišo jiems kiaulę, akivaizdžiai perkandusi, kad jos pokalbių klausomasi. Ana bijojo, kad bedarbės dalia bus menkiausia Tinos laukianti problema.

Kai lėktuvo ratai atsiplėšė nuo Japonijos žemės, mintys nunešė Aną pas Antoną. Ji vylėsi, kad trijų dienų jam užteko.

Fenstono žmogus persekiojo ją skersgatvyje. Praėjimą užtvėrė aukšta aptrupėjusi akmenų siena su spygliuota viela viršuje. Ana žinojo, kad kito kelio nėra. Ji atsigręžė į savo persekiotoją už kelių pėdų. Žemas, bjaurus vyras išsitraukė iš dėklo pistoletą, atlaužė

gaiduką, išsišiepė ir nusitaikė jai tiesiai į širdį. Ji sukosi ir pajuto, kaip kulka grybšteli jos petį...

– Jeigu norėtumėte pasitikslinti laiką, Bucharešte dabar trys valandos dvidešimt minučių po pietų.

Ana truktelėjusi pabudo.

– Kokia šiandien diena? – paklausė ji praeinančios palydovės.

– Ketvirtadienis, dvidešimta, ponia.

rugsėjo 20 d.

37

Pasitrynusi akis Ana nusistatė vietinį laiką.

Ji įvykdė pažadą Antonui, grįžo nepraėjus keturioms dienoms. Dabar didžiausia problema bus pergabenti paveikslą į Londoną tuo metu, kai...

– Ponios ir ponai, kapitonas įjungė įspėjimą prisisegti saugos diržus. Bucharešte leisimės maždaug po dvidešimties minučių.

Ji nusišypsojo pagalvojusi, kad Fenstono žmogus nusileido Honkonge ir dabar suka galvą, kodėl jos nesimato bemuitėje zonoje. Ar toliau skris į Londoną, ar rizikuos persėsti į Rumunijos sostinėn skrendantį lėktuvą? Tikriausiai pasiektų Buchareštą tuo metu, kai ji išskris į Londoną.

Išėjusi į gatvę Ana apsidžiaugė pamačiusi besišypsantį Sergėjų prie savo geltonojo *Mersedeso*. Jis atidarė dureles. Vienintelė bėda – Ana neturėjo pinigų, kad galėtų susimokėti vairuotojui.

– Kur dabar? – paklausė Sergėjus.

– Pirmiausiai turiu pasiekti akademiją, – pasakė ji.

Ana mielai būtų papasakojusi Sergėjui, ką per tas dienas išgyveno, bet per mažai jį pažinojo, kad išdrįstų. Nepasitikėjimas žmonėmis – tai dar viena nelinksma patirtis.

Sergėjus išleido ją prie akademijos laiptų, kur Ana išsiskyrė su Antonu prieš skrydį. Jai nebereikėjo prašyti, kad vairuotojas palauktų. Prie budėtojo stalo išsiaiškino, kad profesoriaus Teodoresku paskaita „Autorystė“ netrukus prasidės.

Ana nuėjo į auditoriją pirmajame aukšte. Įėjo su keliais kitais studentais prieš pat užgesinant šviesas ir šmurkštelėjo į antros eilės

galą, trokšdama bent kelioms minutėms ištrūkti iš realaus pasaulio.

– Autorystė ir kilmė, – pradėjo Antonas, persibraukdamas plaukus (tą garsų gestą studentai kartodavo jam už nugaros), – meno žinovams kelia daugiau diskusijų ir nesutarimų nei kokia kita tema. Kodėl? Nes yra seksuali, atvira ginčams ir nesibaigianti. Nėra jokios abejonės, kad ne vienoje garsiausioje pasaulio galerijoje šiandien eksponuojami darbai nėra nutapyti tų autorių, kurių pavardės užrašytos ant rėmo. Žinoma, gali būti, kad meistras nutapė pagrindinę figūrą, pavyzdžiui, Mergelę ar Kristų, o pameistrys užpildė foną. Todėl mums tenka spręsti, ar keletas paveikslų, vaizduojančių tą patį objektą, gali būti vieno meistro rankos, ar labiau tikėtina, kad vienas ar net daugiau yra tapyti geriausių jo mokinių, kurių potėpius po keleto šimtų metų painiojame su mokytojo. – Išgirdusi minint geriausius mokinius, Ana nusišypsojo, nes prisiminė turinti laišką Danutai Sekalskai.

– Pereikime prie pavyzdžių, – tęsė Antonas, – ir pasižiūrėkime, ar jums pavyks pažinti ne tokio garsaus mirtingojo ranką. Pirmasis – paveikslas, šiuo metu kabantis Friko muziejuje Niujorke. – Už profesoriaus nušvito skaidrė. – Rembrantas, girdžiu jus šūktelint, bet Rembranto paieškos projekto autoriai, – darbas pradėtas 1974 m., – su jumis nesutiktų. Žinovai mano, kad *Lenkų raitelis* yra mažiausiai dviejų autorių darbas, vienas iš kurių gali – kartoju, gali – būti Rembrantas. Metropoliteno muziejus, vos už kelių kvartalų nuo Friko, kitoje 5-osios Aveniu pusėje, negalėjo nuslėpti savo nerimo, kai tie patys įžymūs mokslininkai paskelbė, kad du Beršteinų šeimos portretai, įsigyti 1929 m., tapyti ne olandų meistro.

– Per daug nesigraužkite dėl problemų, su kuriomis susidūrė šios dvi įstaigos, nes iš dvylikos Rembrantui priskiriamų paveikslų Londono Voleso kolekcijoje tiktai vienas – *Titas, dailininko sū-*

nus – pripažintas originalu. – Ana taip susidomėjo, kad ėmė žymėtis. – Antrasis dailininkas, į kurį norėčiau atkreipti dėmesį, – garsus ispanų meistras Goja. Didžiam Prado muziejaus Madride nusivylimui, Chuanas Chosė Chunkera, didžiausias Gojos žinovas pasaulyje, spėja, jog „juodieji paveikslai“, tarp kurių ir tokios įstringančios vizijos kaip *Šėtonas, ryjantis savo vaikus*, negali būti Gojos darbas, nes, kaip pabrėžia ekspertas, kambarys, kur yra tos freskos, buvo baigtas tik po dailininko mirties. Įžymus australų kritikas Robertas Hadžesas knygoje apie Goją daro prielaidą, jog visus juos tapė menininko sūnus.

– O dabar pereikime prie impresionistų ir vėlesnių. Keletas Monė, Manė, Matiso ir van Gogo pavyzdžių, dabar eksponuojamų didžiausiose pasaulio galerijose, nėra gavę savo srities specialistų patvirtinimo. *Saulėgrąžas*, pavyzdžiui, kurias 1987 m. beveik už keturiasdešimt milijonų pardavė *Kriscio* aukcionas, dar turi patvirtinti Luisas van Tilborgas iš van Gogo muziejaus.

Kai profesorius pasisuko uždėti kitos skaidrės, jo akys užkliuvo už Anos. Ji nusišypsojo, o Antonas uždėjo Rafaelį vietoj van Gogo, kas prajuokino studentus.

– Kaip matote, aš taip pat galiu priskirti vieną paveikslą kitam menininkui. – Juokas virto aplodismentais. Bet tada, labai nustebindamas, profesorius atsisuko ir įsmeigė į Aną žvilgsnį.

– Šis nuostabus miestas išaugino vieną puikų paveikslų autentiškumo specialistą, kuris šiuo metu dirba Niujorke. Prieš keletą metų, kai mes abu buvome studentai, iki nakties diskutuodavome apie šį konkretų paveikslą. – Vėl ekrane užsižiebė Rafaelis. – Po paskaitos mes susitikdavome mėgstamoje vietelėje, – jis vėl pažvelgė į Aną, – *Koskies*, kur, žinau iš patikimų šaltinių, daugelis iš jūsų taip pat mėgstate rinktis. Mes visuomet susitikdavome devintą, po vakarinės paskaitos. – Profesorius vėl sutelkė dėmesį į paveikslą ekrane.

– Šitą portretą, žinomą *Rausvosios Madonos* pavadinimu, neseniai įsigijo Londono nacionalinė galerija. Rafaelio ekspertų nuomonės išsiskyrė, tačiau daugelis susirūpinę, kad egzistuoja tiek daug to paties paveikslo egzempliorių, priskiriamų vienam dailininkui. Kai kas linkęs manyti, jog drobė veikiau yra Rafaelio ar postrafaelinės mokyklos.

Kai Antonas dar kartą pažvelgė į auditoriją, antros eilės galą išvydo tuščią.

Ana nuvažiavo į *Koskies* likus kelioms minutėms iki pasiūlytos valandos. Tik labai atidus studentas būtų pastebėjęs, jog dėstytojas kelioms sekundėms nukrypo nuo paruoštos paskaitos, kad pasakytų jai, kur susitiksią. Ji negalėjo nepastebėti baimės seno bičiulio akyse, akivaizdžios tik tiems, kuriems teko stengtis išlikti policinėje valstybėje.

Ana apsižvalgė. Sena studentų skylė ne tiek daug pasikeitė. Tie patys plastmasiniai stalai, tos pačios kėdės ir tikriausiai tas pat prastas vynas, kuris niekaip nerado eksportuotojo. Nelabai tinkama vietelė susitikti dailės istorijos profesoriui ir Niujorko paveikslų agentei. Ji užsakė dvi taures raudono naminio vyno.

Ana dar prisiminė laikus, kai vakarai *Koskies* atrodė labai šaunūs, kai, pasiginčijusi su bičiuliais apie Konstantino Brinkušio, U2, Tomo Kruzo ir Džono Lenono privalumus, pakeliui namo turėdavo čiulpti mėtą, kad mama neužuostų, jog rūkė ir gurkšnojo alkoholį. Tėvas visuomet suprasdavo – pamerkdavo ir besdavo pirštu į kambarį, kuriame tuo metu būdavo mama.

Prisiminė, kaip pirmą kartą mylėjosi su Antonu. Buvo taip šalta, kad jie abu liko su paltais, o kai viskas baigėsi, Ana suabejojo, ar dar kada nors norės pakartoti. Atrodo, kad niekas Antonui nebuvo paaiškinęs, jog moteriai pasiekti orgazmą reikia šiek tiek daugiau laiko.

Ana pakėlė akis ir išvydo prie jos artėjantį aukštą vyrą. Ji ne iš karto pažino profesorių. Žmogus vilkėjo per didelę kareivišką milinę, buvo šaliku apsimuturiavęs kaklą ir užsivožęs kailinę ausinukę. *Ideali apranga Niujorko žiemai*, iškart pagalvojo Ana.

Antonas atsisėdo priešais ją ir nusiėmė kepurę. Jis žinojo, kad vienintelis veikiantis radiatorius yra kitame patalpos gale.

– Paveikslą turi? – paklausė Ana, nebeįstengdama ilgiau laukti nė sekundės.

– Taip, – atsakė Antonas. – Drobė, kol skraidei, visą laiką buvo mano studijoje, nes net žiopliausias studentas būtų pastebėjęs, jog tapyta ne mano stiliumi, – pridūrė prieš nugerdamas vyno. – Prisipažįstu, mielai atsikratysiu to prakeikto senio. Sėdėjau kalėjime už mažiau ir paskutines keturias paras nemiegojau. Net žmona įtaria, kad kažkas ne taip.

– Atleisk, – atsiprašė Ana, Antonui pradėjus sukti cigaretę. – Nereikėjo kišti tavęs į tokį pavojų, bet dar blogiau, kad turiu prašyti kitos paslaugos. – Profesorius neatrodė nudžiugęs, bet laukė, ko Ana prašys. – Sakei, kad turi paslėpęs namuose aštuonis tūkstančius dolerių.

– Taip, dauguma rumunų slapsto pinigus po čiužiniais, jeigu vidury nakties pasikeistų vyriausybė, – atsakė Antonas, pridegdamas cigaretę.

– Noriu šiek tiek pasiskolinti, – tęsė Ana. – Grąžinsiu pinigus, kai tik sugrįšiu į Niujorką.

– Čia tavo pinigai, Ana, gali pasiimti iki paskutinio cento.

– Ne, jie mano mamos, bet nesakyk jai, nes dar pagalvos, kad esu prasiskolinusi ir ims pardavinėti baldus.

Antonas nenusijuokė.

– Tu tikrai pakliuvai į bėdą, taip?

– Ne, jeigu gausiu paveikslą.

– Ar norėtum, kad dar vieną dieną jį palaikyčiau? – gurkšteldamas vyno paklausė jis.

– Ne, nors miela, kad pasiūlei, – atsakė Ana. – Tokiu atveju abu nesudėsime bluosto. Manau, atėjo metas paimti iš tavęs drobę.

Nieko daugiau nesakiusi Ana atsistojo taip ir nepalietusi savo vyno.

Antonas išmaukė jį iki dugno, sumaigė nuorūką ir paliko kelias monetas ant stalo. Vėl užsivožė lapinę kepurę ir išėjo įkandin Anos iš baro. Ji negalėjo prisiminti, kada paskutinį kartą išėjo iš *Koskies* kartu.

Ana apsidairė į abi puses, tik tada prisiartino prie kažką karštai Sergėjui kuždančio Antono.

– Ar spėsi aplankyti mamą? – pasidomėjo profesorius, kai Sergėjus atidarė jai taksi dureles.

– Ne, kai yra stebimas kiekvienas mano žingsnis.

– Aš nieko nemačiau, – nustebo Antonas.

– Ne matai, o jauti, – paaiškino Ana. Po to patylėjusi pridūrė: – Maniau jo nusikračiusi.

– Nenusikratėte, – patvirtino Sergėjus jiems nuvažiuojant.

Niekas nekalbėjo visą kelią iki Antono namų. Vos tik Sergėjus sustabdė automobilį, Ana iššoko ir nusekė paskui Antoną į namą. Tas greitai nusivedė ją į palėpę. Nors Ana aiškiai girdėjo apačioje skambant Sibelijų, bet ji visiškai nenorėjo susipažinti su draugo žmona.

Ana įžengė į drobių prigrūstą patalpą. Žvilgsnį kaipmat užkliudė van Gogo portretas aptvarstyta kaire ausimi. Ji nusišypsojo. Paveikslas įdėtas į matytą rėmą, raudonoje praviroje dėžėje.

– Geriau negali būti, – įvertino Ana. – Dabar belieka pasistengti, kad jis patektų į tas rankas.

Antonas nieko neatsakė, o kai mergina atsigręžė, rado jį klūpintį tolimame kambarėlio kampe ir lupantį grindlentę. Įkišęs vidun

ranką ištraukė storą voką ir įgrūdo jį į vidinę kišenę. Po to priėjo prie dėžės ir ėmė užkalinėti. Buvo akivaizdu, kad jis nori kuo greičiau atsikratyti paveikslo. Kai paskutinė vinis buvo savo vietoje, pakėlė dėžę ir nieko netaręs išsivedė Aną iš kambario.

Ši atidarė duris, kad Antonas galėtų išeiti į gatvę. Ana apsidžiaugė radusi Sergėjų prie atidarytos bagažinės. Antonas įkėlė dėžę vidun ir nusišluostė rankas vieną į kitą tarsi džiaugdamasis, kad išsivadavo nuo paveikslo. Užtrenkęs bagažinę Sergėjus sėdo už vairo.

Išsitraukęs pinigus iš vidinės kišenės Antonas įteikė juos Anai.

– Ačiū, – atsakė ji, perduodama kitą, tik ne profesoriui skirtą voką.

Tas perskaitė pavardę ir nusišypsojęs pasakė:

– Perduosiu jai. Ir tikiuosi, – pridūrė jis, – kad tau pavyks tai, ką sugalvojai.

Pabučiavęs Aną į abu skruostus Antonas vėl dingo name.

– Kur šiąnakt nakvosite? – pasiteiravo Sergėjus, kai mergina persėdo į priekinę sėdynę.

Ana atsakė jam.

rugsėjo 21 d.

38

Kai Ana pakirdo, Sergėjų rado sėdintį ant automobilio kapoto, traukiantį cigaretę. Ana pasirąžė, pamirksėjo, pasitrynė akis. Ant galinės sėdynės ji permiega pirmą kartą – ir daug geriau nei furgone prie Kanados sienos, vienai, niekieno nesaugomai.

Išlipusi iš automobilio ji pratampė kojas. Raudonoji dėžė gulėjo savo vietoje.

– Labas rytas, – pasisveikino Sergėjus. – Tikiuosi, išsimiegojote?

Ana nusijuokė.

– Atrodo, už jus tikrai geriau.

– Dvidešimt metų atitarnavus kariuomenėje miegas tampa prabanga, – paaiškino Sergėjus. – O dabar prašom pusryčių.

Grįžęs į mašiną iš po sėdynės ištraukė skardinę dėžutę. Nuėmęs dangtelį parodė turinį: dvi bandeles, virtą kiaušinį, sūrio griežinėlį, porą pomidorų, apelsiną ir kavos termosą.

– Iš kur visa tai? – pasidomėjo Ana, kai taksistas ėmė lupti apelsiną.

– Vakar dienos vakarienė, – paaiškino Sergėjus, – paruošta brangios mano žmonos.

– Kaip pasiteisinsite, kad negrįžote nakvoti? – paklausė Ana.

– Pasakysiu tiesą, – atsiliepė vyras, – miegojau su gražia moterimi. – Ana nukaito. – Tik bijau, jog esu per senas, kad ji manimi patikėtų, – baigė jis. – Ką darysime toliau? Plėšime banką?

– Jeigu tik žinote tokį, kuriame būtų penkiasdešimt milijonų grynais, – juokdamasi atsakė Ana. – Priešingu atveju man reikia

priduoti ją, – parodė į dėžę, – į artimiausio Londono lėktuvo bagažą, todėl reikia išsiaiškinti, kada atidaroma krovinių saugykla.

– Kai pasirodo pirmas keleivis, – atsakė Sergėjus, lupdamas kiaušinį. – Paprastai apie septintą, – patikslino duodamas jį savo globotinei.

Ana atsikando.

– Tuomet norėčiau būti ten prieš septynias, kai atsidarys, kad būčiau tikra, jog dėžė tikrai pateko į lėktuvą. – Ji dirstelėjo į laikrodį. – Ko gero, reikėtų pajudėti.

– Nemanau.

– Ką turite galvoje? – sunerimusi paklausė Ana.

– Kad tokia moteris, kaip jūs, nakvotų ant galinės sėdynės, o ne viešbutyje, turi būti rimta priežastis. Nujaučiu, jog ta priežastis yra čia, – parodė į dėžę. – Todėl būtų neišmintinga, jeigu kas nors pastebėtų jus šį rytą registruojančią raudoną dėžę.

Ana įdėmiai žiūrėjo į taksistą nieko nesakydama.

– Ar dėžėje gali būti kas nors, kuo nenorėtumėte sudominti pareigūnų? – tęsė jis. Ana nepratarė nė žodžio, nors jis leido jai atsakyti. – Taip ir maniau, – padarė išvadą Sergėjus. – Žinote, kai buvau pulkininkas ir reikėdavo atlikti ką nors, kad niekas nesužinotų, visuomet siųsdavau kapralą. Įsitikinau, kad taip nė šuo nesuuodžia. Manau, šiandien aš būsiu jūsų kapralas.

– O jeigu jus sugaus?

– Vadinasi, būsiu atlikęs kai ką naudinga. Manote, smagu dirbti taksistu, kai esi vadovavęs pulkui? Nesirūpinkite, panele. Turiu bičiulių muitinėje, jeigu pasiūlysiu padorią sumą, jie užmerks akis.

Ana atidarė rankinę, ištraukė iš Antono voko penkias dvidešimties dolerių kupiūras.

– Ne, ne, panele, – pamojavo rankomis Sergėjus, – mes neketiname papirkinėti policijos viršininko, tik porą vietinių, – pridūrė

imdamas vieną dvidešimtinę. – Be to, man jų paslaugų gali prireikti ir ateityje, todėl nereikia skatinti jų godumo.

Ana nusijuokė.

– Kai pasirašinėsite deklaraciją, pasistenkite, kad parašas būtų neįskaitomas.

Taksistas įdėmiai į ją pasižiūrėjo.

– Atrodo, suprantu, paskui vėl nieko nesuprantu. O jūs likite čia ir nesirodykite. Man reikės tik jūsų lėktuvo bilieto.

Ana vėl atidarė rankinę, aštuoniasdešimt dolerių įkišusi atgal į voką surado savo bilietą į Londoną.

Sergėjus sėdo į mašiną, užvedė variklį ir pamojavo.

Ana žiūrėjo, kaip už kampo dingsta taksi su jos paveikslu, lagaminu, bilietu į Londoną ir dvidešimčia dolerių. Jai liko tik sumuštinis su sūriu bei pomidoru ir atvėsusios kavos termosas.

Fenstonas atsiliepė po dešimto signalo.

– Ką tik nusileidau Bucharešte, – pasakė Olga. – Raudona dėžė pakrauta į Londono lėktuvą, kuris leisis Hitrou šiandien apie ketvirtą popiet.

– Mergina?

– Nežinau, kokie jos planai, kai sužinosiu...

– Pasirūpink, kad kūnas liktų Bucharešte.

Telefonas nutilo.

Kranc išėjo iš pastato, pakišo neseniai įsigytą telefoną po sunkvežimio priekabos ratu ir palaukusi, kol jį pervažiuos, vėl grįžo į terminalą.

Ji patikrino skrydžių lentą, tačiau nebuvo tikra, kad Petresku keliaus į Londoną; šiaip ar taip, tą rytą buvo skrydis ir į Niujorką.

Jeigu Petresku užsiregistruos į Niujorko lėktuvą, jai teks nužudyti ją oro uoste. Beje, čia tai darys nebe pirmą kartą.

Kranc užlindo už didelio gėrimų automato ir ėmė laukti. Pasistengė, kad galėtų nekliudoma stebėti keleivius atvežančius taksi. Ją domino vienas konkretus taksi su vienu keleiviu. Petresku nepavyks antrą kartą jos apkvailinti, nes ji ketina apsidrausti.

Po trisdešimties minučių Ana ėmė nerimauti. Po keturiasdešimties ne juokais susirūpino. Po penkiasdešimties ją apėmė panika. Po valandos Ana ėmė svarstyti, ar tik Sergėjus nedirba Fenstonui. Dar po kelių minučių iš už kampo išniro senas geltonas *Mersedesas*, vairuojamas dar senesnio vairuotojo.

Sergėjus nusišypsojo.

– Atrodo, kad akmuo nuo širdies nusirito, a? – paklausė jis, tiesdamas bilietą ir atidarydamas priekines dureles.

– Ne, ne, – išlemeno nesmagiai pasijutusi Ana.

Sergėjus nusišypsojo.

– Krovinys užregistruotas į lėktuvą, tą patį, kuriuo skrisite jūs, – pasakė vėl sėsdamas už vairo.

– Gerai, ir man tikriausiai metas keliauti, – atsakė Ana.

– Sutinku, – pasukdamas raktelį pritarė Sergėjus. – Tik turite pasisaugoti, nes amerikietis jau tyko jūsų.

– Jam rūpiu ne aš, o paketas, – prisipažino Ana.

– Bet jis matė, kaip nešiau jį į krovinių skyrių ir už dvidešimt dolerių išsiaiškins, kur jis keliauja.

– Man jau nebesvarbu, – atsakė Ana, nieko daugiau neaiškindama.

Sergėjus susimąstė, bet nieko neklausė įsukdamas į oro uosto kelią.

– Aš jums tiek daug skolinga, – pradėjo Ana.

– Keturis dolerius, – atšovė Sergėjus, – ir dar už gurmaniškus pusryčius. Penkių užteks.

Ana surado rankinėje Antono voką, paliko jame penkis šimtus dolerių ir vėl užklijavo. Kai Sergėjus sustojo prie taksi platformos šalia pagrindinio terminalo, Ana padavė jam voką.

– Penki doleriai, – pasakė.

– Ačiū, panele, – padėkojo vairuotojas.

– Ana, – pataisė jį mergina ir pabučiavo į skruostą. Jei būtų atsigręžusi, būtų pamačiusi, kad senas karys verkia.

Ar reikėjo jai papasakoti, kad pulkininkas Sergėjus Slatinaru buvo jos tėvo nužudymo liudininkas?

Kai Tina lipo iš lifto, pastebėjo iš savo kabineto išeinantį Lipmaną. Įsmukusi į moterų tualetą smarkiai plakančia širdimi mergina svarstė, kuo tai gali baigtis. Ar advokatas išsiaiškino, kad ji gali klausytis visų Fenstono pokalbių ir prie stalo sėdėdama mato tai, kas vyksta valdytojo kabinete? Dar blogiau, jeigu jis išsiaiškino, kad paskutiniais metais ji persisiunčia visus slaptus dokumentus. Tina stengėsi likti rami, kai koridoriumi iš lėto nuėjo prie savo kabineto. Dėl vieno dalyko ji buvo įsitikinusi: neras jokio pėdsako, kad Lipmanas lankėsi tame kambaryje.

Atsisėdusi prie stalo įsijungė kompiuterį. Jai pasidarė negera – Lipmanas kabinete kalbėjosi su Fenstonu. Valdytojas įdėmiai jo klausėsi.

Džekas matė, kaip Ana pabučiavo vairuotoją. Nepamiršo, jog čia tas pats vyras, išpešęs iš jo dvidešimt dolerių – sumą, kuri nebus įtraukta į jo išlaidų sąmatą. Jis mąstė, kad abu su taksistu prabudėjo

visą naktį, kol mergina miegojo. Jeigu užsnūs, bijojo Džekas, bent minutei, trumpaplaukė gali nugvelbti paveikslą, nors nuo tada, kai įlipo į Londono lėktuvą, jos daugiau nepastebėjo. Įdomu, kur ji dabar. Netoli, spėjo jis. Su kiekviena valanda Džekui vis aiškėjo, kad turi reikalų ne su paprastu taksistu, bet žmogumi, pasiryžusiu rizikuoti savo gyvybe dėl Anos, nors galbūt netgi nežino svarbos to, kas guli dėžėje. Turėjo būti koks nors paaiškinimas.

Džekas žinojo, kad tuščiai gaištų laiką mėgindamas papirkti taksistą, nes patyrė savo kailiu, bet krovinių skyriaus viršininkas pasivedėjo jį į savo kabinetą ir netgi nukopijavo deklaracijos puslapį. Dėžė keliauja artimiausiu reisu į Londoną. Jau pakrauta, patikino jis. Neblogai investuoti penkiasdešimt dolerių, nors parašas neįskaitomas. Ar ji skris tuo pačiu reisu? Džekas nebuvo tuo tikras. Jeigu van Gogas raudonoje dėžėje grįžta į Londoną, kas buvo toje, kurią Petresku nugabeno į Japoniją ir nunešė į Nakamuros kabinetą? Jam neliko nieko kito, kaip tik laukti, ar mergina sės į tą lėktuvą.

Sergėjus žiūrėjo, kaip Ana eina pro oro uosto duris tempdama savo lagaminą. Jis praneš Antonui vėliau, kad saugiai nuvežė keleivę į vietą. Ana atsigręžusi pamojavo, todėl jis nepastebėjo, kaip klientas įsėdo į automobilio galą, kol neišgirdo užsitrenkiant durelių. Jis dirstelėjo į galinio vaizdo veidrodėlį.

– Kur, ponia? – paklausė.

– Į senąjį oro uostą, – atsakė ji.

– Nežinojau, kad jis dar veikia, – užvedė šneką vairuotojas, bet keleivė neatsakė. Kai kurie keleiviai būna nešnekūs.

Kai pasiekė antrą transporto žiedą, Sergėjus pasirinko antrą juostą. Jis vėl dirstelėjo į moterį. Kažkodėl ji atrodė matyta – gal

kada vežė taksi? Sankryžoje Sergėjus pasuko kairėn į senąjį oro uosto kelią. Šis buvo tuščias. Jo tiesa, čia niekas nevažinėjo nuo tada, kai 1989 m. lapkritį bandė pasprukti Čaušesku. Jis dar kartą pažvelgė į veidrodėlį nelėtindamas greičio, ir staiga jį užplūdo prisiminimai. Dabar Sergėjus tiksliai prisiminė, kur yra matęs tą moterį. Jos plaukai tuomet buvo ilgesni, šviesūs, ir nors tai buvo prieš gerą dešimtmetį, akys nepasikeitė – nieko nematančios, gręžiančios tave mirties akimirką, kai ji žudė, akys.

Pulkininko Slatinaru būrį apsupo Bulgarijos pasieny. Greitai susemti jie buvo nuvaryti į artimiausią karo belaisvių stovyklą. Jis tebegirdėjo jaunų savanorių – kai kurie buvo ką tik baigę mokyklą – riksmus. Kai jie išklodavo Kranc viską, ką žinojo, arba nepasakydavo nieko, ji perrėždavo jiems gerklę žiūrėdama į akis. Įsitikinusi, kad jei negyvi, vienu peilio čirkštelėjimu nurėsdavo galvą ir sviesdavo į prigrūstos kameros vidurį. Netgi didžiausi jos pakalikai nusukdavo akis.

Prieš išeidama budelė dar nužvelgdavo likusius. Ir kasvakar atsisveikindavo sakydama: „Aš dar neapsisprendžiau, kuris iš jūsų bus sekantis“.

Tik trys iš jo vyrų liko gyvi, bet vien todėl, kad buvo sugauta nauja kalinių partija, turinti šviežesnės informacijos. Trisdešimt septynias bemieges naktis pulkininkas Sergėjus Slatinaru svarstė, kada ateis jo eilė. Paskutinė Kranc auka buvo Anos tėvas, vienas iš drąsiausių jo pažinotų vyrų, kuris turėjo mirti kaudamasis su priešu, o ne mėsininkės rankose.

Kai jie pagaliau buvo grąžinti į tėvynę, viena iš jo pirmųjų, kaip karo vado, pareigų buvo papasakoti Anos motinai kapitono Petresku žūties aplinkybes. Jis pamelavo pasakęs, kad jos vyras žuvo narsiai kaudamasis mūšyje. Kam jai tas košmaras? O paskui paskambino Antonas ir pasakė sulaukęs kapitono Petresku dukters

skambučio. Ji ketinanti atvykti į Bucharештą, ar jis galėtų... Antonas – dar vienas, kuris niekam neatskleidė paslapties.

Atslūgus priešiškumui greitai paplito gandai apie Kranc. Ji kalėjime, ji paspruko į Ameriką, ji nužudyta. Sergėjus meldėsi, kad ji būtų gyva, nes pats norėjo ją pribaigti. Tik baiminosi, kad žudikė nedrįs pasirodyti Rumunijoje, nes tiek daug buvusių draugų pažintų ją ir stotų į eilę dėl teisės perpjauti jai gerklę. Ko ji sugrįžo? Ką ji sumąstė, jeigu drįsta šitaip rizikuoti?

Privažiavęs tuščią plynę, kur kadaise buvo pakilimo takas, o dabar – apžėlęs piktžolėmis, duobėtas kelias, Sergėjus sumažino greitį. Viena ranka laikė vairą, kita lėtai slinko kairiu šonu, kol po sėdyne pasiekė ginklą, kuriuo nesinaudojo nuo Čaušesku mirties nuosprendžio.

– Kur jus išleisti, ponia? – paklausė, tarsi riedėtų judria gatve. Jis suėmė pirštais buožę. Keleivė nieko neatsakė. Vairuotojo akys nukrypo į galinio vaizdo veidrodėlį. Jis suprato, kad bet koks staigus judesys ją įspės. Kranc ne tik turėjo pranašumą, kadangi sėdėjo jam už nugaros, – ji sekė kiekvieną jo krustelėjimą. Pulkininkas suprato, kad vienas iš jų bus negyvas po šešiasdešimties sekundžių.

Sergėjus užlenkė smilių ant gaiduko, išlaisvino pistoletą iš po sėdynės ir lėtai, centimetras po centimetro ėmė kelti ranką. Jau ketino užgulti stabdžius, kai moters ranka vienu staigiu judesiu griebė jį už plaukų ir užvertė galvą. Koja pakilo nuo akseleratoriaus ir mašina pamažu sustojo tuščiame kelyje. Jis kilstelėjo ginklą dar centimetrą.

– Kur keliauja mergina? – pareikalavo atsakyti moteris, užlauždama jo galvą taip, kad galėtų žiūrėti į akis.

– Kokia mergina? – spėjo atsakyti ir pajuto peilio geležtę po Adomo obuoliu.

– Nežaisk su manimi, seni. Mergina, kurią paleidai oro uoste.

– Ji nepasakė. – Dar centimetras.

– Ji nepasakė, nors visur ją vežiojai? Kur? – suriko Kranc ir peilio ašmenys įsmigo į odą.

Dar pora centimetrų.

– Klausiu paskutinį kartą, – suriko ji, kai peilis prapjovė odą ir pulkininko kaklu ėmė kapsėti šiltas kraujas. – Kur ji *skrenda?*

– Nežinau, – suriko Sergėjus keldamas ranką, nusitaikydamas į moters galvą ir nuspausdamas gaiduką.

Kulka susmigo Olgai į petį ir bloškė aukštielninką, bet vairuotojo plaukų ji nepaleido. Sergėjus dar kartą spustelėjo gaiduką... bet tarp šūvių buvo visa sekundė. Daugiau nei pakankamai, kad vienu judesiu žudikė perrėžtų jam gerklę.

Priešmirtinis Sergėjaus prisiminimas – šaltos pilkos akys.

39

Lipmanas nemiegojo, kai suskambėjo telefonas. Jis mažai miegodavo, nors ir žinojo, kad tik vienas žmogus drįstų trukdyti jį tokią valandą.

Jis pakėlė telefoną ir pasisveikino:

– Labas rytas, valdytojau. – Tarsi sėdėtų prie stalo savo kabinete.

– Kranc surado paveikslą.

– Kur jis? – paklausė Lipmanas.

– Buvo Bucharešte, o dabar keliauja į Hitrou.

Lipmanas norėjo atsakyti: „Taip ir žinojau", bet pasitenkino paklausęs:

– Kada leidžiasi lėktuvas?

– Po keturių Londono laiku.

– Aš pasirūpinsiu, kad kas nors jo palauktų ir paimtų.

– Ir perkeltų į pirmą Niujorko reisą.

– O kur Petresku? – parūpo advokatui.

– Neįsivaizduoju, – atšovė Fenstonas, – bet Kranc jos laukia oro uoste. Todėl nesitikėk jos tame pačiame lėktuve.

Lipmanas išgirdo trakštelėjimą. Fenstonas niekada neatsisveikina. Advokatas išsiropštė iš lovos, susirado užrašų knygelę, pavartė, kol rado „P". Patikrinęs laikrodį surinko kabineto numerį.

– Ruta Periš.

– Labas rytas, panele Periš. Čia Karlas Lipmanas.

– Labas rytas, – atsargiai atsakė Ruta.

– Radome savo paveikslą.

– Turite van Gogą? – perklausė Ruta.

– Kol kas dar ne, todėl ir skambinu.

– Kuo galėčiau padėti?

– Jis lėktuvo, skrendančio iš Bucharešto, siuntų skyriuje. Lėktuvas leisis prie jūsų durų šiandien po keturių. – Patylėjęs Lipmanas pridūrė: – Pasistenkite sutikti jį ir paimti paveikslą.

– Aš būsiu. Kieno pavardė ant deklaracijos?

– Koks mano reikalas? Tai mūsų paveikslas jūsų dėžėje. Pasirūpinkite, kad nedingtų antrą kartą.

Advokatas padėjo ragelį neleidęs moteriai užprotestuoti.

Ruta Periš su dar keturiais darbuotojais laukė ant pakilimo tako, kai 019 reisas iš Bucharešto nusileido Hitrou oro uoste. Kai tik lėktuvas pasiruošė atidaryti liukus, prie siuntų skyriaus privažiavo ir už dvidešimties metrų sustojo nedidelė vilkstinė: muitininkų mašina, Rutos džipas ir oro uosto apsaugos automobilis.

Jeigu Ruta būtų pakėlusi galvą, būtų pamačiusi besišypsantį Anos veidą langelyje lėktuvo uodegoje. Bet ji nepakėlė.

Išlipusi iš automobilio pervežimų kompanijos vadovė priėjo prie muitininko. Jau anksčiau buvo pranešusi jam, kad ketina perkelti paveikslą iš atskrendančio lėktuvo į vykstantį toliau. Muitininkas aiškiai nuobodžiavo ir svarstė, kodėl ji pasirinko tokio aukšto rango pareigūną tokiai eilinei užduočiai. Kol Ruta konfidencialiai nepranešė paveikslo kainos. Paaukštinimo muitininkas laukė po trijų savaičių. Jeigu susimaus atlikdamas tokį paprastą formalumą, galės pamiršti papildomą sidabro juostelę ant rankovės, nors pažadėjo žmonai, kad jai teks ją prisiūti dar mėnesiui nesibaigus. Ką jau ten kalbėti apie algos pakėlimą.

Kai pagaliau buvo atidaryta anga, jie abu išėjo į priekį, bet tik vyresnysis muitinės inspektorius kreipėsi į vyriausiąjį kroviką:

– Lėktuve yra raudona medinė dėžė. – Jis pasitikslino dokumentus: – Devyniasdešimt ir šešiasdešimt, aštuonių devynių centimetrų storio dėžė. Ant abiejų pusių *Art Locations* logotipas, visuose keturiuose kampuose pažymėta keturiasdešimt septintu numeriu. Noriu, kad iškeltumėte pirmiausiai.

Vyriausiasis krovikas perdavė nurodymą savo pagalbininkams, kurie dingo lėktuvo tamsoje. Kai jie pasirodė, Ana traukė prie pasų kontrolės.

– Šita, – patvirtino Ruta, kai nešikai grįžo prie lėktuvo krašto su raudona dėže. Muitinės pareigūnas linktelėjo. Keltuvas priartėjo prie lėktuvo, vikriai nuleido krovinį ant žemės. Muitininkas patikrino deklaraciją, logotipą, netgi numerius ant kampų.

– Atrodo, kad viskas tvarkoje, panele Periš. Pasirašykite štai čia.

Ruta pasirašė blanke, bet nesugebėjo perskaityti parašo deklaracijos originale. Muitinės pareigūnas sekė akimis keltuvą, kuris privažiavo prie *Art Locations* furgono. Du Rutos darbuotojai įkėlė dėžę į šarvuotą automobilį.

– Aš turėsiu palydėti jus iki išvykstančio lėktuvo, panele Periš, kad galėčiau patvirtinti, jog siuntinys tikrai pakrautas skristi ten, kur numatyta. Kitaip negalėsiu pasirašyti muitinės dokumentų.

– Žinoma, – sutiko Ruta, atliekanti tokią procedūrą po du tris kartus per dieną.

Kai šarvuotas furgonas ėmė važiuoti aplinkkeliu iš trečiojo terminalo į ketvirtąjį, Ana pasiekė bagažo skyrių. Vairuotojas sustojo ir pastatė furgoną prie *United Airlines* lėktuvo, skrendančio į Niujorką.

Šarvuotas furgonas laukė ant pakilimo tako daugiau kaip valandą, kol buvo atidarytas krovinių skyrius. Per tą laiką Ruta išgirdo visą pareigūno gyvenimo istoriją, sužinojo, netgi tai, į kurią mokyklą jis ketina siųsti savo trečiąją atžalą, jeigu bus paaukštin-

tas. Vėliau Ruta stebėjo atvirkštinį procesą. Galinės šarvuoto automobilio durys atsivėrė, paveikslas buvo užkeltas ant krautuvo, privežtas prie lėktuvo ir perduotas dviem nešikams, kurie dingo su paveikslu lėktuvo viduriuose.

Muitinės pareigūnas pasirašė visus tris persiuntimo dokumento egzempliorius, atsisveikino su Ruta ir nuvažiavo į savo kontorą. Normaliomis aplinkybėmis Ruta taip pat būtų grįžusi į kabinetą, užpildžiusi atitinkamus popierius, patikrinusi žinutes ir pabaigusi darbą. Tačiau šitos aplinkybės nebuvo eilinės. Ji liko sėdėti savo automobilyje ir palaukė, kol bus sukrautas visas keleivių bagažas ir uždarytos krovinių skyriaus durys. Ji nepajudėjo ir tuomet, kai lėktuvas ėmė iš lėto riedėti į šiaurinį pakilimo taką. Panelė Periš palaukė, kol Niujorko lėktuvo ratai atsiplėšė nuo pakilimo tako ir tik tuomet paskambino Lipmanui į Niujorką. Jos pranešimas buvo trumpas: „Siuntinys pakeliui“.

Džekas suko galvą. Matė, kaip Ana nueina į atvykimo salę, išsikeičia kelis dolerius *Travelex* keitykloje ir stoja į ilgą eilę prie taksi. Džeko taksi jau stovėjo kitoje gatvės pusėje su dviem kelioniniais krepšiais užvestu varikliu ir laukė, kol Anos taksi pravažiuos pro šalį.

– Kur važiuojam, pone? – paklausė vairuotojas.

– Dar gerai nežinau, – pripažino agentas, – bet, spėju, kad į krovinių terminalą.

Džekas tikėjosi, kad Ana važiuos tiesiai į krovinių skyrių ir pasiims dėžę, kurią Bukarešte užregistravo tas taksistas.

Tačiau jis klydo. Užuot pasukęs dešinėn, kai priešais juos pasirodė didelis mėlynas ženklas, rodantis kelią į krovinių terminalą, Anos taksi pasuko kairėn ir toliau važiavo į vakarus M25 gatve.

– Ji vyksta ne į krovinių terminalą, pone. Koks kitas spėjimas – Gatvikas?

– Tai kas toje dėžėje? – balsu nusistebėjo Džekas.

– Net neįtariu, pone.

– Koks aš kvailas, – burbtelėjo Džekas.

– Neturiu nuomonės šiuo klausimu, pone, bet būtų labai malonu, jei pasakytumėte, kur man važiuoti.

Džekas nusijuokė.

– Manau, paaiškės, kad į Ventvortą.

– Gerai, pone.

Džekas mėgino atsipalaiduoti, bet kaskart žvilgtelėjęs pro galinio vaizdo veidrodėlį galėjo prisiekti, kad juos seka kitas juodas taksi. Gale regėjo neaiškią figūrą. Kodėl ji persekioja Aną, jeigu paveikslas liko krovinių skyriuje?

Kai jo vairuotojas išsuko iš M25 į Ventvorto kelią, Džeką tariamai persekiojęs taksi nuvažiavo Gatviko link.

– Pasirodo, jūs visai nesate kvailas, pone, nes tikrai važiuojame į Ventvortą.

– Nesu, tik sergu paranoja, – pripažino Džekas.

– Apsispręskite, pone, – patarė vairuotojas, kai Anos taksi įlėkė pro Ventvort Holo vartus ir nutolo alėja, – ar man sekti toliau?

– Ne, – atsakė Džekas. – Noriu susirasti vietinį viešbutį. Gal netyčia kokį žinote?

– Kai vyksta golfo turnyras, daug savo klientų palieku „Ventvorto herbe“. Tokiu metų laiku turėtų rasti jums numerį.

– Ką gi, pažiūrėkim, – sutiko Džekas.

– Gerai, pone.

Džekas atsilošė ir surinko numerį mobiliuoju telefonu.

– Amerikos ambasada.

– Malonėkite pakviesti Tomą Krasantį.

40

Kai Kranc atsipeikėjo po operacijos, pirmiausia pajuto veriantį skausmą dešiniajame petyje. Jai pavyko per kelis centimetrus kilstelėti galvą nuo pagalvės ir apžiūrėti nedidelį kuklų kambarėlį balintomis sienomis. Nieko nereikalinga, tik lova, stalas, kėdė, paklodė, antklodė ir basonas. Tai galėjo būti tik palata, bet tikrai ne privačios ligoninės. Vienintelė šviesa pateko pro mažutį langelį taip aukštai viršuje, kad netgi nesivarginta kalti ant jo grotų. Nebuvo nei gėlių, nei vaisių, nei atvirukų su linkėjimais pasveikti, o vienintelis išėjimas – durys, kurios buvo ne tik užrakintos ir grotuotos, bet ir nuolat iš kitos pusės saugomos dviejų apsaugininkų.

Kranc pamėgino sulipdyti vaizdą to, kas jai nutiko. Prisiminė pastebėjusi, kad taksistas nusitaikęs į jos galvą pistoletą, bet kiti prisiminimai išsitrynė. Ji tiesiog spėjo pasisukti kelis centimetrus, ne daugiau, kai kulka susmigo jai į petį. Dar niekas nebuvo pričiupęs jos šitaip. Antra kulka nieko nekliudė, bet jis davė jai sekundę, pakankamai, kad perpjautų gerklę. Profesionalas, ne kitaip, gal buvęs policininkas, gal kareivis. O tada ji veikiausiai nualpo.

Džekas užsiregistravo „Ventvorto herbe" vienai nakčiai ir užsisakė staliuką aštuntai vakaro. Palindęs po dušu, persirengęs, jis nekantravo sunaikinti sultingą didkepsnį.

Nors Ana jaukiai įsitaisė Ventvort Hole, jis nesijautė galįs atsipalaiduoti, nes trumpaplaukė galėjo sukiotis kur nors šalimais. Jis

paprašė Tomo trumpai informuoti apie tai vietos policiją, o pats toliau sekė Petresku.

Atsisėdo hole mėgaudamasis *Guinness* alumi ir mintimis apie Aną. Gerokai anksčiau, nei holo laikrodis išmušė aštuntą, įėjo Tomas ir apsidairęs pamatė savo seną bičiulį prie židinio. Džekas pakilo jo pasitikti, atsiprašė, kad atitempė jį į Ventvortą, nors galėjo praleisti malonų vakarą su Chloja ir Henku.

– Kol ši įstaiga maišo padorų „Tomą Kolinsą“, iš manęs skundų neišgirsi, – nuramino Tomas.

Jis kaip tik aiškino Džekui, kaip Henkas surinko „pusę šimtuko“ – ar kaip ten sako tie kriketininkai – kai priėjęs vyriausias padavėjas priėmė pietų užsakymus. Abu vyrai pasirinko didkepsnius, tik Tomas, kaip teksasietis, turėjo prisipažinti, jog taip ir neįprato prie angliško didkepsnio, primenančio avienos žlėgtainį.

– Aš jus pakviesiu, kai tik jūsų stalas bus padengtas, – pasakė padavėjas.

– Dėkui, – atsakė Džekas, o Tomas pasilenkė prie savo portfelio. Ištraukęs storą bylą padėjo ant stalo tarp jų. Jis niekad nemokėjo kalbėti trumpai.

– Pradėkime nuo svarbių naujienų, – pasakė Tomas, atversdamas aplanką. – Mes nustatėme, kas ta moteris, kurios nuotrauką atsiuntei iš Tokijaus.

Džekas pastatė savo gėrimą ir sutelkė dėmesį į bylą.

– Ji vardu Olga Kranc ir turi vieną bendrą bruožą su dr. Petresku.

– Kokį? – pasidomėjo Džekas.

– Biuras, kaip matyti iš jos bylos, taip pat laiko ją dingusia be žinios, galimai mirusia, – pridūrė Tomas, pastūmėdamas popieriaus lapą per stalą. – Pametėme jos pėdsaką 1989 m., kai ji pasitraukė iš asmeninių Čaušesku apsaugininkų. Dabar mes įsitikinę, kad ji dirba Fenstonui.

– Čia tai bent logikos šuolis! – pastebėjo Džekas, kai padavėjas atnešė dar vieną džino kokteilį ir pusę pintos alaus.

– Ne, jeigu logiškai dėlioji faktus, – paprieštaravo Tomas, – ir eini nuo vieno prie kito. – Jis nugėrė kokteilio. – Hm, neblogas. Šiaip ar taip, Kranc kurį laiką dirbo kartu su Fenstonu Čaušesku aparate.

– Sutapimas, – leptelėjo Džekas. – Teisme tokie dalykai nepraeis.

– Galbūt, bet paklausyk, koks buvo jos darbo pobūdis.

– Nagi, nagi?

– Jos darbas buvo pašalinti tuos, kurie kėlė grėsmę diktatoriui.

– Vis tiek įrodymai netiesioginiai.

– Kol sužinai jos pamėgtą žudymo būdą.

– Virtuvinis peilis? – spėjo Džekas, nežiūrėdamas į priešais gulintį lapą.

– Pataikei, – atsakė Tomas.

– Bijau, kad tai reiškia, jog prie savo loginės grandinės gali pridėti dar vieną nepaneigiamą grandį.

– Kokią?

– Ana yra numatyta kita jos auka.

– Ne... laimė, čia logika nutrūksta, nes Kranc šįryt buvo suimta Bukarešte.

– Ką? – išsprūdo Džekui.

– Sugavo vietos policija, – paaiškino Tomas.

– Sunku patikėti, kad jiems pavyko prisiartinti prie jos per mylią, – garsiai stebėjosi Džekas. – Aš pamesdavau ją iš akių netgi žinodamas, kur ji yra.

– Vietos policija iš karto prisipažino, kad Olga tuo metu buvo be sąmonės, – atsakė Tomas.

– Papasakok man detales, – nekantraudamas sušuko Džekas.

– Berods – duomenys vis dar plaukė, kai ėjau iš ambasados pastato, – Kranc susikivirčijo su taksistu, pas kurį aptikta penki šimtai dolerių. Vairuotojas rastas perpjauta gerkle, o ji gavo kulką į petį. Mes dar nežinome kivirčo priežasties, bet taksistas nužudytas kelios minutės prieš jūsų lėktuvui pakylant, todėl pamaniau, jog galėsi man ką nors papasakoti.

– Kranc tikriausiai norėjo sužinoti, kokiu lėktuvu skrenda Ana, kai šitaip apsikvailino Tokijuje, bet tas vyras nė už ką nebūtų Anos išdavęs. Jis gynė Petresku ne kaip taksistas, o kaip tėvas, penki šimtai dolerių – tik dėmesiui nukreipti. Kranc nesivargina dėl tiek žudyti, o to taksisto taksometras niekada nebūna įjungtas.

– Kad ir kaip ten būtų, Kranc saugiai uždaryta, ir jeigu mums pavyks, už grotų praleis likusį gyvenimą, kuris, iš visko sprendžiant, nebus labai ilgas, nes, kaip mane informavo patikimi šaltiniai, pusė Rumunijos gyventojų mielai ją pakartų. – Tomas nukreipė žvilgsnį į bylą. – Paaiškėjo, kad mūsų taksi vairuotojas – buvęs pulkininkas Sergėjus Slatinaru, rezistencijos didvyris. – Nugėręs dar vieną gurkšnį Tomas pridūrė: – Taigi nėra priežasties nerimauti dėl Petresku saugumo.

Atėjęs padavėjas palydėjo juos į restoraną.

– Kaip ir rumunai, aš nenurimsiu, kol Kranc bus gyva, – pareiškė Džekas. – O iki to laiko man bus neramu dėl Anos.

– Anos? Tai jūs jau tujinatės? – nusistebėjo Tomas, sėsdamasis į kėdę priešais kolegą.

– Vargu, nors galėtume. Su ja praleidau daugiau naktų nei su kuria nors iš paskutinių savo merginų.

– Tai gal pakviesi dr. Petresku prisijungti prie mūsų?

– Pamiršk, – atšovė Džekas. – Ji pietauja su ledi Arabela Ventvort Hole, o mums liko tik „Ventvorto herbas“.

Padavėjas pastatė priešais Tomą porų ir bulvių sriubos, o Džekui patiekė Cezario salotų.

– Ką nors daugiau išpešei apie Aną?

– Ne kažin ką, – prisipažino Tomas, – bet galiu pasakyti, kad iš Bucharešto oro uosto ji skambino į Niujorko policijos departamentą. Paprašė išbraukti ją iš dingusių asmenų sąrašo, nes katastrofos metu lankėsi pas mamą Bucharešte. Taip pat paskambino savo dėdei į Danvilį Ilinojaus valstijoje ir ledi Arabelai Ventvort.

– Vadinasi, susitikimas Tokijuje nepavyko, – nusprendė Džekas.

– Turėsi man apie tai papasakoti, – tarė Tomas.

– Ji susitiko Tokijuje su plieno magnatu Nakamura, kuriam priklauso viena iš didžiausių pasaulyje impresionistų darbų kolekcija, kaip mane informavo „Seiyo“ viešbučio durininkas. – Džekas patylėjo. – Jai tikriausiai nepavyko parduoti van Gogo, todėl persiuntė paveikslą atgal į Londoną, o gal net leido nukeliauti į Niujorką.

– Nepanašu, kad ji taip greitai pasiduotų, – pastebėjo Tomas, traukdamas iš aplanko dar vieną dokumentą. – Beje, jos ieško dar ir *Happy Hire* kompanija. Tvirtina, kad Ana paliko jų automobilį prie Kanados sienos be priekinio purvasargio, priekinio ir galinio buferio, neveikiančiais žibintais.

– Dideliu nusikaltimu nepavadinsi, – įvertino Džekas.

– Gal įsimylėjai tą merginą? – pasidomėjo Tomas.

Džekas nieko neatsakė, nes prie jų priėjo padavėjas.

– Didkepsniai, vienas su krauju, kitas vidutinis, – paskelbė jis.

– Man – su krauju, – pasakė Tomas.

Padavėjas padėjo lėkštes ant stalo ir palinkėjo gero apetito.

Džekas nusišypsojo.

– Ar pasistūmėjai su Lipmanu?

– O, taip, – atsakė Tomas. – Apie poną advokatą daug žinome. – Jis padėjo ant stalo dar vieną aplanką. – Antros kartos Amerikos pilietis, studijavo teisę Kolumbijoje. Tai ne tu, – išsišiepė

Tomas. – Baigęs dirbo keliuose bankuose, greitai darė karjerą, kol nepradėjo sukčiauti. Jo specializacija – pardavinėti akcijas neegzistuojančioms našlėms. – Patylėjo ir pasitaisė: – Našlės egzistavo, akcijos ne.

Džekas nusijuokė.

– Dvejus metus atsėdėjo Ročesterio pataisos kolonijoje Niujorke, ir visam gyvenimui atimta teisė dirbti banke ar kitoje finansinėje institucijoje.

– Juk jis – dešinioji Fenstono ranka?

– Fenstono – galbūt, tik ne banko. Lipmano pavardės nėra darbuotojų sąraše, netgi kaip valytojo. Jis moka mokesčius nuo savo vienintelių skelbiamų pajamų – kas mėnesį tetos iš Meksikos siunčiamo čekio.

– Na jau... – nutęsė Džekas.

– Kol dar nespėjai nieko pasakyti, – nutraukė jį Tomas, – mano departamentas neturi nei lėšų, nei nurodymų išsiaiškinti, ar ta teta iš tikrųjų egzistuoja.

– Yra kokių nors ryšių su Rumunija? – pasidomėjo Džekas, kibdamas į kepsnį.

– Jokių, kiek mums žinoma, – atsakė Tomas. – Tiesiai iš Bronkso į *Brooks Brothers* kostiumą.

– Gali būti, kad Lipmanas mus nuvestų toliausiai, – pastebėjo Džekas. – Jeigu tik priverstume jį liudyti...

– Pamiršk, – atšovė Tomas. – Išėjęs iš kalėjimo jis neturėjo už ką įsigyti automobilio stovėjimo bilieto, be to, man atrodo, kad Fenstono jis bijo labiau nei mūsų.

– Ech, jei būtų gyvas Huveris, – išsišiepė Džekas.

Jie abu kilstelėjo taures ir Tomas paklausė:

– Kada grįžti į Valstijas? Klausiu, kad žinočiau, kada vėl galėsiu dirbti dienomis.

– Ko gero, rytoj, – atsakė agentas. – Jeigu Kranc saugiai uždaryta, turiu grįžti į Niujorką. Meisis norės išgirsti, ar man pavyko susieti Kranc su Fenstonu.

– Tai ar pavyko? – pasidomėjo draugas.

Nė vienas iš jų nepastebėjo dviejų vyrų, kalbančių su administratoriumi. Jie atėjo ne užsakyti staliuko, nes būtų palikę registratūroje savo lietpalčius. Kai durininkas atsakė į visus jų klausimus, vyrai ryžtingai pasuko per restoraną.

Tomas baigė krauti aplankus į portfelį, kai jie prisiartino prie stalelio.

– Labas vakaras, ponai, – tarė aukštesnis iš jų dviejų. – Aš esu detektyvas seržantas Frenkhamas, o čia mano kolega, detektyvas konsteblis Rosas. Apgailestauju, kad trukdau per pietus, bet privalau su jumis pasikalbėti, pone, – tarė jis, paliesdamas Džekui petį.

– Kodėl? Ką aš padariau? – dėdamas ant stalo įrankius pasiteiravo agentas. – Pasistačiau automobilį prie geltonos juostos?

– Bijau, kad daug rimčiau, pone, – atsakė detektyvas seržantas, – todėl turiu paprašyti vykti kartu į nuovadą.

– Kuo esu kaltinamas? – griežtai paklausė agentas.

– Manau, būtų protingiau, pone, jeigu pokalbį pratęstume ne restorane.

– Ir kieno nurodymu... – pradėjo Tomas.

– Jums nereikėtų kištis, pone.

– Čia man spręsti, – pareiškė Tomas, traukdamas savo FTB ženklelį iš vidinės kišenės. Jis jau norėjo atversti odinę piniginę, bet draugas sulaikė jį už alkūnės ir pasakė:

– Nekelkime scenos. Nereikia į tai painioti biuro.

– Velniop, ką šitie žmonės sau galvoja...

– Tomai, nurimk. Mes ne savo šalyje. Aš važiuosiu į policijos nuovadą ir viską išsiaiškinsiu.

Tomas nenoriai grąžino ženklelį į kišenę, ir nors tylėjo, jo veido išraiška jokiam policininkui negalėjo palikti abejonės dėl to, kaip jis jaučiasi. Kai Džekas atsistojo, seržantas staigiai stvėrė jį už rankos ir surakino antrankiais.

– Ei, ar tai būtina? – sušuko Tomas.

– Tomai, nesikišk, – ramiai paprašė Džekas.

Tomas nenoriai išėjo paskui Džeką iš restorano, pro pilnus staliukus, kur stropiai šnekėjosi ir toliau valgė lankytojai, tarsi nieko neįprasto šalia nematytų.

Kai pasiekė lauko duris, Tomas paklausė:

– Ar palydėti tave į nuovadą?

– Ne, – atsakė Džekas, – pasisukiok čia. Nesirūpink, kai grįšiu, išgersim kavutės.

Iš kito koridoriaus galo į Džeką įdėmiai žiūrėjo dvi moterys.

– Ar čia jis, ponia?

– Taip, jis, – patvirtino viena iš jų.

Išgirdusi prasiveriančias duris, Tina staigiai išjungė ekranėlį. Ji nepakėlė galvos, nes tik vienas žmogus užeidavo į jos kabinetą nesivargindamas pasibelsti.

– Manau, jau žinai, kad Petresku grįžta į Niujorką?

– Girdėjau, – atsakė Tina, toliau spausdindama.

– O ar girdėjai, – užsiremdamas abiem rankomis ant jos stalo, paklausė Lipmanas, – kad ji mėgino pavogti van Gogą?

– Tą iš valdytojo kabineto? – nekaltai paklausė sekretorė.

– Nelaikyk manęs mulkiu, – drėbė advokatas. – Manai, nežinau, kad klausaisi kiekvieno valdytojo pokalbio? Galbūt atėjo metas... – Tina liovėsi spausdinusi ir pakėlė akis. – ...pranešti ponui

Fenstonui apie jungiklį po tavo stalu, kuris leidžia šnipinėti kiekvieną privatų jo susitikimą?

– Jūs grasinate man, pone Lipmanai? – paklausė Tina. – Nes tokiu atveju man taip pat gali tekti persimesti žodeliu su valdytoju.

– Ir ką turi tokio, kas man atsirūgtų? – paklausė Lipmanas.

– Kassavaitinius pokalbius su ponu Pikfordu, tuomet ir pažiūrėsime, kas čia ką laiko mulkiu.

Lipmanas patraukė rankas nuo stalo ir išsitiesė.

– Esu įsitikinusi, kad jūsų inspektoriui būtų įdomu sužinoti, jog terorizuojate banko, kuriame neturite kabineto ir negaunate algos, darbuotojus.

Lipmanas atsitraukė per žingsnį.

– Kai kitą kartą užeisite pas mane, pone Lipmanai, pasibelskite kaip bet kuris kitas banko lankytojas.

Advokatas žengė dar žingsnį, luktelėjo ir išėjo netaręs nė žodžio.

Kai durys užsivėrė, Tina taip drebėjo, kad turėjo įsitverti į kėdės ranktūrius.

41

Prie nuovados Džekas buvo išgrūstas iš policijos automobilio. Užregistravę detektyvai nusivedė jį laiptais į tardymo kambarį. Detektyvas seržantas Frenkhamas paprašė sėstis kitapus stalo. To Džekui dar nebuvo tekę patirti. Detektyvas Rosas tyliai atsistojo į kampą.

Džekas spėliojo, kuris iš jų ims vaidinti gerąjį policininką.

Frenkhamas atsisėdo, padėjo ant stalo segtuvą ir ištraukė ilgą blanką.

– Pavardė? – pradėjo jis.

– Džekas Fitzdžeraldas Deleinis, – atsakė Džekas.

– Gimimo data?

– Šešiasdešimt trečiųjų lapkričio dvidešimt antra.

– Užsiėmimas?

– Vyresnysis FTB tyrėjas, Niujorko biuro poskyris.

Detektyvas seržantas paleido iš rankų rašiklį, pakėlė galvą ir pasiteiravo:

– Ar turite pažymėjimą?

Agentas ištraukė FTB ženklelį ir asmenybės kortelę.

– Dėkui, pone, – patikrinęs juos atsakė policininkas. – Malonėkite čia palaukti. – Atsistojęs jis pasisuko į savo kolegą. – Pasirūpink, kad agentas Deleinis būtų pavaišintas kava. Tai gali užtrukti. – Prie durų pridūrė: – Ir pasirūpink, kad atgautų kaklaraištį, diržą ir batų raištelius.

Detektyvas seržantas neklydo, nes praėjo visa valanda, kol atsivėrė sunkios durys ir į kambarį įžengė vyresnis pareigūnas vėjo

nugairintu raukšlėtu veidu. Jis vilkėjo puikiai sukirptą uniformą su sidabro galionais ant rankovės, antpečių ir kepurės, kurią nusiėmęs atidengė žilą galvą. Vyras įsitaisė priešais Džeką.

– Labas vakaras, pone Deleini. Aš esu Rentonas, vyresnysis policijos inspektorius Rentonas. Dabar, kai mums pavyko patvirtinti jūsų tapatybę, galbūt malonėsite atsakyti į keletą klausimų?

– Jei galėsiu, – atsakė Džekas.

– Esu tikras, kad galėsite, – patikino Rentonas. – Mane domina tik, ar norėsite.

Džekas neatsakė.

– Iš patikimo šaltinio gavome informacijos, kad visą savaitę sekate ponią jai nežinant. Anglijoje tai laikoma nusikaltimu pagal 1997 m. apsaugos nuo persekiojimo aktą, kuris jums gerai žinomas. Tačiau esu įsitikinęs, kad viską galėsite nesunkiai paaiškinti.

– Dr. Petresku yra tyrimo, kurį mano departamentas jau kurį laiką vykdo, dalis.

– Ar tas tyrimas kaip nors susijęs su ledi Viktorijos Ventvort mirtimi?

– Taip, – atsakė Džekas.

– Ar dr. Petresku yra įtariama žmogžudyste?

– Ne, – tvirtai atsakė Džekas. – Visiškai priešingai. Mums atrodo, kad ji gali tapti kita auka.

– Jums atrodo? – pakartojo policijos vyresnysis inspektorius.

– Taip, – patvirtino agentas. – Laimė, žudikė sulaikyta Bukarešte.

– Ir jūs nesijautėte galįs pasidalyti šia informacija su mumis? – paklausė Rentonas. – Nepaisant fakto, jog žinojote, kad pradėjome žmogžudystės tyrimą.

– Atsiprašau, pone, – atsakė Džekas, – aš pats apie tai sužinojau vos prieš porą valandų. Bet esu tikras, kad jūsų Londono skyrius ketino jus informuoti.

– Ponas Tomas Krasantis papasakojo man tai, bet įtariu, tik todėl, kad jo kolega buvo uždarytas. – Džekas nesiteikė to pakomentuoti. – Bet jis užtikrino mane, – tęsė Rentonas, – kad jūs ateityje supažindinsite mane su tolesne įvykių eiga. – Džekas ir vėl nesiteikė atsakyti. Inspektorius pakilo iš vietos. – Gero vakaro, pone Deleini. Aš įsakiau nedelsiant jus paleisti ir tikiuosi, kad maloniai parvyksite namo.

– Ačiū, pone, – padėkojo Džekas, kai užsidėjęs kepurę Rentonas ėjo iš kambario.

Džekas užjautė vyriausiąjį inspektorių. Juk Niujorko policijos departamentas, jau nekalbant apie CŽV, retai kada teikiasi įspėti FTB, ko ėmėsi. Po kelių sekundžių grįžo detektyvas Frenkhamas.

– Malonėkite eiti su manimi, pone, – tarė jis. – Jūsų laukia mašina, parvešime jus į viešbutį.

– Ačiū, – padėkojo Džekas, sekdamas laiptais įkandin detektyvo į registratūrą.

Ten dirbantis pareigūnas nunarino galvą, kai agentas ėjo iš pastato. Prieš sėsdamas į policijos automobilį prie durų Džekas paspaudė sutrikusiam detektyvui ranką. Tomas laukė jo ant galinės sėdynės.

– Dar vienas pavyzdys, kurį Kvantiko stovykla gali įtraukti į programą, – pastebėjo Tomas. – Kaip sukelti diplomatinį incidentą lankant seniausią savo sąjungininką.

– Atrodo, „ypatingi santykiai“ įgavo naują reikšmę, – pakomentavo Džekas.

– Tačiau pasmerktajam buvo suteikta teisė pasitaisyti, – tarstelėjo Tomas.

– Ką turi galvoje? – paklausė Džekas.

– Mes abu esame pakviesti prisijungti prie ledi Arabelos ir dr. Petresku per pusryčius Ventvort Hole rytoj iš ryto. Beje, Džekai, supratau, ką turėjai galvoje, vertindamas Aną.

rugsėjo 22 d.

42

Džekas išėjo iš „Ventvorto herbo“ pusę aštuonių ryto ir rado prie įėjimo laukiantį *Rolsroisą*. Vairuotojas, vos tik jį pamatęs, atidarė galines dureles.

– Labas rytas, pone, – pasilabino. – Ledi Arabela prašė pranešti, kad ji nekantrauja su jumis susitikti.

– Aš taip pat, – sėsdamas į galą pasakė Džekas.

– Būsime vietoje po kelių minučių, – patikino vairuotojas, nuvažiuodamas nuo viešbučio durų.

Džekui atrodė, kad pusė kelio buvo ilga alėja nuo kaldintų geležinių vartų iki dvaro pastato. Sustabdęs mašiną vairuotojas iššoko atidaryti durelių. Džekas išlipo žvirgždu išpiltame kieme ir pakėlęs galvą ant laiptų išvydo jo akivaizdžiai laukiantį liokajų.

– Labas rytas, pone, – ištarė tas, – sveiki atvykę į Ventvort Holą. Prašyčiau eiti su manimi, ledi Arabela jūsų laukia.

– „Paprastai patikimas šaltinis“, – sumurmėjo Džekas, bet liokajus, jei ir nugirdo, nieko neatsakęs palydėjo į svetainę.

– Ponas Deleinis, ledi, – pranešė liokajus ir jo pasitikti atlėkė du uodegas vizginantys šunys.

– Labas rytas, pone Deleini, – pasisveikino Arabela. – Berods turiu jūsų atsiprašyti. Jūs akivaizdžiai nesate persekiotojas.

Džekas spoksojo į Aną, kuri taip pat atrodė pakankamai suglumusi, po to pasisuko į Tomą, nesugebantį paslėpti plačios šypsenos.

Prie durų vėl pasirodė Endrius.

– Pusryčiai paruošti, ponia.

Kai ji pabudo antrą kartą, jaunas gydytojas keitė tvarsčius ant peties.

– Kada mane iš čia paleis? – paklausė ji.

Daktaras pastebimai sunerimo, pirmą kartą išgirdęs pacientės balsą: spigus, švilpiantis balsas nesiderino su jos charakteristika. Jis tylėjo, kol baigė žirklėmis kirpti tvarstį.

– Daugiausia po trijų keturių dienų, – atsakė žvelgdamas į ją iš viršaus. – Bet aš, jumis dėtas, neskubėčiau, nes vos tik pasirašysiu išleidimo popierius, kita jūsų stotelė bus Žilava, kuri, manau, jums gerai pažįstama nuo tarnavimo režimui laikų.

Kranc niekada neužmirš grotuoto, žiurkių pilno akmeninio pastato, į kurį kiekvieną naktį važiuodavo tardyti paskutinių belaisvių prieš grįždama į šiltą, prabangiai apstatytą vasarnamį priemiestyje.

– Girdėjau, kolegos laukia nesulaukia, kada vėl susitiks po tokio ilgo nesimatymo, – pridūrė gydytojas. Pasilenkęs atlenkė storo tvarsčio kraštą nuo peties ir sustojo.

– Skaudės, – perspėjo ir vienu truktelėjimu nuplėšė. Kranc net nemirktelėjo. Neketino suteikti jam tokio malonumo.

Prieš aprišdamas nauju tvarsčiu, gydytojas patepė žaizdą jodu, po to meistriškai sutvarstė ir parišo jos dešinę ranką.

– Kiek ten sargybinių? – nerūpestingai paklausė ji.

– Šeši ir visi ginkluoti, – atsakė daktaras. – Jeigu galvojate apie pabėgimą, tai žinokite, kad jiems įsakyta pirma šauti, o tik paskui pildyti reikalingus dokumentus. Aš netgi paruošiau jiems nepasirašytą mirties liudijimą.

Kranc daugiau neklausinėjo.

Kai gydytojas išėjo, ji gulėjo ir spoksojo į lubas. Vienintelė galimybė pasprukti – tik iš ligoninės. Dar niekam nėra pavykę pabėgti iš Žilavos sunkiųjų darbų kalėjimo, netgi Čaušesku.

Po aštuonių valandų ji įsitikino, kad visuomet saugo šešiese, pamainomis po aštuonias valandas. Pirma grupė prisistatydavo šeštą, antra – antrą, o naktinė pamaina prasidėdavo dešimtą.

Ilgą bemiegę naktį Kranc nuklausė, kad pustuzinis naktinės pamainos sargybinių mano ištraukę nulaužtą degtuką. Vienas tiesiog buvo tinginys ir pusę nakties prasnausdavo. Kitas visuomet išsmukdavo sutraukti dūmą gaisrinėje laiptinėje – ligoninėje rūkyti buvo draudžiama. Trečiasis, mergišius, įsivaizdavo, jog atsirado žemėje, kad patenkintų moteris. Jį visuomet galėjai rasti per kelis žingsnius nuo vienos iš slaugių. Ketvirtasis beveik visą laiką murmėjo, kaip menkai uždirba ir kaip jo žmona iščiulpia paskutinius pinigus savaitei nesibaigus. Kranc nutarė, kad išspręs šią problemą, jeigu tik išnaudos tinkamą progą. Kiti du sargybiniai buvo vyresni ir per daug gerai prisiminė ją iš režimo laikų. Vienas iš jų mielai prakiurdytų jai makaulę, jei bent kilstelėtų nuo pagalvės.

Tačiau netgi jie turėdavo pietų pertrauką.

Džekas sėdo kirsti pusryčių: kiaušinių, kumpio, inkstų su prieskoniais, grybų ir pomidorų, baigė skrebučiu su angliška uogiene ir kava.

– Po tokio išbandymo turėtumėte būti išalkęs, – pastebėjo Arabela.

– Jeigu ne Tomas, man būtų tekę pasitenkinti kalėjimo daviniu.

– Bijau, kad dėl to galite kaltinti mane, – tarstelėjo Ana plačiai šypsodamasi. – Aš jus pakišau.

– Netiesa, – įsiterpė Tomas. – Galite Arabelai padėkoti, kad suėmė ir paleido Džeką.

– Ne, visų nuopelnų prisiimti negaliu, – atsakė šeimininkė, glostydama abipus tupinčius šunis. – Prisipažįstu, kad paprašiau

Džeką suimti, bet jį – kaip amerikiečiai sako – ištraukė jūsų ambasadorius.

– Vieno dalyko vis dar nesuprantu, – pasakė Ana, – nors Tomas papasakojo su visomis smulkmenomis. Kodėl nusekėte mane į Ventvortą, nors buvote įsitikinę, kad nebeturiu paveikslo?

– Nes pamaniau, jog moteris, nužudžiusi jūsų vairuotoją, seks paskui jus į Londoną.

– Kur ketino mane nužudyti? – tyliai paklausė Petresku.

Džekas linktelėjo, bet nieko neatsakė.

– Laimė, kad aš nieko neįtariau, – tarė Ana, stumdama lėkštę į šalį.

– Tuo metu ji jau buvo suimta už Sergėjaus nužudymą, – pastebėjo Arabela.

– Teisingai, – sutiko Džekas, – bet apie tai sužinojau tik susitikęs su Tomu vakar vakare.

– Vadinasi, FTB tuo metu sekė ir mane? – paklausė Ana, pasisukdama į skrebutį sviestu tepantį Džeką.

– Kurį laiką, – pripažino Džekas. – Vienu tarpu mes netgi spėliojome, ar nesate samdoma žudikė.

– Kodėl? – nustebo Ana.

– Meno konsultantas – tinkama priedanga Fenstono pagalbinei, ypač jeigu ji atletiška ir dar gimusi Rumunijoje.

– Kiek laiko esu tikrinama? – pasidomėjo Ana.

– Paskutinius du mėnesius, – pripažino Džekas. Atsigėrė kavos. – Tiesą sakant, jau ketinau baigti jūsų bylą, bet tuomet pavogėte van Gogą.

– Aš jo nevogiau, – atšovė Ana.

– Ji atgavo jį man, – įsiterpė Arabela. – Ir, kas dar svarbiau, mano palaiminta.

– Ar jūs vis dar tikitės, jog Fenstonas sutiks parduoti paveikslą, kad susigrąžintų skolą? Nes tai būtų pirmas kartas.

– Ne, – pernelyg greitai atsakė Arabela. – To aš mažiausiai noriu.

Džekas atrodė suglumęs.

– Ne, kol policija nenustatė, kas nužudė ledi Arabelos seserį, – pridūrė Ana.

– Mes visi žinome, kas mano sesers žudikas, – griežtai ištarė šeimininkė, – ir jeigu ji pasipainios mano kelyje, aš mielai ištaškysiu jai galvą.

Abu šunys pastatė ausis.

– Žinoti, tai dar ne įrodymas, – pastebėjo agentas.

– Vadinasi, Fenstonas išsisuks nuo žmogžudystės, – tyliai pratarė Ana.

– Spėju, kad nebe pirmą kartą, – pripažino Džekas. – Biuras jau kuris laikas jį stebi. Yra keturios... ne, penkios Kranc braižu įvykdytos žmogžudystės įvairiuose pasaulio kraštuose, bet mums niekad nepavyko susieti jos su bankininku.

– Kranc nužudė Viktoriją ir Sergėjų, – ištarė Ana.

– Be abejonės, – patvirtino Džekas.

– O pulkininkas Sergėjus Slatinaru buvo jūsų tėvo vadas, – pridūrė Tomas, – ir artimas draugas taip pat.

– Padarysiu viską, kad tik padėčiau, – kone verkdama pasakė Ana. – Tikrai bet ką.

– Mes turime menką kabliuką, – prasitarė Tomas, – nors nežinome, kur jis mus nuves. Kai Kranc buvo atgabenta į ligoninę, kad iš peties ištrauktų kulką, vienintelis daiktas, be peilio ir grynųjų, kurį rado prie jos, buvo raktas.

– Jis tikriausiai nuo kokios nors spynos Rumunijoje? – spėjo Ana.

– Mes taip nemanome, – atsakė Džekas, sukramtęs dar vieną grybuką. – Ant jo įspausta „NYRK 13“. Menka užuomina, bet jei-

gu mums pavyktų išsiaiškinti, nuo ko tas raktas, galbūt susietume Olgą su Fenstonu.

– Ar norite, kad pasilikčiau Anglijoje, kol tęsite tyrimą? – paklausė Ana.

– Ne, noriu, kad grįžtumėte į Niujorką, – atsakė Džekas. – Tegu visi žino, kad esate sveika ir gyva, gyvenkite kaip įprastai, netgi dairykitės darbo. Nesuteikite Fenstonui priežasties ką nors įtarti.

– Ar man toliau bendrauti su savo kolegomis iš banko? – paklausė Ana. – Fenstono sekretorė Tina yra viena iš geriausių mano draugių.

– Ar esate tuo įsitikinusi? – paklausė agentas, dėdamas ant stalo įrankius.

– Kur sukate? – perklausė Ana.

– Kaip paaiškinsite faktą, kad Fenstonas visuomet tiksliai žinojo, kur esate, jeigu Tina jam to nepranešinėjo?

– Paaiškinti negaliu, – sutiko mergina, – bet žinau, kad ji nekenčia Fenstono ne mažiau už mane.

– Ar galite tai įrodyti? – pasidomėjo Džekas.

– Man nereikia įrodymų, – atkirto Ana.

– O man reikia, – ramiai atsakė Džekas.

– Būkite atsargus, Džekai, nes jeigu klystate, jos gyvybei taip pat gresia pavojus, – įspėjo Ana.

– Tokiu atveju dar svarbiau, kad grįžtumėte į Niujorką ir kuo skubiau su ja susisiektumėte, – pasiūlė Tomas, norėdamas nuraminti atmosferą.

Džekas sutikdamas linktelėjo.

– Nusipirkau bilietą šiandien po pietų, – pasakė Ana.

– Aš irgi, – tarė Džekas. – Hitrou?

– Ne, Stanstedas, – paprieštaravo Ana.

– Ką gi, kažkuriam teks pakeisti reisą, – pasiūlė Tomas.

– Tik jau ne aš. Nesileisiu antrą kartą suimamas už persekiojimą.

– Prieš keisdama reisą noriu žinoti, ar tebesu sekama, – pareiškė Ana. – Nes jeigu esu, jums teks sekti mane.

– Ne, – užtikrino Džekas. – Uždariau jūsų bylą prieš kelias dienas.

– Kas jus įtikino taip pasielgti? – parūpo Anai.

– Kai buvo nužudyta Arabelos sesuo, jūsų alibi patvirtino nepriekaištingas liudininkas.

– Kas jis, gal galėčiau sužinoti?

– Aš, – prisipažino agentas. – Kadangi sekiojau jus po Centrinį parką, Anglijoje būti negalėjote.

– Jūs bėgiojate Centriniame?

– Kiekvieną rytą darau kilpą, – atsakė Džekas. – O sekmadieniais bėgu aplink rezervuarą.

– Aš irgi, – pasakė Ana. – Niekada nepraleidžiu.

– Žinau, – patvirtino Džekas. – Per paskutines šešias savaites kelis kartus jus aplenkiau.

Ana įsispoksojo į jį.

– Vyras smaragdiniais marškinėliais. Neblogai.

– Jūs irgi ne...

– Atleiskite, kad turiu nutraukti Centrinio parko bėgikų klubo susitikimą, – pasakė Tomas, atstumdamas kėdę, – bet privalau grįžti į savo kabinetą. Ant mano stalo – krūva rugsėjo vienuoliktosios bylų, kurių nė neatsiverčiau. Ačiū už pusryčius, – pridūrė atsigręžęs į Arabelą. – Man labai gaila, kad ambasadoriui teko sutrukdyti jus tokį ankstų rytą.

– Gerai, kad priminėte, – stodamasi tarė Arabela. – Reikia parašyti keletą atsiprašymo laiškų, nusiųsti padėką ambasadoriui ir atsiprašyti pusės Sario policijos.

– O kaip aš? – paklausė Džekas. – Svarstau, ar paduoti į teismą Ventvorto dvarą, Sario policiją ir Teisingumo departamentą, paėmęs liudytoju Tomą.

– Net nesitikėk, – atšovė tas. – Aš tikrai nenoriu tapti Arabelos priešu.

Džekas nusišypsojo.

– Tuomet teks pasitenkinti kelione iki „Ventvorto herbo“.

– Sutarta, – atsakė Tomas.

– Manau, kad būtų saugu prisijungti prie jūsų Hitrou, – taip pat pakildama nuo kėdės tarė Ana, – kur susitiksime?

– Nesirūpinkite, aš jus surasiu, – atsakė Džekas.

43

Lipmanas buvo nuvežtas į Kenedžio oro uostą paimti paveikslo valandą prieš leidžiantis lėktuvui. Tačiau tai nesukliudė Fenstonui skambinėti kas dešimt minučių pakeliui į oro uostą, o limuzinui grįžtant į Vol Strytą su raudona dėže, saugiai įkelta į bagažinę, – kas penkias.

Fenstonas žingsniavo pirmyn atgal savo kabinete, kai Lipmanas išlipo priešais pastatą, po to išbėgo į koridorių pasitikti iš lifto su dėže išlipančio Bario ir vairuotojo.

– Atidarykite, – įsakė Fenstonas dar nespėjus dėžės atremti į jo kabineto sieną. Apsaugininkas su vairuotoju atsuko specialius gnybtus ir ėmė traukyti ilgas vinis, tvirtai sukaltas į medį, o valdytojas, advokatas ir sekretorė stebėjo. Kai dangtis pagaliau buvo atplėštas ir paveikslą laikantys polistireno kampai nuimti, Baris atsargiai iškėlė drobę iš dėžės ir atrėmė į valdytojo stalą. Prišokęs Fenstonas puolė plikomis rankomis plėšti burbuliuotą plėvelę, kol pamatė tai, dėl ko buvo pasiruošęs žudyti.

Atsitraukęs Fenstonas aiktelėjo.

Niekas daugiau kambaryje nedrįso prasižioti, kol bosas nepareiškė savo nuomonės. Staiga jis prapliupo.

– Jis dar didingesnis nei tikėjausi, – pareiškė. – Spalvos tokios gyvos, potėpis toks drąsus. Tikras šedevras, – pridūrė. Lipmanas nutarė nekomentuoti.

– Jau žinau, kur pasikabinsiu savo van Gogą, – pareiškė Fenstonas.

Pakėlė galvą į sieną, kur už jo stalo kabojo didelė nuotrauka: jis spaudžia ranką Džordžui V. Bušui per mišias Pasaulinio prekybos centro griuvėsiuose.

Ana laukė skrydžio į Valstijas, tikėdamasi per septynių valandų kelionę geriau pažinti Džeką. Ji netgi vylėsi gauti atsakymus į kelis klausimus. Kaip agentas sužinojo jos mamos adresą, kodėl jis įtarinėja Tiną, ar yra įrodymų, kad Fenstonas ir Kranc apskritai pažįstami?

Džekas jau laukė, kai ji priėjo registruotis skrydžiui. Ana ne iš karto atsipalaidavo būdama su vyru, kuris, ji negalėjo pamiršti, sekiojo paskutines devynias dienas, o paskutinius du mėnesius rinko medžiagą, bet lipdama laiptais į lėktuvą, šįkart jau kartu su juo, spėjo išgirsti, jog Džekui ne paslaptis, kad ji yra „Knicks" gerbėja, mėgsta spagečius ir Dastiną Hofmaną, o pati sužinojo, jog agentas taip pat serga už „Knicks", jo mėgstamiausias šiuolaikinis dailininkas yra Ferdinandas Boteras ir nieko nėra skaniau už airišką jo mamos troškinį.

Ana spėliojo, ar Džekui patinka storos moterys, kai jo galva nusviro ant jos peties. Kadangi dėl jos kaltės Džekas praėjusią naktį neišsimiegojo, Ana jautė neturinti teisės skųstis. Ji švelniai pakėlė jo galvą, stengdamasi nepažadinti. Jau buvo pradėjusi sudarinėti būtiniausių darbų, kuriuos turės atlikti sugrįžusi į Niujorką, sąrašą, kai Džekas vėl užsikniaubė ant jos. Ana pasidavė ir pasistengė užmigti su agento galva ant peties. Kartą skaitė, kad galva sudaro maždaug septintadalį kūno masės, dabar pati galėjo tuo įsitikinti.

Ji pakirdo likus valandai iki nusileidimo. Džekas miegojo, tik jau apglėbęs ją per pečius. Ji mieguista atsisėdo ir paėmė iš palydovės pasiūlytą arbatos puodelį.

Džekas palinko prie jos.

– Ar paprastai miegate su vyru per pirmąjį pasimatymą? – paklausė plačiai šypsodamasis.

– Tik jeigu sumoka už pietus.

– Ko pirmiausia imsitės taip stebuklingai prisikėlusi? – pasidomėjo jis.

– Paskambinsiu savo giminėms ir draugams, kad įsitikintų, kokia esu gyva, o tada pasižiūrėsiu, ar kas nors norės mane įdarbinti. O jūs?

– Turėsiu susisiekti su savo bosu ir prisipažinti, kad nė per plauką neprisikasiau prie Fenstono, kas bus sutikta viena iš mėgstamiausių jo frazių: „Labiau pasistenk, Džekai“ arba „Pajudink užpakalį“.

– Tai neteisinga, – užginčijo Ana. – Juk Kranc sėdi už grotų.

– Ne mano dėka, – pataisė Džekas. – Bet man teks atlaikyti dar didesnę rūstybę nei boso, kai bandysiu pasiaiškinti mamai, kodėl nepaskambinau jai iš Londono, ir atsiprašyti, jog neatvykau ragauti jos airiško troškinio. Ne, vienintelis būdas išpirkti nuodėmę yra išsiaiškinti, ką reiškia „NYRK“.

Džekas įkišo ranką į viršutinę kišenę.

– Išsiregistravęs iš viešbučio nuvykau į ambasadą pas Tomą ir šiuolaikinių technologijų dėka pasidariau tikslią rakto kopiją, nors originalas tebeguli Rumunijoje. – Jis ištraukė raktelį ir padavė Anai.

Mergina pavartė varinį raktelį rankose.

– NYRK 13. Turite kokių nors variantų? – paklausė.

– Tik tai, kas pirma šauna į galvą, – atsakė agentas.

– „Niujorko raitelių klubas“, „Niujorko regbio klubas“, kas dar?

– „Niujorko raketės klubas“, jeigu sugalvosite dar ką nors, praneškite man, nes likusią savaitgalio dalį ketinu aiškintis, ar raktas

ne nuo vieno iš jų. Man reikia nustverti ką nors apčiuopiama prieš susitinkant su bosu pirmadienį.

– Galbūt ryte pralenkdamas sulėtinsite žingsnį ir papasakosite, kaip sekėsi?

– Aš tikėjausi, kad galėsiu papasakoti šiandien per vakarienę.

– Negaliu. Atleiskite, Džekai, tikrai norėčiau, bet sutariau susitikti su Tina.

– Tikrai? – paklausė Džekas. – Na, tik būkite atsargi.

– Šeštą rytoj ryte jums tiks? – paklausė Ana, nekreipdama dėmesio į komentarą.

– Tai reiškia, kad teks nustatyti žadintuvą pusei šešių, jeigu ketiname susitikti pusiaukelėje.

– Kaip tik lįsiu iš dušo.

– Gaila, kad negalėsiu to pamatyti.

– Beje, – mestelėjo Ana, – ar negalėtumėte padaryti man paslaugos?

Lipmanas įdrožė į valdytojo kabinetą nepasibeldęs.

– Matėte? – paklausė jis, tiesdamas *New York Times* ant stalo ir besdamas pirštu į straipsnį tarptautinių naujienų skiltyje.

Fenstonas perskaitė antraštę: RUMUNIJOS POLICIJA SULAIKĖ ŽUDIKĘ. Prieš prasižiodamas, du kartus prarijo tekstą.

– Išsiaiškink, kiek norėtų policijos viršininkas.

– Gali paaiškėti, jog tai ne taip jau paprasta, – spėjo Lipmanas.

– Jokių problemų, – pakėlė galvą Fenstonas, – sunku tik sutarti dėl kainos.

Lipmanas susiraukė.

– Yra dar kai kas.

– Kas?

– Van Gogas. Paveikslą reikia apdrausti. Po to, kas nutiko Monė...

– Aš niekada nedraudžiu savo paveikslų. Nenoriu, kad mokesčiai žinotų, kokios vertės mano kolekcija, o tas atvejis tikrai daugiau nepasikartos.

– Jau pasikartojo, – atšovė Lipmanas.

Fenstonas suraukė antakius ir kurį laiką tylėjo.

– Gerai, bet tik van Gogą, – atsakė pagaliau. – Tegu apdraudžia Londono *Lloidas* ir pasirūpink, kad vertė nepakiltų aukščiau dvidešimties milijonų.

– Kodėl tiek mažai? – paklausė Lipmanas.

– Kam man van Gogas kaip užstatas, įvertintas šimtu milijonų, jeigu tikiuosi paimti visą Ventvorto kolekciją?

Lipmanas linktelėjo ir pasisuko eiti.

– Beje, – pasakė į straipsnį žiūrintis Fenstonas, – ar jau perdavei Kranc penkis šimtus tūkstančių?

– Ne, ketinau...

– Tada palauk. – Jis pakėlė akis į advokatą ir nusišypsojo. – Kol ji pabėgs.

Kranc tyliai gulėjo lovoje ir laukė, kada naktinė antros valandos pamaina perims budėjimą. Ji neturėjo kaip matuoti laiko, tik pagal sargybos keitimąsi. Vienas prižiūrėtojas ką tik grįžo pavalgęs, vadinasi, yra maždaug be dvidešimties minučių dvi.

Metas atlikti šlykščią procedūrą. Kranc atvertė antklodę, pasisuko ant šono ir prispaudė kelius po smakru. Du pirštus įsikišusi į išangę, palengva ištraukė prezervatyvą iš ten, kur nedrįso ieškoti

net begėdiškiausias policininkas. Atrišo mazgą ir išsitraukė kietai susuktų šimtinių ritinėlį. Atvyniojusi dvi paslėpė rankos raištyje. Po to atliko tą pačią procedūrą atvirkštine tvarka.

Kranc apskaičiavo, kad sugaišo dešimt minučių.

Beliko laukti.

Džekas atsisėdo į taksi ir važiavo žiūrėdamas pro langą.

Pilka rugsėjo vienuoliktosios uždanga dar kabojo virš Manheteno, nors skubantys niujorkiečiai nebesistebėjo užvertę galvas. Judriausias žemės miestas išmoko susitaikyti ir su terorizmu.

Džekas sėdėjo ir mąstė apie paslaugą, kurią pažadėjo Anai. Surinko jos padiktuotą numerį. Semas pakėlė ragelį. Džekas papasakojo durininkui, kad Ana gyva ir sveika, kad lankosi pas savo mamą Rumunijoje ir šį vakarą gali grįžti. Smagu pradėti dieną ką nors pradžiuginus, nors antras Džeko skambutis nesukels tokios reakcijos. Jis paskambino savo viršininkui, kad grįžo į Niujorką. Meisis papasakojo, kad Kranc buvo pervežta į vietos ligoninę peties operacijai. Ją kiaurą parą stebi tuzinas sargybinių.

– Pasijusiu laimingesnis, kai ji sės už grotų, – prisipažino Džekas.

– Girdėjau, kad kalbi iš patirties šiuo klausimu, – atsakė Meisis.

Džekas jau ketino atsakyti, bet bosas pridūrė:

– Gal pasiimk savaitę atostogų, a, Džekai? Užsitarnavai.

– Šiandien šeštadienis, – priminė Džekas Meisiui.

– Vadinasi, susitiksim pirmadienį, – atsakė tas.

Džekas nusprendė parašyti Anai žinutę. *Perdaviau Semui, kad jūs pakeliui. Ar jis vienintelis vyras jūsų gyvenime?* Palaukė porą minučių, bet atsakymo negavo. Tada paskambino savo mamai.

– Ar pasirodysi šiandien vakarienės? – griežtai paklausė toji. Džekas kone užuodė netoliese kepamos mėsos kvapą.

– Kaip galėčiau praleisti, mama?

– Praėjusią savaitę nepasirodei.

– A, taip, ketinau tau paskambinti, – susigriebė Džekas, – bet vaikiausi po pasaulį vieną moterį.

– Ar ji gera katalikė? – iškart paklausė mama.

– Ne, mama. Ji išsiskyrusi su trečiu vyru, pirmi du mirė paslaptingomis aplinkybėmis. A, dar ji turi penkis vaikus, ne visi tų trijų vyrų, bet tu apsidžiaugsi išgirdusi, kad tik keturi iš jų sėdi ant adatos – penktasis šiuo metu atlieka bausmę kalėjime.

– Ar ji turi nuolatinį darbą?

– O, taip, mama, gauna grynaisiais. Daugumą klientų aptarnauja savaitgaliais, bet pažadėjo man, kad visuomet ras valandėlę suvalgyti airiško troškinio.

– Tai kuo ji iš tikrųjų užsiima? – paklausė mama.

– Paveikslų vagystėmis, – atšovė Džekas, – ypač van Gogo. Kiekviena atneša jai daug pelno.

– Vadinasi, jau geriau nei paskutinės tavo panelės.

– Iki, mama, pasimatysim šįvakar, – atsisveikino Džekas.

Kai baigė kalbėti, rado Anos žinutę:

Įjunkite smegenis, persekiotojau. Akivaizdžiai perėjote prie S. Jūs man per lėtas.

– Prakeikta moteris, – burbtelėjo Džekas. Ir paskambino Tomui į Londoną, bet atsiliepė tik atsakiklis: „Tomas Krasantis. Šiuo metu negaliu prieiti, bet netrukus grįšiu, prašau palikti žinutę“.

Džekas nepaliko, nes taksi kaip tik sustojo prie jo namų.

– Trisdešimt du doleriai.

Džekas padavė vairuotojui keturias dešimtines, neprašė grąžos ir nesulaukė „ačiū“.

Gyvenimas Niujorke grįžta į įprastą vagą.

Išgirdusi, jog parpėdina pavalgęs sargybinis, Olga apskaičiavo, kad turėtų būti maždaug be dvidešimties dvi. Ji palaukė dar kelias minutes ir atliko naktinę procedūrą.

Ištraukė prezervatyvą iš išangės, atvyniojo dar dvi šimtines, užrišusi mazgą vėl susikišo ritinėlį ir ėmė laukti. Jos apskaičiavimu buvo be dešimties dvi.

Kai atėjo antros valandos pamaina, ji neabejojo, kad po kelių minučių pasirodys sargybinis. Juk jam tereikėjo atnešti stiklinę vandens, už kurią gaudavo pakelį „Silk Cut". Neblogi mainai.

Maždaug po dvidešimties minučių jis išsmukdavo sutraukti savo pirmos cigaretės. Suteikdamas porininkui progą atnešti sūrio sumuštinį, dietinės kokakolos ir „Silk Cut" pakelį, už kuriuos susikišdavo šimtinę dolerių. Netgi „Ritz" viešbutyje nėra tokių piktinančių kainų. Bet jis buvo tiek pat kvailas, kiek godus, kas turėjo Olgai labai pasitarnauti, kai ji parodys jam tikrąją „Silk Cut"* reikšmę.

Dar netgi nenusiprausęs ir nepersirengęs Džekas puolė naršyti Niujorko telefonų knygoje NYRK akronimo. Be tų trijų, kuriuos žinojo, Džekas niekaip negalėjo rasti to, kas pirmiausia šovė Anos galvon. Jis įsijungė nešiojamąjį kompiuterį ir suvedė į *Google* paiešką žodžius „Niujorko raketės klubas". Jam pavyko rasti sutrumpintą klubo istoriją, keletą elegantiško pastato Park Aveniu nuotraukų ir dabartinio prezidento, Dariaus T. Marbltorpo III, atvaizdą. Džekui neliko abejonių, kad prasmukti pro paradines duris galima

* Ang. silk cut – šilkinis pjūvis (vert. past.).

tik atrodant taip, kaip klubo nariai. Niekada nesukelk įtarimo durininkui.

Iškrovęs lagaminus ir nusiprausęs po dušu agentas išsirinko tamsų kostiumą su smulkiais dryželiais, mėlynus marškinius ir Kolumbijos kaklaraištį. Po to taksi nuvažiavo iki Park Aveniu 370 namo. Išlipęs iš automobilio kurį laiką apžiūrinėjo pastatą, žavėdamasis didingu keturių aukštų renesansiniu statiniu, kuris priminė jam *palazzo*, amžiaus pradžioje taip mėgstamus italų, gyvenančių Niujorke. Jis žengė laipteliais prie įėjimo, ant kurio stiklo buvo kukliai įspaustos NYRK raidės.

Durininkas pasitiko Džeką „laba diena, pone“ ir palaikė duris, tarsi senam klubo nariui. Agentas įžengė į elegantišką vestibiulį, kurio visos sienos buvo nukabinėtos buvusių prezidentų paveikslais. Visi jie vaizduojami su atitinkama apranga: ilgomis baltomis kelnėmis, mėlynais nertiniais ir su rakete rankoje. Džekas kilstelėjo galvą. Virš plačių besisukančių laiptų kabojo dar daugiau ankstesnių klubo prezidentų, dar senesnių, tik raketė nesikeitė. Jis nudrožė prie registratūros.

– Kuo galėčiau jums padėti, pone? – pasiteiravo jaunuolis.

– Nesu tikras, kad galėsite, – prisipažino Džekas.

– Išbandykite, – pasiūlė jis.

Džekas ištraukęs padėjo rakto kopiją ant stalo.

– Ar esate tokių matęs? – paklausė.

Jaunuolis paėmė raktą ir pasukiojęs tarp pirštų atsakė:

– Ne, sere, negaliu pasakyti, kad būčiau matęs. Tai galėtų būti seifo raktelis, bet tikrai ne mūsų. – Nusisukęs jis nukabino sunkų bronzinį raktą nuo lentos. Ant jo kilpos buvo įspausta nario pavardė, o ant koto – NYRK.

– Gal turite kokių variantų? – pasidomėjo Džekas, stengdamasis neišduoti savo nevilties.

– Ne, pone, – atsiliepė registratorius. – Nebent buvo anksčiau, kol nedirbau, – pridūrė jis. – Aš čia dirbu vienuolikti metai, bet gal Eibas daugiau galėtų padėti? Jis dirbo čia, kai daugiau žmonių mėgo badmintoną nei tenisą.

– Ir tikri džentelmenai žaidė tik raketėmis, – ištarė tarpduryje pasirodęs vyresnis tarnautojas. – Kuo gi galėčiau būti jums naudingas?

– Raktas, – paaiškino jaunesnis kolega. – Šis ponas nori sužinoti, ar esi kada nors tokį matęs, – pridūrė jis, duodamas kolegai raktą.

Eibas pasukiojo rankose raktelį.

– Jis tikrai ne mūsų, – patvirtino, – ir niekad nebuvo, bet aš žinau, ką reiškia „R“, – baigė iškilmingai. – Tai turėjo būti... o... beveik prieš dvidešimt metų, kai Niujorko meru buvo Dinkinsas. – Jis pakėlė akis į Džeką. – Pas mus užsuko jaunuolis, vos susigraibantis angliškai, ir paklausė, ar ne čia rumunų klubas.

– Žinoma, koks aš kvailas, – burbtelėjo Džekas.

– Pamenu, kaip jis nusivylė, – pasakojo toliau Eibas, ignoruodamas agentą, – išgirdęs, kad „R“ reiškia „raketę“. Ko gero, net nežinojo, kas tai yra. Suprantate, jis nemokėjo skaityti angliškai, todėl man teko surasti jam adresą. Vienintelė priežastis, kodėl po tiek laiko jį prisimenu, yra ta, kad tas klubas buvo kažkur *Linkolne*, – pabrėžė jis gatvės pavadinimą. Dirstelėjo į Džeką, kuris nutarė daugiau nepertraukinėti. – Suprantate, mano pavardė tokia pat. – Džekas nusišypsojo Eibui ir linktelėjo. – Kažkur Kvinse, man regis, bet dabar tiksliai nepamenu.

Džekas grąžino raktą į kišenę, padėkojo Eibui ir pasisuko eiti neleidęs durininkui leistis į prisiminimus.

Tina sėdėjo už stalo ir spausdino kalbą. Valdytojas jai net nepadėkojo, kad atėjo dirbti šeštadienį.

Bankininkai turėtų nustatyti standartus, kurie gerokai pralenkia jiems keliamus teisinius reikalavimus.

Niujorko bankininkų asociacija pakvietė Fenstoną perskaityti pagrindinį pranešimą per kasmetinius pietus Seri Neterlende.

Kvietimas tiek pat nustebino, kiek ir nudžiugino Fenstoną, nors jis jau kurį laiką siekė jį gauti.

Komiteto nuomonės išsiskyrė.

Fenstonas pasiryžo padaryti gerą įspūdį bankininkų brolijai ir jau padiktavo keletą kalbos juodraščio paragrafų.

Klientai turi pasitikėti nepriklausomais mūsų sprendimais, įsitikinę, kad elgsimės, kaip geriausia jiems, o ne mums.

Tinai ėmė atrodyti, kad ji rašo scenarijų situacijų komedijai apie bankininkus, kur Fenstonas pretenduoja į pagrindinį vaidmenį. „Kokį vaidmenį šioje moralinėje dramoje suvaidins Lipmanas? – spėliojo ji. – Kiek serijų gyvens Viktorija Ventvort?“

Visais atvejais turime elgtis kaip savo klientų užstato sergėtojai...

Ypač, jeigu jie turi van Gogo paveikslą, norėjo įterpti Tina,

...ir niekuomet neapleisti pareigos rūpintis jų pageidavimais.

Tinos, renkančios klaviatūra begėdišką Fenstono pamokslą, mintys nuklydo prie Anos. Ji kalbėjosi su drauge prieš eidama į darbą. Ana norėjo papasakoti jai apie naują gyvenimo vyrą, su kuriuo susipažino pačiomis keisčiausiomis aplinkybėmis. Jos sutarė susitikti vakarienės, nes Tina taip pat turėjo jai naujienų.

Ir niekuomet nepamirškime, jog užtenka vieno iš mūsų, kad parodytų netinkamą pavyzdį, ir visi kęsime pasekmes.

Versdama kitą puslapį Tina svarstė, kiek dar laiko sugebės likti valdytojo sekretore. Nuo tada, kai išmetė Lipmaną iš savo kabine-

to, daugiau su juo mandagiai nesišnekėjo. Ar advokatas sugebės ją išgrūsti anksčiau, nei ji surinks pakankamai įrodymų, kad Fenstonas likusį gyvenimą praleistų mažesniame kambarėlyje didesnėje įstaigoje?

Savo kalbą norėčiau baigti sakydamas, kad vienintelis mano gyvenimo tikslas visuomet buvo tarnauti ir grąžinti skolą bendruomenei, kuri leido man dalytis amerikietiška svajone.

Šio dokumento kopijos Tina nedarė.

Sužibo Tinos telefono lemputė, ji skubiai pakėlė ragelį.

– Taip, valdytojau?

– Jau baigei mano kalbą bankininkų pietums?

– Taip, valdytojau, – pakartojo sekretorė.

– Gera, tiesa? – paklausė Fenstonas.

– Įspūdinga, – atsakė Tina.

Džekas pasigavo taksi ir nurodė vairuotojui važiuoti į Linkolno gatvę Kvinse. Taksistas paliko taksometrą įjungtą ieškodamas adreso aptrintame miesto atlase. Džekas grįžo oro uosto pusėn ir buvo paleistas Linkolno ir Hariso gatvių sankirtoje. Apsidairęs suprato, kad kostiumas, kurį taip kruopščiai rinkosi įstaigai Park Aveniu, Kvinse visai netinka. Jis įžengė į gėrimų parduotuvę ant kampo.

– Ieškau rumunų klubo, – kreipėsi jis į senyvą pardavėją.

– Uždarytas prieš daug metų, – atsakė toji. – Dabar ten svečių namai, – pridūrė matuodama jį žvilgsniu, – tik vargu ar norėsite ten apsistoti.

– Gal pasakytumėt, koks numeris? – paklausė agentas.

– Ne, bet maždaug per kvartalo vidurį, kitoje kelio pusėje.

Padėkojęs moteriai Džekas grįžo į gatvę ir perėjo į kitą pusę. Bandė spėti, kur galėtų būti kvartalo vidurys, ir tada pastebėjo išblukusią „Nuomojami kambariai" iškabą. Sustojęs pažvelgė žemyn į duris, virš kurių buvo matyti dar labiau išblukęs užrašas. Beveik neįskaitomos raidės skelbė: *NYRK, įkurtas 1919.*

Džekas nusileido laipteliais ir pastūmė girgždančias duris. Įžengė į purviną, neapšviestą koridorių, tvoskiantį tabako dūmais. Jis atsidūrė tiesiai priešais mažą, dulkėtą registratūros stalelį, už kurio cigaretės dūmuose paskendęs *New York Times* skaitė senis.

– Man reikia kambario nakčiai. – Džekas stengėsi kalbėti įtikinamai.

Senio akys prisimerkė, įtariai į jį pažiūrėjo. Ar tik lauke nelaukia mergina?

– Septyni doleriai, – tarė ir iškart pridūrė: – Į priekį.

– Man reikia vietos pasidėti daiktams, – pareiškė Džekas.

– Tada bus dar doleris, į priekį, – pakartojo senis, nepaleisdamas iš burnos cigaretės.

Džekas padavė aštuonis dolerius, už kuriuos gavo raktą.

– Trečias aukštas, trečias numeris, o seifus rasite koridoriaus gale, – paaiškino senis, pastumdamas jam antrą raktą. Tada vėl įsikniaubė į laikraštį, išpūsdamas dūmų debesį.

Džekas iš lėto nuėjo koridoriumi, kol pasiekė palei sieną išrikiuotas rakinamas daiktų dėžes, kurios, nepaisant amžiaus, atrodė tvirtos ir nelengvai išlaužiamos, net jeigu kas nors susigundytų tuo užsiimti. Atrakinęs savo dirstelėjo vidun. Maždaug dvidešimties centimetrų pločio ir šešiasdešimties centimetrų ilgio. Džekas grįžtelėjo į budintįjį. Senis sugebėjo perversti lapą, bet cigaretės nepaleido iš dantų.

Džekas paėjo koridoriumi toliau, išsitraukė rakto kopiją ir dar kartą dirstelėjęs į registratūros stalelį atidarė 13 seifą. Spoksojo į

vidų stengdamasis išlikti ramus, nors širdis daužėsi. Ištraukė iš dėžės vieną kupiūrą ir įsikišo į kišenę. Užrakinęs seifą vėl įsikišo raktelį į vidinę kišenę.

Senis pervertė kitą puslapį ir susidomėjo arklių lenktynių statymais, o prasmukęs pro šalį Džekas išėjo į gatvę.

Jam teko sukarti vienuolika kvartalų, kol rado laisvą taksi, bet jis neskubėjo skambinti Dikui Meisiui, kol negrįžo į savo butą. Atsirakino duris, perbėgo virtuvę ir pasidėjo šimto dolerių kupiūrą ant stalo. Tada prisiminė, kokio dydžio ir pločio buvo tuščias seifas ir pamėgino apskaičiuoti, kiek šimtinių galėtų tilpti į 13 dėžutę. Prieš skambindamas viršininkui jau buvo išmatavęs plotą ant stalo ir su keliomis penkių šimtų puslapių knygomis lanksčiais viršeliais primetęs sumą.

– Rodos, sakiau, kad savaitgalį pasiimtum išeiginių, – priekaištavo Meisis.

– Radau dėžę, kuri rakinama NYRK 13 rakteliu.

– Kas joje?

– Sunku tiksliai pasakyti, – atsakė Džekas, – bet, sakyčiau, apie porą milijonų dolerių.

– Tavo atostogos atšaukiamos, – reagavo Meisis.

rugsėjo 23 d.

44

– Gera žinia, – pareiškė jaunasis daktaras trečiosios dienos ryte, kai nuėmė pacientei raištį. – Žaizda beveik užgijo, aš pranešiu valdžiai, kad jus galime perkelti į Žilavos kalėjimą.

Tais žodžiais daktaras sustatė jos dienotvarkę. Pakeitęs tvarstį chirurgas išėjo daugiau nieko netaręs. Kranc visą likusį rytą po sekundę dėliojo savo planą. Tarp trijų ir devynių vakaro ji gerai išsimiegojo – juk jai svarbu likti žvaliai tik per naktinę pamainą.

– Dieną su ja nebuvo jokio vargo, – išgirdo ji sakant vieną sargybinį, kai perdavė raktus dešimtą keičiantis pamainai.

Kranc nejudėjo dar keturias valandas, nes nei „Silk Cut“ pakelis, nei šimtinė nebūtų ištraukusi net šypsnio iš vyresnių sargybinių. Jie negalėjo sulaukti, kada dalyvaus jos laidotuvėse.

Olga nemiegojo.

Ana išėjo iš namų prieš šešias pabėgioti. Semas puolė nuo stalo atverti jai durų – Češyro katino šypsena nepaliko jo lūpų nuo tada, kai ji sugrįžo.

Mergina spėliojo, kurioje vietoje ją pasivys Džekas. Jis, reikia pripažinti, taip ir neišėjo jai iš galvos nuo vakar dienos, kai išsiskyrė, ir Ana vylėsi, kad santykiai peraugs profesinio susidomėjimo ribas.

– Pasisaugok, – per vakarienę įspėjo Tina. – Kai gaus, ko nori, dings. Ir jam nebūtinai reikia sekso.

O gaila, apgailestaudama pagalvojo Ana.

– Fenstonas įsimylėjęs van Gogą, – patikino ją Tina. – Jis parinko jam garbingiausią vietą, ant sienos už savo stalo.

Tiesą sakant, Tina veržėsi papasakoti viską, ką per paskutines dešimt dienų veikė Fenstonas su Lipmanu. Tačiau nepaisant atsargių klausimų, užuominų ir kabliukų, per porą valandų, kol jos vakarieniavo, Ana nesužinojo nieko daugiau, kodėl draugė taip įsikibusi banko sekretorės vietos.

Ana nesugebėjo pamiršti, jog paskutinį kartą Centriniame parke bėgiojo rugsėjo vienuoliktąją. Pilkas debesis pagaliau išsisklaidė, bet buvo ir kitų tos šiurpios dienos prisiminimų, jau nekalbant apie Pasaulinio prekybos centro griuvėsius. Ana nustūmė į šoną tos dienos baisumus, kai po Menininkų vartais pastebėjo vietoje risnojantį Džeką.

– Ilgai laukėte, persekiotojau? – paklausė Ana, pracapendama pro jį tvenkinio pakraščiu.

– Ne, – atsakė Džekas ją pasivijęs. – Apibėgau jau du ratus, dabar, sakykim, ratukas atvėsimui.

– Tai jau vėstam, taip? – padidindama greitį mestelėjo Ana. Žinojo, kad ilgai negalės išlaikyti tokio tempo, praeis vos kelios sekundės, ir jis vėl risnos šalia.

– Neblogai, – tarė Džekas, – tik ar ilgai trauksite?

– Maniau, jog tai vyrų problema, – atšovė Ana, vis dar laikydama tempą. Ji nutarė, jog vienintelė jos viltis – nukreipti agento dėmesį kitur. Palaukė, kol pasirodys Frikas.

– Išvardykite penkis dailininkus, eksponuojamus tame muziejuje, – pareikalavo ji tikėdamasi, kad žinių stoka kompensuos jos greičio trūkumą.

– Belinis, Mari Kasa, Renuaras, Rembrantas ir du Holbeinai – Moras ir Kromvelis.

– Taip, bet kuris Kromvelis? – šnopuodama paklausė Ana.

– Tomas, ne Oliveris, – atsakė agentas.

– Neblogai, persekiotojau, – įvertino Ana.

– Galite kaltinti mano tėvą, – paaiškino Džekas. – Kai tik patruliuodavo sekmadienį, mano mama tempdavo mane į muziejų ar galeriją. Maniau, kad tik laiko gaišimas, kol neįsimylėjau.

– Ką įsimylėjote? – paklausė Ana, kildama Piligrimų kalva.

– Rosetį, tiksliau pasakius, jo meilužę Džeinę Beden.

– Mokslininkai nesutaria, ar jie yra kada miegoję, – pastebėjo Ana. – O jos vyras – Viljamas Morisas – taip žavėjosi Rosečiu, jog tikriausiai nebūtų prieštaravęs.

– Kvailys, – burbtelėjo Džekas.

– Tai vis dar tebemylite Džeinę? – pasidomėjo Ana.

– Ne, tai buvo mano paaugliškas laikotarpis, o įžengęs į dabartinį įsimyliu tik moteris, kurių krūtys baigiasi už ausų.

– Vadinasi, daug laiko praleidžiate Šiuolaikinio meno muziejuje.

– Keletas aklų pasimatymų buvo, – pripažino Džekas, – tik mano mama nepritaria.

– O su kuo, jos galva, turėtumėte susitikinėti?

– Ji senamadiška, todėl tinka visos nekaltos Marijos; bet aš su ja dirbu.

– Ar dar ką nors dirbate?

– Ką, pavyzdžiui? – paklausė Džekas.

– Ką reiškia „R“, – išspaudė uždususi Ana.

– Gal turite kokį spėjimą?

– Lažinčiausi, kad Rumunija, – išspaudė mergina.

– Jums reikėjo į FTB, – lėtindamas žingsnį pastebėjo Džekas.

– Vadinasi, jau išsiaiškinote, – suprato Ana.

– Ne, – išsigynė Džekas. – Už mane išsiaiškino toks vyrukas, vardu Eibas.

– Ir?

– Ir jūs abu neklydote.

– Tai kur tas rumunų klubas?

– Prišniaukštame Kvinso rajone, – atsakė Džekas.

– Ir ką radote atrakinęs dėžutę? – pasidomėjo Ana.

– Nesu visai tikras, – atsakė Džekas.

– Nevedžiokite manęs už nosies, persekiotojau, pasakykite tiesiai: kas ten buvo?

– Apie du milijonus dolerių.

– Du milijonai? – negalėjo patikėti Ana.

– Na, gal ne visai tiek, bet pakankamai, kad mano bosas mestų visus darbus, apsuptų pastatą ir grąžintų mane iš atostogų.

– Koks žmogus gali laikyti du milijonus grynais seife Kvinse? – nusistebėjo Ana.

– Toks, kuris negali rizikuoti atidarydamas sąskaitą kuriame nors pasaulio banke.

– Kranc, – spėjo Ana.

– Taigi dabar jūsų eilė. Ar ką nors pavyko išsiaiškinti per vakarienę su Tina?

– Maniau, kad niekada nepaklausite, – atsakė Ana ir įveikusi dar šimtą metrų atsakė: – Fenstonas mano, kad kolekcijos papildymas yra nepakartojamas. Bet, svarbiausia, kai Tina šį rytą nešė jam kavą, *New York Times* ant jo stalo buvo atverstas ties septynioliktu puslapiu.

– Akivaizdu, kad ne sporto skyrius, – pastebėjo Džekas.

– Ne, pasaulio naujienų, – atsakė Ana, traukdama iškarpą iš kišenės ir perduodama Džekui.

– Ar čia gudrus manevras, kad atsilikčiau skaitydamas?

– Ne, čia gudrybė išsiaiškinti, ar mokate skaityti, persekiotojau, ir aš visuomet galiu sumažinti greitį, nes jau anksčiau išsiaiškinau, kad nesugebate spėti su manimi, – pareiškė Ana.

Džekas perskaitė antraštę ir vos nesustojo prie ežero. Atsakė ne iš karto.

– Pastabi ta jūsų draugė Tina.

– Ir darosi vis pastabesnė, – pridūrė Ana. – Ji nuklausė pokalbio tarp Fenstono ir Lipmano. Nugirdo jį klausiant: „Ar antrą raktą tebeturi?" Tada ji nesuprato, ką tai reiškia, bet...

– Atsiimu viską, ką apie ją anksčiau kalbėjau, – pareiškė Džekas. – Ji yra mūsų komandoje.

– Ne, persekiotojau, ji yra *mano* komandoje, – padidindama greitį šūktelėjo Ana, pasileisdama per Žemuogių laukus paskutinius aštuonis šimtus metrų kaip įpratusi.

– Čia jus paliksiu, – tarė Ana, kai abu pasiekė Menininkų vartus. Patikrino laikrodį – 11 minučių 48 sekundės.

– Papusryčiausim?

– Deja, negaliu, – atsakė Ana, – susitinku su senu bičiuliu iš aukciono, bandysiu išsiaiškinti, ar nėra laisvų vietų.

– Tai pietų?

– Turiu bilietus į Rošenbergo parodą Vitni meno muziejuje. Jeigu norite prisijungti, būsiu ten apie šešias, persekiotojau.

Ir nubėgo nelaukusi jo atsakymo.

45

Lipmanas pasirinko sekmadienį, nes tą dieną Fenstonas nesirodydavo kabinete, nors jau skambino jam tris kartus.

Sėdėjo bute, valgė pietus prie televizoriaus ir narstė savo planą, kol įsitikino, kad nepavykti negali. Rytoj ir visus ateinančius rytojus jis pietaus restorane nelaukęs Fenstono.

Sukramtęs paskutinį kąsnelį, grįžo į miegamąjį ir nusirengė iki apatinių glaudžių. Atidarė stalčių su sporto apranga, kurią įsigijo šiai konkrečiai rungčiai. Apsivilko marškinėlius, šortus ir apdribusį sportinį kostiumą, kuris paaugliams keltų juoką. Galiausiai apsitempė baltas kojines ir apsiavė baltus sportinius batelius. Nepažvelgęs į save veidrodyje, nuėjo per kambarį, priklaupė prie lovos ir ištraukė didelį sportinį krepšį, iš kurio kyšojo teniso raketė. Jam reikėjo tik rakto ir cigarečių pakelio.

Nudrožęs į virtuvę atidarė stalčių su bemuitėje parduotuvėje įsigytu „Marlboro" paku, ištraukė dvidešimt pakelių. Jis pats niekada nerūkė. Paskutinis veiksmas – pakišti ranką po stalčiumi ir nulupti prie dugno priklijuotą raktą. Dabar jau pasiruošęs.

Lipmanas dukart užrakino buto duris ir nusileido laiptais į apačią. Atidaręs laiptinės duris nulipo dar vieną laiptų maršą į gatvę.

Eiliniam praeiviui jis priminė į skvošo klubą traukiantį vyrą. Lipmanas niekada gyvenime nežaidė skvošo. Įveikęs vieną kvartalą pagavo taksi. Šitas įprotis nesikeitė. Jis nurodė taksistui adresą, kur per aštuonis kilometrus nebuvo jokio skvošo klubo. Atsisėdo taksi gale, apsidžiaugė, kad vairuotojas ne plepys, nes norėjo susikaupti. Šiandien jis pakeis savo įprastą rutiną, ir tą permainą jis rengė

jau visą dešimtmetį. Tai paskutinis kartas, kai jis atlieka Fenstono, kuris naudojosi juo kiekvieną dieną visus tuos metus, užduotį. Daugiau nebe. Jis pažvelgė pro automobilio langą. Šiuo keliu važiuodavo kartą per metus, kartais du ir palikdavo didžiulę pinigų sumą NYRK, paprastai praėjus kelioms dienoms po to, kai Kranc atlikdavo užduotį. Per tą laiką į Linkolno gatvės svečių namų seifą, pažymėtą tryliktuoju numeriu, Lipmanas padėjo per penkis milijonus dolerių ir visuomet žinojo, kad kelionė bus į vieną pusę – kol Kranc nepadarys klaidos.

Kai perskaitė *Times*, kad sužeista į petį Olga buvo sugauta (jau geriau ji būtų nudėta), jis suprato, jog tai paskutinis jo šansas. Galimybių langas, kaip pasakytų Fenstonas. Juk Kranc yra vienintelė žinanti, kiek grynųjų yra seife, o jis vienintelis turi jo raktą.

– Kur tiksliai? – paklausė vairuotojas.

Lipmanas pažvelgė pro langą.

– Dar pavažiuokite porą kvartalų, – pasakė, – ir išleiskite prie sankryžos.

Lipmanas išėmė skvošo raketę ir padėjo ant sėdynės.

– Dvidešimt trys doleriai, – burbtelėjo vairuotojas, stabdydamas priešais gėrimų parduotuvę.

Lipmanas įkišo pro groteles tris dešimties dolerių kupiūras.

– Grįšiu po penkių minučių. Jeigu palauksite, gausite dar penkiasdešimt.

– Palauksiu, – pažadėjo vairuotojas.

Lipmanas stvėrė tuščią krepšį ir išlipo iš taksi palikęs ant sėdynės raketę. Perėjo į kitą kelio pusę, apsidžiaugė, kad šaligatvis ne tuščias – vietiniai skuba apsipirkti. Tai viena iš priežasčių, kodėl jis visuomet rinkdavosi sekmadienio popietę. Vakare nerizikuotų šitaip vaikštinėti. Kvinse mielai apiplėš ir su tuščiu krepšiu.

Lipmanas spėriu žingsniu pasiekė 61 numerį. Sustojęs apsidairė, ar neatkreipė kieno nors dėmesio. Kodėl turėtų? Nusileido NYRK laipteliais ir pastūmė niekada nerakinamas duris.

Prižiūrėtojas kilstelėjo akis nepakeldamas užpakalio, o pamatęs, kas atėjo, linktelėjo (energingiausias jo judesys per visą dieną) ir vėl įsikniaubė į lenktynių skiltį. Lipmanas padėjo ant stalo „Marlboro“ paką žinodamas, kad jie dings jam nenusisukus. Kiekvienas žmogus turi savo kainą.

Jis žvilgtelėjo į tamsų koridorių, apšviestą plikos keturiasdešimties vatų lemputės. Kartais pagalvodavo, ar nėra vienintelis žmogus, nuėjęs toliau už registratūros stalo.

Nepaisant prieblandos, Lipmanas tiksliai žinojo, kur ieškoti seifo. Ne pagal numerius – kaip ir viskas, jie seniai išbluko. Grįžtelėjo į koridorių: viena jo cigaretė jau smilko tamsoje.

Išsitraukė raktą iš sportinio bliuzono kišenės, įkišo į spyną, patraukė. Prieš dar kartą dirsteldamas į senį, atitraukė krepšio užtrauktuką. Sargas nesusidomėjo. Nepraėjus nė minutei advokatas ištuštino seifo turinį į krepšį ir vėl jį užtraukė.

Uždaręs dureles Lipmanas užrakino jas paskutinį kartą. Pakėlė krepšį mintyse nustebęs, kad jis toks sunkus, ir grįžo koridoriumi. Padėjo raktą ant budinčiojo stalo. „Daugiau man jo nereikės,“ – pasakė seniui. Tas nemanė, kad šis netikėtas rutinos pasikeitimas vertas nutraukti ketvirtos valandos Belmonto lenktynių sąrašo tyrinėjimą. Jis jau dvylika metų per plauką nuo taiklaus spėjimo, o dar net nepatikrino rezultatų...

Lipmanas išėjo pro duris, užlipo laiptukais į šviesią Linkolno gatvę. Laiptų viršuje jis dar kartą apsidairė į abi puses. Jautėsi saugus. Ėmė lėtai eiti gatve tvirtai spausdamas krepšio rankeną, džiaugdamasis, kad taksi tebelaukia prie kampo.

Nuėjo apie dvidešimt metrų, ir tada, tarsi perkūnas iš giedro dangaus, jį apsupo būrys vyrukų, vilkinčių džinsus ir mėlynas neprapučiamas striukes su stambiomis FTB raidėmis ant nugarų. Jie pasileido link jo tekini iš visų pusių. Po akimirkos į Linkolno gatvę

įsuko du automobiliai, vienas iš vieno galo – nepaisant to, kad eismas čia vienpusis, – kitas iš kito, ir sucypę stabdžiais užkirto kelią įtariamajam. Šįkart praeiviai sustojo paspoksoti į sportiniu bliuzonu vilkintį vyrą su teniso krepšiu. Taksistas nuvažiavo negavęs žadėtųjų dolerių, bet su skvošo rakete.

– Perskaityk jam jo teises, – tarė Džo, kai kitas pareigūnas tvirtai suspaudė Lipmano rankas už nugaros ir uždėjo antrankius, o trečiasis ištraukė iš jo rankų sportinį krepšį.

– Turite teisę tylėti... – Lipmanas ja pasinaudojo.

Kai Mirandos teisės buvo pacituotos – Lipmanui jau nebe pirmą kartą – advokatas buvo nuvestas prie vieno automobilio ir be ceremonijų įmestas ant galinės sėdynės, kur jo jau laukė agentas Deleinis.

Ana stovėjo priešais Rošenbergo drobę *Satelitas* Vitni muziejuje, kai švarkelio kišenėje suvibravo jos mobilusis. Ji dirstelėjo į ekranėlį: su ja susisiekti bando persekiotojas.

– Klausau, – atsiliepė Ana.

– Aš klydau.

– Dėl ko? – paklausė Ana.

– Ten buvo daugiau nei du milijonai.

Kranc klausė, kaip gretimos bažnyčios laikrodis sumuša du kartus. Liko gulėti susikaupusi, laukė naujos pamainos.

Po kelių minučių sunkus raktas trakštelėjo spynoje, prasivėrė ir vėl užsidarė durys. Ji, kaip paprastai, nesikėlė. Sargybinis pripėdino, pastatė ant stalelio prie lovos vandens stiklinę, pasiėmė „Silk

Cut" pakelį ir išėjo netaręs nė žodžio. Ji išgirdo, kaip spynoje pasisuka raktas.

Nekrustelėjo nė vienas raumenėlis. Vienoje rankoje ji gniaužė šimtinę, kitoje – daktaro žirkles.

Praėjus dvidešimčiai minučių raktas antrą kartą buvo įkištas į spyną. Durys užsivėrė. Antrasis sargybinis perėjo palatą greičiau, padėjo sumuštinį su sūriu, dietinę kokakolą ir cigarečių pakelį ant stalo. Nekantraudamas pasisuko į kalinę.

Iš po paklodės išlindo smulkus kumštukas, pirštai iš lėto atsilenkė, parodydami šimtinę. Sargybinis šyptelėjo. Kai jis pasilenkė pasiimti savo atlygio, iš moters pirštų ant grindų nupleveno raštelis.

Sargybinis palinko jo pakelti, o kai išsitiesė vis dar šypsodamasis, Kranc jau laukė atsitūpusi lovūgaly. Vyras kaip tik ketino kištis pinigus į kišenę, kai Olga sugriebė jį už juodų plaukų ir atidirbtu judesiu perrėžė jam gerklę daktaro žirklėmis. Ne pats patogiausias instrumentas, bet nieko geriau gauti nesugebėjo.

Vyras susmuko ant grindų ir liko gulėti kraujo klane nepaleisdamas iš saujos kupiūros. Kranc mikliai nušoko nuo lovos, greitai nusegė nuo jo grandinėlės vienintelį jai reikalingą raktą ir pribėgusi prie durų užsirakino. Tada truputį patraukė lovą ir užvertė galvą į nediduką langelį. Netrukus sužinos, ar rizikavo ne be reikalo.

Pabėgėjo tris žingsnius nuo durų, šoko ant matraco, įsikibo rankomis į lovos galo vamzdį, iškėlė kojas į viršų ir, kaip atlikdama šuolį per kartį, įsmuko kojomis pro langelį.

Vienu momentu ji nepajėgė pajudėti nei į priekį, nei atgal. Kranc pasisuko šonu, ėmė rangytis klubais pro ankštą ertmę, ištiesė rankas į priekį, kad pralįstų pečiai. Liko kyboti ant palangės tik pirštų galiukais. Niekada nežiūrėk žemyn ir nedvejok. Ji paleido rankas, nukrito iš antro aukšto į klombą ir persivertė kūliais, tarsi šokdama nuo skersinio.

Žaibiškai pašokusi ant kojų pasileido prie aukštos tinklo tvoros, kuri juosė ligoninę, kaip tik tuo metu, kai rūkalius atrakino duris pasižiūrėti, kur dingo jo kolega.

Po sekundės pasigirdo aliarmo signalas, visą ligoninės kiemą kaip futbolo aikštę per vakare vykstančias varžybas užliejo šviesa. Kranc nuo tikslo skyrė vos keli metrai, kai ji išgirdo šunis. Niekada nesigręžiok, nes tik prarasi laiką.

Kranc šoko ant tinklo tvoros, kai ją puolė pirmas šuva, bet šiam liko tik aršiai protestuoti, kai vikri it beždžionė žmogysta užsiropštė tinklu, peržengė spygliuotos vielos kliūtį ir skubiai nučiuožė žemyn. Prie tvoros pribėgo trys sargybiniai, bet nė vienas nesiryžo pakartoti to žygio.

Vienas iš jų išsitraukė ginklą, o bėglė ėmė zigzagu dumti kitapus gatvės. Paleido pirmą šūvį: arti, bet ne pakankamai. Kol nuspaudė gaiduką antrą kartą, kalinė dingo miške.

Jaunas daktaras priklaupė kraujo klane prie nužudytojo sargybinio, ieškodamas mirties įrankio.

Pastebėjo po lova savo žirkles ir čiupęs jas skubiai paslėpė švarko kišenėje. Pakėlęs akis pamatė rūkalių, spoksantį į lovą ir langelį.

Tada jis kai ką prisiminė. Kranc buvo gimnastė, olimpietė.

rugsėjo 24 d.

46

Viena iš auksinių Anos taisyklių atsibudus ryte buvo neskaityti žinučių, kol nenusiprausė, neapsirengė, nepapusryčiavo ir neperskaitė *New York Times*. Bet per paskutines dvi savaites ji sulaužė visas auksines savo taisykles, todėl patikrino mobilųjį telefoną dar neišlipusi iš lovos. Persekiotojas prašo paskambinti. Ana šyptelėjo. Tina skambino, bet nieko neparašė. Trečia žinutė iš pono Nakamuros. Tik keturi ją susiraukti privertę žodžiai: „Skubu, prašau paskambinti. Nakamura".

Ana nutarė palįsti po šaltu dušu ir tik tada skambinti. Vandeniui tekant per kūną mąstė apie kolekcininko žinutę. Žodis „skubiai" visuomet versdavo ją tikėtis blogiausio. Ana priklausė „pustuštės stiklinės" kategorijai.

Kai išlipo iš dušo, jautėsi visiškai pabudusi. Širdis plakė tokiu pat tempu kaip baigus rytinį bėgimą. Atsisėdusi ant lovos pasistengė susikaupti.

Kai pulsas vėl tapo normalus, surinko Nakamuros numerį Tokijuje.

– Hai, Šacho-Šitso desu, – atsiliepė sekretorė.

– Prašyčiau poną Nakamurą.

– Kaip jus pristatyti?

– Ana Petresku.

– O, taip, jis laukia jūsų skambučio. – Anos širdis ėmė mušti tankiau.

– Labas rytas, dr. Petresku.

– Labas rytas, pone Nakamura, – atsakė mergina, labai norėdama matyti pašnekovo veidą ir greičiau sužinoti savo likimą.

– Neseniai turėjau labai nemalonų pokalbį su buvusiu jūsų viršininku, Braisu Fenstonu, – tęsė Nakamura. – Kuris, bijau... – Ana vos kvėpavo – ...privertė mane iš naujo įvertinti... – Negi ją supykins? – ...tą žmogų. Tačiau ne apie tai norėjau pakalbėti. Aš tik norėjau pasakyti, jog kiekvieną dieną man kainuojate po penkis šimtus dolerių, nes aš, kaip prašėte, pervedžiau savo advokatams į Londoną penkis milijonus dolerių. Taigi norėčiau pamatyti van Gogą kuo skubiau.

– Galiu artimiausiu laiku atskristi į Tokiją, – patikino jį Ana, – bet prieš tai turiu nukeliauti į Angliją ir paimti paveikslą.

– Tai visai nebūtina, – atsakė Nakamura. – Trečiadienį Londone turiu susitikimą su „Corus Steel" kompanija ir mielai nuvyksiu diena anksčiau, jeigu ledi Arabela nieko prieš.

– Esu tikra, kad ji sutiks, – pasakė Ana. – Aš susisieksiu su ledi Arabela ir pranešiu jūsų sekretorei susitikimo detales. Ventvort Holas yra maždaug pusvalandis kelio nuo Hitrou.

– Puiku, – nudžiugo plieno magnatas. – Vadinasi, visi susitiksime rytoj vakare. – Patylėjęs pridūrė: – Beje, Ana, galbūt apsigalvojote dėl mano pasiūlymo vadovauti fondui? Ponas Fenstonas mane įtikino dėl vieno dalyko: jūs tikrai verta penkių šimtų dolerių per dieną.

Nors Fenstonas skaitė straipsnį trečią kartą, neįstengė liautis šypsojęsis. Jis nekantravo pasidalyti naujiena su Lipmanu, nors šis jau tikriausiai viską žino. Jis dirstelėjo į laikrodį ant stalo. Beveik dešimta. Lipmanas niekada nevėluoja. Kur jis?

Tina jau įspėjo, kad ponas Džeksonas, draudimo vertintojas iš Loido draudimo kompanijos, jau laukiamajame, o registratūra ką tik skambino, kad Krisas Savažas iš *Kriscio* taip pat jau pakeliui.

– Kai tik pasirodys Savažas, – paliepė Fenstonas, – atsiųsk juos abu ir pakviesk Lipmaną.

– Šįryt dar jo nemačiau, – atsakė Tina.

– Tada pasakyk jam, kad ateitų, kai tik pasirodys, – burbtelėjo valdytojas. Ir vėl išsišiepė, kai žvilgsnis užkliudė antraštę: ŽUDIKĖ SU VIRTUVINIU PEILIU PASPRUNKA.

Į duris pasibeldė. Sekretorė įleido du vyrus.

– Ponai Džeksonas ir Savažas, – pristatė. Iš jų aprangos nebuvo sunku atspėti, kuris dirbo draudimo agentu, o kuris sukiojosi meno pasaulyje.

Fenstonas žengė į priekį, paspaudė ranką neaukštam praplikusiam vyrui tamsiai mėlynu juostuotu kostiumu ir languotu kaklaraiščiu. Vyras prisistatė Bilu Džeksonu. Po to linktelėjo Savažui, su kuriuo ne kartą buvo susitikęs aukciono namuose. Šis kaip paprastai ryšėjo peteliškę.

– Noriu, kad būtų aišku iš pat pradžių, – pradėjo Fenstonas. – Aš draudžiu tik šį vieną paveikslą, – mostelėjo jis van Gogo pusėn, – už dvidešimt milijonų dolerių.

– Nepaisydami fakto, kad jis galėtų uždirbti penkis kartus tiek, atsidūręs po varžytynių plaktuku? – pasidomėjo Savažas, pasisukdamas apžiūrėti paveikslo.

– Tai, žinoma, reiškia kur kas mažesnę draudimo įmoką, – įsiterpė Džeksonas. – Bet tik tokiu atveju, jeigu mūsų apsaugos vaikinams atrodys, kad paveikslas yra adekvačiai saugomas.

– Likite čia, pone Džeksonai, ir pats galėsite įsitikinti, ar paveikslas adekvačiai saugomas.

Fenstonas priėjo prie durų, surinko šešių skaitmenų kodą pultelyje prie šviesos jungiklio ir išėjo iš kambario. Vos tik užsivėrė

durys, iš lubų nusileido metalinės grotos ir driokstelėjo ant grindų, atitverdamos paveikslą. Tuo pat metu pasigirdo ausį plėšiantis aliarmo signalas, kuris būtų privertęs Kvazimodą pakeisti profesiją.

Džeksonas skubiai užspaudė delnais ausis ir atsigręžęs pamatė, kad antros grotos užkirto išėjimą iš kambario pro vieninteles duris. Priėjęs prie lango jis išvydo apačioje lekiančius automobilius-nykštukus. Po kelių sekundžių sirena nutilo ir grotos dingo lubose. Fenstonas patenkintas įžengė į kambarį.

– Įspūdinga, – įvertino draudėjas, vis dar užgultomis ausimis. – Bet aš turiu porą klausimų, – pridūrė. – Kiek žmonių žino kodą?

– Tik du, – atsakė bankininkas. – Mano personalo vadovas ir aš. Keičiu kodą kiekvieną savaitę.

– O tas langas? – pasidomėjo Džeksonas. – Ar įmanoma jį atidaryti?

– Ne, tai dvigubas neprašaunamas stiklas, bet netgi sudaužę jį turėtumėte nusileisti trisdešimt du aukštus į apačią.

– O signalizacija...

– Sujungta tiesiai su Aboto saugos kompanija, – baigė Fenstonas. – Pastate jie turi savo padalinį, garantuoja, kad mūsų aukštą pasieks per dvi minutes.

– Aš nustebintas, – prisipažino Džeksonas. – Mūsų versle tai vadinama trigubu A, kas reiškia, jog įmokas galima sumažinti iki vieno procento, arba, konkrečiai kalbant, maždaug dviejų šimtų tūkstančių kasmet. – Jis nusišypsojo. – Gaila, kad norvegai neturėjo jūsų toliaregiškumo, pone Fenstonai, nes dabar mums nereikėtų tiek mokėti už „Šauksmą“.

– Ar šiuo klausimu galite išsaugoti konfidencialumą? – paklausė Fenstonas.

– Visiškai, – patikino jį draudimo agentas. – Mes apdraudę pusę pasaulio turtų, bet jūs nesužinosite, kas mūsų klientai, net įsibrovę į mūsų būstinę London Sityje. Netgi jų pavardės yra užkoduotos.

– Skamba įtikinamai, – tarė Fenstonas. – Vadinasi, belieka judviem sutvarkyti popierius.

– Galėsiu tai padaryti, kai tik ponas Savažas patvirtins, kad paveikslas vertas dvidešimties milijonų, – atsakė Džeksonas.

– Tai nebus sudėtinga, – pasakė Fenstonas, pasisukdamas į Krisą Savažą, įdėmiai tyrinėjantį paveikslą. – Šiaip ar taip, jis jau patikino mus, kad Ventvort Holo van Gogas vertas šimto tūkstančių milijonų.

– Ventvorto van Gogas tikrai taip, – atsiliepė Savažas, – bet tik ne šis eksponatas. – Jis patylėjo ir atsisuko į Fenstoną. – Vienintelė originali šio paveikslo dalis yra rėmas.

– Ką norite tuo pasakyti? – paklausė Fenstonas, spoksodamas į mėgstamiausią savo paveikslą taip, lyg ką tik būtų sužinojęs, kad vienintelis jo vaikas yra pavainikis.

– Tą ir noriu, – atšovė meno vertintojas. – Rėmas originalus, paveikslas – klastotė.

– Klastotė? – šiaip ne taip išspaudė bankininkas. – Bet jis iš Ventvort Holo!

– Rėmas gal ir iš ten, – patvirtino Savažas, – bet galiu jus užtikrinti, kad drobė – ne.

– Kaip galite būti toks tikras, – pareikalavo atsakyti Fenstonas, – jeigu net nepadarėte jokių tyrimų?

– Man nereikia jokių tyrimų, – pabrėžtinai atsakė Savažas.

– Kodėl? – viauktelėjo Fenstonas.

– Nes aptvarstyta ne ta ausis, – išgirdo atsakymą.

– Ne, ta, – spyrėsi Fenstonas, dėbsodamas į paveikslą. – Kiekvienas mokinukas žino, kad van Gogas nusirėžė kairę ausį.

– Bet ne kiekvienas mokinukas žino, kad autoportretą jis tapė žiūrėdamas į veidrodį, todėl paveiksle sutvarstyta dešinė jo ausis.

Fenstonas susmuko į krėslą priešais stalą, nugara į paveikslą. Savažas priėjęs įdėmiau apžiūrėjo paveikslą.

– Kas įdomiausia, – tęsė jis, – nors drobė neabejotinai suklastota, kažkas įdėjo ją į originalų rėmą. – Fenstono veidas pajuodo iš pykčio.

– Ir, turiu pripažinti, – kalbėjo toliau dailėtyrininkas, – šią drobę tapė tikras menininkas.

Patylėjęs pridūrė:

– Tačiau geriausiu atveju vertinčiau darbą dešimčia tūkstančių, galbūt... – padvejojo – ...pridėčiau dar dešimt už rėmą, todėl siūloma dviejų šimtų tūkstančių įmoka būtų gerokai perdėta.

Fenstonas neatsiliepė.

– Apgailestauju dėl tokios blogos naujienos, – baigė Savažas, grįždamas nuo paveikslo prie bankininko. – Tikiuosi, jog neatsisveikinote su stambia suma jį įsigydami, o jeigu ir taip, žinote, kas atsakingas už šitą kruopščią apgavystę.

– Pakviesk man Lipmaną! – iš visų plaučių suriko Fenstonas ir Tina tekina atbėgo į jo kabinetą.

– Jis ką tik pasirodė, – pranešė ji. – Perduosiu, kad norite jį matyti.

Tiek Loido, tiek aukciono darbuotojas nutarė, jog dabar ne geriausias metas likti puodelio kavos. Jie taktiškai pasišalino pasirodžius Lipmanui.

– Čia klastotė! – subliovė Fenstonas.

Lipmanas kurį laiką spoksojo į paveikslą, po to pareiškė savo nuomonę:

– Mes abu žinome, kas už tai atsakingas.

– Petresku, – išspjovė Fenstonas.

– Jau nekalbant apie bendrininkę, kuri perdavinėjo Petresku informaciją nuo tos dienos, kai ją atleidai.

– Tavo tiesa, – tarė Fenstonas ir pasisukęs į praviras duris sukriokė: „Tina“. Sekretorė vėl atbėgo tekina.

– Matai šitą paveikslą? – tarė jis, neįstengdamas atsigręžti ir pažvelgti į jį. Tina linktelėjo, bet neprasižiojo. – Grūsk tą šūdą atgal į Ventvort Holą ir pareikalauk...

– Trisdešimt dviejų milijonų aštuonių šimtų devyniasdešimt dviejų tūkstančių dolerių, – baigė advokatas.

– O tada, – tęsė Fenstonas, – gali susirinkti savo daiktus ir nykti iš pastato per dešimt minučių, nes esi atleista, kale.

Tina ėmė drebėti, kai valdytojas pakilo nuo stalo ir pažvelgė į ją iš viršaus.

– Bet prieš išeidama dar padarysi vieną dalyką. – Tina nekrustelėjo. – Perduosi savo draugei Petresku, kad aš dar neišbraukiau jos iš dingusių, galimai mirusių sąrašo.

47

Anai pasirodė, kad priešpiečiai su Kenu Vitliu galėjo pavykti ir geriau. Aukciono pavaduotojas aiškiai leido suprasti, kad nelaimingas atsitikimas, kuris privertė ją išeiti iš *Sotbio*, jos kolegų meno pasaulyje dar nėra priskirtas prie „senos praeities". Ir tai, kad Fenstonas kiekvienam klausančiam skelbia atleidęs ją už banko tarnautojui nederantį elgesį, taip pat ne į naudą. Vitlis pripažino, kad Fenstonas niekam nerūpi, bet jie negalį įžeisti vertingo kliento. Žodžiu, jos grįžimas į aukciono namų areną nebus toks paprastas.

Vitlio žodžiai tik sustiprino Anos ryžtą padėti Džekui prikirpti Fenstoną, kuriam nerūpėjo, kam jis sugriovė gyvenimą.

Tokios kvalifikacijos ir patirties asmeniui nėra tinkamų pareigų šiuo metu, pabrėžtinai pastebėjo Kenas, bet jis pažada palaikyti su ja ryšį.

Išėjusi iš restorano Ana sugavo taksi. Galbūt antrasis susitikimas bus vaisingesnis.

– Federalinė aikštė dvidešimt šeši, – nurodė ji vairuotojui.

Džekas stoviniavo Niujorko skyriaus fojė gerokai anksčiau, nei turėjo pasirodyti Ana. Jis nenustebo pamatęs, kad ji atvyko pora minučių anksčiau. Trys apsaugininkai įdėmiai stebėjo ją, besileidžiančią dvylika laiptelių į pastatą. Ji prisistatė vienam pareigūnui, tas paprašė parodyti dokumentą. Patikrinęs Anos vairuotojo pažymėjimą, išbraukė jos pavardę iš savo bloknoto.

Džekas atidarė merginai duris.

– Ne mano iniciatyva šis pirmas pasimatymas, – tarė Ana, eidama į pastatą.

– Ir ne mano, – užtikrino ją Džekas, – mano bosas norėjo, kad neliktų abejonių dėl šio susitikimo svarbos.

– Ką, negi mane suims? – paklausė Ana.

– Ne, tačiau jis tikisi, kad sutiksite mums padėti.

– Eime, kas bus, tas.

– Mėgstamas jūsų tėčio posakis, – tarstelėjo Džekas.

– Iš kur žinote? – nustebo Ana. – Negi ir jam buvote užvedę bylą?

– Ne, – juokdamasis paaiškino Džekas, kai abu žengė į liftą, – apie tai užsiminėte per pirmąją naktį.

Džekas nuvežė viešnią į devynioliktą aukštą, kur jos koridoriuje jau laukė Dikas Meisis.

– Kaip malonu, kad atvykote, dr. Petresku, – pasveikino jis, tarsi ji būtų galėjusi rinktis. Ana nieko neatsakė. Meisis palydėjo ją į savo kabinetą ir pasodino į patogų krėslą priešais stalą.

– Nors šitas pokalbis nėra įrašinėjamas, – pradėjo jis, – negaliu nepabrėžti, kaip biuras rimtai vertina jūsų pagalbą.

– Kam jums prireikė mano pagalbos? – pasidomėjo Ana. – Maniau, jūs suėmėte Lipmaną ir pasodinote už grotų.

– Šį rytą jį paleidome, – atsakė Meisis.

– Paleidote? Ar dviejų milijonų buvo per maža?

– Daugiau nei pakankamai, – pripažino agentas, – todėl asmeniškai to ėmiausi. Mano specialybė – kaltės prisipažinimai mainais į bausmės sumažinimą. Neseniai, po devintos ryto, Lipmanas pasirašė susitarimą su Pietinės apygardos federaliniu kaltintoju, kad deramai bendradarbiaudamas su mumis gaus viso labo penkerius metus kalėjimo.

– Tačiau vis vien lieka neaišku, kodėl jį paleidote, – tarė Ana.

– Lipmanas tvirtina, kad gali nurodyti tiesioginę finansinę sąsają tarp Fenstono ir Kranc, bet turi grįžti į Vol Stryto kontorą, kad paimtų visus reikalingus dokumentus, įskaitant sąskaitas ir keletą neteisėtų mokėjimų į skirtingų pasaulio bankų sąskaitas.

– Jis gali vedžioti jus už nosies, – įspėjo Ana. – Vienaip ar kitaip, didžiuma Fenstoną įklampinti galinčių dokumentų žuvo griuvus Šiauriniam bokštui.

– Tas tiesa, – sutiko Meisis, – bet aš jam aiškiai leidau suprasti, kad likusį gyvenimą galės praleisti Sing Singe.

– Žinoma, tai verčia sukrusti, – pripažino Ana.

– Lipmanas taip pat sutiko tapti valstybės liudytoju, – pridūrė Džekas, – jeigu byla pasiektų teismą.

– Tada bent gerai, kad Kranc saugiai uždaryta, nes pagrindinis mūsų liudininkas nepasiektų teismo salės.

Meisis žvilgtelėjo per stalą į Džeką negalėdamas nuslėpti savo nuostabos.

– Jūs neskaitėte šiandienos *New York Times*? – paklausė pasisukęs į viešnią.

– Ne, – atsakė Ana, neįtardama, apie ką jis kalba.

Meisis atvertė bylą, ištraukė straipsnio iškarpą ir padavė merginai.

Olga Kranc, dar vadinama žudike su virtuviniu peiliu, nes Čaušesku režimo metu dirbo budele, praeitą naktį dingo iš itin gerai saugomos Bucharešto ligoninės. Liekna Kranc, manoma, pasinaudojo savo gimnastės sugebėjimais ir paspruko pro mažą langelį antrame aukšte. Vienas iš ją saugojusių policininkų vėliau rastas su...

– Man teks dairytis per petį visą likusį gyvenimą, – pasakė Ana, dar neperskaičiusi pastraipos iki galo.

– Nemanau, – įsiterpė Džekas. – Kranc neskubės grįžti į Ameriką, nes atsidūrė tarp kitų devynių labiausiai FTB ieškomų asmenų. Ji taip pat supranta, kad mes išplatinome detalų jos aprašą kiekvienam uostui, perdavėme Interpolui. Jeigu ji bus sulaikyta ir apieškota, jai bus sunkoka paaiškinti, kaip dešiniajame petyje atsirado kulkos žaizda.

– Tačiau tai nesukliudys Fenstonui regzti keršto.

– Kodėl turėtumėte jam rūpėti? – paklausė Džekas. – Dabar, kai gavo van Gogą, išmetė jus iš galvos.

– Bet to paveikslo jis negavo, – nunarinusi galvą prisipažino Ana.

– Ką norite pasakyti?

– Prieš pat atvykstant čia man paskambino Tina. Ji įspėjo, kad Fenstonas išsikvietė *Kriščio* aukciono ekspertą įvertinti paveikslą dėl draudimo. Anksčiau jis niekuomet taip nesielgdavo.

– Ir kokia čia problema? – nustebo Džekas.

Ana pakėlė galvą.

– Fenstonas turi klastotę.

– Klastotę? – vienu balsu ištarė abu agentai.

– Taip, štai dėl ko turėjau skristi į Bukareštą. Užsakiau kopiją pas draugą, kuris yra nuostabus portretistas.

– Dabar man aišku dėl to paveikslo jūsų bute, – tarstelėjo Džekas.

– Jūs lankėtės mano bute? – nustebo Ana.

– Tik todėl, jog maniau, kad jūsų gyvybei gresia pavojus, – tyliai paaiškino Džekas.

– Bet...

– Dabar paaiškėjo, – įsiterpė Meisis, – kodėl nusiuntėte raudonąją dėžę į Londoną, leidote perimti ją *Art Locations* kompanijai ir perduoti Fenstonui į Niujorką.

Ana linktelėjo.

– Bet jūs turėjote suvokti, kad anksčiau ar vėliau būsite sugauta! – neatlyžo Džekas.

– Ilgainiui, taip, – sutiko Ana. – Tai svarbiausia. Man reikėjo tik laiko parduoti originalą, kol Fenstonas nesusigriebė, ką sumaniau.

– Kol jūsų bičiulis tapė kopiją, nuskridote į Tokiją ir pamėginote parduoti originalą Nakamurai?

Ana linktelėjo.

– Ar jums pavyko? – pasiteiravo Meisis.

– Taip, – atsakė Ana. – Nakamura sutiko įsigyti originalų *Autoportretą* už penkiasdešimt milijonų dolerių, o to daugiau nei užtenka, kad Arabela padengtų sesers skolą *Fenstono finansams* ir išsaugotų likusį dvarą.

– Bet dabar, kai sužinojo, kad turi kopiją, Fenstonas susisieks su Nakamura ir papasakos, ką sugalvojote, – pastebėjo Džekas.

– Jis jau susisiekė, – atsakė Ana.

– Vadinasi, grįžtate ant pirmo laiptelio, – spėjo Meisis.

– Visai ne, – šypsodamasi tarė Ana. – Nakamura jau pervedė penkis milijonus per savo Londono advokatus ir sutiko apmokėti likusią sumą, kai apžiūrės paveikslą.

– Ar laiko užteks? – pasidomėjo FTB agentas.

– Šį vakarą skrendu į Londoną, – paaiškino Ana, – o Nakamura žada prisijungti prie mūsų Ventvort Hole rytojaus vakare.

– Laikas spaudžia? – paklausė Džekas.

– Ne, jeigu Lipmanas pristatys savo dovanas, – atsakė Meisis. – Nepamiršk, kad planavo tai atlikti šį vakarą.

– Ar galiu sužinoti, ką sumanėte? – paklausė Ana.

– Ne, negalite, – tvirtai atsakė Džekas. – Sėskite į savo lėktuvą ir baikite sandėrį Anglijoje, o mes atliksime savo darbą.

– Ar į jūsų darbą įeina Tinos priežiūra? – tyliai paklausė Ana.

– Kodėl turėtų? – paklausė Džekas.

– Šįryt ji buvo atleista.

– Kokiu pretekstu? – pasidomėjo Meisis.

– Fenstonas išsiaiškino, kad ji informuoja mane apie tai, ką jis sumanęs, kol lakstau po pasaulį. Bijau, kad pastačiau jos gyvybę į pavojų.

– Dėl Tinos aš klydau, – pripažino Džekas ir žvelgdamas į Aną pridūrė: – Atsiprašau. Bet vis vien nesuprantu, kodėl ji apskritai pradėjo dirbti Fenstonui.

– Jaučiu, kad šį vakarą sužinosiu, – atsakė Ana. – Mes susitarėme susitikti prieš man išvažiuojant į oro uostą.

– Jeigu turėsite laiko prieš skrydį, paskambinkite man. Man būtų žiauriai malonu išgirsti atsakymą į šį klausimą.

Ana linktelėjo.

– Norėčiau išsiaiškinti dar vieną paslaptį prieš jums išeinant, dr. Petresku, – tarė Meisis.

Ana atsisuko į Džeko viršininką.

– Jeigu Fenstonas liko su klastote, kur originalas? – paklausė jis.

– Ventvort Hole, – atsakė Ana. – Vos tik atsiėmiau paveikslą iš *Sotbio*, šokau į taksi ir grįžau pas Arabelą. Kai išėjau, raudonojoje dėžėje nešiausi tik paveikslo rėmus.

– Nugabenote juos į Bukareštą, kad jūsų bičiulis Antonas įrémintų į juos savo kopiją. Manėte, to užteks, kad Fenstonas patikėtų, jog savo naguose turi tikrą pinigą?

– Taip ir būtų nutikę, jeigu jis nebūtų sugalvojęs paveikslo apdrausti.

Valandėlę visi tylėjo, po to Meisis tarė:

– Ir visą šitą machinaciją atlikote prieš mūsų agento nosį.

– Taip, tikrai, – šypsodamasi atsakė Ana.

– Tai leiskite paklausti, dr. Petresku, – tęsė Meisis, – kur buvo drobė, kai du labiausiai patyrę mano agentai pusryčiavo su jumis ir ledi Arabela Ventvort Hole?

– Remkitės penktąja pataisa, – meldė Džekas.

– Van Gogo miegamajame, – atsakė Ana, – tiesiai virš jų galvų.

– Kaip arti, – nusistebėjo Meisis.

Kranc sulaukė dešimto skambučio, telefonas klaktelėjo ir balsas jos paklausė: „Kur esi?“

– Perėjau rusų sieną, – atsakė ji.

– Gerai, nes negali grįžti į Ameriką, kol tavo nuotrauka mirga *New York Times*.

– Nekalbant jau apie FTB ieškomiausių asmenų sąrašą.

– Penkiolika minučių šlovės, – burbtelėjo Fenstonas. – Turiu tau naują užduotį.

– Kur? – paklausė Kranc.

– Ventvort Hole.

– Negaliu rizikuoti grįžti ten dar kartą...

– Jeigu padvigubinčiau tarifą?

– Vis vien per didelė rizika.

– Gal pasirodys ne tokia didelė, kai pasakysiu, kieno gerklę turi perpjauti.

– Klausau, – atsiliepė Olga, kai Fenstonas įvardijo naujos aukos pavardę, tepasakė: – Sumokėsi man du milijonus?

– Tris, jeigu kartu paskersi ir Petresku – ji ten nakvos.

Kranc ėmė dvejoti.

– Keturis, jeigu ji matys, kaip pjaunama pirma gerklė, – pridūrė Fenstonas.

Stojo ilga tyla, kol Kranc pagaliau atsakė:

– Man reikia dviejų milijonų iš anksto.

– Įprastoje vietoje?

– Ne, – atsakė ji ir padiktavo jam sąskaitą Maskvoje.

Fenstonas padėjo telefoną ir paskambino vietiniu Lipmanui.

– Noriu tave matyti, tuojau pat.

Kol laukė advokato, Fenstonas pasižymėjo temas, kurias turės aptarti: *van Gogas, pinigai, Ventvorto dvaras, Petresku*. Kai į duris pasibeldė, jis teberašė.

– Ji paspruko, – pranešė Fenstonas, kai Lipmanas uždarė duris.

– Vadinasi, *New York Times* straipsnis nemelavo, – atsakė Lipmanas, stengdamasis neišduoti savo jaudulio.

– Taip, bet jie nežino, kad Olga pakeliui į Maskvą.

– Ji ketina grįžti į Niujorką?

– Kol kas ne, – atsakė Fenstonas. – Negali rizikuoti, kol šitaip ieškoma.

– Logiška, – sutiko advokatas slėpdamas, kaip jam palengvėjo.

– Kol kas daviau jai naują užduotį.

– Kas šį kartą? – pasidomėjo Lipmanas.

Negalėdamas patikėti jis klausėsi, kai bosas įvardijo naujos Kranc aukos vardą ir paaiškėjo, kodėl ji negalės nupjauti kairės ausies.

– Ar klastotė grąžinta į Ventvort Holą? – paklausė Fenstonas Lipmano, užsižiūrėjusio į išdidintą valdytojo, spaudžiančio ranką prezidentui Džordžui V. Bušui prie Pasaulio prekybos centro griuvėsių, nuotrauką, grįžusią ant sienos už Fenstono stalo.

– Taip. *Art Locations* paėmė paveikslą šiandien po pietų, – atsakė Lipmanas, – ir pergabens klastotę į Ventvort Holą rytoj. Pa-

sikalbėjau su mūsų advokatu Londone. Laikinas turto areštas bus perskaitytas teisėjo kabinete trečiadienį, tad jeigu Arabela negrąžins iki to laiko originalo, Ventvortas automatiškai pereina jums, ir galime pradėti pardavinėti likusią kolekcijos dalį, kol padengsime skolą. Turėkite galvoje, kad tai gali trukti ne vienerius metus.

– Jeigu rytoj naktį Kranc deramai atliks savo darbą, skola niekada nebus grąžinta, – tarė Fenstonas. – Todėl tave ir pasikviečiau. Noriu, kad artimiausiu laiku paskelbtum Ventvorto kolekcijai aukcioną. Paskirstyk paveikslus vienodai po *Kriščio, Sotbio, Filipso* ir *Bonhamsų*, pasirūpink, kad visi būtų pardavinėjami vienu metu.

– Taip perpildysim rinką, numušime kainas.

– Kaip tik to ir siekiu, – atsakė Fenstonas. – Jeigu teisingai pamenu, Petresku įvertino kolekciją trisdešimt penkiais milijonais, bet aš mielai išleisiu ją už kokius penkiolika dvidešimt.

– Tada pritrūks dešimties milijonų.

– Kaip gaila, – nusišypsojo bankininkas. – Tokiu atveju man neliks nieko kito, tik parduoti Ventvort Holą iš varžytynių ir išparduoti viską iki paskutinių šarvų. – Fenstonas patylėjo. – Pasirūpink, kad dvarą pardavinėtų trys madingiausi Londono agentai. Perduok jiems, kad gali spausdinti brangias spalvotas brošiūras, reklamuoti prašmatniuose žurnaluose, netgi pirkti pusės puslapio reklamą viename dviejuose šalies laikraščiuose, kas sukels papildomų komentarų. Kai susidorosiu su ledi Arabela, ji ne tik liks be penso, bet, žinant britų žiniasklaidą, sumaišyta su purvu.

– O Petresku?

– Jai tiesiog nepasisekė, kad atsidūrė netinkamoje vietoje netinkamu laiku, – neslėpdamas šypsnio atsakė Fenstonas.

– Vadinasi, Kranc vienu akmeniu nudės du paukštelius, – įvertino Lipmanas.

– Kaip tik todėl noriu, kad visą dėmesį nukreiptum į Ventvorto dvaro bankrotą – ledi Arabela mirs dar lėtesne mirtimi.

– Nedelsdamas to imsiuosi, – pasakė Lipmanas, pasisukęs eiti. – Sėkmės sakant kalbą, valdytojau, – pridūrė jis, pasiekęs duris.

– Kalbą? – perklausė Fenstonas.

Lipmanas atsigręžė į Fenstoną.

– Maniau, kad šį vakarą Seri Neverlande sakote pagrindinę kalbą per kasmetinius bankininkų pietus?

– Kristau, tu teisus. Kur liepei Tinai palikti mano kalbą?

Lipmanas šypsojosi, kol uždarė duris. Grįžęs į savo kabinetą atsisėdo ir permąstė tai, ką neseniai išgirdo iš valdytojo. Kai FTB sužinos smulkiai, kur Kranc bus rytojaus vakare ir kas jos nauja auka, apygardos prokuroras sutiks sumažinti jo bausmę dar daugiau. O jeigu pavyktų gauti pagrindinius įrodymus, siejančius Fenstoną su Kranc, galbūt galėtų prašyti ir lygtinės bausmės.

Lipmanas išsitraukė iš vidinės kišenės mažulytę agentų parūpintą kamerą. Jis ėmė skaičiuoti, kiek dokumentų pavyks nufotografuoti, kol Fenstonas sakys savo kalbą per kasmetinius bankininkų pietus.

48

19:16 Lipmanas užgesino šviesą savo kabinete ir išėjo į koridorių. Uždarė duris, bet neužrakino. Pasuko prie liftų bloko pastebėjęs, kad šviesa sklinda tik iš po valdytojo kabineto durų. Įlipęs į tuščią liftą buvo žaibiškai nuleistas žemyn. Lėtai priėjo prie registratūros ir pasirašė, kad išeina po septynių devyniolika. Kai už jo stovėjusi moteris priėjo atsižymėti, Lipmanas pasitraukė per žingsnį, nepaleisdamas iš akių apsaugininkų už stalo. Vienas prižiūrėjo nuolatinį žmonių, paliekančių pastatą, srautą, kitas rūpinosi parašais. Lipmanas traukėsi, kol pasiekė tuščią liftą. Žengė į jį atbulas, nulindo į vieną šoną, kad dingtų apsaugininkams iš akių. Nuspaudė 31 mygtuką. Nepraėjus nė minutei išėjo į kitą tuščią koridorių.

Nuėjęs į koridoriaus galą atsarginiu išėjimu pakilo į trisdešimt antrą aukštą. Lėtai pastūmė duris, nenorėdamas sukelti jokio triukšmo. Tada ant pirštų galiukų nutipeno per kilimą prie savo kabineto. Šviesa tikrai degė tik pas valdytoją. Jis atidarė duris, įėjo į kabinetą ir užsirakino. Atsisėdęs už stalo įsikišo kamerą į kišenę, bet šviesos nejungė.

Sėdėjo vienas tamsoje ir kantriai laukė.

•●•

Fenstonas svarstė Maiklo Karavajaus prašymą suteikti keturiolikos milijonų paskolą provincijos teatrų grupei paremti. Nors buvo bedarbis aktorius, negalintis pasigirti šauniais vaidmenimis,

bet galėjo pasigirti gera mamyte, kuri paliko jam Matiso paveikslą *Vaizdas iš miegamojo* ir tūkstančio akrų ūkį Vermonte. Fenstonas pasigėrėjo perregima jauna nuogale, žvelgiančia pro miegamojo langą, ir apsisprendė, kad lieps Lipmanui pasirašyti sutartį.

Nušveitęs paraišką į šalį jis ėmė versti paskutinį *Kriščio* katalogą. Sustojo prie Dega darbo *Šokėja prieš veidrodį*, bet pervertė, pamatęs pradinę kainą. Šiaip ar taip, Pjeras de Rošelis parūpino jam Dega *Šokių mokytoją* už daug protingesnę kainą.

Jis tyrinėjo paveikslų kainas vis nusišypsodamas, nes suprato, kaip auga jo kolekcijos vertė. Dirstelėjo į laikrodį stalo kampe: 19:43.

– Velnias, – burbtelėjo. Jeigu nepaskubės, pavėluos pasakyti kalbą per bankininkų pietus. Paėmęs katalogą skubiai nužingsniavo prie durų. Surinko šešių skaitmenų kodą, išėjo į koridorių ir užvėrė duris. Per aštuonias sekundes jas užrakino ir išgirdo, kaip apsaugos grotos nusileidžia į vietą.

Leisdamasis liftu žemyn Fenstonas stebėjosi, kaip žemai įvertinti Kajeboto *Šlavėjai*. Jis gavo didesnę versiją už pusę tos kainos iš neseniai bankrutavusio kliento. Kai durys prasiskyrė, jis skubiai išėjo ir 19:48 užsiregistravo registratūroje.

Kai ėjo per vestibiulį, matė prie laiptų apačioje laukiantį vairuotoją. Įlipo į mašiną įkišęs nykštį į katalogą. Sunerimo atvertęs kitą puslapį, kai aptiko, kad van Gogo *Pjovėjai* įvertinti dvidešimt septyniais milijonais. Nusikeikė. Tas darbas nė iš tolo neprilygsta *Autoportretui su aprišta ausimi*.

– Atsiprašau, pone, – kreipėsi į jį vairuotojas, – ar jūs tikrai norite vykti į bankininkų pietus?

– Taip, todėl važiuokime, – atsakė Fenstonas, perversdamas naują katalogo lapą.

– Tik... – tarstelėjo vairuotojas, paimdamas paauksuotą kvietimą nuo keleivio sėdynės.

– Kas „tik“? – paklausė Fenstonas.

– Kvietime parašyta „pietų švarkas“. – Apvertęs jis atkišo kvietimą valdytojui.

– Velnias, – burbtelėjo Braisas, sviesdamas ant sėdynės katalogą. Tina paprastai ištraukia jo pusiau formalų švarką iš spintos. Jis šoko iš mašinos nepalaukęs, kol vairuotojas atidarys galines dureles, ir per dvi pakopas užlėkė laiptais, nuskubėjo pro registratūrą, nesivargindamas pasirašyti, prie laukiančio lifto. Nuspaudė mygtuką į trisdešimt antrą aukštą.

Pirmas dalykas, kurį pastebėjo išlipęs iš lifto – šviesos brūkšnys po jo kabineto durimis. Būtų galėjęs prisiekti, jog įjungęs signalizaciją išjungė šviesą, o gal taip įsigilinęs į katalogą tiesiog pamiršo? Jau ketino surinkti kodą, bet tada išgirdo kabinete kažkokius garsus.

Fenstonas sustojęs ėmė svarstyti, kas ten galėtų būti. Nejudėjo norėdamas išsiaiškinti, ar įsibrovėlis nujaučia, kad jis sugrįžo. Kadangi niekas neišlindo, jis grįžo atgal, įsmuko į gretimą kabinetą ir tyliai uždarė duris. Atsisėdęs ant sekretorės stalo ėmė naršyti jungiklio: Lipmanas įspėjo jį, kad Tina gali stebėti viską, kas vyksta jo kabinete. Kurį laiką pagrabaliojęs, apčiuopė mygtuką po stalu. Nuspaudė ir stalo kampe užsidegė mažas ekranėlis, kuriame aiškiai buvo matyti jo kabinetas. Fenstonas negalėdamas patikėti išvertė akis.

Už jo stalo sėdėjo Lipmanas, atsivertęs storą aplanką priešais save. Lėtai vertė puslapius, kartais stabteldamas atidžiau perskaityti įrašą, kartais ištraukdamas lapą, pasidėdamas jį ant stalo ir nufotografuodamas daikčiuku, primenančiu aukštųjų technologijų kamerą.

Fenstonui šovė kelios mintys. Lipmanas renka medžiagą, kad vėliau galėtų jį šantažuoti. Jis perdavinėja informaciją bankui konkurentui. Mokesčiai užnėrė jam apynasrį, ir jis sudarė sutartį įduo-

ti savo bosą, kad gautų neliečiamybę. Fenstonas liko prie pirmos versijos.

Greitai tapo aišku, kad dešinioji jo ranka niekur neskuba. Akivaizdu, laiką pasirinko apgalvotai. Baigęs vieną bylą, metodiškai padėdavo ją į vietą ir imdavosi kitos. Karlo veiksmai nesikeitė: iš lėto patikrina segtuvo turinį, įdėmiau pastudijuoja kelis dokumentus ir ištraukia vieną kitą lapą nufotografuoti.

Apsvarstęs galimybes, Fenstonas pasirinko tą, kuri, jo manymu, buvo verta Lipmano.

Pirma susirašė veiksmų seką, kad pats neįkliūtų. Įsitikinęs, jog viską apgalvojo, išjungė savo kabineto telefono ryšio jungiklį. Tada kantriai palaukė, kol Lipmanas atsivers naują storą segtuvą. Išsmuko į koridorių, sustojo priešais savo kabinetą. Dar kartą mintyse perkratęs planą patenkintas žengė į priekį. Pultelyje prie durų tarsi išeidamas surinko teisingą kodą, 170690. Tada pasuko raktą spynoje tyliai stumtelėjo duris per porą centimetrų, ir vėl skubiai jas uždarė.

Kurtinantis aliarmas pasigirdo automatiškai, bet Fenstonas palaukė, kol po aštuonių sekundžių nusileis tvirtos apsauginės grotos. Tada skubiai surinko praėjusios savaitės kodą, 170680, atidarė duris ir vėl užtrenkė.

Jis girdėjo, kaip Lipmanas bėga per kambarį tikėdamasis, jog surinkęs kodą nutildys aliarmą ir pakels grotas. Bet per vėlu, nes plieninės grotos liko vietoje ir kurtinanti kakofonija nenutilo.

Fenstonas žinojo, kad svarbi kiekviena sekundė, jeigu nori įvykdyti savo planą nesugautas. Greitai nulėkęs į sekretorės kabinetą permetė punktus. Surinko *Aboto apsaugos* skubios pagalbos telefoną.

– Budintis pareigūnas, apsauga, – atsiliepė balsas.

– Aš esu Braisas Fenstonas, *Fenstono finansų* valdytojas. – Kalbėjo lėtai, tvirtai. – Mano kabinete trisdešimt antrame aukšte įsi-

jungė aliarmas. Tikriausiai per klaidą surinkau praėjusios savaitės kodą, tik norėjau perspėti, jog tai klaidingas iškvietimas.

– Gal galite pakartoti savo pavardę, pone?

– Braisas Fenstonas, – sušuko jis, perrėkdamas triukšmą.

– Gimimo data?

– Penkiasdešimt antrųjų birželio dvylikta.

– Motinos mergautinė pavardė?

– Madejski.

– Pašto kodas?

– Vienas nulis nulis du vienas.

– Ačiū, pone Fenstonai. Mes kuo greičiau ką nors pasiųsime į trisdešimt antrą aukštą. Inžinieriai dabar septynioliktajame, vaduoja kažką, įstrigusį lifte, todėl gali tekti palaukti keletą minučių.

– Neskubu, – nerūpestingai atsakė Fenstonas, – šiame aukšte daugiau nieko nėra, o kontorą atidarys tik septintą ryto.

– Na, tiek ilgai tikrai nereikės laukti, – pažadėjo jam budintysis, – bet, jums leidus, pakeisiu iškvietimo kategoriją iš skubios į pirmumo.

– Aš nieko prieš, – per kurtinančią sireną suriko Fenstonas.

– Bet vis tiek teks sumokėti penkių šimtų dolerių mokestį kaip už iškvietimą ne darbo metu.

– To jau per daug, – atsiliepė Fenstonas.

– Tokiais atvejais toks mokestis įprastas, – atsakė pareigūnas. – Bet jeigu jūs, pone Fenstonai, asmeniškai pranešite žemutinei registratūrai ir pasirašysite iškvietimų sąraše, įmoka automatiškai nukris iki dviejų penkiasdešimt.

– Jau leidžiuosi, – atsakė Fenstonas.

– Bet turiu jus įspėti, – tęsė pareigūnas, – kad tokiu atveju iškvietimo statusas bus pakeistas į eilinį ir jo imsimės tik baigę visus svarbesnius iškvietimus.

– Tai ne bėda, – patikino Fenstonas.

– Tačiau galite neabejoti, kad net ir turėdami skubesnių iškvietimų, sutvarkysime jūsų reikalą per kelias valandas.

– Dėkui, – atsakė Fenstonas. – Jau leidžiuosi ir pranešu registratūrai.

Jis padėjo ragelį ir grįžo į koridorių. Eidamas pro savo kabinetą girdėjo, kaip Lipmanas daužosi į duris it spąstuose įkliuvęs žvėris, bet per veriantį sirenos kauksmą jo beveik nesigirdėjo. Fenstonas pasuko prie liftų. Net už penkiolikos metrų veriantis zvimbesys buvo netveriamas.

Nusileidęs liftu į apatinį aukštą Braisas iškart priėjo prie registratūros.

– A, ponas Fenstonas, – tarė apsaugininkas, – jeigu čia pasirašysite, sutaupysite du šimtus penkiasdešimt žalių.

Fenstonas kyštelėjo jam dešimtinę.

– Ačiū. Galite neskubėti, aš paskutinis, – patikino jis, puldamas pro duris laiptais žemyn.

Kai įlipo į laukiantį automobilį, Fenstonas dirstelėjo į savo kabineto langą. Matė stiklą daužančią mažą figūrėlę. Vairuotojas uždarė galines dureles ir atsisėdo į savo vietą suglumęs. Bosas grįžo be pietų švarko.

49

Džekas Deleinis pasistatė savo automobilį Brod Stryte pusę dešimtos. Įsijungė radiją, paklausė „Pusbrolio Briuso" FM101.1 dažniu, nusiteikęs laukti Lipmano. Susitikimo vietą pasirinko advokatas. Jis pažadėjo, kad FTB žmogus sulauks jo tarp dešimtos ir vienuoliktos, tada jis perduosiąs kamerą su pakankamai Fenstoną inkriminuojančia medžiaga.

Džekas plūduriavo toje pusiau miego, pusiau budrumo būsenoje, kai staiga išgirdo sireną. Kaip visi įstatymo sergėtojai, jis per sekundę mokėjo atskirti policijos, greitosios ir ugniagesių mašinos sirenos skirtumą. Čia greitukė, greičiausiai iš Šv. Vincento ligoninės.

Patikrino laikrodį: 23:15. Lipmanas vėluoja, bet juk įspėjo Džeką, kad reikės nufotografuoti per šimtą dokumentų, tad jie negalį tikėtis jo punktualumo. FTB technikos skyriaus vaikinai ilgokai mokė Lipmaną, kaip elgtis su moderniausia kamera, kad jis perduotų jiems geriausios kokybės nuotraukas. Bet tai buvo prieš skambutį. Lipmanas paskambino į Džeko kabinetą kelios minutės po septynių ir pranešė, kad Fenstonas pasakęs jam kai ką, kas bus geresnis įrodymas nei koks kitas dokumentas. Bet telefonu perduoti informacijos nenorėjo. Padėjo ragelį neleidęs Džekui pradėti spaudimo. Agentas būtų labiau sureagavęs, jei ne patirtis: skundikai visuomet tvirtina turį informacijos, kuri išjudins bylą iš vietos, kad tik FTB sutrumpintų jų kalėjimo laiką. Džekas žinojo, kad bosas nesutiks, nebent nauji įrodymai atskleistų nepaneigiamą grandį tarp Fenstono ir Kranc.

Sirena vis garsėjo.

Džekas nusprendė išlipti iš mašinos ir pamankštinti kojas. Lietpaltis susiglamžė. Įsigijo jį *Brooks Brothers* tais laikais, kai norėjo, kad visi matytų, jog jis agentas, bet kuo aukščiau kopė karjeros laiptais, tuo mažiau norėjo būti atpažįstamas. Jeigu kada bus paskirtas vadovauti skyriui, galbūt netgi įsigis naują lietpaltį, kuris labiau panėšėtų į advokato ar bankininko – tėvui tai patiktų.

Jis pagalvojo apie Fenstoną, kuris per finansininkų susitikimą jau bus pasakęs savo kalbą apie moralinę šiuolaikinių bankininkų atsakomybę. Po to apie Aną, kuri pakeliui į susitikimą su Nakamura kažkur virš Atlanto. Ana paliko žinutę jo mobiliajame telefone, kad dabar jau žino, kodėl Tina įsidarbino asmenine Fenstono sekretore, ir kad įrodymai buvo prieš pat jos akis. Kai skambino, Džeko linija buvo užimta, todėl ji pažadėjo vėl pasukti ryte. Tikriausiai tuo metu jis kalbėjosi su Lipmanu. Prakeiktas senis. Džekas stypsojo ant šaligatvio vidurnaktį, pavargęs, alkanas ir laukė kameros. Tėvas buvo teisus. Reikėjo tapti advokatu.

Sirena kniaukė vos už poros kvartalų.

Džekas nužingsniavo prie gatvės galo ir pakėlė akis į pastatą, kuriame, kažkur trisdešimt antrame aukšte, dirbo Lipmanas. Maždaug ties dangoraižio viduriu plieskė eilė šviečiančių langų. Kiti daugiausia buvo tamsūs. Džekas ėmė skaičiuoti aukštus, bet kai pasiekė aštuonioliktą, susipainiojo, o kai atskaičiavo trisdešimt antrą, pasirodė, kad kaip tik ten trykšta šviesa. Atrodė nelogiška, nes Lipmano aukšte galėjo degti tik vienas langas. Jis mažiausiai nori patraukti į save dėmesį.

Džekas pažvelgė į gatvę. Greitoji staigiai sustojo priešais pastatą. Atsilapojo galinės durys, ant šaligatvio iššoko trys paramedikai, du vyrai ir moteris, vilkintys pažįstamomis tamsiai mėlynomis uniformomis. Vienas stūmė sulankstomus neštuvus, kitas – deguonies balioną, trečias laikė išsipūtusį gydytojo krepšį. Džekas žiūrėjo, kaip jie puola laiptais į viršų.

Jis nukreipė dėmesį į registratūrą. Vienas apsaugininkas – baksnodamas į kažką savo aplanke – kalbėjo su vyresniu, vilkinčiu kostiumą, tikriausiai viršininku, o antrasis buvo užgulęs telefoną. Iš liftų lipo keletas žmonių, kiti keitė juos – nenuostabu, juk gyvena mieste, kur finansininkai dirba kiaurą parą. Dauguma amerikiečių miega, kai Sidnėjuje, Tokijuje, Honkonge ir Londone pinigai keičia šeimininkus, ir visuomet yra niujorkiečių, kurie gyvena kitų žmonių laiku.

Džeko apmąstymus nutraukė lifto durys, pro kurias išėjo trys greitosios pagalbos medikai, stumdami pacientą ant vežimėlio: du vežė, trečias laikė deguonies balioną. Kai lėtai, bet ryžtingai pasuko prie išėjimo, visi traukėsi jiems iš kelio. Džekas pasilipėjo laipteliais pasižiūrėti iš arčiau. Tolumoje sukaukė dar viena sirena, šįkart kniaukianti Niujorko policijos patrulinė, bet ji galėjo važiuoti tokiu metu bet kur, o Džeko dėmesį prikaustė sulankstomi neštuvai. Stovėjo prie durų, kai medikai išėjo iš pastato ir atsargiai nunešė ligonį laiptais. Pažvelgė į išblyškusį sustingusio vyro veidą, kurio akys atrodė tarsi apakintos žibintų. Tik tuomet, kai prariedėjo pro jį, Džekas suprato, kas tas vyras. Reikėjo žaibiškai apsispręsti. Vytis greitukę į Šv. Vincento ligoninę ar kilti į trisdešimt antrą aukštą? Policijos sirena, atrodė, artėja jų link. Užteko pažvelgti į Lipmano veidą, kad suprastum, jog jis dar ilgai su niekuo nekalbės. Džekas įbėgo į pastatą policijos mašinai kaukiant vos už kvartalo. Žinojo – turės vos kelias minutes, kol scenoje pasirodys Niujorko policijos šaunuoliai. Stabtelėjo prie registratūros stalo parodyti ženklelio.

– Jūs greiti, – pastebėjo apsaugininkas, bet nieko neatsakęs Džekas puolė prie liftų bloko. Sargybinis nusistebėjo, kaip FTB žino, į kurį aukštą kilti.

Džekas įsispraudė pro beužsidarančio lifto duris ir nuspaudė 32 mygtuką. Kai durys vėl atsivėrė, skubiai apsižvalgė koridoriuje,

iš kur sklinda šviesa. Pasisukęs nubėgo prie kabinetų tolimajame gale, kur prie atvirų durų rado apsaugininką, du technikus raudonais kombinezonais ir valytoją.

– Kas jūs toks? – pareikalavo apsaugininkas.

– FTB, – atsakė Džekas, ištraukęs ženklelį ir neprisistatęs pavarde įžengė į kabinetą. Pirmas dalykas, kurį pastebėjo, tai sudaužyta Fenstono, spaudžiančio ranką prezidentui Bušui, nuotrauka, užimanti beveik visą sieną už valdytojo darbo stalo. Akys skubiai permetė kambarį ir nusileido ant daikto, kurio ieškojo. Kamera buvo per vidurį stalo, ant krūvos išmėtytų popierių prie atversto segtuvo.

– Kas čia nutiko? – autoritetingai paklausė Džekas.

– Kažkoks vyrukas įkliuvo šitame kabinete trims valandoms ir paleido signalizaciją.

– Čia ne mūsų kaltė, – įsikišo vienas technikas, – mums buvo liepta nepaisyti iškvietimo, atidėjome jo vykdymą, priešingu atveju būtume iškart čia pasirodę.

Džekui nereikėjo klausti, kas įjungė aliarmo signalą ir paliko Lipmaną mirti. Priėjo prie stalo, akimis skenuodamas dokumentus. Kai pakėlė galvą, pamatė visus keturis vyrus, spoksančius į jį. Džekas pažvelgė į apsaugininką.

– Eikite prie lifto, palaukite policijos, o kai jie pasirodys, veskite tiesiai pas mane. – Apsaugininkas dingo koridoriuje ir patraukė liftų link. – O jūs trys – lauk, – įsakė jis. – Čia galbūt nusikaltimo vieta, nenoriu, kad būtų sunaikinti įkalčiai. – Vyrai pasisuko eiti, o tą akimirką, kai jų nugaros buvo atsuktos, Džekas stvėrė kamerą ir įmetė į gilią savo lietpalčio kišenę.

Pakėlė ragelį ant Fenstono stalo. Pratisas zvimbimas. Kažkas atjungė liniją. Tas pat asmuo, kuris įjungė aliarmą, be abejo. Džekas daugiau kabinete nieko nelietė. Išėjo į koridorių ir šmurkštelėjo į

gretimą kabinetą. Ant stalo kampo buvo įtaisytas ekranėlis, kuris vis dar transliavo vaizdą iš Fenstono kabineto. Valdytojas ne tik akivaizdžiai stebėjo, ką veikia Lipmanas, bet ir turėjo laiko sugalvoti savo velnišką kerštą.

Džeko akys nukrypo į pultą. Viena svirtelė pakelta, dega oranžinė lemputė, rodanti, kad linija užimta. Jis atėmė viltį Lipmanui susisiekti su išoriniu pasauliu. Džekas pažvelgė į stalą, kur regzdamas savo planą turėjo sėdėti Braisas. Pasirodo, šis netgi pasirašė planelį, kad nepadarytų klaidos. Buvo visi įkalčiai, kuriuos Niujorko policija galėjo surinkti ir įvertinti. Jeigu tirtų leitenantas Kolumbas, svirtelės, ranka rašyto teksto ant stalo ir aliarmo paleidimo laiko užtektų, kad tas šaunus detektyvas apkaltintų bankininką, o po paskutinio reklamos bloko palūžęs Fenstonas prisipažintų. Deja, čia ne serialas apie detektyvą, ir aišku viena – Fenstonas nepalūš, juolab neprisipažins. Džekas kreivai šyptelėjo. Vienintelis jį su Kolumbu siejantis dalykas – susiglamžęs lietpaltis.

Džekas išgirdo, kaip atsivėrė lifto durys ir apsauginінkas tarė: „Sekite paskui mane". Jis suprato, kad tai policija. Pasisuko į ekranėlį stalo kampe. Į Fenstono kabinetą įėję du policininkai ėmė kamantinėti keturis liudininkus. Vyrai neįsimintinais drabužiais taip pat netrukus bus čia. Džekas išėjo iš sekretorės kabineto ir tyliai pasuko prie lifto. Kai pasiekė duris, vienas policininkas išėjo iš kabineto ir šūktelėjo: „Ei, jūs!" Džekas spustelėjo rodyklę žemyn ir pasisuko šonu, kad pareigūnas nematytų jo veido. Kai tik durys atsivėrė, jis greitai įsmuko į liftą. Laikė pirštą ant „L" mygtuko, ir durys tuojau užsivėrė. Kai po pusės minutės atsidūrė pirmame aukšte, skubiai prasmuko pro registratūrą, išlėkė iš pastato laiptais ir pasuko tiesiai prie savo automobilio.

Užvedė variklį tuo metu, kai iš už kampo pasirodė faras. Staigiai apsukęs mašiną Džekas nušoko nuo šaligatvio ir nuvažiavo gatve į Šv. Vincento ligoninę.

– Laba diena, *Sotbis*.

– Prašyčiau lordą Poltimorą.

– Kaip jus pristatyti, ponia?

– Ledi Ventvort.

Arabelai nereikėjo ilgai laukti, kol atsiliepė Markas.

– Kaip malonu, Arabela, – tarė jis. – Drįstu paklausti, būsite pirkėja ar pardavėja? – paerzino.

– Norėčiau patarimo, – atsakė Arabela. – Jeigu norėčiau parduoti...

Markas ėmė žymėtis, klausydamas ponios kruopščiai apgalvotų klausimų.

– Tais laikais, kai dirbau agentu prieš pradėdamas dirbti varžytynėse, – atsakė Markas, – standartiniai komisiniai būdavo dešimt procentų iki pirmo milijono. Jeigu paveikslas galėjo uždirbti daugiau nei milijoną, dėl atlygio tardavausi su pardavėju.

– O kiekgi jūs užsiprašytumėte, jeigu paprašyčiau parduoti Ventvorto van Gogą?

Markas džiaugėsi, kad Arabela nemato jo veido išraiškos. Atsigavęs jis gerai pagalvojo prieš įvardydamas skaičių, po to skubiai pridūrė:

– Jeigu leistumėte *Sotbiui* paskelbti paveikslui aukcioną, mes iš jūsų nieko neimtume, Arabela, atiduotume visą sutartą kainą.

– Tai kaipgi jūs gausite pelno? – pasidomėjo Arabela.

– Mes imame įmoką iš pirkėjo, – paaiškino Markas.

– Aš jau turiu pirkėją, – tarė Arabela, – bet labai ačiū už patarimą.

rugsėjo 25 d.

50

Kranc pasuko už gatvės kampo ir lengviau atsikvėpė pamačiusi, kad šaligatviu plaukia žmonių jūra. Paėjo dar porą šimtų metrų, sustojo priešais nediduką viešbutį. Apsidairė įsitikinti, kad niekas jos neseka.

Truktelėjo už švaistinių durų ir, žiūrėdama tiesiai priešais save, praėjo pro registratūrą, pro šveicorių, kuris kalbėjo su turistu, šnekančiu Niujorko akcentu. Ji nepaleido iš akių sienos su seifais registratūros kairėje. Kranc palaukė, kol visi trys tarnautojai kuo nors užsiims, tik tada pajudėjo arčiau.

Dirstelėjo per petį įsitikinti, kad niekas kitas neturi tokių ketinimų. Patenkinta greitai prie 19 seifo išsitraukė raktą iš šoninės kelnių kišenės. Pasuko raktelį spynoje. Viskas taip, kaip ji paliko. Susirinko visus banknotus, du pasus ir susikišo į kišenes. Vėl užrakinusi seifą išėjo iš viešbučio į Gerceno gatvę nepersimetusi su niekuo nė žodžiu.

Susistabdė taksi. Negalėjo sau to leisti anais laikais, kai pas komunistus mokėsi savo amato. Pasakė vairuotojui banko Čeriomuški rajone pavadinimą ir atsilošusi pagalvojo apie pulkininką Sergėjų Slatinaru. Tik vieną akimirką. Vienintelis dalykas, ko ji gailėjosi, kad nepavyko nupjauti jam kairės ausies. Kranc norėtų nusiųsti Anai nedidelę prisiminimo dovanėlę iš kelionės po Rumuniją. Tačiau tai, ką ji buvo suplanavusi Petresku, turėjo pilnai kompensuoti tą nusivylimą.

Tiesa, prieš tai reikia kaip nors išsikapstyti iš Rusijos. Su tais mėgėjais iš Bucharešto susidoroti nesunku, bet saugiai pakliūti į

Angliją nebus taip paprasta. Salos visada problema. Kalnus pereiti kur kas lengviau nei įveikti vandenį. Ji atvyko į Rusijos sostinę ankstų rytą, išsekusi, nesudėjusi bluosto nuo tada, kai pabėgo iš ligoninės.

Kranc pasiekė greitkelį tuo metu, kai išsijungė sirenos. Kai atsisuko, ligoninės teritorija buvo apšviesta prožektoriais. Sunkvežimio vairuotojas, kuris dukart ją pamylėjo ir nenusipelnė mirti, pervežė ją per sieną. Prireikė traukinio, lėktuvo ir trijų šimtų dolerių, kad po septyniolikos valandų pagaliau pakliūtų į Maskvą. Ten ji iškart patraukė į „Islos“ viešbutį, net neketindama nakvoti. Ją domino tik seifas su dviem pasais ir keliais šimtais rublių.

Palikta Maskvoje Kranc planavo užsidirbti nelegaliai uždarbiaudama, kol galės saugiai grįžti į Ameriką. Rusijos sostinėje pragyvenimas daug pigesnis nei Niujorke, mirties įkainiai taip pat žemesni. Penki tūkstančiai dolerių už žmoną, dešimt – už vyrą. Rusams dar toli iki lygių teisių. KGB pulkininkas galėjo traukti ir iki 50 000 dolerių, o už mafijos bosą Kranc galėjo užsiprašyti ir šimto tūkstančių. Jeigu Fenstonas pervedė žadėtuosius du milijonus dolerių, nuobodžios žmonos ir vyrai palauks, kol ji sugrįš. Dabar, kai Rusija tapo laisvos rinkos šalimi, galbūt ji užmegs ryšį su kokiu naujuoju oligarchu ir pasiūlys jam savo paslaugas.

Ji buvo tikra, kad kuris nors panaudos tuos tris milijonus dolerių, padėtų į vieną Kvinsio seifą, tokiu atveju jai nebereikėtų grįžti į Valstijas.

Taksi pririedėjo prie kuklaus banko, kuris didžiavosi, kad turi mažai klientų, durų. Ant balto marmuro atbrailos buvo iškaltos raidės Ž ir C. Kranc išlipo iš taksi, susimokėjo ir palaukė, kol taksi nuvažiuos. Tada žengė į banką.

Ženevos ir Ciuricho bankas buvo įkurtas specialiai poreikiams tų klientų, kurie sėkmingai išsilaikė žlugus komunizmui. Politikai, mafijos bosai (verslininkai), futbolininkai, popžvaigždės buvo

smulkmė, lyginant su naujausiomis superžvaigždėmis – oligarchais. Nors visi žinojo jų pavardes, tai buvo kasta, galinti leisti sau anonimiškumą, kai reikėdavo išsiaiškinti, koks gi jų turtas.

Kranc priėjo prie seno medinio stalo (nei eilių, nei grotų), kur laukė būrelis paslaugių vyrukų pilkais madingais kostiumais, baltais marškiniais ir vienspalviais šilko kaklaraiščiais. Jie būtų ne blogiau atrodę ir Ženevoje ar Ciuriche.

– Kuo galėčiau padėti? – paklausė Kranc pasirinktas tarnautojas. Jis svarstė, kokiai kategorijai ją priskirti: mafijos boso žmonos ar oligarcho dukters. Į popžvaigždę ji nepanaši.

– Vienas nulis septyni du nulis devyni penki devyni, – atsakė Olga.

Vyras surinko skaičius klaviatūra, o kai monitoriuje užsidegė skaičiai, jis, atrodė, susidomėjo labiau.

– Norėčiau pamatyti jūsų pasą, – tarė jis.

Kranc padavė vieną iš „Islos" viešbutyje saugotų pasų.

– Kiek mano sąskaitoje? – paklausė ji.

– O kiek manote, kad turėtų būti? – savo ruožtu atsakė tarnautojas.

– Šiek tiek per du milijonus dolerių, – atsakė Olga.

– Kiek pageidausite paimti? – pasidomėjo tarnautojas.

– Dešimt tūkstančių doleriais ir dešimt tūkstančių rubliais.

Vyrukas išsitraukė padėklą iš po prekystalio ir ėmė lėtai skaičiuoti banknotus.

– Seniai su šia sąskaita nevykdytos jokios operacijos, – pastebėjo jis, dirstelėjęs į monitorių.

– Taip, – sutiko ji, – bet dabar, kai grįžau į Maskvą, reikalai pajudės, – pasakė ji daug neaiškindama.

– Tada būsiu pasiruošęs jums patarnauti, ponia, – atsakė tarnautojas, duodamas du plastiko vokus su pinigais, kurie gauti iš nežinia kur, ir nėra jokių dokumentų, kad pervedimas įvykdytas.

Kranc paėmė abu vokus, susikišo į vidinę kišenę ir lėtai išėjo iš banko. Ji sustabdė trečią pasitaikiusį taksi.

– Kalsternas, – nurodė lipdama į automobilio galą ir ėmė ruoštis antrai savo plano daliai.

Fenstonas savo sandėrio dalį įvykdė. Dabar ji turės vykdyti savąją, jeigu nori gauti dar du milijonus. Tiesa, šmėkštelėjo mintis, kad galėtų pasilikti tuos du milijonus ir nevykti į Angliją. Tačiau tuojau pat dingo, nes ji žinojo, kad Fenstonas išsaugojo kontaktus su KGB, o tie mielai jos atsikratys ir už menkesnę sumą.

Kai po dešimties minučių taksi sustojo, Kranc padavė keturis šimtus rublių ir nelaukė grąžos. Išlipusi prisijungė prie grupės turistų, kurie spigino į vitriną ieškodami įrodymo, kuriuo grįžę namo galėtų pasigirti, kad lankėsi pas prakeiktus komunistus. Vitrinos centre stovėjo populiariausias suvenyras: keturių žvaigždučių generolo uniforma su visais aksesuarais: kepure, diržu, pistoleto dėklu ir trimis eilėmis medalių. Kaina neprisegta, bet Kranc žinojo, kad turėtų kainuoti apie dvidešimt dolerių. Greta generolo stovėjo admirolas, už penkiolika dolerių, už jo – KGB pulkininkas, dešimt. Nors Kranc neketino pirkti įrodymų, kad lankėsi Maskvoje, asmuo, kuris gali prieiti prie generolų, admirolų ir KGB pulkininkų uniformų, tikrai gaus ir jai reikalingą aprangą.

Kranc įėjo į parduotuvę ir buvo sutikta jaunutės pardavėjos.

– Gal galiu padėti? – pasiteiravo ji.

– Turiu pasišnekėti su jūsų viršininku asmeniniu reikalu, – atsakė Kranc.

Mergina sutriko, bet Olga žiūrėjo į ją tol, kol pardavėja tarė: „Eikite paskui mane“ ir nusivedė į parduotuvės gilumą. Prieš praverdama nedidelio kabineto duris, nedrąsiai pasibeldė.

Už masyvaus medinio stalo, apversto popieriais, tuščiomis cigarečių dėžutėmis ir prakąstais sumuštiniais su lašiša, sėdėjo nutukęs

vyras apdribusiu rudu kostiumu. Vilkėjo raudonus marškinius prasagstyta apykakle, kurie atrodė neskalbti keletą dienų. Plika galva ir tankūs ūsai kliudė spėti tikslų vyro amžių, nors buvo aišku, kad parduotuvė priklauso jam.

Uždėjęs abu delnus ant stalo jis nudelbė įsibrovėlę žvilgsniu. Vangiai vyptelėjo, bet Kranc matė tik dvigubą pagurklį. Tokį visuomet nelengva įveikti.

– Klausau jūsų, – tarė nesistodamas, nes nebuvo įsitikinęs, ar ji to verta.

Kranc tiksliai nupasakojo, ko jai reikia. Savininkas išklausė mirtinoje tyloje, paskui prapliupo kvatoti.

– Atsieis nepigiai, – pagaliau tarė, – ir gali nemažai užtrukti.

– Man reikia uniformos šiandien popiet, – pareiškė Olga.

– Tai neįmanoma, – kilstelėjo apvalius pečius savininkas.

Kranc išsitraukė pluoštą grynųjų iš kišenės, paėmė šimtinę ir padėjo priešais jį ant stalo.

– Šiandien popiet, – pakartojo.

Pardavėjas kilstelėjo antakius, nors akys nenukrypo nuo Bendžamino Franklino.

– Galbūt rasiu kontaktų.

Kranc padėjo antrą šimtinę ant stalo.

– Taip, man regis, žinau idealų variantą.

– Ir dar man reikia paso, – pridūrė Kranc.

– Neįmanoma.

Prie dvynių Franklinų prisijungė dar du tokie pat.

– Galbūt, – atsakė pardavėjas, – bet nebus lengva.

Kranc padėjo dar dvi šimtines, jau šešias.

– Bet aš spėju, jog kai ką bus galima sugalvoti. – Patylėjęs baigė: – Už atitinkamą kainą. Jis pažvelgė į klientę, sudėdamas delnus ant storo pilvo.

– Tūkstantis, jeigu viskas, ko man reikia, bus šiandien popiet.

– Padarysiu, ką galiu, – atsakė suvenyrų krautuvės savininkas.

– Nė kiek neabejoju, – atšovė Kranc. – Nes numušiu po šimtinę už kiekvieną ketvirtį po... – ji žvilgtelėjo į laikrodį... – po dviejų valandų.

Savininkas jau norėjo prieštarauti, bet prikando liežuvį.

51

Kai Anos taksi įriedėjo pro Ventvort Holo vartus, ji nustebo pamačiusi, kad Arabela pasitinka ją su šautuvu užantyje ir šunimis Brunsviku bei Piktonu iš abiejų pusių. Liokajus atidarė taksi dureles, o šeimininkė su labradorais nusileido laiptais jos pasitikti.

– Kaip miela jus matyti, – pasisveikino Arabela, bučiuodama Aną į abu skruostus. – Kaip tik spėjote arbatai.

Sekdama įkandin šeimininkės į namą, Ana paglostė šunis, o liokajus iškėlė iš taksi jos lagaminą. Įžengusi į vestibiulį Ana stabtelėjo neskubėdama pasigrožėti paveikslais.

– Taip, malonu matyti savo šeimą aplinkui, – tarė Arabela, – netgi jeigu tai paskutinis jos savaitgalis kaime.

– Ką turite galvoje? – sunerimusi paklausė Ana.

– Fenstono advokatai šį rytą į rankas įteikė laišką su priminimu, kad iki paskutinio penso nesumokėjusi jų kliento skolos iki rytojaus vidurdienio turėsiu atsisakyti visų šeimos tarnų.

– Jis ketina parduoti visą kolekciją? – paklausė Ana.

– Atrodo, siekia kaip tik to, – atsakė Arabela.

– Bet tai nelogiška, – nustebo Ana. – Jeigu Fenstonas paleis visą kolekciją į rinką, ji nepadengs netgi jo paskolos.

– Jis padarys taip, o tada parduos dvarą, – paaiškino Arabela.

– Fenstonas siekia, kad atiduotumėte van Gogą.

– Nesuteiksiu Viktorijos žudikui tokio malonumo, – atšovė Arabela. – Mums belieka tikėtis, kad ponas Nakamura neteks galvos dėl *Autoportreto*, nes jis, atvirai šnekant, paskutinė mano viltis.

– Kur šedevras? – pasidomėjo Ana, kai šeimininkė nusivedė ją į priimamąjį.

– Grįžo į van Gogo miegamąjį, kur kabojo paskutinius šimtą metų... – Arabela patylėjo. – Išskyrus vieną dieną, kai nukeliavo iki Hitrou.

Kai Arabela įsitaisė mėgstamiausioje savo kėdėje priešais židinį, Ana pasivaikščiojo po kambarį prisimindama ketvirtojo grafo surinktą italų meistrų kolekciją.

– Jeigu mano brangiesiems italams taip pat tektų nelauktai išvykti į Niujorką, – tarė Arabela, – jie nesiskųstų. Šiaip ar taip, tokios, matyt, amerikietiškos tradicijos.

Ana nusijuokė pereidama nuo Ticiano prie Veroneso ir Karavadžo.

– Jau buvau pamiršusi, koks įspūdingas Karavadžas, – tarė sustojusi pasigrožėti *Vestuvėmis Kanoje*.

– Aš manau, kad jums labiau rūpi mirę italai nei gyvi airiai, – tarstelėjo Arabela.

– Jeigu Karavadžas šiandien būtų gyvas, – atsakė Ana, – Džekas sekiotų jį, ne mane.

– Ką norite tuo pasakyti? – nustebo šeimininkė.

– Jis nužudė žmogų per girtuoklių kivirčą. Paskutinius metus slapstėsi, tačiau kiekviename naujame mieste, kur tik nukakdavo, vietos biurgeriai užmerkdavo akis, kol tapydavo didingus Mergelės Marijos su kūdikėliu Kristumi paveikslus.

– Ana, jūs esate nepakenčiamas svečias. Dabar, prašau, prisėskite, – pakvietė Arabela, kai į kambarį tarnaitė atnešė sidabro padėklą. Ji ėmė serviruoti arbatą priešais židinį.

– Na, mieloji, gersite indišką ar Kinijos?

– Visuomet galvoju, – atsakė Ana, sėsdamasi priešais Arabelą, – kodėl sakoma ne indišką ir kinišką arba ne Indijos ir Kinijos?

Valandėlę Arabela tylėjo, ją išgelbėjo tik pasirodęs vyresnysis liokajus.

– Ponia, – pranešė jis, – prie durų stovi džentelmenas su siuntiniu jums. Liepiau jį nunešti prie tarnų įėjimo, bet jis atsakė negalįs palikti jo be jūsų parašo.

– Šiuolaikinė Viola, – tarstelėjo Arabela. – Turiu nueiti pasižiūrėti, ką atnešė tas aikštingas žygūnas, – pridūrė. – Galbūt net teks numesti jam žiedą už vargą.

– Aš esu tikra, kad doroji Olivija žinos, kaip su juo elgtis, – paantrino Ana.

Arabela linktelėjusi nusekė liokajų, išeinantį iš kambario.

Ana gėrėjosi Tintoreto *Persėjumi ir Andromeda*, kai pasirodė paniurusi šeimininkė, dar prieš kelias minutes maloniai šypsojusis.

– Kas nors nutiko? – pasiteiravo Ana, atsigręžusi į šeimininkę.

– Tas aikštingas tipas grąžino mano žiedą, – atsakė Arabela. – Eime, pati pamatysite.

Ana nuėjo kartu su ja į vestibiulį. Endrius su liokajumi pakavo raudonąją dėžę, kurios Ana nebesitikėjo išvysti.

– Atrodo, atsiųsta iš Niujorko, – tarė Arabela, patyrinėjusi prie dėžės priklijuotą etiketę, – ko gero, atskrido tuo pačiu reisu.

– Atrodo, dėžė mane persekioja, – sutiko Ana.

– Regis, veikiate vyrus, – pastebėjo šeimininkė.

Jos abi žiūrėjo, kaip Endrius atsargiai nutraukia burbuliuotą pakuotę nuo drobės, kurią Ana paskutinį kartą matė Antonijaus studijoje.

– Vienintelis geras dalykas, kad galime šedevrą grąžinti į originalius rėmus, – pastebėjo Ana.

– Ką mums su ja daryti? – paklausė Arabela, mosteldama į klastotę. Vyresnysis liokajus taktiškai kostelėjo. – Turi pasiūlymą, Endriau? – paklausė ji. – Jeigu taip, rėžk tiesiai.

– Ne, ponia, – atsakė Endrius, – bet tikriausiai norėsite žinoti, jog kitas jūsų svečias jau važiuoja į kiemą.

– Tas žmogus tikrai turi punktualumo dovaną, – įvertino Arabela, skubiai pasitaisydama plaukus veidrodyje. – Endriau, – tarė ji grįždama į įprastą vaidmenį, – ar ponui Nakamurai paruoštas Velingtono kambarys?

– Taip, ponia, o dr. Petresku apsigyvens van Gogo kambaryje.

– Kaip malonu, kad paskutinę naktį jis praleis su jumis, – tarė šeimininkė.

Ana apsidžiaugė pamačiusi, kad ledi taip greitai atgavo savitvardą, ir nujautė, jog ji bus Nakamurai tikras lobis.

Liokajus atvėrė paradines duris ir nusileido laiptais tokiu greičiu, kad žvirgždą pasiektų tuo metu, kai sustos *Toyota Lexus*. Endrius atidarė ponui Nakamurai galines dureles. Tas laikė rankose nedidelį kvadratinį paketą.

– Japonai visuomet atveža dovanų, – šnibžtelėjo Ana, – bet jokiomis aplinkybėmis neatplėškite jo akivaizdoje.

– Labai gerai, – atsakė Arabela, – bet jam aš nieko neturiu.

– Jis nesitiki gauti dovanų. Jūs pakvietėte paviešėti jį į savo namus, o bet koks japonas tai laiko didžiausia dovana.

– Kokia laimė, – tarė Arabela tuo metu, kai ponas Nakamura atidarė duris.

– Ledi Arabela, – žemai nusilenkdamas pasakė jis, – man didelė garbė būti pakviestam į didingus jūsų namus.

– Man garbė, kad sutikote pasisvečiuoti, pone Nakamura, – atsakė šeimininkė vildamasi, jog atsakė taip, kaip reikia.

Japonas nusilenkė dar žemiau, o kai išsitiesė, susidūrė su Lorenco tapytu Velingtono portretu.

– Kaip miela, – tarė jis. – Ar tik ne šis karžygys pietavo Ventvort Hole dieną prieš išplaukdamas į Vaterlo?

– Taip, iš tiesų, – patvirtino Arabela, – ir jūs miegosite toje pačioje lovoje, kurioje Geležinis grafas miegojo tą istorinę naktį.

Nakamura pasisuko į Aną ir nusilenkė.

– Kaip malonu vėl su jumis susitikti, dr. Petresku.

– Ir man, Nakamura san, – atsakė Ana. – Tikiuosi, kad kelionė buvo maloni.

– Taip, dėkui. Netgi nusileidau laiku, kaip niekada, – patvirtino Nakamura, nepajudėjęs iš vietos, akimis šaudydamas po kambarį. – Malonėkite pataisyti, Ana, jeigu suklysiu. Akivaizdu, kad kambarys paskirtas anglų mokyklai. Geinsboras? – spėjo jis, žavėdamasis ledi Katerinos Ventvort portretu visu ūgiu. Ana linktelėjo, o Nakamura tęsė: – Landsiras, Morlandas, Romnis, Stubsas, o toliau... aš suklupau ar gerai sakau?

– Gerai, – patvirtino Arabela, – nors mūsų pusbroliai amerikiečiai dar nė nepradėjo suvokti jo svorio. Jūs suklupote prie Lelio.

– A, sero Peterio, o ta gražuolė... – jis patylėjo. – Giminės bruožas, – tarė pasisukdamas į šeimininkę.

– Kaip matau, pone Nakamura, jūsų giminės bruožas – meilikavimai, – paerzino Arabela.

Japonas pratrūko juoktis.

– Rizikuoju būti išbartas antrą kartą, ledi Arabela, bet jeigu kiekvienas kambarys prilygsta šiam, man gali tekti atidėti susitikimą su tais nuobodomis iš *Corus Steel.* – Nakamura toliau tyrinėjo vestibiulį. – Vitlis, Lorencas, Vestas ir Vilkė, – ištarė ir žvilgsnis nukrypo į portretą, paremtą į sieną.

Kurį laiką plieno magnatas nieko nesakė.

– Gana įspūdinga, – galiausiai pripažino. – Patyrusios rankos darbas... – jis patylėjo. – Bet ne meistro.

– Kodėl esate tuo įsitikinęs, Nakamura san? – paklausė Ana.

– Nes aprišta ne ta ausis, – atsakė Nakamura.

– Bet kiekvienas žino, kad van Gogas nusipjovė kairę ausį, – paprieštaravo Ana.

Japonas atsigręžęs jai nusišypsojo.

– Bet jūs kuo puikiausiai žinote, kad dailininkas tapė originalą žiūrėdamas į veidrodį, štai kodėl tvarstis atsidūrė ant kitos ausies.

– Aš tikiuosi, kad man kas nors visa tai paaiškins, – tarstelėjo Arabela, vesdamasi svečius į svetainę.

52

Kranc grįžo į parduotuvėlę antrą popiet, bet savininko nebuvo nė kvapo.

– Jis grįš bet kurią minutę, – patikino ją pardavėja, pati nelabai įsitikinusi.

„Bet kuri“ minutė virto pusvalandžiu, per kurį pardavėja dingo iš akių. Kai savininkas pagaliau pasirodė, Kranc patenkinta pasižiūrėjo į išsipūtusį plastikinį maišelį. Netarusi nė žodžio Olga nusekė jį į kabinetą. Tik tuomet, kai uždarė duris, suvenyrų pardavėjas plačiai ištempė putlias lūpas.

Jis padėjo maišelį ant stalo. Palaukė, tada ištraukė raudoną kostiumą, kurio pageidavo klientė.

– Ji šiek tiek aukštesnė už jus, – tarsi atsiprašinėdamas pasakė, – bet surasiu adatą ir siūlą už tą pačią kainą. – Jis prajuko, bet nutilo, kai Kranc nieko neatsakė.

Olga prisidėjo uniformą prie pečių. Buvusi savininkė tikrai aštuoniais ar dešimt centimetrų aukštesnė, bet sunkesnė vos kilogramu: tai, kaip pastebėjo pardavėjas, galima pataisyti siūlu ir adata.

– O pasas? – pasidomėjo Kranc.

Savininkas ir vėl įkišo ranką į maišelį, ištraukė tarybinį pasą kaip fokusininkas triušį iš skrybėlės. Jis įteikė prizą klientei ir pasakė:

– Ji pasiėmė tris dienas išeiginių, todėl iki penktadienio jo greičiausiai nepasiges.

– Jis bus atlikęs savo misiją iki to laiko, – atsakė Kranc, pradėdama versti dokumento puslapius.

Saša Prestakavič, perskaitė ji, buvo trejais metais jaunesnė ir aštuoniais centimetrais aukštesnė už ją mergina be išskirtinių bruožų. Šią problemą išspręs aukštakulniai, nebent koks nors uolus pareigūnas atliks nuodugnią patikrą ir aptiks neužgijusią žaizdą dešiniame petyje.

Kai Kranc pasiekė puslapį, kur kadaise buvo Sašos Prestakavič nuotrauka, parduotuvės šeimininkas nepajėgė nuslėpti patenkintos šypsenos. Naujam fokusui jis ištraukė iš po stalo *Polaroido* kamerą.

– Šypsenėlė, – paprašė jis. Olga nenusišypsojo.

Po kelių akimirkų aparatas išspjovė nuotrauką. Tada atsirado žirklės ir pardavėjas ėmė kirpti punktyru pažymėtos vietos trečiame paso puslapyje dydžio stačiakampį. Padėjo klijų tašką, priklijavo naują savininkės nuotrauką, o galiausiai į maišelį įdėjo adatą su siūlu. Kranc suprato, jog tokią paslaugą storulis atlieka nebe pirmą kartą. Ji susidėjo į maišelį uniformą, pasą, o tada įteikė jam aštuonis šimtus dolerių.

Parduotuvės savininkas kruopščiai perskaičiavo banknotus.

– Žadėjote tūkstantį, – užprotestavo jis.

– Vėlavote trisdešimt minučių, – priminė jam Kranc, sukdamasi eiti su maišu.

– Užsukite vėl, – pasiūlė pardavėjas nueinančiai, – kai važiuosite pro šalį.

Kranc nesivargino jam paaiškinti, kodėl dirbdama tokį darbą niekada pas nieką neužsuka antrą kartą, nebent įsitikinti, kad asmuo trečią kartą susitikti su ja nebegalėtų.

Gatve užteko paeiti vos porą kvartalų, kad rastų parduotuvę, kurios reikėjo. Ji įsigijo paprastus juodus aukštakulnius – ne jos stiliaus, bet tiks. Sumokėjo rubliais ir išėjo iš parduotuvės su dviem maišeliais. Po to susistabdė taksi, nurodė vairuotojui adresą ir paaiškino, prie kurio tiksliai įvažiavimo turės ją išleisti. Kai taksi pri-

riedėjo prie šoninio įėjimo, pažymėto „Tarnybinis“ ženklu, Kranc susimokėjo, įžengė į oro uostą ir pasuko tiesiai į moterų tualetą. Užsirakinusi kabinoje dirbo keturiasdešimt minučių. Pardavėjo parūpinta adata pakėlė juosmenį per penkis centimetrus, poroje vietų įėmė – po švarku nesimatys. Tada nusimetė drabužius ir pasimatavo uniformą. Ne kaip nulieta, bet laimė, jog kompanija, kuriai ji ketino atstovauti, negarsėja elegantiška apranga. Po to ji persiavė sportinius batelius naujais aukštakulniais ir sumetė savo drabužius į maišelį.

Išėjusi iš moterų tualeto ji nuėjo ieškoti savo naujųjų darbdavių. Ėjo šiek tiek netvirtai, nes buvo nepratusi prie tokio aukščio pakulnių. Kranc akys užkliuvo už identiška uniforma vilkinčios moters. Priėjusi prie stalo paklausė:

– Gal turite laisvą vietą kuriame nors reise į Londoną?

– Tikrai surasiu, – atsakė toji. – Prašau savo pasą. – Kranc padavė neseniai įgytą dokumentą. Kompanijos atstovė patikrino Sašos Prestakavič duomenis kompanijos duomenų bazėje. Pagal įrašus, stiuardesė turi tris dienas išeiginių.

– Rodos, viskas tvarkoje, – pagaliau tarė ir įteikė Olgai įgulos nario pasą. – Tik pasistenkite užsiregistruoti paskutinė, jeigu būtų vėluojančių.

Kranc nuėjo per tarptautinį terminalą. Praėjusi muitinę pasisukiojo bemuitėje zonoje, kol išgirdo skelbiant, kad baigiama registracija į 413 reisą – į Londoną. Kai priėjo prie vartų, prieš ją registravosi trys paskutiniai keleiviai. Jos pasą ir vėl sulygino su kompanijos duomenimis, o tada pareigūnas patikrino duomenis apie laisvas vietas ir tarė:

– Turiu vietų bet kurioje klasėje, rinkitės.

– Paskutinė ekonominės eilė, – nedvejodama paprašė Kranc.

Pareigūnas atrodė nustebęs, bet išspausdino bilietą ir padavė jai. Kranc žengė pro vartus ir sėdo į 413 reisu skrendantį Londono lėktuvą.

53

Ana iš lėto leidosi plačiais marmuro laiptais, sustodama kas du tris laiptus pasigėrėti kitu meistru. Nesvarbu, kiek kartų juos matytų... už jos kažkas sušnarėjo. Atsigręžusi į svečių koridorių Ana pamatė iš jos miegamojo išeinantį Endrių. Liokajus užnugaryje nešėsi paveikslą. Mergina šypsena nulydėjo tarnų laiptų link einantį vyrą.

Ana toliau tyrinėjo paveikslus leisdamasi laiptais žemyn. Nulipusi į vestibiulį darkart pasigrožėjo Katerina, o tada iš lėto nuėjo per šachmatines marmurines grindis į svetainę.

Pirma, ką pamatė įėjusi, tai liokajų, kabinantį van Gogą ant stovo kambario viduryje.

– Kaip manote? – paklausė Arabela atsitraukusi, kad galėtų pasigėrėti *Autoportretu*.

– Jums neatrodo, kad ponui Nakamurai tai gali pasirodyti per... – pradėjo Ana, ieškodama žodžių, kad neįžeistų šeimininkės.

– Stačiokiška, akivaizdu, aišku? Kokio žodžio ieškote, brangioji? – pasisukdama į Aną atsiliepė Arabela. – Yra kaip yra. Man verkiant reikia pinigų, o laiko nebeliko, todėl neturiu iš ko rinktis.

– Niekas tuo nepatikėtų jus pamatęs, – atsakė Ana, grožėdamasi iškilminga ilga rausvos taftos suknia ir deimantiniu vėriniu, kuriuo pasipuošė Arabela, priversdama Aną su trumpa *Armani* suknute pasijusti Pelene.

– Malonu girdėti, mieloji, bet su jūsų išvaizda ir figūra galėčiau ir nesigaubti nuo galvos iki kojų visokiais pašvitais.

Ana nusišypsojo žavėdamasi, kaip greitai šeimininkė ją nuramino.

– Kaip manote, kada jis apsispręs? – paklausė Arabela, slėpdama savo nerimą.

– Kaip visi didieji kolekcininkai, – atsakė Ana, – jis apsispręs per akimirką. Moksliniai tyrimai neseniai atskleidė, kad vyrai per pirmąsias aštuonias sekundes nusprendžia, ar nori permiegoti su moterimi.

– Taip lėtai? – nustebo Arabela.

– Ponas Nakamura sugaiš maždaug tiek pat laiko, kol apsispręs, ar nori šito paveikslo, – žvelgdama tiesiai į van Gogą tarė Ana.

– Išgerkime už tai, – pasiūlė ledi Arabela.

Išgirdęs tai į priekį išėjo Endrius su sidabro padėklu, ant kurio stovėjo trys taurės.

– Šampano, ponia? – pasiteiravo jis.

– Taip, ačiū, – atsakė Ana, imdama grakščią taurę ilga kojele. Kai Endrius atsitraukė, jos akį užkliudė juodos ir turkio spalvų vaza, kurios anksčiau nebuvo mačiusi.

– Nuostabi, – įvertino mergina.

– Pono Nakamuros dovana, – paaiškino Arabela. – Kaip malonu. Beje, – pridūrė, – tikiuosi, nepadariau *faux pas*, pastatydama ją, kol ponas Nakamura tebeviesi mano namuose? – Ji nutilo. – Jei taip, Endrius tuojau pat ją išneš.

– Žinoma, ne, – atsakė Ana. – Ponas Nakamura jausis pamalonintas, kad įtaisėte jo dovaną tarp kitų meno kūrinių.

– Jūs įsitikinusi? – paklausė Arabela.

– O, taip. Vaza neištirpsta, net, sakyčiau, sublizga šiame kambaryje. Kalbant apie tikrą talentą, yra viena paprasta taisyklė, – paaiškino Ana. – Bet kuri meno forma yra savo vietoje, kai eksponuojama tarp sau lygių. Rafaelis ant sienos, deimantų vėrinys, kurį užsisegėte, Čipendeilo stalas, ant kurio pastatėte vazą, Nešo židinys ir van Gogo *Autoportretas* – visi yra meistro rankų darbo. Nė ne-

įsivaizduoju, koks genijus sukūrė šią vazą, – tęsė Ana, grožėdamasi turkio mėlyna spalva, tekančia į juodą lyg tirpstantis vaškas, – bet neabejoju, kad savo krašte jis laikomas meistru.

– Ne visai meistru, – pasigirdo balsas už jų nugaros.

Arabela atsigręžė su Ana vienu metu kaip tik tuomet, kai ponas Nakamura įžengė į kambarį. Jis vilkėjo pietų švarką ir ryšėjo peteliškę, kurią Endrius būtų įvertinęs.

– Ne meistras? – perklausė Arabela.

– Ne, – atsakė kolekcininkas. – Savo šalyje jūs pagerbiate „pasiekusius tobulybę“, kaip sako jūsų bardas, įšventindami juos į riterius ar baronus, o mes Japonijoje tokius talentus apdovanojame „nacionalinės vertybės“ titulu. Šis darbas ne veltui rado namus Ventvort Hole, kadangi iš dvylikos geriausių, ekspertų pripažintų puodžių per visą istoriją vienuolika buvo japonai, išskyrus puodžių iš Kornvalio, Bernardą Lyčą. Jūs nesuteikėte jam lordo titulo ir riterystės, todėl mes paskelbėme jį garbės „nacionaline vertybe“.

– Kaip civilizuota, – tarė Arabela, – turiu pripažinti, jog paskutiniu metu mes dalijame titulus popžvaigždėms, futbolininkams ir vulgariems milijonieriams.

Nakamura nusijuokė, imdamas iš liokajaus šampano taurę.

– O jūs ar esate „nacionalinė vertybė“, pone Nakamura? – pasidomėjo Arabela.

– Tikrai ne, – atsakė svečias. – Mano kraštiečiai nelaiko vulgarių milijonierių vertų tokios garbės.

Arabela nuraudo, o Ana spoksojo į vazą tarsi nenugirdusi pastabos.

– Negi aš klystu, pone Nakamura, manydama, kad ši vaza nėra simetriška?

– Nuostabu, – atsakė Nakamura. – Turėjote būti pakviesta į diplomatinę tarnybą, Ana. Ne tik sugebėjote nepastebimai pakeisti pokalbio temą, bet ir iškėlėte klausimą, į kurį reikia atsakyti.

Nakamura praėjo tiesiai pro van Gogą, lyg jo nepastebėtų, ir kurį laiką pažiūrėjęs į vazą pridūrė:

– Jeigu kada nors aptiksite tobulą indą, galite būti tikra, kad jis darytas mašina. Žiedžiant reikia *siekti* tobulybės. Jeigu atidžiai pasižiūrėsite, visuomet rasite menką kliaudą, kuri primins, kad daiktas darytas žmogaus rankos. Kuo ilgiau teks ieškoti, tuo puikesnis meistras, nes tik Džotas sugebėjo nupiešti tobulą apskritimą.

– Man vaza *yra* tobula, – įsiterpė Arabela. – Aš ją tiesiog įsimylėjau. Net jei ponui Fenstonui pavyktų išplėšti iš manęs per ateinančius metus viską, aš neleisiu jam prisiliesti prie savo „nacionalinės vertybės“.

– Galbūt jam neteks nieko liesti, – tarė ponas Nakamura, pasisukdamas į *Autoportretą*, tarsi tik dabar jį pastebėjęs. Arabela sulaikė kvapą, o Ana tyrinėjo japono veido išraišką. Nieko tikro ji negalėjo pasakyti.

Nakamura dirstelėjo į paveikslą vos kelias sekundes ir atsisukęs į šeimininkę pasakė:

– Pasitaiko momentų, kai būti vulgariu milijonieriumi yra privalumas, nes netgi nebūdamas nacionaline vertybe jis gali rinkti kitų žmonių nacionalines vertybes.

Ana norėjo pritariamai šūktelėti, bet tik kilstelėjo savo taurę. Ponas Nakamura kilstelėjo savąją ir abu pasisuko į Arabelą. Moters skruostais tekėjo ašaros.

– Nežinau, kaip jums dėkoti, – tarė ji.

– Ne man, – pataisė Nakamura, – Anai. Be jos drąsos ir tvirtybės šis epizodas nebūtų šitaip pasibaigęs.

– Sutinku, – atsakė Arabela, – todėl paprašysiu Endrių grąžinti *Autoportretą* į Anos miegamąjį, kad ji būtų paskutinė, galinti pasigėrėti paveikslu prieš jam pradedant ilgą kelionę Japonijon.

– Tikrai, – sutiko Nakamura. – Bet jeigu Ana taptų mano fondo vadove, ji galėtų pasigrožėti paveikslu kada tik panorėjusi.

Ana ketino atsakyti, tačiau į svetainę įžengęs liokajus pranešė:

– Pietūs patiekti, ponia.

Kranc pasirinko lėktuvo galą, kad jos nepastebėtų keleiviai, tik įgula. Ji turėjo susidraugauti su kuria nors palydove prieš nusileidžiant Hitrou. Kranc neskubėdama rinkosi, kuri „kolegė" geriausiai tiktų tam reikalui.

– Skraidai vietiniais ar tarptautiniais? – pasidomėjo vyresnioji stiuardesė, kai tik lėktuvas pasiekė kreiserinį aukštį.

– Vietiniais, – nusišypsojo Kranc.

– A, štai kodėl nesu tavęs mačiusi.

– Aš dirbu dar tik trečias mėnuo, – paaiškino Olga.

– Tada viskas aišku. Mano vardas Nina.

– Saša, – prisistatė Kranc ir šiltai nusišypsojo.

– Jei ko prireiks, Saša, sakyk.

– Būtinai, – pažadėjo Kranc.

Bandymas atsipalaiduoti negalint pasiremti ant dešiniojo peties reiškė, kad Kranc nemigo beveik visą skrydį. Per tą laiką ji stengėsi susipažinti su Nina artimiau, kad nusileidus vyresnioji palydovė neprašyta suvaidintų pagrindinį vaidmenį jos spektaklyje. Prieš Olgai užsnūstant Nina tapo jos asmens sargybine.

– Gal nori eiti į priekį, Saša? – paklausė Nina, kai kapitonas įsakė įgulai užimti savo vietas ir pasiruošti nusileidimui. – Galėsi išlipti iškart, kai durys atsidarys.

Kranc papurtė galvą.

– Anglijoje aš pirmą kartą, – nervingai pasakė ji, – mieliau likčiau su jumis ir kitomis stiuardesėmis.

– Žinoma, – sutiko Nina. – Jeigu nori, galėsi sėstis su mumis į mikroautobusą.

– Ačiū, – padėkojo Kranc.

Ji liko savo kėdėje, kol lėktuvą paliko paskutinis keleivis. Tada prisijungė prie įgulos ir pasuko terminalo link. Kranc nesitraukė nuo Ninos žengdama painiais koridoriais, kol naujoji pažįstama reiškė savo nuomonę apie viską, pradedant Putinu, baigiant Rasputinu.

Kai oro uosto įgula pagaliau pasiekė pasų kontrolę, Nina pravedė ją pro ilgą keleivių eilę prie praėjimo įgulos nariams. Kranc turseno įkandin Ninos, kuri neužsičiaupdama tarškėjo netgi padavusi pasą pareigūnui. Jis lėtai pervertė puslapius, patikrino nuotrauką ir mostelėjo Ninai.

– Prašom toliau.

Kranc įteikė savo pasą. Ir vėl pareigūnas kruopščiai sulygino nuotrauką su asmeniu. Netgi nusišypsojo praleisdamas. Kranc staiga pajuto veriantį skausmą petyje. Ta kankinanti agonija neleido jai pajudėti iš vietos. Ji sukaupė visas jėgas, kad veidas nepersikreiptų. Pareigūnas mostelėjo dar kartą, bet ji stovėjo kaip įkasta.

– Einam, Saša, – šūktelėjo Nina, – visus gaišini.

Kranc šiaip ne taip pavyko nerangiai praeiti užtvarą. Pareigūnas nulydėjo ją akimis nueinančią. Niekada nesigręžiok. Ji nusišypsojo Ninai ir paėmė ištiestą ranką. Oro uosto darbuotojas pagaliau nukreipė dėmesį į kitą įgulos narį.

– Ar sėsi pas mus į autobusą? – paklausė Nina, kai abi išėjo iš oro uosto.

– Ne, – atsakė Kranc. – Mane pasitiks mano vaikinas.

Nina atrodė nustebusi. Ji atsisveikino, o tada perėjo gatvę su kitu įgulos nariu.

– Kas ji tokia? – pasiteiravo kolega, lipdamas į autobusą.

54

– Ar juostoje nėra nieko, už ko galėtume užsikabinti? – paklausė Meisis.

– Nieko, – atsakė Džekas, žvelgdamas per stalą į viršininką. – Lipmanas kabinete spėjo nufotografuoti tik aštuonis dokumentus, kai neplanuotai sugrįžo Fenstonas.

– Ir ką tie aštuoni dokumentai rodo? – paklausė Meisis.

– Nieko tokio, ko nežinotume, – pripažino Džekas, atsiversdamas aplanką priešais save. – Daugiausia sutartys, patvirtinančios, kad Fenstonas apiplėšinėja naivius arba godžius klientus įvairiuose pasaulio kampeliuose. Jeigu tik kuris nors iš jų sugalvotų parduoti užstatą ir apmokėti skolą *Fenstono finansams*, spėju, kad į mūsų rankas patektų dar vienas kūnas. Ne, aš tik viliuosi, jog Niujorko policijai pakaks įrodymų, kad iškeltų kaltinimą Lipmano byloje, nes neturiu nieko, už ką galėčiau išrašyti baudos kvitą.

– Nieko nebus, – atsakė Meisis, – kai šnekėjausi su policijos viršininku šį rytą, tiksliau, kai jis su manimi šnekėjosi, pirmiausia norėjo išsiaiškinti, ar FTB dirba agentas, pavarde Deleinis, jeigu taip, ar jis buvo nusikaltimo vietoje prieš atvykstant jo vaikinams.

– Ką jam atsakėte? – paklausė Džekas, stengdamasis nuslėpti šypseną.

– Aš išsiaiškinsiu ir jam perskambinsiu. – Meisis patylėjęs pridūrė: – Galėčiau juos truputį nuraminti, jeigu sutiksi atskleisti šiek tiek informacijos.

– Nemanau, kad jie turi ką nors, ko mes nežinome, – atsakė Džekas, – ir jie negali kažin ko tikėtis iškeldami kaltinimus, kol Lipmanas neatsipeikėjęs.

– Turi kokių nors žinių iš ligoninės apie jo galimybes pasveikti? – pasidomėjo Meisis.

– Nedžiuginančių, – atsakė Džekas. – Fenstono kabinete dėl streso jis patyrė priepuolį, kurį sukėlė aukštas kraujo spaudimas. Medicininiu žargonu šnekant, jam afazija.

– Afazija?

– Lipmano smegenų dalis, atsakinga už kalbą, nepataisomai pažeista, todėl jis negali kalbėti. Tiksliau, daktarai vadina jį daržove ir įspėjo mane, jog ligoninės personalas svarsto tik tai, ar ištraukti kištuką ir leisti jam taikiai numirti.

– Policija sakė man, kad Fenstonas rūpestingai sėdi prie paciento lovos.

– Tada geriau tegu nepalieka vienų nė akimirkai, – įspėjo Džekas, – nes gydytojams gali neprireikti traukti burtų, kuris turės ištraukti kištuką.

– Niujorko policija taip pat nori išgirsti, ar tu paėmei kamerą iš nusikaltimo vietos.

– Tai buvo FTB nuosavybė.

– Ne, jeigu yra įkaltis kriminalinėje byloje, kaip pats puikiai žinai, Džekai. Gal nusiųsk jiems Lipmano padarytų nuotraukų kopijas ir ateityje pasistenk daugiau bendradarbiauti? Primink jiems, kad tavo tėvas dvidešimt šešerius metus išdirbo faru – turėtų palikti įspūdį.

– Ką jie pasiūlys man mainais? – paklausė Džekas.

– Nuotrauką su tavo pavarde kitoje pusėje. Jie nori sužinoti, ar ji tau ką nors sako, nes nesako nei jiems, nei man, – prisipažino Meisis.

FTB skyriaus viršininkas pastūmė per stalą dvi nuotraukos kopijas ir leido Džekui apžiūrėti. Pirmoje Fenstonas spaudė ranką Džordžui V. Bušui prie Pasaulinio prekybos centro griuvėsių. Džekas prisiminė išdidintą nuotrauką, kabėjusią už Fenstono stalo. Paėmęs lapą jis paklausė: „Iš kur pas farus ši kopija?“

– Rado ją ant Lipmano stalo. Jis akivaizdžiai ketino perduoti ją tau vakar vakare su paaiškinimu, ką reiškia užrašas kitoje pusėje.

Džekas žvilgtelėjo į nuotraukos antros pusės kopiją svarstydamas, ką galėtų reikšti žodžiai: „Deleini, tai įrodymas, kurio tau reikia“, kai suskambo Meisio telefonas.

Viršininkas pakėlė ragelį ir įsiklausė.

– Sujunkite, – tarė Meisis ir padėjęs ragelį nuspaudė mygtuką, kad pokalbio galėtų klausytis abu. – Čia Tomas Krasantis, skambina iš Londono, – paaiškino jis. – Sveikas, Tomai, čia Dikas Meisis. Su manim ir Džekas. Kaip tyčia aptarinėjame Fenstono bylą, nes niekaip nepasistūmėjome į priekį.

– Štai kodėl ir skambinu, – atsiliepė Tomas. – Čia turime naujienų ir ne pačių maloniausių. Manome, kad Kranc pavyko prasmukti į Angliją.

– Negali būti, – ištarė Džekas. – Kaip ji galėjo praeiti pro pasų kontrolę?

– Atrodo, apsimetusi oro uosto stiuardese, – atsakė agentas. – Mano kontaktas iš Rusijos ambasados paskambinęs įspėjo, kad ta moteris kaip Saša Prestakavič atskrido į Britaniją su padirbtu pasu.

– Kodėl jie mano, kad Prestakavič yra Kranc?

– Jie nemano, – atsakė Tomas. – Jie nė nenumanė, kas ji tokia. Man tepasakė, kad skrisdama į Londoną viena moteris susidraugavo su stiuardese. Vėliau prisigretino prie jos, kad pravestų pro pasų kontrolę. Štai kaip apie tai sužinojome. Pasirodo, antrasis pilotas

paklausė vyresniosios stiuardesės, kas ji tokia, o išgirdęs, kad Saša Prestakavič, atsakė, jog tai neįmanoma, nes jis nuolat su ja keliaująs ir tai tikrai ne Saša.

– Tai dar neįrodo, kad ta moteris – Kranc, – spyrėsi Meisis.

– Prieisiu iki to, palaukite.

Džekas džiaugėsi, kad bičiulis nemato nekantraujančio boso veido.

– Antrasis pilotas, – tęsė Tomas, – perdavė informaciją kapitonui, kuris iškart įspėjo oro uosto apsaugą. Neilgai trukus paaiškėjo, kad Saša Prestakavič turi trijų dienų išeigines, o jos pasas kartu su uniforma – pavogtas. Tada kilo triukšmas... – Meisis ėmė barbenti pirštais į stalą. – Mūsų kontaktas rusų ambasadoje paskambino man kupinas solidarumo dvasios po rugsėjo vienuoliktosios, jau informavęs Interpolą, – pasakė Tomas.

– Ar jau greitai prieisime, Tomai?

– Tuojau pat, pone. – Jis nutilo. – Kur baigiau?

– Sulaukei skambučio iš Rusijos ambasados, – padėjo Džekas.

– A, taip, – atsakė Tomas. – Po to, kai perdaviau jiems Kranc apibūdinimą – apie metras penkiasdešimt, keturiasdešimt penkių kilogramų, trumpai apsikirpusi – manęs paprašė nufaksuoti nuotrauką, ką ir padariau. Jis persiuntė kopiją tam pilotui į Londono viešbutį ir lakūnas patvirtino matęs Kranc.

– Gerai padirbėjai, Tomai, – tarė Meisis, – kaip visuomet kruopščiai, tik ar priėjai kokią nors išvadą, kam Kranc grįžo į Angliją šį kartą?

– Spėju, kad nužudyti Petresku, – atsakė Tomas.

– Kaip tu manai? – paklausė viršininkas Džeko.

– Sutinku su Tomu, – atsakė agentas. – Akivaizdu, kad kitas taikinys – Ana. Tik negaliu suprasti, kam Kranc šitaip rizikuoja, – patylėjęs pridūrė.

– Aš irgi, – atsakė Meisis, – tik neketinu rizikuoti Petresku gyvybe, kol aiškinsimės žudikės motyvus. – Meisis palinko į priekį. – Dabar įdėmiai klausykis, Tomai, nes antrą kartą nekartosiu. – Jis ėmė skubiai versti Fenstono bylos puslapius. – Noriu, kad susisiektum su... minutėlę, – pasakė jis, perversdamas dar kelis lapus. – A, štai, vyriausiasis Sario kriminalinio skyriaus policijos detektyvas Rentonas. Perskaitęs Džeko ataskaitą susidariau įspūdį, kad Rentonas yra žmogus, gebantis imtis griežtų sprendimų, netgi prisiimti atsakomybę už pavaldinio klaidą. Jau žinau, kad informavote jį apie Kranc, bet perspėkite, kad mes manome, jog ji vėl smogs, ir auka šįkart gali būti kas nors iš Ventvort Holo. Jis tikrai nenorės, kad taip nutiktų antrą kartą. Primink jam, kad praėjusį kartą Kranc sugebėjo pabėgti. Tai neleis jam sumerkti akių. O jeigu norėtų šnektelti su manimi, aš visuomet jo paslaugoms.

– Ir perduok jam geriausius mano linkėjimus, – pridūrė Džekas.

– To turėtų pakakti, – nusprendė Meisis. – Taigi, Tomai, atsitrauk per žingsnį.

– Taip, pone, – atsiliepė iš Londono.

Meisis išjungė garsiakalbį.

– Džekai, noriu kad sėstum į pirmą Londono lėktuvą. Jeigu Kranc bent pasvajojo nuskriausti Petresku, pasistenkime ją pasitikti. Jeigu ji ištrūks antrą kartą, būsiu išgrūstas į pensiją, o tu gali pamiršti apie paaukštinimą.

Džekas suraukė kaktą, bet neatsiliepė.

– Atrodai susirūpinęs, – pastebėjo Meisis.

– Nesuprantu, kodėl nuotrauka, kurioje Fenstonas spaudžia ranką prezidentui, yra „įrodymas, kurio tau reikia“... – pradėjo jis, – nors, manau, jau žinau, kodėl Kranc rizikavo grįžti į Ventvort Holą antrą kartą.

– Kodėl gi? – paklausė Meisis.

– Ji ketina pavogti van Gogą, – atsakė Džekas, – o tada kaip nors jį perduoti Fenstonui.

– Vadinasi, ne dėl Petresku žudikė grįžo į Angliją?

– Ne, ne dėl jos, – atsakė Džekas. – Bet kai tik Kranc aptiks Anną ten, ji gali užsigeisti tuo pačiu apsilankymu ir ją nužudyti.

55

Rugsėjo dvidešimt penktąją saulė leidosi po septynių keturiasdešimt viena minutė. Kranc nesirodė Ventvorto apylinkėse, kol neatėjo aštunta.

Arabela tuo metu lydėjo svečius į valgomąjį.

Kranc, apsirengusi juodu aptemptu trikotažiniu kostiumu, dukart apsuko dvarą, kol apsisprendė, pro kur įsmuks. Tikrai ne pro pagrindinius vartus. Nors aukštos akmeninės sienos, supančios dvaro teritoriją, buvo neįveikiamos priešams, nuo kurių – daugiausia prancūzų ir vokiečių – apsisaugoti ir buvo mūrytos, dvidešimt pirmojo amžiaus pradžioje, po visokiausių peripetijų ir sumažėjusių algų atsirado viena dvi vietos, pro kurias vietinis vaikėzas galėjo slapčia vogti iš sodo obuolius.

Išsirinkusi vietą ji per kelias sekundes nesunkiai užsiropštė aptrupėjusia siena, nuslydo jos šonu ir nušokusi persivertė, kaip darė šimtus kartų nevykusiai leisdamasi nuo buomo.

Kranc tyliai palaukė, kol mėnuo pasislėps po debesimi. Tada nubėgo trisdešimt keturiasdešimt metrų pasislėpti į nedidelį miškelį palei upę. Ji laukė, kol mėnuliui išlindus galės atidžiau ištirti aplinką. Teks apsiginkluoti kantrybe. Jos darbe nekantrumas veda į klaidas, o klaidas ne taip lengva ištaisyti kaip kitose profesijose.

Kranc aiškiai matė paradines rūmų duris, bet tik po keturiasdešimties minučių masyvios durys prasivėrė ir vyras juodu fraku ir baltu kaklaraiščiu išleido nakčiai pasiausti du šunis. Tie pauostė orą, iškart garsiai lodami pasileido prie Kranc. Bet ji kantriai jų laukė.

Anglai, kartą pasakė jos instruktorius, gyvūnus mylinti tauta, ir netgi galima nustatyti žmogaus klasę pagal tai, su kokiu augintiniu jie sutinka dalytis namais. Darbininkai mėgsta kurtus, vidurinė klasė – Džeko Raselo ir kokerspanielius, o naujieji turčiai renkasi rotveilerius arba vokiečių aviganius, kad saugotų neseniai sukauptą turtą. Diduomenė tradiciškai renkasi labradorus, apsaugai visai netinkamus šunis, nes jie greičiau lyžtels, nei krimstels neprašytam svečiui. Kai Kranc išgirdo apie tuos šunis, ji pirmą kartą susidūrė su anglišku žodžiu „kvailokas". Korgius laiko tik karalienė.

Kranc nejudėjo, kai abu šunys lėkė jos link protarpiais pauostydami orą. Nosys pagavo naują aromatą, kuris dar labiau privertė vizginti uodegas. Kranc prieš tai apsilankė *Curnick's* mėsinėje ir išsirinko minkščiausius jautienos nugarinės gabalėlius, kurių nebūtų atsisakę ir dabar Ventvort Holo valgomajame pietaujantys svečiai. Kranc netaupė. Šiaip ar taip, tai paskutinė labradorų vakarienė.

Kranc išdėliojo ratu aplink save gardžius mėsos kąsnelius ir liko nejudėdama viduryje kaip kvaila padavėja. Kai tik Brunsvikas su Piktonu aptiko mėsą, jie ėmėsi pirmo rato, nelabai susidomėję rato centre sustingusia žmogysta. Kranc iš lėto priklaupė ant vieno kelio ir ėmė dėlioti antrą porciją, vos tik rate atsirasdavo tarpas. Kartais šunys rydami stabteldavo, pažvelgdavo į ją melancholiškomis akimis ir linksmai vizgindami uodegas tęsė puotą.

Kai išdėliojo prieš juos paskutinius gardumynus, Kranc pasilenkė į priekį ir ėmė glostyti šilkinę Piktono, jaunesnio iš šunų, galvą. Tas net nepažvelgė į moterį, kai ši išsitraukė iš makšties virtuvinį peilį. Šefildo plieno, taip pat įsigytą Fulham Roudo prekybos centre.

Vėl švelniai paglostė šokoladinio labradoro galvą ir staiga neįspėjusi sugriebė už ausų, atitraukė nuo paskutinio sultingo kąsnelio ir vienu mostu perrėžė gerklę. Garsų amtelėjimą pakeitė gargimas ir tamsoje žudikė išvydo skausmo sklidinas dideles juodas akis. Juodasis labradoras, vyresnis, bet nė kiek ne gudresnis, pakėlė

galvą ir suurzgė. Tai truko sekundę, daugiau nei pakankamai, kad Kranc kairę ranką pakištų jam po kaklu, kilsteltų gyvūno snukį ir šmaukštelėtų peiliu. Tikslumo pritrūko. Brunsvikas sukniubo ant žemės inkšdamas iš skausmo. Kranc pasilenkė, patraukė už šilkinių ausų ir vienu smūgiu jį pribaigė.

Nuvilkusi abu šunis į giraitę, žudikė pasislėpė už nuvirtusio ąžuolo. Upelyje nusiplovė kruvinas rankas, suirzo pamačiusi, kad naujutėlis jos treningas išteptas krauju. Galiausiai į žolę nušluostė peilį ir vėl įsikišo į makštis. Dirstelėjo į laikrodį. Operacijai buvo paskyrusi dvi valandas, vadinasi, turi dar gerą valandą, kol namuose tie, kurie patarnauja arba yra aptarnaujami, pastebės, kad šunys negrįžo iš vakarinio pasilakstymo.

Nuo miškelio iki šiaurinio namo galo, apskaičiavo ji, yra koks devyniasdešimt ar šimtas dešimt metrų. Šitokioje mėnesienoje, net ir su pertraukomis, nepastebėta galės pasiekti namą tik vienu būdu.

Ji atsiklaupė, po to atsigulė ant žolės. Išmetė į priekį ranką, koją, po to ištiesė antrą ranką, sulenkė antrą koją, galiausiai perkėlė į priekį visą kūną. Jos rekordas ropojant krabu šimtą metrų buvo septynios minutės ir devyniolika sekundžių. Protarpiais ji kilstelдavo galvą nužvelgti namą, kad apsispręstų, pro kur įsmukti. Pirmasis aukštas tvieskė šviesomis, o antrojo langai beveik visi buvo tamsūs. Trečiajame aukšte, kuriame gyveno tarnai, degė tik vienas žiburys. Trečias aukštas Olgos nedomino. Asmuo, kurio ji ieškojo, bus pirmame aukšte, o vėliau pakils į antrąjį.

Kai Kranc nuo namo skyrė apie dešimt metrų, ji ėmė slinkti dar lėčiau, kol pirštu palietė sieną. Gulėdama pakreipė galvą į šoną ir apžiūrėjo rūmus mėnulio šviesoje atidžiau. Tik didžiausiuose dvaruose tebebuvo tokio diametro lietvamzdžiai. Kai atlieki salto ant dešimties centimetrų pločio buomo, tokio storio latakas atrodo kaip kopėčios.

Kranc patikrino didžiojo kambario langus, iš kur sklido daugiausia triukšmo. Nors buvo nuleistos sunkios užuolaidos, ji pastebėjo mažą plyšelį. Atsargiai pasislinko juoko ir pašnekesio pusėn. Pasiekusi langą pakilo ant kelių, kol akis atsidūrė ties plyšeliu.

Pirmiausia pastebėjo formaliu kostiumu vilkintį vyrą. Jis stovėjo su šampano taure rankoje ir tikriausiai skelbė tostą. Ji negirdėjo, ką vyras sakė, o ir nesidomėjo. Akimis naršė po kambarį, kiek pajėgė matyti. Viename stalo gale sėdėjo dama ilga šilko suknia, atsukusi nugarą į langą, ir įdėmiai klausėsi vyro kalbos ekspromtu. Kranc akys nukrypo į jos vėrinį, bet tai ne jos amatas. Jos specializacija – penki septyni centimetrai virš žaižaruojančių deimantų.

Ji nukreipė akis į kitą stalo galą. Vos nenusišypsojo pamačiusi, kas valgo fazaną užsigerdama vynu. Kai Petresku nueis šį vakarą miegoti, Kranc jau lauks jos pasislėpusi ten, kur mažiausiai jos tikėsis.

Kranc pažvelgė į vyrą juodu fraku, išleidusį pro duris šunis. Dabar jis stovėjo už damos šilkine suknia, pylė į jos taurę vyno, kol kiti tarnai nešė lėkštes lauk, o vienas tiesiog braukė trupinius ant sidabro padėklo. Kranc liko klūpoti visiškai nejudėdama, kol akys naršė po kambarį, dairydamosi kitos gerklės, kurią Fenstonas pasiuntė perpjauti.

– Ledi Arabela, keliu taurę už jūsų gerumą ir svetingumą. Man labai patiko upėtakis iš Testo upės ir malonus pasisėdėjimas jūsų dvare dviejų nuostabių moterų draugijoje. Bet šis vakaras liks įsimintinas ir dėl daugelio kitų priežasčių. Ne paskutinėje vietoje ta, kad rytoj paliksiu Ventvort Holą su dviem unikaliais kolekcijos papildymais: vienu geriausių van Gogo darbų ir viena iš talentingiausių savo srities jaunų profesionalių, kuri sutiko tapti mano fondo vadove. Jūsų prosenelis, – tarė Nakamura, pasisukdamas į šeimininkę, – 1889 m. pasielgė išmintingai prieš šimtmetį iš daktaro Gačė įsigijęs jo artimo bičiulio, Vincento van Gogo, *Autoportretą*.

Rytoj tas šedevras pradės kelionę į kitą pasaulio kraštą, bet turiu jus įspėti, Arabela, kad vos kelias valandas praleidęs jūsų namuose pastebėjau dar vieną jūsų „nacionalinę vertybę“, ir šį kartą esu pasiryžęs permokėti.

– Gal galėčiau paklausti kurį? – pasiteiravo Arabela.

Kranc nusprendė, kad metas judėti.

Ji lėtai nuslinko į šiaurinį rūmų galą neįvertindama, kodėl serui Džonui Vanbrui masyvūs kertiniai akmenys kėlė pasigėrėjimą; jai tai buvo tik patogūs atspirties taškai ropščiantis į kitą aukštą.

Antro aukšto balkone Olga atsidūrė vos per dvi minutes ir stabtelėjo pagalvoti, kiek miegamųjų jai teks aplankyti. Ji žinojo, kad namuose esant svečių nė viename kambaryje nebus palikta signalizacija, o atsižvelgiant į pastato amžių, įsibrovėliui sunkiausia pakliūti į dvarą. Peiliu Kranc atstūmė pirmojo kambario lango skląsti. Patekusi vidun neieškojo jungiklio. Įžiebė plonytį pieštuko formos žibintuvėlį, kuris apšvietė ekrano dydžio plotą. Šviesos apskritimas nuslinko siena, traukdamas iš tamsos vieną paveikslą po kito, bet nors Halsas, Hobema ir van Gojenas būtų pradžiuginęs daugumos žinovų akį, Kranc skubiai išdavė juos dėl kito olandų meistro. Apžiūrėjusi visus kambario paveikslus ji išjungė žibintuvėlį ir grįžo į balkoną. Ji pateko į antrą svečių miegamąjį tuo metu, kai Arabela pakilo padėkoti ponui Nakamurai už malonius žodžius.

Kranc ir vėl peržvelgė visus paveikslus, bet nė viena drobė nepriverte jos nusišypsoti. Ji skubiai grįžo ant parapeto, kai vyresnysis liokajus pasiūlė ponui Nakamurai porto ir atidarė cigarų dėžutę. Kolekcininkas leido Endriui įpilti *Taylor's 47*. Kai liokajus grįžo prie savo ponios kitame stalo gale, Arabela atsisakė porto, bet pasukiojusi keletą cigarų tarp nykščio ir smiliaus, pasirinko kubietišką *Monte Cristo*. Endrius uždegė šeimininkei degtuką, Arabela nusišypsojo. Viskas vyko pagal planą.

56

Kranc spėjo apžiūrėti penkis miegamuosius, kai Arabela pakvietė savo svečius pereiti į svetainę ir išgerti kavos. Liko dar devyni kambariai. Kranc suprato, kad ne tik senka laikas, bet ir tai, jog antros progos nenutaikys.

Ji greitai įsmuko į kitą kambarį, kur kažkas, tikįs šviežio oro nauda, paliko atvirą langą. Įžiebė žibintuvėlį ir susidūrė su veriančiu Geležinio grafo žvilgsniu. Ji nukreipė spindulį į kitą paveikslą tuo metu, kai ponas Nakamura padėjo kavos puodelį ant stalo ir pakilo eiti. „Manau, ledi Arabela, man metas miegoti, – pasakė jis, – nes tie nuobodūs vyrukai iš *Corus Steel* pagalvos, kad prarandu įgūdžius." Jis atsisuko į Aną. „Nekantrauju pamatyti jus ryte, kai prie pusryčių galėsime pasišnekėti apie tai, kuo galėčiau papildyti savo kolekciją. Galbūt aptartume ir jūsų atlygį."

– Jūs jau aiškiai leidote man suprasti, kiek esu verta, – atsakė Ana.

– Neprisimenu, kad būčiau, – sumišęs atsakė Nakamura.

– Taip, tikrai, – nusišypsojo mergina. – Gerai prisimenu jūsų žodžius, kad Fenstonas jus įtikino, jog esu verta penkių šimtų dolerių į dieną.

– Pasinaudojote seniu, – šypsodamasis tarė japonas, – bet savo žodžio nekeisiu.

Kranc pasigirdo, kad kažkur užsivėrė durys. Nė nedirstelėjusi į Velingtoną ji skubiai sugrįžo į balkoną. Į kitą kambarį teko brautis peiliu. Ji nutykino per grindis ir sustojo priešais lovą su keturiais

stulpais. Uždegė žibintuvėlį ir jau tikėjosi išvysti tuščią sieną. Bet ne.

Išprotėjusio genijaus akys žiūrėjo į ją. Išprotėjusios žudikės akys spoksojo į *Autoportretą*.

Kranc nusišypsojo antrą kartą tą dieną. Užsiropštė ant lovos ir pritykino prie naujos savo aukos. Kai buvo per kelis centimetrus nuo drobės, išsitraukė peilį, iškėlė virš galvos ir jau ketino suvaryti ašmenis van Gogui į kaklą, bet prisiminė, ko primygtinai pageidavo Fenstonas, jeigu tikisi gauti ne tris, o keturis milijonus. Išjungusi švieselę ji nulipo nuo lovos ant storo kilimo ir nuropojo į palovį. Atsigulusi ant nugaros ėmė laukti.

Kai su svečiais išėjo iš svetainės į vestibiulį, Arabela paklausė Endriaus, ar grįžo jos labradorai.

– Ne, ponia, – atsakė liokajus, – bet šįvakar daug triušių.

– Tada eisiu pati parsivaryti nenaudėlių, – burbtelėjo Arabela ir pasisukusi į svečius tarė:

– Labos nakties. Susitiksime per pusryčius.

Nakamura nusilenkė ir kartu su Ana ėmė kopti laiptais, protarpiais sustodamas pasigrožėti šeimininkės protėviais.

– Jūs man atleiskite, Ana, kad aš taip lėtai, – atsiprašė jis, – bet gali būti, jog daugiau neturėsiu progos pamatyti šių ponų.

Ana nusišypsojo ir paliko jį grožėtis Romnio *Ponia Sidons*.

Nuėjusi toliau koridoriumi sustojo prie van Gogo kambario, atidarė savo miegamojo duris, įjungė šviesą, stabtelėjo akimirką pasigrožėti *Autoportretu*. Nusivilkusi suknelę pasikabino spintoje, o kitus drabužius pasidėjo ant nedidelės sofutės lovos gale. Tada įjungė naktinę lempą prie lovos ir žvilgtelėjo į laikrodį. Šiek tiek po vienuoliktos. Ji nuėjo į vonią.

Išgirdusi dušo šniokštimą, Kranc išlindo iš palovio ir atsiklaupė prie lovos. Pakreipė ausį, kaip atidus žvėris pauostė orą. Vanduo tebešniokštė. Ji atsistojo, nuėjo prie durų ir išjungė kambario šviesą,

palikusi degti tik lempą prie lovos. Atitraukė apklotą ir palindo po juo paskutinį kartą pažvelgusi į paveikslą. Tada užsiklojo antklodę ant galvos. Kranc gulėjo išsitiesusi, nejudėdama. Ji buvo tokia smulki, kad prietemoje buvo veik nepastebima. Tačiau net ir po antklode išgirdo, kaip Ana užsuko vandenį. Įsiviešpatavo tyla. Ana tikriausiai šluostosi rankšluosčiu. Po to ji išgirdo jungiklio spragtelėjimą – mergina išjungė šviesą ir uždarė vonios duris.

Kranc ištraukė peilį iš specialiai jai siūto dėklo ir tvirtai sugniaužė kriaunas, kai Ana grįžo į miegamąjį. Mergina palindo po antklode savo lovos pusėje ir iškart apsivertė ant šono, siekdama išjungti lempą. Nuleido galvą ant minkštutėlės žąsų plunksnų pagalvės. Smigdama į snaudulį pagalvojo, kad vargu ar vakaras galėjo praeiti sėkmingiau. Ponas Nakamura ne tik sudarė sandėrį, bet ir pasiūlė jai darbą. Ko dar norėti?

Ana buvo begrimztanti į sapną, kai Kranc pasilenkė ir smiliumi palietė jos nugarą. Nuslydo pirštu per stuburą žemyn iki užpakalio, sustojo prie strėnų. Ana atsiduso. Kranc, palaukusi valandėlę, įkišo ranką tarp jos kojų.

Ar aš sapnuoju, ar tikrai kas nors mane liečia, svarstė Ana pusiau per miegus. Ji nė nekrustelėjo. Juk lovoje daugiau nieko negali būti. Ji tikrai sapnuoja. Ir tada pajuto šaltą plieno geležtę tarp kojų. Ana žaibiškai išsiblaivė, galvoje suzvimbė tūkstantis minčių. Jau ketino nusimesti antklodę ir griūti ant grindų, bet staiga tylus, bet griežtas balsas įsakė: „Nejudėk. Nė vienu sumautu raumenėliu. Tarp kojų turi dvylikos centimetrų peilį ašmenimis į viršų. – Ana nejudėjo. – Jei prasižiosi, čirkštelsiu iki pat gerklės, gyva liksi tiek, kad gailėsies iš karto nemirusi."

Ana pajuto tarp šlaunų krustelint ašmenis, bet kaip įmanydama stengėsi nekrutėti, nors drebulio nepajėgė suvaldyti.

– Įdėmiai sek mano nurodymus, – tarė Kranc, – ir galbūt liksi gyva.

Ana nepaklausė supratusi, kad vienintelė galimybė išgyventi yra tempti laiką.

– Ko tu nori? – paklausė ji.

– Sakiau, nė žodžio, – pakartojo Kranc, paslinkdama peilį tarp merginos šlaunų taip, kad jis sustojo per centimetrą nuo klitorio. Ana nesiginčijo.

– Prie lovos stovi lempa, – pradėjo Olga, – iš lėto pasilenk ir uždek ją.

Jausdama, kaip geležtė slenka su ja, Ana pasislinko į priekį ir uždegė naktinę lempą.

– Gerai, – tarė Kranc. – Dabar aš atitrauksiu antklodę iš tavo pusės, o tu gulėk ramiai. Peilis liks, kur buvo – kol kas.

Ana žiūrėjo priešais save, kol užpuolikė neskubėdama atvertė antklodę.

– Dabar prispausk kelius prie smakro, – įsakė Kranc, – iš lėto.

Ana įvykdė įsakymą, o peilis pajudėjo su ja.

– Atsiklaupk veidu į sieną.

Ana pasirėmė kaire alkūne į lovą, iš lėto persivertė ant kelių ir pamažu atsitiesė veidu į sieną. Į van Gogą. Kai išvydo aptvarstytą jo ausį, negalėjo neprisiminti, ką Kranc po mirties padarė Viktorijai.

Užpuolikė dabar klūpojo tiesiai už jos, tvirtai sugniaužusi peilio rankeną.

– Pasilenk į priekį ir paimk paveikslą abiem rankom už rėmo.

Ana įvykdė viską paraidžiui, nors tirtėjo kiekvienas kūno raumenėlis.

– Nukabink paveikslą nuo kablio ir iš lėto nuleisk ant pagalvės.

Anai pavyko rasti jėgų įvykdyti tą nurodymą, padėti portretą ant pagalvių.

– Dabar palengva ištrauksiu peilį iš tarpkojo, o tada įremsiu į sprandą. Nesugalvok nieko daryti, kai patrauksiu peilį, nes, patikėk, man užteks trijų sekundžių, kad tave paskersčiau, ir dar dešimties, kad dingčiau pro langą. Noriu, kad pagalvotum apie tai, kol nepradėjau traukti peilio.

Ana pagalvojo ir nė nekrustelėjo. Po poros akimirkų pajuto, kaip geležtė išslydo iš tarpkojo ir po akimirkos, kaip žadėta, įsirėmė į jos sprandą.

– Pakelk paveikslą nuo pagalvių, – įsakė Kranc, – ir apsisuk veidu į mane. Būk tikra, kad ašmenys nenutols nuo tavo gerklės nė akimirkai. Menkiausias krustelėjimas, sakau, menkiausias man netikėtas judesys bus tau paskutinis.

Ana ja patikėjo. Pasilenkė į priekį, pakėlė nuo pagalvės paveikslą ir centimetras po centimetro ėmė suktis aplinkui, kol atsisuko į Kranc. Kai Ana pirmą kartą pamatė užpuolikę, nustėro iš netikėtumo. Ši moteris buvo tokia maža ir smulki, kad atrodė netgi gležna. Tokią klaidą praeityje – kuria jiems baigėsi dabartis – padarė ne vienas patyręs vyras. Jeigu Kranc įveikė Sergėjų, kokios jos galimybės? Anos, laukiančios naujo nurodymo, galvoje šmėkštelėjo keista mintis. Kodėl ji atsisakė, kai Endrius pasiūlė atnešti jai į lovą puodelį kakavos?

– Dabar noriu, kad atsuktum paveikslą į mane, – paliepė Kranc, – ir nepaleisk iš akių peilio, – pridūrė ji, atitraukdama peilį nuo jos gerklės ir užsimodama virš galvos. Kol Ana suko paveikslą, Kranc laikė nukreipusi peilį į mėgstamiausią kūno dalį.

– Tvirtai laikyk rėmą, – įsakė Kranc, – nes tavo draugas ponas Vincentas praras ne tik savo kairę ausį.

– Bet kodėl? – sušuko Ana, negalėdama toliau tylėti.

– Džiaugiuosi, kad paklausei, – tarė Kranc, – nes ponas Fenstonas davė tikslius nurodymus. Jis norėjo, kad tu paskutinė matytum šitą šedevrą prieš jį amžiams sunaikinant.

– Kodėl? – pakartojo Ana.

– Jeigu negali turėti paveikslo pats, ponas Fenstonas nori būti tikras, kad Nakamura taip pat jo negaus, – paaiškino Olga, laikydama peilį per kelis centimetrus nuo Anos kaklo. – Stoti ponui Fenstonui skersai kelio – didelė klaida. Kaip gaila, kad negalėsi papasakoti savo draugei ledi Arabelai, ką ponas Fenstonas numatė jai. – Kranc patylėjo. – Bet, manau, jis neprieštaraus, jei tau papasakosiu. – Kai paveikslas bus sunaikintas... Kaip gaila, ledi negalėjo sau leisti jo apdrausti... O be reikalo taupė, nes tada ponas Fenstonas pradės pardavinėti kitą dvaro turtą, kol bus padengta visa skola. Arabela, priešingai nei tu, mirs ilga ir kankinančia mirtimi. Galima tik žavėtis tiksliu ir loginiu pono Fenstono protu. – Ji vėl nutilo. – Bijau, kad laikas išseko tiek tau, tiek ponui van Gogui.

Kranc staiga iškėlė peilį aukštai virš galvos ir smeigė į drobę. Ana pajuto buką samdomos žudikės jėgą, kai ji perrėžė van Gogo kaklą ir visa jėga tęsė judesį, kol baigė nelygų apskritimą, išrėžusi dailininko galvą ir palikusi dantytą skylę paveikslo centre. Kranc atsilošė pasigrožėti savo darbu, leido sau malonumo akimirką. Jautėsi įvykdžiusi sandėrio sąlygas iki paskutinės smulkmenos, o dabar atėjo metas užsidirbti ketvirtą milijoną, nes Ana jau tapo viso to liudininke.

Ana žiūrėjo, kaip dailininko galva nukrenta ant paklodės šalia jos neištiškus nė lašeliui kraujo. Kai Kranc atsitraukė pasigėrėti pergalinga akimirka, Ana trenkė sunkiu rėmu jai į galvą. Bet žudikė buvo vikresnė, nei Ana tikėjosi: spėjo pasisukti, pakelti ranką ir nukreipti smūgį į kairį petį. Ana pašoko nuo lovos, kai Kranc nubloškė rėmą į šoną ir pakilo. Anai pavyko atsistoti ir netgi nubėgti vieną žingsnį, bet užpuolikė šoko nuo lovos ir smeigė peilį jai į koją, kai Ana žengė antrą žingsnį. Mergina suklupo ir pargriuvo likus vos keliems centimetrams iki durų. Į visas puses ėmė švirkšti

kraujas. Kranc buvo per žingsnį nuo jos, kai Anos ranka palietė rankeną, bet buvo per vėlu. Kranc puolė ją neleidusi pasukti rankenos, stvėrė už plaukų ir nubloškė ant grindų. Pakėlė peilį virš galvos... Paskutiniai žodžiai, kuriuos Ana išgirdo ją murmant: „Šįkart tai jau asmeniška".

Žudikė jau ketino atlikti ritualinį pjūvį, kai staiga atsilapojo miegamojo durys. Tarpdury pasirodė ne vyresnysis liokajus su kakavos puodeliu, o moteris su medžiokliniu šautuvu po pažastimi, kruvinomis rankomis ir tviskančio šilko suknia.

Kranc valandėlę nustėrusi žiūrėjo į ledi Viktoriją Ventvort. Negi ji jos nenužudė? Ar prieš ją stovi vaiduoklis? Olga spoksojo užhipnotizuota, kai būtybė žengė prie jos. Kranc negalėjo atplėšti akių nuo Arabelos, tebelaikydama peilio ašmenis per centimetrą nuo Anos gerklės.

Arabela pakėlė ginklą, kai Kranc ėmė iš lėto trauktis atbula, vilkdama savo grobį per grindis prie atviro lango. Arabela atlaužė gaiduką. „Dar vienas kraujo lašas, – pasakė ji, – ir aš paliksiu iš tavęs šlapią vietą. Pradėsiu nuo kojų, antru užtaisu prakiurdysiu pilvą. Galiu pažadėti tau lėtą, skausmingą mirtį: nekviesiu greitosios tol, kol neįsitikinsiu, kad tau niekuo padėti negalima." Arabela šiek tiek nuleido ginklą ir Kranc sustojo. „Paleisk ją, – pasakė ledi Arabela, – ir aš nešausiu. Duodu žodį." Arabela atlaužė ginklo vamzdį ir ėmė laukti. Ji nustebo pamačiusi, kaip išsigando žudikė, nors Ana atrodė stebėtinai rami.

Be įspėjimo Kranc paleido Anos plaukus ir metėsi šonu pro atvirą langą į balkoną. Arabela atlenkė vamzdį, pakėlė šautuvą ir vienu judesiu paleido du šūvius, paversdama šipuliais langą ir palikdama žiojinčią skylę. Pribėgusi prie rūkstančios kiaurymės Arabela suriko: „Junk, Endriau", tarsi duodama įsakymą šaudyti fazanus. Po akimirkos žibintų šviesa užliejo pievelę priešais rūmus taip, kad ji priminė futbolo aikštę su vienu – prie vartų skubančiu – žaidėju.

Arabelos akys surado mažą juodą figūrą, zigzagais skuodžiančią per veją. Moteris pakėlė šautuvą antrą kartą, tvirtai įrėmė buožę į petį, nusitaikė, giliai įkvėpė ir nuspaudė gaiduką. Po mirksnio Kranc krito ant žemės, tačiau vis dar kažkaip rangėsi tvoros link.

– Prakeikimas, – burbtelėjo Arabela, – tik pašoviau.

Ji išbėgo iš kambario, nusileido laiptais ir nepasiekusi apačios sušuko: „Dar du šovinius, Endriau".

Liokajus dešine ranka atlapojo paradines duris, o kaire įteikė šeimininkei du šovinius. Arabela greitai užsitaisė ginklą ir puolė laiptais į pievelę. Jai pavyko įžiūrėti juodą figūrėlę, kuri pakeitė kryptį ir dabar šliaužė į atvirus vartus. Arabela pradėjo taikytis į Kranc vis artėdama prie jos. Įsitikinusi, kad bėglė – per šūvio atstumą, sustojo pievos viduryje. Pakėlė ginklą, įrėmė į petį. Nusitaikė ir jau ketino spausti gaiduką, kai tarytum iš niekur pro vartus įlėkė trys policijos automobiliai ir greitosios pagalbos mašina, žibintais apakinusi Arabelą taip, kad ji pametė iš akių savo laimikį.

Pirmas automobilis sucypė stabdžiais prie jos kojų. Pamačiusi, kas iš jo išlipa, Arabela nenoriai nuleido ginklą.

– Labas vakaras, vyresnysis inspektoriau, – pasisveikino ji, uždėdama ranką ant kaktos, kad neakintų tiesiai į ją nukreiptas spindulys.

– Labas vakaras, ledi Arabela, – atsakė vyresnysis inspektorius, tarsi būtų pora minučių pavėlavęs į jos rengiamą kokteilių vakarėlį. – Ar viskas gerai? – paklausė.

– Buvo, kol nepasirodėte, – atsakė Arabela. – Kaišiojate nosį į kitų žmonių reikalus. Ar galėčiau sužinoti, kaip jums pavyko taip greitai atkakti?

– Galite už tai padėkoti savo bičiuliui iš Amerikos, Džekui Deleiniui, – atsakė inspektorius. – Jis perspėjo mus, kad jums gali prireikti pagalbos. Todėl valandą laiko jūsų dvaras buvo stebimas.

– Jokios pagalbos man nereikia, – atšovė Arabela, vėl pakeldama savo šautuvą. – Jeigu būtumėte davę man dar porą minučių, būčiau ją pribaigusi ir su pasitenkinimu priėmusi pasekmes.

– Neįsivaizduoju, ką turite galvoje, – atsakė policininkas, eidamas prie automobilio išjungti šviesų. Greitosios pagalbos ir kitų dviejų automobilių nebesimatė.

– Jūs leidote jai paspukti, mulki, – iškošė Arabela, trečią kartą pakeldama šautuvą, ir tada prie jos išdygo ponas Nakamura su chalatu.

– Manau, kad Anai...

– O, Viešpatie! – aiktelėjo Arabela ir nelaukdama vyresniojo inspektoriaus atsakymo pasileido rūmų link. Prie laiptų žingsnio nesulėtino, puolė į viršų ir sustojo tik pasiekusi svečių kambarį. Endrių jau rado atsiklaupusį ant grindų, įgudusiais judesiais tvarstantį viešniai koją. Ponas Nakamura įgriuvo pro duris. Jis sustojo, kad atgautų kvapą, ir tarė: „Arabela, daug metų spėliojau, kas vyksta anglų vakarėlyje užmiesčio name. – Patylėjęs baigė: – Dabar jau žinau."

Šeimininkė prapliupo juoktis ir atsisuko į Nakamurą, kuris išplėtęs akis žvelgė į ant grindų šalia lovos gulintį sudarkytą paveikslą.

– O, Viešpatie, – pakartojo šeimininkė, tik dabar pamačiusi, kas nutiko jos palikimui. – Vis dėlto tam niekšui Fenstonui pavyko mus sudoroti. Dabar aš suprantu, kodėl jis buvo toks tikras, kad būsiu priversta parduoti likusią savo kolekciją, o galiausiai paleisiu iš rankų ir dvarą.

Ana iš lėto atsistojo ir atsisėdo ant lovos krašto.

– Aš taip nemanau, – tarė žvelgdama į šeimininkę. Arabela atrodė suglumusi. – Bet už tai galite padėkoti Endriui.

– Endriui? – perklausė Arabela.

– Taip. Jis įspėjo mane, kad ponas Nakamura rytoj išvyks anksti, jeigu nenori pavėluoti į susitikimą su *Corus Steel* kompanija, todėl pasiūlė paimti paveikslą per pietus, kad manęs nereikėtų siaubingai anksti žadinti. Tada jo padėjėjai ne tik galės grąžinti paveikslą į originalius rėmus, bet ir supakuoti, kad viskas būtų paruošta pono Nakamuros išvykimui.

Ana kiek patylėjo.

– Aš, nors pati tiesiog piktnaudžiauju jūsų svetingumu, perspėjau Endrių, jog jums gali nepatikti, kad jis nepaiso jūsų pageidavimų. Regis, prisimenu tikslius Endriaus žodžius, – pridūrė ji. – „Jeigu leisite man pakeisti šedevrą klastote, esu įsitikinęs, kad ponia nieko nesužinos."

Tai buvo vienas iš tų retų atvejų per keturiasdešimt devynerius metus, kai prie Endriaus ledi Arabela liko be žado.

– Manau, jūs turite tuojau pat atleisti jį už nepaklusnumą, – įsikišo Nakamura, – tada aš galėsiu pasiūlyti jam darbą. Jeigu sutiktumėte, – kreipėsi jis į vyresnįjį liokajų, – aš mielai padvigubinsiu dabartinę jūsų algą.

– Nesitikėkite, – atšovė Arabela, neleidusi tarnui atsakyti. – Endrius yra nacionalinė vertybė, su kuria aš niekuomet nesiskirsiu.

rugsėjo 26 d.

57

Ponas Nakamura pakirdo kelios minutės po šešių, užsitrenkus kambario durims. Kelias akimirkas jis mąstė apie tai, kas vyko vakar naktį, tikrindamas save, ar tai buvo ne sapnas.

Jis nustūmė nuo savęs antklodę ir nuleido kojas ant kilimo, kur rado gulinčias šlepetes. Chalatas buvo paliktas šalia lovos. Įsispyręs į šlepetes jis susisiautė į chalatą ir nuėjo į lovos galą, kur ant kėdės paliko savo švarką, marškinius ir kitus drabužius. Ketino viską susipakuoti prieš išvykdamas, bet daiktų ant kėdės nerado. Gal iš vakaro susikrovė į lagaminą? Atidaręs lagamino dangtį pamatė, kad marškiniai išskalbti, išlyginti ir gražiai sulankstyti, pietų švarkas išlygintas ir įvilktas į kelioninį maišą.

Nakamura nuėjo į vonios kambarį ir rado vonią pripiltą vandens. Įmerkė ranką: vanduo šiltas, bet nekarštas. Tada prisiminė, kaip užsitrenkė kambario durys. Akivaizdu, kad jos uždarytos tokia jėga, kad jį pažadintų, bet neprikeltų kitų svečių. Nusimetęs chalatą japonas paniro į vandenį.

Išėjusi iš vonios Ana ėmė rengtis. Segdamasi Tinos laikrodį pastebėjo voką ant stalelio prie lovos. Ar Endrius atnešė laišką, kai maudėsi po dušu? Jo tikrai ten nebuvo, kai ji pabudo. Ant voko drąsia, su niekuo nesupainiojama Arabelos rašysena buvo išvedžiota: *Anai*.

Prisėdusi ant lovos galo mergina atplėšė voką.

VENTVORT HOLAS

2001 rugsėjo 26 d.

Brangioji Ana,

Karalienė Elžbieta I apdovanojo mano protėvį piratą už drąsą ir verslą auksu. Todėl, manau, būtų tinkama, jog už mano giminės lobio išsaugojimą...

Ana prajuko iš savitos anglų kalbėjimo manieros ir du popieriaus lapeliai iš voko nusklendė ant grindų. Ana pasilenkė jų paimti. Pirmas buvo *Coutts* banko milijono svarų čekis, išrašytas *Anai Petresku*. Antrasis...

Apsirengęs Nakamura pasiėmė savo mobilųjį nuo stalelio prie lovos ir surado Tokijo numerį. Jis nurodė finansų direktoriui pervesti keturiasdešimt penkis milijonus dolerių į jo sąskaitą Londone. Advokatų informuoti nereikės, nes jau perdavęs jiems aiškius nurodymus pervesti visą sumą į *Coutts* banką Strande, kuriame Ventvortų giminė daugiau kaip du šimtmečius turi savo sąskaitą.

Prieš išeidamas iš kambario pusryčių, ponas Nakamura stabtelėjo priešais Velingtono portretą. Jis linktelėjo Geležiniam grafui nusprendęs, kad jam būtų patikusi vakarykštė velniava.

Leisdamasis marmuriniais laiptais vestibiulyje pastebėjo Endrių. Jis vadovavo raudonosios dėžės su van Gogo paveikslu originaliuose rėmuose išgabenimui. Jaunesnysis liokajus statė dėžę prie durų, kad galėtų įkelti į pono Nakamuros limuziną tą pačią akimirką, kai pasirodys jo vairuotojas.

Arabela iškurnėjo iš pusryčių kambario, kai jos svečias pasiekė laiptų apačią.

– Labas rytas, pone Takaši, – pasveikino ji. – Aš labai tikiuosi, kad, nepaisant visko, jums pavyko numigti.

– Taip, dėkui, Arabela, – atsakė kolekcininkas. Ana prišlubčiojo prie jų.

– Nežinau, kaip jums dėkoti, – pasakė ji.

– *Sotbis* būtų daugiau užsiprašęs, – nieko nepaaiškinusi atsakė šeimininkė.

– Ir aš žinau, kad Tina... – pradėjo Ana, kai į paradines duris kažkas pasibeldė. Nakamura sustojo, nes per vestibiulį oriai nužingsniavo vyresnysis liokajus.

– Tikriausiai mano vairuotojas, – spėjo Nakamura, kai Endrius patraukė didžiulių ąžuolinių durų rankeną.

– Labas rytas, pone, – pasisveikino liokajus.

Arabela atsisukusi nusišypsojo netikėtam svečiui.

– Labas rytas, Džekai, – tarė ji. – Nesitikėjau, kad prisijungsite prie mūsų per pusryčius. Ar užsukote tiesiai iš Valstijų, ar pernakvojote vietos policijos poskyryje?

– Ne, Arabela, nenakvojau, bet girdėjau, kad *jūs* turėjote ten nakvoti, – plačiai nusišypsojo Džekas.

– Sveikas, mano didvyri, – tarė Ana, bučiuodama Džeką. – Pasirodėte pačiu laiku, kad visus mus išgelbėtumėte.

– Neteisinga, – įsiterpė Arabela. – Pirmiausia, juk tai Džekas įspėjo vietos policiją.

Ana nusišypsojusi pasisuko į Nakamurą.

– Čia mano draugas, Džekas Fitzdžeraldas Deleinis.

– Be abejo, pakrikštytas Džonu, – spėjo ponas Nakamura, spausdamas ranką Džekui.

– Tikrai taip, pone.

– Vardus išrinko mama airė, o gal gimėte 1963 lapkričio dvidešimt trečiąją?

– Abu kartus pataikėte, – pripažino Džekas.

– Labai keista, – tarė Arabela, vesdamasi savo svečius į pusryčių kambarį, o Ana paaiškino agentui, kodėl jos koja sutvarstyta.

Arabela pakvietė poną Nakamurą sėstis jai iš dešinės. Mosteldama Džekui pasakė: „Malonėkite atsisėsti man iš kairės, jaunuoli. Yra pora klausimų, į kuriuos norėčiau gauti atsakymus“. Džekas, imdamas stalo įrankius, pažvelgė į inkstus su prieskoniais. „Galite pamiršti apie maistą, – pridūrė šeimininkė, – kol nepaaiškinsite, kodėl neatsidūriau pirmame *Daily Mail* puslapyje po didvyriško praėjusios nakties poelgio.“

– Nesuprantu, apie ką jūs kalbate, – atsakė Džekas, kai Endrius pylė jam juodos kavos.

– Tik nereikia, – atšovė Arabela. – Nieko keista, kad tiek daug žmonių tiki sąmokslo teorijomis ir tuo, kad policija dangsto nusikaltimus. Pasistenkite, Džekai.

– Kai teiravausi šį rytą savo kolegų iš M15, – pradėjo Džekas, dėdamas įrankius ant stalo, – jie mane užtikrino, kad joks teroristas nepakliuvo į šią šalį per paskutines dvidešimt keturias valandas.

– Kitaip tariant, ji išsisuko, – tarė Ana.

– Ne visai, – paprieštaravo Džekas. – Bet galiu pranešti jums, kad maždaug metro penkiasdešimties centimetrų ūgio, keturiasdešimt penkių kilogramų svorio moteris su šautine žaizda praleido naktį Belmaršo kalėjimo vienutėje.

– Iš kurio ji būtinai pabėgs, – leptelėjo Arabela.

– Patikėkite, Arabela, dar niekas nėra ištrūkęs iš Belmaršo kalėjimo.

– Bet ją vis tiek turėsite išsiųsti į Buchareštą.

– Vargu, – atsakė Džekas, – visų pirma todėl, kad niekur neužfiksuota, jog ta moteris pakliuvo į šią šalį, antra, niekas tos moters neieškos tame kalėjime.

– Na, tokiu atveju leidžiu jums pasivaišinti grybais.

Džekas paėmė peilį su šakute.

– Kuriuos labai rekomenduoju, – įsiterpė ponas Nakamura, kildamas iš vietos, – tik bijau, kad privalau jus palikti, jeigu nenoriu pavėluoti į susitikimą.

Džekas antrą kartą nuleido stalo įrankius, nes visi išėjo palydėti svečio į vestibiulį.

Endrius stovėjo prie durų ir vadovavo raudonosios dėžės perkėlimui į *Toyotos* limuzino bagažinę, Arabela su svečiais išėjo į vestibiulį.

– Man regis, – tarė ponas Nakamura, pasisukdamas į šeimininkę, – kad trumpas mano apsilankymas Ventvort Hole, pavadintas „nepamirštamu“, būtų klasikinis anglų kalbos litotės pavyzdys. – Jis nusišypsojo paskutinį kartą pažvelgdamas į Geinsboro tapytą ledi Katerinos Ventvort portretą. – Pataisykite mane, jei klystu, Arabela, – tęsė jis, – bet ar ne tą patį vėrinį jūs buvote užsisegusi praėjusį vakarą?

– Taip, iš tiesų, – šypsodamasi atsakė Arabela. – Ledi Katerina buvo aktorė, kas šiais laikais būtų striptizo šokėjos atitikmuo, todėl vienas Dievas žino, kuris iš galybės jos gerbėjų padovanojo jai šį nuostabų papuošalą. Bet aš nesiskundžiu, nes tikrai esu dėkinga *jai* už tą vėrinį.

– Ir auskarus, – pridūrė Ana.

– Deja, vieną, – atsakė Arabela, paliesdama dešinę ausį.

– Auskarą, – pakartojo Džekas, žvelgdamas į portretą. – Koks aš kvailys, – pridūrė. – Jis visą laiką man buvo prieš akis.

– Kas žiūrėjo jums į akis? – pasiteiravo Ana.

– Lipmanas ant nuotraukos, kurioje Fenstonas spaudžia ranką prezidentui Džordžui V. Bušui, užrašė: „Tai įrodymas, kurio tau reikia“.

– Reikia kam? – nesuprato Arabela.

– Kad įrodyčiau, jog jūsų seserį nužudė Fenstonas, – paaiškino agentas.

– Nelabai įžvelgiu ryšio tarp ledi Katerinos Ventvort ir Jungtinių Valstijų prezidento, – atsakė Arabela.

– Aš dariau tą pačią klaidą, – sutiko Džekas. – Ryšys ne tarp ledi Ventvort ir Bušo, o tarp ledi Ventvort ir Fenstono. Ir užuomina visuomet buvo man prieš akis.

Visi pažvelgė į Geinsboro portretą.

Po ilgokos tylos pirma prabilo Ana.

– Jie abu su tuo pačiu auskaru, – tyliai ištarė ji. – Kaip aš jo nepastebėjau? Netgi mačiau Fenstoną su juo tą dieną, kai mane atleido, bet tada nesusiejau.

– Lipmanas iškart suvokė auskaro reikšmę, – atsakė Džekas, trindamas rankas. – Jis suprato, jog tai pagrindinis įkaltis, kurio mums reikia pateikiant kaltinimą.

Endrius kostelėjo.

– Jūs teisus, Endriau, – tarė Arabela. – Negalime ilgiau gaišinti pono Nakamuros. Vargšelis ir taip per vieną dieną iškentė pakankamai netikėtų giminės atradimų.

– Tiesa, – sutiko japonas. – Tačiau norėčiau pasveikinti poną Deleinį dėl puikios dedukcijos.

– Jis lėtas, bet galų gale prisikasa, – imdama japono ištiestą ranką tarė Ana.

Ponas Nakamura šypsojosi, kai Arabela palydėjo iki automobilio, o Džekas su Ana laukė laiptų viršuje.

– Šauniai padirbėjai, persekiotojau. Pritariu ponui Nakamurai, jog tai puikus dedukcijos pavyzdys.

Džekas šypsodamasis atsisuko į Aną.

– O kaip sekasi agentei naujokei? Ar sužinojai, kodėl Tina...

– Jau maniau, kad niekada nepaklausi, – atsakė Ana. – Galvojau, teks prisipažinti, kad pati pražiopsojau keletą užuominų, kurios akivaizdžios netgi mėgėjui.

– Pavyzdžiui? – pasidomėjo Džekas.

– Mergina, kurios hobis – plaukioti jachta *Kristina,* o ta jachta pavadinta savininko vaiko vardu; mergina, serganti už „49" ir *Lakers*, išmananti ir mylinti Amerikos meną.

– Ji yra Kriso Adamso duktė? – susigriebė Džekas.

– Ir Kriso Adamso jaunesniojo sesuo, – pridūrė Ana.

– Na, dabar viskas aišku.

– Beveik viskas, – atsakė Ana, – nes Tina Adams ne tik prarado namus ir jachtą po to, kai Kranc perpjovė broliui gerklę, bet dar ir turėjo mesti teisės studijas.

– Vadinasi, Fenstonas pagaliau susidūrė su lygiu priešininku.

– Stipresniu, – nesutiko Ana. – Tina pasikeitė pavardę iš Adams į Forster, persikėlė į Niujorką, baigė sekretorių kursus, paskelbė ieškanti darbo banke, palaukė, kol Fenstono sekretorė išeis – o tai nutikdavo ne taip retai, – ir užėmė laisvą vietą.

– Ir liko joje, kol praėjusią savaitę jos neatleido, – priminė Anai Džekas, o ponas Nakamura tuo metu prieš lipdamas į limuziną atsisveikindamas žemai nusilenkė ledi Arabelai.

– Tačiau dar geresnė žinia ta, persekiotojau, – tęsė Ana, pamojavusi japonui, – kad Tina persiuntė į savo kompiuterį kiekvieną dokumentą, kuris galėjo tapti Fenstono įkalčiu. Ji išsaugojo viską, nuo sandėrių iki laiškų, netgi asmeninių užrašų, kuriuos Fenstonas tikėjosi palaidojęs Pasaulinio prekybos centro griuvėsiuose. Todėl jaučiu, kad nereikės ilgai laukti, kol pagaliau užversite pono Braiso bylą.

– Tavo ir Tinos dėka, – atsakė Džekas. Patylėjo. – Tačiau ji vis tiek viską prarado.

– Ne viską, – atsakė Ana. – Apsidžiaugsi išgirdęs, kad Arabela padovanojo jai milijoną dolerių už vaidmenį, kurį atliko gelbėdama Ventvorto dvarą.

– Milijoną dolerių? – perklausė Džekas.

– Jau nekalbant apie milijoną svarų, kuriuo apdovanojo mane, „nes darbininkas vertas savo užmokesčio“, kaip Arabela išsireiškė savo laiške.

– Evangelija pagal Luką, – pratęsė Džekas. – „Pasilikite tuose namuose, valgykite ir gerkite, kas duodama, nes darbininkas vertas savo užmokesčio.“

– Įspūdinga, – tarė Ana.

– O aš net nepusryčiavęs.

– Na, gal pasigailėjusi leisiu prisijungti prie manęs priešpiečių skrendant pirmąja klase namo.

Džekas pasisukęs į Aną nusišypsojo.

– Jau geriau eitum su manimi pietauti šeštadienio vakare.

– Mamos airiško troškinio vakaras? – paklausė Ana. – Tai tikrai geriau nei pirma klasė. Būtinai sudalyvausiu.

– Bet prieš sutikdama, Ana, turi kai ką išgirsti, – įspėjo Džekas, kai pono Nakamuros automobilis išriedėjo pro vartus.

– Ką? – paklausė sukdamasi į jį Ana.

– Mano mama įsivaizduoja, kad tu jau tris kartus ištekėjusi, turi penkis vaikus, nebūtinai nuo trijų savo vyrų, keturi iš jų vartoja stipriuosius narkotikus, o vienas sėdi kalėjime. – Jis patylėjo ir pridūrė: – Dar ji mano, kad tavo profesija kur kas senesnė nei meno konsultantės.

Ana nusikvatojo.

– Ir ką tu jai pasakysi, kai išgirs, kad nieko panašaus nėra?

– Kad nesi airė, – atsakė Džekas.

Autoriaus pastaba

Nors van Gogas po kivirčo su Gogenu skustuvu nusipjovė kairę ausį, vis tiek lieka paslaptis, kodėl abiejuose autoportretuose aptvarstyta dešinė jo ausis.

Meno istorikai, tarp jų ir Louisas van Tilborghas, van Gogo muziejaus paveikslų kuratorius, yra įsitikinę, kad dailininkas tapė žiūrėdamas į veidrodį.

Tilborghas pastebi, kad 1888 rugsėjo 17 d. van Gogas laiške savo broliui rašo, jog nusipirko veidrodį „kad būtų lengviau dirbti" (685 laiškas 1990 m. leistame van Gogo laiškų rinkinyje, arba 537 laiškas 1953 m. (angliškame) jo korespondencijos leidime).

Veidrodis liko Arlyje, kai dailininkas persikėlė į Sen Remi. Tačiau van Gogas parašė antrą laišką J. Ginoux (1890 gegužės 11, 634a angliškame leidime, 872 – olandiškame), prašydamas jo „pasirūpinti veidrodžiu".

Žinoma, kad van Gogas nutapė du *Autoportretus su aprišta ausimi.* Vieną galima pamatyti Kortodo institute Somerset Hauze Londone. Antras priklauso privačiai kolekcijai.

Iš van Gogo laiško broliui Theo, 1888 rugsėjo 17 d.

1980–2005 m. varžytynių bestselerių sąrašas

Metai	Menininkas	Pavadinimas	Kaina USD
1980	Terneris	*Džiuljeta ir jos auklė*	7 000000
1985	Pikasas	*Yo Picasso*	5 800000
1982	Botičelis	*Džiovanio De Medičio portretas*	1 400000
1983	Sezanas	*Sucrier, poires et tapies*	4 000000
1984	Rafaelis	*Vyro galvos ir rankos eskizas*	4 400000
1985	Mantenja	*Trijų karalių garbinimas*	10 500000
1986	Manė	*La Mosnier aux paveurs*	11 100000
1987	Van Gogas	*Irisai*	53 900000
1988	Pikasas	*Akrobatas ir jaunas arlekinas*	38 500000
1989	Pikasas	*Yo Picasso*	47 900000
1990	Van Gogas	Daktaro Gačė portretas	82 500000
1991	Ticianas	*Venera ir Adonis*	13 500000
1992	Kanaletas	*Senieji arklių aptvarai*	17 800000
1993	Sezanas	*Natiurmortas: dideli obuoliai*	28 600000
1994	Da Vinčis	Hamerio Kodeksas	30 800000
1995	Pikasas	*Andželo Fernandeso de Soto portretas*	29 100000
1996		Džono F. Kenedžio supamasis krėslas	453500
1997	Pikasas	*Sapnas*	48 400000
1998	Van Gogas	Autoportretas be barzdos	71 500000
1999	Sezanas	*Užuolaida, molinis ąsotis ir vaisių vaza*	60 500000
2000	Mikelandželas	*Prisikėlęs Kristus*	12 300000

2000	Rembrantas	*62 metų damos portretas*	28 700000
2001	Kunsas	*Maiklas Džeksonas ir Bablsas*	5 600000
2002	Rubensas	*Nekaltų kūdikėlių išžudymas*	76 700000
2003	Rotko	*Nr. 9*	
		(Balta ir juoda ant vyšninės)	16 400000
2004	Rafaelis	*Rausvoji Madona*	62 700000
2004	Pikasas	*Berniukas su pypke*	104 000000
2004	Vermeris	*Jauna moteris prie virginalo*	30 000000
2004	Varholas	*Garstyčių rasės riaušės*	15 100000
2005	Geinsboras	Sero Čarlzo Gouldo portretas	1 100000
2005		Juanų dinastijos vaza	27 600000

Archer, Jeffrey
Ar53 Klaidingas įspūdis: romanas / Jeffrey Archer; iš anglų kalbos vertė Jurgita Jėrinaitė. – [Kaunas]: Obuolys [i.e. MEDIA INCOGNITO, 2009]. – 416 p.

ISBN 978-609-403-010-9

Šimto milijonų vertės paveikslas, bankrutuojantis senos Anglijos giminės dvaras, paštu atsiųsta moters ausis su deimantiniu auskaru, rugsėjo vienuoliktosios košmaras - tai tik keli epizodai, kuriais prasideda aštuoniolika įtemptų jaunos meno ekspertės Anos Petresku dienų. Siekdama ištaisyti skriaudą, prie kurios pati to nežinodama prisidėjo, Ana pasinaudoja unikalia galimybe „išnykti" po Pasaulio prekybos centro bokštų griūties ir pradeda rizikingą savo planą. Deja, paaiškėja, kad šis „klaidingas įspūdis" ne vienintelis...

UDK 820-3

Jeffrey Archer
KLAIDINGAS ĮSPŪDIS

Iš anglų kalbos vertė *Jurgita Jėrinaitė*
Redaktorė *Raimonda Kavaliauskienė*
Viršelio dizaineris *Andrius Morkeliūnas*
Maketavo *Alma Liuberskienė*

26 sp. l. Užsakymas Nr.
Išleido OBUOLYS®
(OBUOLYS yra registruotas
UAB „MEDIA INCOGNITO" leidybinis ženklas)
Butrimonių g. 9, LT-50220 Kaunas.
Tel.: +370 699 37779
knygos@obuolys.lt | www.obuolys.lt
Spausdino UAB „Logotipas", Utenos g. 41a,
LT-08217 Vilnius, tel.: (8–5) 210 11 11, 210 11 14

Populiariausias Didžiosios Britanijos detektyvų meistras, 63 pasaulio šalyse 32 kalbomis išleidęs daugiau nei 125 milijonus savo romanų egzempliorių!

Šimto milijonų vertės paveikslas, bankrutuojantis senos Anglijos giminės dvaras, paštu atsiųsta moters ausis su deimantiniu auskaru, rugsėjo vienuoliktosios košmaras – tai tik keli kvapą gniaužiantys epizodai, kuriais prasideda šis stulbinantis detektyvas. Įsitikinkite, kad šįvakar galite neiti miegoti – šios knygos mįslės neleis ramiai atsikvėpti iki paskutinio puslapio!

